imburgs agblad

Afvalrace

Donderdag 11 januari 1990.

72e jaargang nr. 9.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,45

Bijlage over toerisme in binnen- en buitenland

Dreigend ontslag voor vijftien personeelsleden

Rookverbod funest voor ziekenhuisshop

Van onze verslaggever

SITTARD – Als een gevolg van het per 1 januari afgekondigde rookverbod in openbare gebouwen hangt de vijftien vrouwelijke personeelsleden van de particuliere coffeeshop annex winkel in de hal van het Sittardse Maasland-ziekenhuis ontslag boven het hoofd. Een woordvoerster van het winkelpersoneel heeft gisteren desgevraagd bevestigd dat de onrust onder de werkneemsters bijzonder groot is omdat de klandizie en daarmee de omzet van de zogeheten Dowishop 'dramatisch zijn gedaald'.

Volgens de personeelwoordvoerster, die uit angst voor overhaaste repercussies anoniem wil blijven, is het aantal klanten van de coffeeshop naar eigen schatting met liefst 75 tot 80 procent gedaald. „Puur en alleen omdat patiënten en bezoekers er niet meer mogen roken. Dat er op deze manier op korte termijn ontslagen zullen vallen, is onafwendbaar. Tenzij er heel snel een oplossing wordt gevonden."

Eigenaar Erkens van de Dowi-shop weigerde gisteren ieder commentaar op de negatieve ontwikkelingen. In een reactie liet directie-woordvoerster L. Klaasse van het Maasland-ziekenhuis weten op de hoogte te zijn van de sterke daling van het aantal bezoekers van de winkelhal. „Maar het voert ons te ver om daar nu al zware conclusies aan te verbinden."

Vrouw op vakantie spoorloos

Van onze verslaggever

GELEEN/DEN HAAG – Er is nog geen spoor gevonden van de 50-jarige mevrouw Brink uit Geleen die al sinds vrijdag 28 december wordt vermist vanaf haar vakantie-adres in Spanje. Volgens een woordvoerder van de ANWB-alarmcentrale in Den Haag zijn ter plaatse kontaktpersonen van deze organisatie ingeschakeld die meer aan de weet proberen te komen over de vermissing.

Ook de zoon van de Geleense is inmiddels naar Spanje afgereisd om zich ter plaatse van de feiten op de hoogte te stellen. De Geleense politie heeft een telex doen uitgaan naar Interpol en haar Spaanse collega's.

Mevrouw Brink reisde eind vorig jaar met enkele vriendinnen naar Spanje. Tijdens een uitstapje met een reisgenote kwam zij in een noodweer terecht, ging hulp halen en is sindsdien spoorloos.

Nederland wil Koninkrijk herinrichten

WILLEMSTAD – De Nederlandse regering zal binnen enkele maanden 'een schets opstellen van de toekomstige Gemenebestrelatie met de Antillen en Aruba binnen het koninkrijk'. Die afspraak heeft minister Hirsch Ballin van Antilliaanse en Arubaanse Zaken gemaakt bij zijn rondreis afgelopen week langs de zes eilanden in de West. Mogelijk wordt nog dit jaar een nieuwe Ronde-Tafelconferentie gehouden om de afgesproken datum van 1996 voor de onafhankelijkheid van Aruba uit het Statuut van het Koninkrijk der Nederlanden te schrappen.

De eilanden van de Antillen staan positief tegenover het Nederlandse plan voor een verdere opsplitsing, zodat de Bovenwindse eilanden St. Maarten, Saba en St. Eustatius een bestuurlijke eenheid vormen. Ook Curaçao en Bonaire zullen op bestuurlijk gebied samengaan. Met dit voorstel tracht minister Hirsch Ballin te voorkomen dat zowel Curaçao als St. Maarten een aparte status opeisen. Nederland acht het namelijk ongewenst dat de Antillen volledig uiteenvallen. Het koninkrijk komt volgens het plan van Hirsch Ballin uit vier delen te bestaan: Nederland, Aruba, Curaçao en Bonaire samen en de Bovenwindse eilanden Saba, St. Eustatius en St. Maarten samen.

Plannen van half miljard voor centrum

Heerlen modernste stad van het zuiden

Van onze verslaggever

HEERLEN – Heerlen streeft ernaar de modernste stad van het zuiden van ons land te worden. Een investering van bijna een half miljard gulden moet een ontwikkeling in gang zetten, die het centrum van de vroegere mijnstad een volledig nieuw aanzien zal geven. Gisteren heeft het Heerlense gemeentebestuur de plannen voor het centrum gepresenteerd.

In de komende tien jaar zullen er op verschillende plaatsen in het centrum nieuwe kantoren, winkels en woningen komen. De plannen liggen klaar voor een kantoor-boulevard tussen het NS-station en de autoweg van Heerlen naar Geleen, waar 60.000 m2 aan nieuwe kantoorruimte moet komen. Op diverse open plekken in de stad, onder meer waar vroeger het oude hoofdkantoor van de Staatsmijnen stond, moeten nieuwe winkels, kantoren, woningen en vooral parkeergarages verschijnen.

In totaal wordt het Heerlense winkelareaal verruimd met 9.000 m2. Er komen 2300 parkeerplaatsen bij. Dat is ook noodzakelijk, want de plaatsen waar de nieuwe kantoren en winkels moeten komen, zijn nu in gebruik als parkeerterreinen.

Stadsbeeld

Verder moet het stadsbeeld van Heerlen aangepast worden. De promenade krijgt een gedeeltelijke overkapping. Er komt een verbinding tussen het oude centrum van de stad en winkelcentrum 't Loon. In het plan, opgesteld door een ontwikkelingsmaatschappij waarin naast de gemeente Heerlen MBO-/Ruijters, Bouwfonds Woningbouw en Stienstra participeren, wordt exact omschreven hoe het centrum er uit moet gaan zien. Er is zelfs aan nieuwe lantaarnpalen en prullebakken gedacht.

Voor een vrij omvangrijk gebied tussen centrum en de Groene Boord in Heerlen staat woningbouw op het programma. Daar wil Heerlen een groot deel van de 550 woningen realiseren die de komende 10 jaar gebouwd zullen worden in het centrum.

Voor Heerlen is het ontwikkelingsplan van het centrum, wat voor Maastricht het Ceramique-project is. Beide steden vormen in de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening een stedelijke knooppunt en ontlenen daaraan de impuls om grootse plannen voor het centrum te presenteren.

● Zie verder pagina 19

● *De anti-terreurbrigade van de politie in Essen heeft gistermiddag met geweld een einde gemaakt aan de gijzeling van een advocaat in een gerechtsgebouw in die stad. Bij de bestorming van het gebouw werd de 36-jarige gijzelnemer zo ernstig gewond dat hij later aan zijn schotwonden overleed. De advocaat kwam met de schrik vrij. De overspannen gijzelnemer wilde een gesprek met zijn ex-vrouw en hield daarom haar advocaat, die de scheiding regelde, meer dan drie uur onder schot. De advocaat vluchtte tijdens de bestorming door de politie in paniek uit het gerechtsgebouw in Essen.*

Radar verstopt in vuilnisbak

DORDRECHT – De afdeling verkeer van de rijkspolitie in het district Dordrecht past wel een heel bijzondere werkwijze toe om snelheidsovertreders te betrappen: radarapparatuur verstopt in onder meer een vuilcontainer, zoals deze week gebeurt in Hendrik-Ido-Ambacht. Volgens Alex Dekker, de coördinator van de afdeling verkeer, is het niet de bedoeling om automobilisten te 'pesten'.

Schot kwam van gevluchte gevangene

door jos van den camp

KERKRADE – De man die dinsdagmiddag bij de grensovergang Locht (Kerkrade) op douanebeamtes heeft geschoten, is waarschijnlijk een gevluchte gevangene. De Belgische politie heeft officieel verklaard dat zij de in Maaseik ingeschreven Turk Ylmanz Ylder verdenkt van het schieten op de douanebeamte.

De man is dertig jaar oud en enkele maanden geleden door de rechtbank veroordeeld tot zeven jaar gevangenisstraf vanwege een roofoverval op een supermarkt in Geleen. Daarbij had hij schoten afgevuurd op het personeel, van wie er toen ook enkelen gewond raakten. In zijn eigen land, België, was hij daarvoor ook al enkele keren veroordeeld wegens roofovervallen.

De politie Kerkrade wil geen mededelingen doen over de identiteit van de mogelijke verdachte: „We hebben hier te maken met een supergevaarlijke en vuurgevaarlijke man." De Belgische politie heeft het vermoeden dat de twee mannen – de chauffeur kon ter plekke worden aangehouden – op weg waren om een vriend op te halen en dat de nu voortvluchtige man uit angst herkend te worden toen geschoten heeft.

● Zie verder pagina 17

Niet-communisten wijzen nieuwe 'Stasi' af

Breuk dreigt in regering DDR

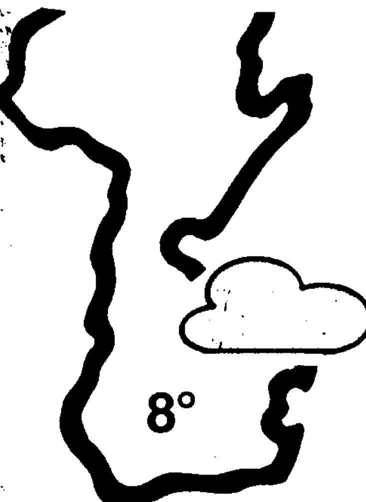
OOST-BERLIJN – Drie van vier niet-communistische partijen in de Oostduitse coalitieregering hebben gisteren gedreigd op te stappen als niet de hervormingen worden versneld en de oprichting van een nieuwe staatsveiligheidsdienst wordt tegengehouden.

De Liberale democraten, Christendemocraten en Nationale democraten, die voor de omwenteling als 'blokpartijen' het communistische bewind steunden, zeiden niet te zullen samenwerken met de communistische premier Hans Modrow indien hij bij zijn standpunt blijft een nieuwe staatsveiligheidsdienst op te richten in de vorm van het Bureau voor de bescherming van de grondwet (BPC).

De Oostduitse krant Der Morgen meldde gisteren dat, terwijl de Oostduitse oppositie had gedreigd de ronde-tafelbesprekingen te verlaten als een nieuwe veiligheidsdienst wordt opgericht, er al zo'n dienst lijkt te bestaan. Het blad had een brief ontvangen van het BPC, afkomstig van hetzelfde adres als waar de nu ontbonden Stasi-veiligheidsdienst was gevestigd.

De regering-Modrow, waarin ook de Boerenpartij deelneemt, is sinds november in functie en de premier zal het parlement in Oost-Berlijn volgens plan vandaag op de hoogte stellen van haar werk.

● Zie verder pagina 3

VEEL BEWOLKING

Hogedrukgebieden boven Centraal-Europa zorgen er voor dat oceaandepressies niet tot onze omgeving doordringen. Ook de bijbehorende frontensystemen blijven ten noorden van Limburg. De aangevoerde lucht is relatief warm, erg vochtig en er komt veel bewolking in voor. In de middag kunnen er in Midden- en Noord-Limburg enkele opklaringen voorkomen. De wind is matig uit zuid tot zuidwest en de middagtemperatuur wordt 8 graden.

Voor actuele informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346

VANDAAG:

zon op:	08.45	onder: 16.51
maan op:	17.09	onder: 09.11

MORGEN

zon op:	08.45	onder: 16.52
maan op:	18.24	onder: 09.38

Conducteurs NS vaak met geweld geconfronteerd

...je kaartje zus!...

k

in de theaters

HEERLEN:
- di. 16.1: Theater van het Oosten speelt het toneelstuk Richard II van Shakespeare.

KERKRADE:
- do. 11.1: Het Mechels Theater speelt Kees de Jongen, een toneelstuk naar het boek van Theo Thijsen.
- vr. 12.1: Cabaret-avond door Martine Bijl (try-out).
- za. 13.1: Pirouette II door de fluitiste Berdien Stenberg.
- zo. 14.1: Schubert-avond door het Sharon Quartett m.m.v. de cellist Jehuda Hanani.

MAASTRICHT:
- do. 11.1: De Hollandse Comedie speelt het toneelstuk Tien kleine negertjes van Agatha Christie.
- vr. 12.1: LSO o.l.v. Anton Kersjes m.m.v. de violist Raphael Oleg (Staargebouw).
- vr. 12.1 en za. 13.1: Ondersteboven door Kevin Brooking (theatercafe, 23.00 uur).
- za. 13.1: Uitvoering door het Nederlands Danstheater II.
- zo. 14.1: Jeugduitvoering van Ondersteboven door Kevin Brooking (Generaalshuis, 14.30 uur).
- di. 16.1: Concert door de pianist Ivo Janssen. Op het programma staan werken van Beethoven, Prokofiev, Ravel en Brahms.

ROERMOND:
- do. 11.1: Genoeg gewacht door Jozef van den Berg.
- di. 16.1: LSO o.l.v. Anton Kersjes m.m.v. de violist Raphael Oleg.
- wo. 17.1: Tour de chant, show door Jasperina de Jong.

SITTARD:
- vr. 12.1: LSO o.l.v. Anton Kersjes m.m.v. de violist Raphael Oleg.
- zo. 14.1: Optreden van de Frank Boeijen Groep.

Tenzij anders aangegeven beginnen alle uitvoeringen om 20.00 uur.

verder in..

SITTARD – Vrijdag staat in Theater Sirkel een muzikaal diner op het programma. Het muzikale gedeelte, Franse, Spaanse en Oosteuropese muziek, wordt verzorgd door Trio Humoresque. Aanvang diner 18.00 uur, optreden band vanaf 19.30 uur.

MAASTRICHT – In de aula van de muziekschool organiseert de stichting Intro vrijdag om 18.00 uur een concert, een rechtstreekse uitzending van het radioprogramma Musica Nova Live. Op het programma staan Quintuplum van Joep Straesser, uitgevoerd door het Nederlands Koperquinter, Chordis Canam van Roderik de Man door Annelie de Man (clavecimbel) en Five Pieces for Brass van Tristan Keuris door het Nederlands Koperquintert.
Eveneens op vrijdag zal het blokfluitkwartet Brisk concerteren in de Waalse Kerk te Maastricht. Vanaf 20.15 uur worden onder meer werken uitgevoerd van oude Italiaanse en hedendaagse meesters.
In de collegezaal van de Rijksuniversiteit Limburg houdt prof. dr. D. Fokkema van de R.U. Utrecht een lezing over Avant-garde en modernisme in de Europese letterkunde. Aanvang 20.00 uur.

STEIN – Woensdag 17 januari worden in de fanfarezaal van Oud Stein aan de Kelderstraat films van Huub Bervoets vertoond die hij in de Westelijke Mijnstreek maakte: Broodnodig, Boerenbrood, De speeltuin en Keramiek. De filmavond, die om 20.00 uur begint, wordt besloten met Sacha, een recente film over het gebruik van drugs, die werd opgenomen in Stein en Sittard.

HOENSBROEK – De Roemeense pianist Corneliu Gheorghiu geeft komende zondag om 16.00 uur een recital in de Groene Kamer van Kasteel Hoensbroek. Op het programma staan werken van Bach, Mozart, Beethoven, Chopin en Liszt.

ECHT – De Limburgse Bond van Tamboerkorpsen organiseert komende zondag zijn jaarlijkse bijeenkomst voor instrukteurs/-trices van tamboerkorpsen. Plaats van handeling is zaal Biej Aolders, Houtstraat 25 te Pey-Echt, waar lezingen zullen worden gegeven door o.a. Leo Pustjens en Pieter Jansen. De bijeenkomst begint om 10.00 uur.

BLEYERHEIDE – Komende zondag zal het bekende Bulgaarse viooldua Stankov-Radionov de mis van 11.30 opluisteren in de parochiekerk St. Antonius van Padua te Bleyerheide. Donderdag 18 januari treedt het duo vanaf 20.00 uur op in de Neue Galerie Sammlung Ludwig te Aken. Komende zaterdag reeds zijn de twee Bulgaarse violisten op Radio IV te beluisteren in een rechtstreeks radioconcert vanuit het Kurhaus te Scheveningen.

LANDGRAAF – Het Heerlens Streektheater zal op 21 en 28 januari twee extra voorstellingen geven van de eenakter De Sjoeel van Opa en Oma in het Grand Theater te Landgraaf. Kaarten voor deze voorstellingen, die beide om 21.00 uur beginnen, zijn te bestellen bij de administratie van het HST, ☎ 045-716478 of bij het Grand Theater, ☎ 045-326615 311323.

Winnaar Tsjaikovski Concours bij LSO

MAASTRICHT – De 30-jarige Franse violist Raphaël Oleg, eerste prijswinnaar van het Tsjaikovski Concours 1986 te Moskou, is de solist in het Tweede vioolconcert, bijgenaamd de Symphonie Espagnole, van Edouard Lalo. Het betreft het zesde abonnementsconcert in de serie A 'Uit het Romantische Repertoire' van het Limburgs Symphonie Orkest. Dit concert, dat gisteravond reeds in Heerlen ging, wordt nog uitgevoerd te Sittard (vrijdag), Maastricht (zaterdag) en Roermond (volgende week dinsdag). De Duitse dirigent Helmut Imig vervangt de wegens ziekte verhinderde Anton Kersjes.

„De Symphonie Espagnole van Lalo vraagt niet alleen van de solist een groot gevoel voor zuidelijk temperament, maar ook van het orkest. Bij het LSO heb ik dat geproefd, in tegenstelling tot Duitse orkesten, zelfs de hele grote, waarmee ik dit werk gespeeld heb. Die blijven stijfjes begeleiden," aldus een zelfverzekerde Raphaël Oleg na de eerste repetitie met het LSO afgelopen dinsdagavond. Alhoewel hij geen speciale voorkeur heeft, speelt hij Lalo graag, „omdat die het nodige van je techniek vraagt – het werk was immers geschreven voor de vioolvirtuoos Pablo de Sarasate – maar ook van je muzikaliteit." De Franse violist, die vorig jaar eind mei in Heerlen met het Rotterdams Philharmonisch Orkest in het vioolconcert van Sibelius voor het eerst in onze provincie optrad, reist na deze vier concerten met het LSO door naar Enschede, om daar met het OPhO Mozarts vioolconcert in G (KV 216) te spelen en steekt vervolgens de vervuilde plas over naar Engeland.

Recent

Voorafgaande aan Lalo's vioolconcert voert het LSO een recent orkestwerk uit van de Antwerpse componiste Jacqueline Fontyn, In The Green Shade getiteld. Het stuk is gebaseerd op het vrijwel gelijknamige schilderij van de Chinese schilder Wen Cheng-ming (1470-1559), dat in het Asian museum te San Francisco hangt. Toevalligerwijs wordt In The Green Shade a.s. zondag ook in Brussel gespeeld, door het Nationaal Orkest van België o.l.v. Jean Baily. Jacqueline Fontyn, die momenteel ongeveer zeventig composities op haar naam heeft staan, schreef onder meer een vioolconcert in opdracht van de Koningin Elisabeth Wedstrijd 1976, dat door de twaalf finalisten gespeeld werd.

Het derde werk op dit LSO-programma is de Symphonie in d van de in Luik geboren en exact 100 jaar geleden te Parijs overleden organist/componist César Franck. Deze symfonie, zijn enige overigens, geldt als het schoolvoorbeeld van de cellule génératrice (kiemceltechniek): het ontwikkelen van een compleet werk uit één enkel muzikaal motief.

Dirigent Helmut Imig leidde als gastdirigent reeds de meeste Duitse symfonieorkesten. Zijn bijzondere voorkeur gaat uit naar de hedendaagse muziek en becommentarieerde concerten. Hij dirigeerde onlangs nog het LSO in de twee bijzondere concerten in het kader van de Limburgse Componistendagen. Het is overigens de eerste maal in tien jaar dat een dirigent bij het LSO vervangen moet worden.

Van het A6-concert wordt trouwens nog een vijfde uitvoering gegeven, komende maandag in de Congreszaal ICC te Gent, maar dan met het Vijfde pianoconcert van Ludwig van Beethoven, met als solist Daniel Blumenthal, in plaats van het vioolconcert van Edouard Lalo.

● *De Franse violist Raphaël Oleg is de solist in het Tweede vioolconcert, bijgenaamd de Symphonie Espagnole, van Edouard Lalo.* FOTO: WIDDERSHOVEN

Studentenorkest in Maastricht

MAASTRICHT Het Nederlands Studenten Orkest (NSO) maakt van 14 tot en met 23 januari zijn 38ste tournee door ons land. Daarbij worden de grote concertpodia aangedaan, waaronder het Staargebouw in Maastricht op dinsdag 16 januari (aanvang 20.15 uur). Men concerteert deze keer onder supervisie van Roelof van Driesten, chef-dirigent van het Nationaal Ballet Orkest. Ook nu brengt het NSO een afwisselend programma: na 'Canzone' van de uit Australië afkomstige en thans in Nederland woonachtige componiste Barbara Woof, begeleidt het NSO de pianist Frank van de Laar in het Pianoconcert van Schumann.
Van de Laar behoort tot de meest veelbelovende jonge musici van dit moment. Hij won in 1988 op overtuigende wijze het Postbank-concours. Na de pauze treedt het NSO in volle bezetting aan om de Vijfde symfonie van de Russische Componist Dmitri Sjostakovitsj ten gehore te brengen. De opbrengst van de tournee komt ten goede aan gehandicapte studenten, die op deze manier in staat worden gesteld om hun studie te voltooien.
Tot de vaste punten van ieder NSO-programma behoort het nieuw te componeren stuk. In de regel te schrijven door een in ons land wonende componist. Ditmaal is de keus gevallen op Barbara Woof, die in 1981 naar Nederland is gekomen. Momenteel doceert zij geschiedenis en analyse van de hedendaagse muziek op de afdeling muziektechnologie van de Hogeschool van de Kunsten in Utrecht. Hoewel Barbara Woof in Australië haar basisopleiding heeft genoten, maakt zij er geen geheim van, dat haar contacten met de componisten Jan van Vlijmen en Jan Boerman van doorslaggevend belang zijn geweest.

Oplossing van gisteren

1. a; 2. ra; 3. are; 4. erna; 5. Marne; 6. marine; 7. Martine; 8. stramien; 9. axminster

Poëziemiddag in Landgraaf

LANDGRAAF – Drie dichters uit België, Duitsland en Nederland zijn komende zondagmiddag te gast in het Raadhuis van Landgraaf. Gregor Laschen uit Uckermünde (Pommeren), Stefan Hertmans uit Gent en Frans Budé uit Maastricht lezen gedichten voor. De poëziemiddag begint om 14.00 uur.

Frans Budé, onder meer literatuurmedewerking van het Limburgs Dagblad, zal zich zelf inleiden en de beide andere dichters interviewen. Gregor Laschen is sinds 1972 docent Duitse letteren aan de Universiteit van Utrecht. Stefan Hertmans is redacteur van het tijdschrift Yang. Sedert 1979 publiceert hij geregeld essays, verhalen en gedichten.

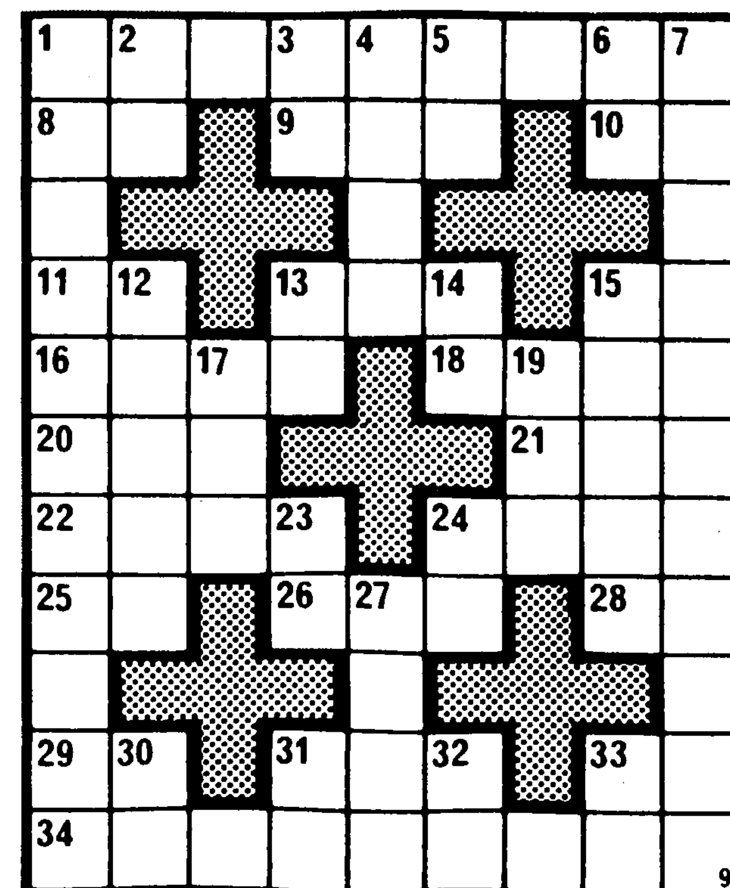
Jazztournee door Emiel van Egdom

HEERLEN – De in Heerlen geboren en in Maastricht wonende jazzgitarist met internationale aspiraties, Emiel van Egdom, begint komende vrijdag met zijn band aan een Limburgse tournee. Het is de tweede keer in korte tijd, dat Van Egdom door Limburg toert ter promotie van zijn in Amerika opgenomen elpee 'This is for you'.

Emiel van Egdom speelt tijdens deze toer met saxofonist Michael Pedicin, bassist Brian Bromberg, Bart Rademakers (keyboards) en slagwerker Ron van Stratum, allen jazzmusici van faam. Zo geldt Bromberg als een van de meest begaafde basgitaristen ter wereld en werd Pedicin in de zeventiger jaren bekend door de saxofoonpartijen, die hij invulde op platen van o.a. Barry White, The Three Degrees en ook op het nummer 'Overjoyed' van Stevie Wonder. Brian Bromberg zal overigens drie clinics geven, nl. op 13 januari in café Apropos te Kerkrade (14.00-16.00 uur), op 20 januari in Labierinth te Venlo (17-19 uur) en op zondag 21 januari in het Lösstheater te Maastricht (14.00 tot 16.00 uur).
Emiel van Egdom en zijn band zullen in de volgende lokaliteiten optreden: Apropos Kerkrade (13/1, 22 uur); De Oefenbunker Landgraaf (14/1, 21 uur); Domkeller Aken (15/1, 20 uur); In ghen Haen Hoensbroek (17/1, 22 uur); Het Magazijn Hasselt (18/1, 22 uur); De dikke Dragonder Maastricht (19/1, 22 uur); Labierinth Venlo (20/1, 22 uur) en De Klinker Heerlen (21/1, 22 uur).
Voor meer informatie: culturele produkties Jacq Joosten, ☎ 043-217811.

● *Emiel van Egdom*

● *Scène uit Het Zwanenmeer door het Ballet Classique de Paris.*

Ballet in MECC

MAASTRICHT – In de grote zaal van het auditorium in het MECC te Maastricht wordt zaterdag 20 januari een balletuitvoering gegeven. Het Grand Corps de Ballet van Ballet Classique de Paris zal er Het Zwanenmeer van Tsjaikowsky dansen in een choreografie van Jeanette Jacquet. Dit gezelschap maakt momenteel een Europese tournee. Kaarten voor deze uitvoering, die om 20.00 uur begint, kunnen worden verkregen in het VVV-kantoor Maastricht, in het Generaalshuis op het Vrijthof te Maastricht en bij Buro Pinkpop te Geleen.

puzzel van de dag

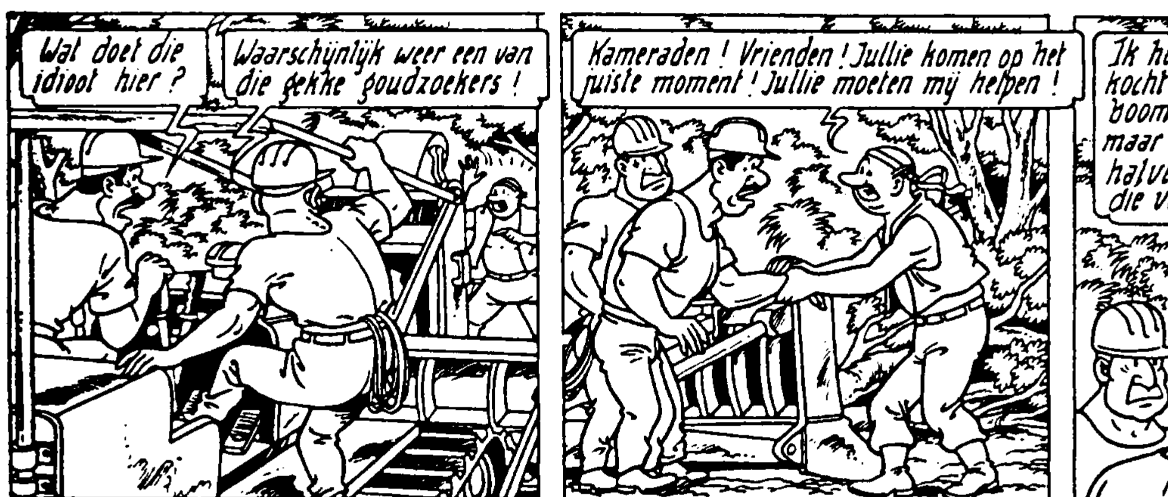
1	2		3	4	5		6	7
8		■	9			■	10	
	■	■	■		■	■	■	
11	12	■	13		14	■	15	
16		17		■	18	19		
20			■	■	■	21		
22			23	■	24			
25		■	26	27		■	28	
	■	■	■		■	■	■	
29	30	■	31		32	■	33	
34								9

Horizontaal: 1. soort tas; 8. verbrandingsrest; 9. onbepaald vnw.; 10. laatstleden (afk.); 11. dwarshout aan een mast; 13. boom; 15. symbool van ruthenium; 16. bezieldheid; 18. schoorsteenzwart; 20. tuimeling; 21. lofdicht; 22. stad in Rusland; 24. deel v.e. schip; 25. eminentie (afk.); 26. bontgekleurde papegaai; 28. Nederlandse Spoorwegen (afk.); 29. voegwoord; 31. verachtelijk; 33. en andere (afk.); 34. stalen naald voor het effen maken van geboorde gaten.

Verticaal: 1. monnik van zekere orde; 2. loofboom; 3. persoonlijk vnw.; 4. rivier in Duitsland; 5. maangestalte (afk.); 6. hoewel; 7. bijnaam van Leiden; 12. noodsignaal; 13. voorzetsel; 14. public relations (afk.); 15. argument; 17. Engels biersoort; 19. wijfjesschaap; 23. muzieknoot; 24. walkant; 27. schoon, zuiver; 30. tegenwoordig; 31. 0.001 meter (afk.); 32. voorzetsel; 33. oude lengtemaat.

de bezeten bezitter

(c) Standaard Uitgeverij n.v. Antwerpen vertegenwoordigd door Wavery Productions b.v. s-Gravenhage

panda en de magimixer

recept

Druivengelei met amandelsaus

Benodigdheden voor 4 personen: 6 blaadjes gelatine of 10 g witte gelatine, 2½ dl rode druivensap, 1 zakje glühweinkruiden, ½ dl rode port, 150 g ontvelde druiven of ander fruit, 100 g amandelspijs, ¾ dl melk, ½ dl vanillevla.

Week de gelatine in ruim koud water. Laat het druivesap met de kruiden 10 minuten tegen de kook aan trekken. Neem het kruidenzakje eruit en los uitgeknepen gelatine of het gelatinepoeder op in de hete vloeistof. Voeg de port toe. Giet de helft van de vloeistof in een kleine rijstrand of 4 kommetjes en verdeel er het fruit over. Laat de gelei in de koelkast enigszins opstijven. Giet er dan de rest van de vloeistof op en laat het geheel opstijven. Verkruimel de amandelspijs en meng er de melk en de vanillevla door. Stort de geleirand of de kleine geleikommetjes en serveer de amandelspijs er apart bij. Meng de overgebleven ingrediënten als saus kort voor het gebruik van de druivengelei.

hub meijer

Uitgeversmaatschappij
Limburgs Dagblad b.v.
Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer
Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen
Bank: ABN Bank Heerlen rek.no. 57 75 35 935
Giro: 10 35 100
Tel.: abonnementen: 045-739881
advertenties: 045-739886
Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 04490-46868
Heerlen-Centrum 045-717719
Kerkrade 045-452932/455506
Maastricht 043-254477
Schaesberg 045-311719
Roermond 04750-18484
Sittard 04490-15577
Valkenburg 04406-15045
Fax:
redactie 045-739264
Advertenties 045-739364
Telex:
redactie 56123
overige afdelingen 56078
Abonnementsprijzen:
bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal ƒ 75,55
per maand ƒ 25,20

Onrust in Kamer over hoge toelagen WVC-ambtenaren

Van onze parlementsredactie

DEN HAAG – In de Tweede Kamer is ongerustheid ontstaan over de hoge toelagen, die topambtenaren op het ministerie van WVC hebben gekregen. Zowel VVD als Groen Links vragen zich af of het wel zo noodzakelijk is dat juist de topambtenaren toelagen op hun salaris krijgen die oplopen tot bijna 27.000 gulden.

Het weekblad Vrij Nederland onthult deze week dat tientallen topambtenaren van het departement extra toelagen hebben gekregen variërend van 10.000 tot 27.000 gulden. Het gaat daarbij om de toepassing van twee regelingen: één voor moeilijk verkrijgbare specialistische ambtenaren en één voor buitengewone prestaties.

De VVD-kamerleden Linschoten en Dijkstal hebben minister Dales (Binnenlandse Zaken) gevraagd of de regelingen wel juist zijn toegepast. Zij vinden dat juist de hogere ambtenaren, die toch al een heel behoorlijk inkomen hebben, niet in de eerste plaats in aanmerking komen voor de bijzondere toelagen. In het artikel in Vrij Nederland zegt secretaris-generaal Hans de Boer, die zelf ook een hoge toelage op zijn salaris heeft, dat de regelingen te ruim zijn toegepast. In overleg met de personeelsvertegenwoordiging op het departement is inmiddels een minder gulle regeling afgesproken.

Het kamerlid Peter Lankhorst van Groen Links, kan wel begrijpen dat bij voorbeeld automatiseringsdeskundigen in aanmerking komen voor een premie, omdat zij moeilijk te krijgen zijn. „Ik vind het nogal verrassend dat juist op WVC zo intensief gebruik wordt gemaakt van de regelingen. Ik vraag me af of er wel duidelijke aanwijzingen zijn dat die ambtenaren anders naar het bedrijfsleven zouden vertrekken", aldus Lankhorst.

Overschakeling op gemeenschappelijke vrije markt

Radicale hervorming Comecon op stapel

Van onze correspondent

SOFIA – De Comecon, de organisatie voor economische samenwerking van tien socialistische landen, zal radicaal worden hervormd. De meeste van de tien lidstaten zijn voorstander van overschakeling naar een gemeenschappelijke vrije markt. Maar er blijven, zo bleek gisteren aan het slot van een tweedaagse bijeenkomst van regeringsleiders in de Bulgaarse hoofdstad Sofia, meningsverschillen over de vormgeving van een nieuwe organisatie en de snelheid waarmee de hervormingen moeten worden doorgevoerd.

Concrete besluiten zijn er in Sofia dan ook niet genomen. Het enige waarover de tien het echt eens waren, was de instelling van een commissie die binnen twee maanden een blauwdruk moet ontwerpen van de nieuwe Comecon. In mei zullen de regeringsleiders dan in Boedapest een extra topconferentie houden om hun oordeel over het werk van deze commissie te geven.

De commissie, die vermoedelijk zal bestaan uit de vice-premiers van de tien lidstaten, moet bovendien nieuwe statuten ontwerpen. Hoewel er nog geen spijkers met koppen werden geslagen, beoordeelden de radicale landen de top in Sofia positief. De Comecon bestaat uit de zeven Oostbloklanden, Mongolië, Vietnam en Cuba.

De Hongaarse premier Nemeth sprak van 'een keerpunt'. We zijn na veertig jaar eindelijk op de goede weg. Premier Modrow van de DDR zei dat er „een nieuw begin is gemaakt, dat de weg naar de wereldmarkt opent". De DDR-delegatie was vooral tevreden omdat uiteindelijk de visie van de Sovjetunie in Sofia triomfeerde. De Sovjets wensten, in tegenstelling tot Hongaren, Tsjechen en Polen, een etappegewijze en geleidelijke overgang naar economische samenwerking waarbij de onderlinge handel op basis van reële behoeften, tegen wereldmarktprijzen en in harde valuta wordt geregeld.

De Sovjet-premier Nikolai Ryzjkov, die in Sofia ook bilaterale gesprekken heeft gevoerd met zijn collega's van het oostelijk handelsblok, wilde woensdag na afloop niet neer kwijt dan: „De Sovjetunie is verheugd over deze uitkomst, omdat het betekent dat de Comecon wel degelijk een toekomst heeft".

Door politieke ruzies over te nemen maatregelen

Raad bevreesd voor falen milieubeleid

Van onze correspondent

DEN HAAG – De Centrale Raad van de Milieuhygiëne plaatst grote vraagtekens bij de haalbaarheid van het Nationaal Milieubeleidsplan. Volgens vice-voorzitter Paul van Erkelens, die gisteren bij afwezigheid van voorzitter Ginjaar de nieuwjaarsrede uitsprak, dreigt het groeiend milieubesef met een kater te eindigen als de overheid er niet in slaagt beleidsvoornemens om te zetten in concrete maatregelen. „Er worden duidelijke doelstellingen in cijfers aangegeven voor maximale toelaatbare vervuiling voor het jaar 2000 of 2015 omschreven, maar niemand begrijpt goed wat de beleidsmatige vertaling is."

„Als ik kijk welke vaak gebrekkige convenanten gesloten worden, welke maatregelen in de verkeers- en vervoerssector worden voorgestaan, dan staat nu al eigenlijk vast dat het op basis van de milieuhygiënische randvoorwaarden vast te stellen eindpunt niet bereikt zal worden", aldus Van Erkelens. In dit kader verwees hij naar de recente onenigheid over de aanpak van het autoverkeer tussen milieu-minister Alders en minister Maij-Weggen van Verkeer en Waterstaat: „Het milieubeleid mislukt door gekissebis over de nodige maatregelen".

Volgens Van Erkelens is het dringend noodzakelijk dat de overheid een koers uitzet, die consumenten en bedrijfsleven duidelijk maakt welke offers in de komende tien tot vijftien jaar worden verwacht. Hij gaf daarbij zelf een aantal schoten voor de boeg: Auto's die harder rijden dan 120 km/uur mogen niet worden toegelaten en het autoverkeer moet verdwijnen uit de steden.

Ozon

In navolging van de stichting Natuur en Milieu (SNM) wil overigens ook de Tweede Kamerfractie van D66 dat minister Alders van VROM zich binnen de EG sterker maakt in de onderhandelingen over de herziening van het Protocol van Montreal, waarin afspraken zijn gemaakt over de bescherming van de ozonlaag. SNM verweet de minister dinsdag in een brief dat Nederland zich 'buitengewoon slap en afhoudend' opstelt.

Volgens een studie van het ministerie van Economisch Zaken zullen loontrekkers bereid moeten zijn de kosten van extra milieumaatregelen te dragen. De kosten mogen niet ten laste komen van bedrijfswinsten of de investeringsontwikkeling. Gebeurt dat wel dan zal de welvaart dalen met alle gevolgen van dien.

Onderzoek naar mogelijkheden milieubeleid

DELFT – Een speciale stuurgroep met vertegenwoordigers van diverse maatschappelijke belangengroepen geeft deze maand het startsein voor een groots opgezet onderzoek naar de mogelijkheden voor een milieubeleid op lange termijn. Dat heeft H. Becht, adjunct-directeur van het Centrum voor Energiebesparing en Schone Technologie (CE) in Delft, gisteren meegedeeld.

Het CE heeft de coördinatie van het onderzoek, dat in de eerste fase kan rekenen op een subsidie van 1,5 ton van de Raad voor Milieu- en Natuuronderzoek (RMNO) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM). De ministeries van Milieubeheer en Economische Zaken hebben daarnaast in principe 3,5 ton subsidie toegezegd. De stuurgroep wil, aldus Becht, te weten komen welke aanpak van de milieuproblemen kan rekenen op een zo groot mogelijk maatschappelijk draagvlak. Uitgangspunt daarbij is de gedachte dat de strenge milieunormen die het bekende RIVM-rapport Zorgen voor Morgen stelt, daadwerkelijk gehaald moeten worden.

Staatsradio: Mandela snel vrij

JOHANNESBURG – Volgens de officiële Zuidafrikaanse radio, is het 'slechts een kwestie van tijd' voordat de vrijlating van ANC-leider Nelson Mandela zal worden bekendgemaakt. In het dagelijks commentaar, dat doorgaans de mening van de regering weerspiegelt, werd gisteren gezegd dat Mandela op humanitaire gronden zal worden vrijgelaten en omdat hij kan helpen de omstandigheden te creëren voor politieke onderhandelingen.

De 71-jarige Mandela liet maandag zelf voor het eerst doorschemeren dat hij binnen een paar weken op vrije voeten zal komen, na een gevangenschap van ruim 25 jaar waartoe hij werd veroordeeld wegens 'een poging tot omverwerping van het blanke minderheidsbewind.

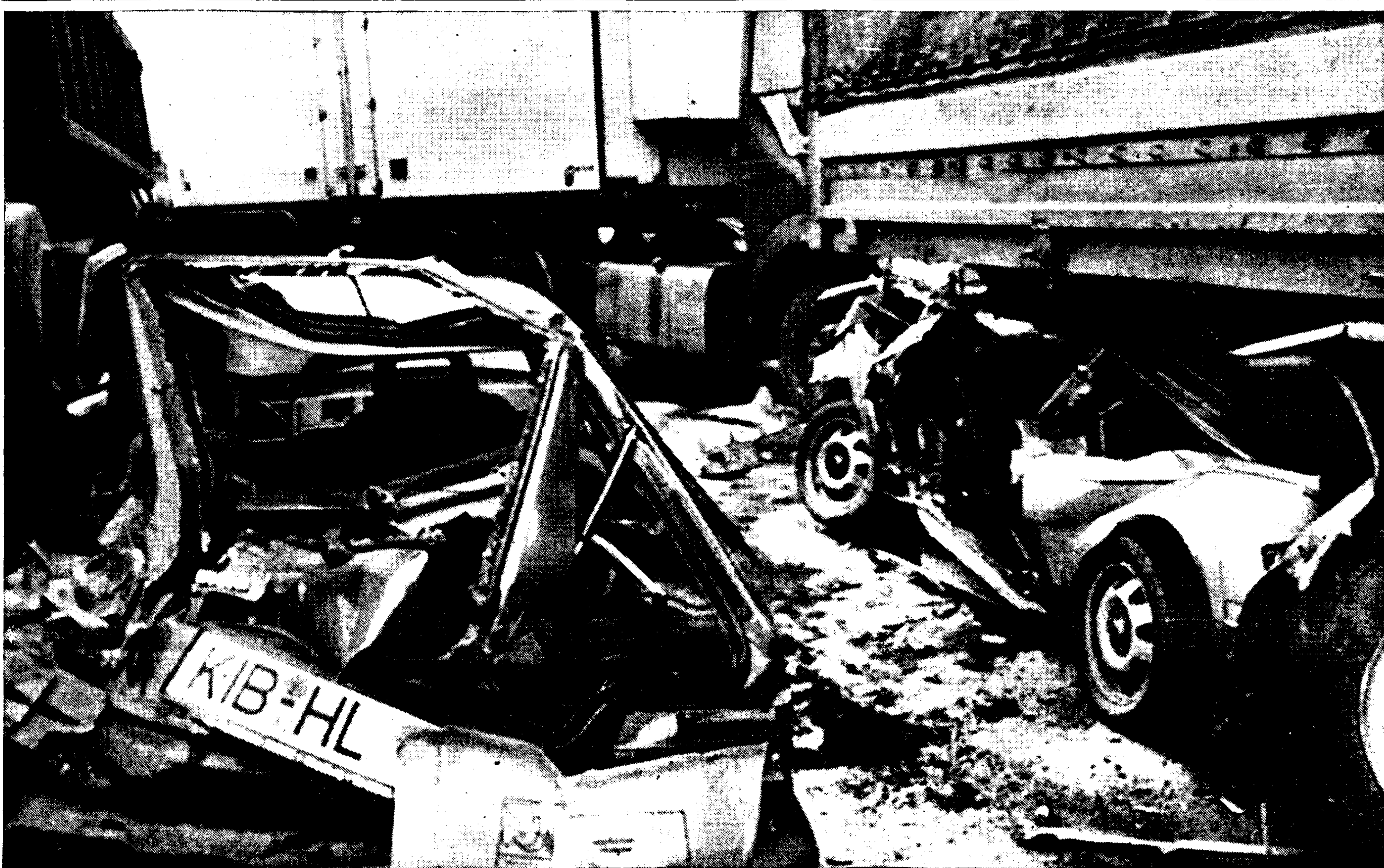
Zeven doden bij mijnexplosie

WARSCHAU – Een gasexplosie in een Poolse kolenmijn heeft gisteren het leven gekost aan zeven mijnwerkers. 22 mijnwerkers liepen zware verwondingen op, zo heeft het Poolse persbureau PAP gemeld.

Van de meeste gewonden die ernstige brandwonden hebben opgelopen, is de toestand kritiek. Het ongeluk gebeurde gistermorgen vroeg in de Halemba-mijn in Ruda Slaska, een plaats in de buurt van Katowice, in het zuiden van Polen. De mijnwerkers bevonden zich op dat moment op een diepte van 1.030 meter.

Benzine goedkoper

ROTTERDAM – De prijzen van benzine en diesel gaan morgen met respectievelijk twee en drie cent per liter omlaag. De nieuwe advies-literprijzen (zelftank) voor benzines komen daarmee op 163 cent voor super plus loodvrij, 159 cent voor Euro loodvrij en 165 cent voor loodhoudende superbenzine. Een liter diesel gaat morgen aan de meeste zelftank-pompen 109,4 cent kosten, want ook vandaag wordt een prijsverlaging met drie cent van kracht.

● *Zeven mensen vonden gisteren de dood bij een kettingbotsing op de autosnelweg van Heilbronn naar Neuenberg in West-Duitsland. Bij het ongeluk, dat in dichte mist plaatsvond, waren 21 personen- en 11 vrachtwagens betrokken.*

Bondskanselier nog dit jaar naar Moskou

Kohl zal bezoek aan Modrow niet afzeggen

Vervolg van pagina 1

Het nieuws van de oprichting van het BPC ontlokte de coalitiepartners in de DDR-regering een snelle reactie. Op een vraag van het de Westduitse krant Bild aan de leider van de 'Ost'-CDU-partij, Lothar de Maiziere, of zijn partij in de regering blijft als er voor de verkiezingen op 6 mei een dienst als de BPC wordt opgericht, zei deze: „Onder geen beding". De leider van de Nationaal democratische partij (NDPD), Günther Hartmann, uitte een soortgelijk dreigement.

De Westduitse bondskanselier Helmut Kohl bekritiseerde Modrow omdat deze een nieuwe binnenlandse veiligheidsdienst in het leven wil roepen. „Wie zo handelt, negeert het belang en de hoop van de mensen in de DDR". Maar Kohl peinst er niet over het voor begin februari voorgenomen overleg met de Oostduitse minister-president Hans Modrow af te zeggen, zoals de Westduitse regeringspartij FDP had bepleit.

Praten

Op zijn eerste internationale persconferentie in het nieuwe jaar stelde Kohl dat deze ontmoeting hem juist de gelegenheid geeft over actuele problemen in de DDR te praten. Een belangrijk onderwerp zal het scheppen van gelijke kansen zijn voor alle partijen die aan de algemene verkiezingen van 6 mei deelnemen. Instemming van de oppositie met een nieuwe Kieswet is voor Kohl van doorslaggevende betekenis voor de ontwikkeling van de Duits-Duitse betrekkingen.

De Westduitse regeringsleider wees de kritiek dat een top met Modrow verkiezingssteun voor de Oostduitse communisten is, gedecideerd van de hand. Volgens Kohl verlaten dagelijks weer meer dan 1.000 Oostduitsers hun land. „Deze aderlating betekent dat het proces om de eco nomie van de DDR weer gezond te maken van dag tot dag moeilijker wordt", aldus de kanselier.

Hij zei verder dat de weg naar de Duits eenwording een lang proces is, waarbij rekening zal moeten worden gehouden met de zorgen in de buurlanden. De relaties met Moskou blijven voor Bonn van centrale betekenis. Kohl zal nog dit jaar naar Moskou reizen.

De voormalige staats- en partijleider van de DDR, Erich Honecker is gisteren overigens geopereerd aan een niertumor. De ingreep aan zijn rechternier is een succes, zo heeft het officiële persbureau ADN bekendgemaakt.

Asielaanvraag duurt zes weken

DEN HAAG – De duur van een asielaanvraag duurt overal in Nederland zes weken. Dit is in tegenspraak met uitlatingen van premier Lubbers vorige week in de ministerraad waarin hij vermeldde dat de asielaanvraag minstens twee jaar duurt. Op verzoek van het kabinet heeft de Vereniging Vluchtelingenwerk een onderzoek gehouden naar de wachttijd van asielzoekers voor een kort geding. Volgens Lubbers moesten ze soms acht maanden wachten voordat ze voor de rechter konden verschijnen. Uit het onderzoek blijkt dat iedere asielaanvraag binnen zes weken wordt geregeld.

Vereniging Vluchtelingenwerk vindt het 'een goede zaak' dat de regering de juridische procedure voor een asielaanvraag wil verkorten. De totale procedure moet binnen een jaar afgehandeld zijn. Woordvoerder Alex Voets van Vluchtelingenwerk benadrukt dat de snelle behandeling zorgvuldig moet verlopen.

Moskou lijkt afscheiding partijafdeling te slikken

Betoging in Litouwen voor onafhankelijkheid

VILNIUS – In de Litouwse hoofdstad Vilnius hebben gisteren, aan de vooravond van het bezoek van Sovjetleider Michail Gorbatsjov aan Litouwen, zeker 25.000 mensen gedemonstreerd voor onafhankelijkheid van de Baltische republiek. Dat bericht Radio Moskou vanuit Vilnius. De Sovjetleider brengt naar verwachting vandaag een bezoek aan Litouwen naar aanleiding van het besluit van de communistische partij van de deelrepubliek om zich af te scheiden van Moskou.

De betoging van gisteren is slechts een voorproefje van wat Gorbatsjov vandaag te wachten staat, als hij in Vilnius aankomt. Dan staat eveneens een grote demonstratie op het programma, waaraan naar verwachting duizenden mensen uit de verre omtrek zullen deelnemen.

Radio-Moskou maakte gisteren de uitslag bekend van een opinie-onderzoek waaruit blijkt dat ruim 80 procent van de Litouwse bevolking zijn steun geeft de breuk met de Communistische Partij van de Sovjetunie (CPSU) die in Moskou zetelt. Ook wijst de opiniepeiling van Radio-Moskou uit dat de populariteit van Gorbatsjov de laatste tijd in Litouwen weer is gestegen, terwijl die van het volksfront Sajudis is gedaald.

Baat

Volgens Radio-Moskou kan de perestrojka van Gorbatsjov zelfs baat hebben bij het bezoek van de Sovjetleider aan Vilnius. „Het afscheidingsbesluit van de Litouwse partij zou niet nodig zijn geweest als de veranderingen in de communistische partij van de Sovjetunie zich wat sneller had voltrokken. Wij wensen allemaal dat deze veranderingen zich zeer langzaam voltrekken".

Het bericht van radio-Moskou lijkt erop te wijzen dat Moskou steeds meer geneigd zich neer te leggen bij de officiële afscheiding van de Litouwse communistische partij en dat Gorbatsjov deze stap zelfs zou willen aanwenden ten voordele van zijn hervormingsprogramma. Het bericht van radio-Moskou volgt op verzoenende opmerkingen van partij-ideoloog Vadim Medvedev. Hij suggereerde dinsdag dat de communistische partij als geheel kan profiteren van een grotere decentralisatie.

punt uit

● Stinissen

Mr H. Breibarth, vice-president van de rechtbank in Almelo, streeft er naar vanmiddag om 12 uur uitspraak te doen in het kort geding dat de Nederlandse Patiënten Vereniging (NPV) tegen het verpleeghuis het Wiedenbroek heeft aangespannen om de toediening van vocht en voeding aan de coma-patiënte Ineke Stinissen (47) te doen hervatten. Breibarth verklaard dit gisteren aan het einde van de behandeling van het kort geding.

● Onderzoek

Het Britse ministerie van Defensie financiert 77 onderzoeksprojecten aan Britse universiteiten die zouden kunnen bijdragen aan de fabricage van bacteriologische wapens. Dat heeft de Britse omroep 'Channel Four' gemeld in het programma 'Dispatch'. Deze wapens zijn verboden middels de Conventie van Genève. Een woordvoerder van het ministerie verklaarde dat de onderzoeksprojecten alleen maar de verdediging tegen een aanval met bacteriologische wapens dienen.

● Ontvoeringen

De etnische conflicten tussen Armeniërs en Azerbajdzjanen zijn uitgelopen op een ware 'kidnap-oorlog' in de Kaukasus. De afgelopen dagen zijn tientallen Azerbajdzjanen en Armeniërs over en weer ontvoerd in de omstreden Armeense enclave Nagorny-Karabach in Azerbajdzjan. Dit heeft Levon Ter Petrossian van de Nationale Armeense Beweging in Jerevan gezegd. De Sovjettelevisie heeft gisteren onthuld dat granaten en raketten vanuit Armenië naar de omstreden enclave Nagorny-Karabach worden gesmokkeld.

● MBO

De wet sectorvorming en vernieuwing in het middelbaar onderwijs (SVM) zal pas op 1 augustus 1991 ingaan, een jaar later dan voorzien. Het betreffende wetsvoorstel werd niet in behandeling genomen, omdat het ten tijde van de kabinetscrisis gold als controversieel. Scholen die willen fuseren of daarmee al bezig zijn worden gestimuleerd daarmee door te gaan, aldus het ministerie van Onderwijs gisteren.

● Gevechten

Bij artillerieduels aan de grens tussen Senegal en Mauritanie zijn de afgelopen dagen zeker twee mensen omgekomen. Dit is gisteren in uit betrouwbare bron vernomen. De oorlogstoestand aan de Senegal vloeit voort uit het conflict dat op 9 april tussen de twee landen ontbrandde. Dat leidde tot rassenrellen tegen leden van de Senegalese en Mauritaanse minderheden in de twee landen.

● Premie-A

De Tweede Kamerfracties van PvdA en VVD vinden dat er iets moet gebeuren om de verkoop van premie-A-woningen weer op gang te brengen. Zij zullen tijdens de behandeling van de volkshuisvestingsbegroting volgende maand aan staatssecretaris Heerma vragen maatregelen te nemen. Zonodig zullen ze met eigen voorstellen komen.

● Gearresteerd

Na een inval in een huis in de wijk Andersonstown in Belfast is Danny Morrison, de vice-president van Sinn Fein, de politieke arm van de IRA, gearresteerd. Volgens welingelichte bronnen wordt Morrison beschuldigd van lidmaatschap van de verboden IRA, samenzwering tot moord en wederrechtelijke vrijheidsberoving.

● Meteoriet

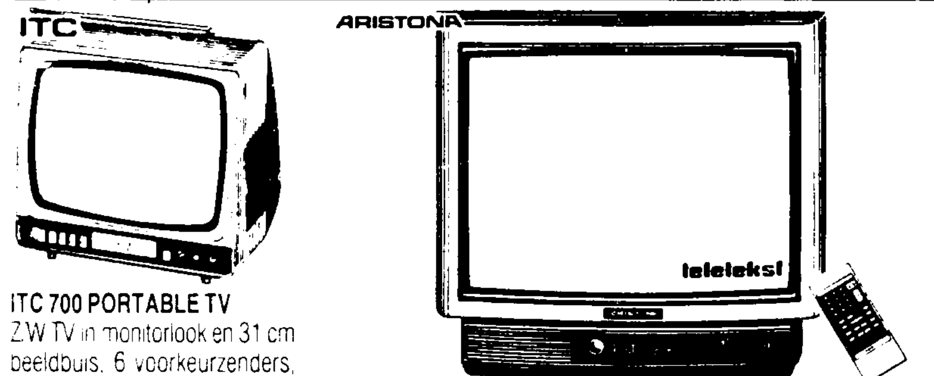
Chinese wetenschappers zeggen 's werelds oudste meteoriet te hebben ontdekt bij Shenyang in het noordoosten van China, aldus de krant 'China Daily' gisteren. De meteoriet zou volgens de geologen 1,9 miljard jaar geleden op aarde zijn gevallen. Het gevaarte heeft een omvang van naar schatting 175 bij 100 bij 80 meter en weegt ongeveer twee miljoen ton.

● Zivkov

Oud-partijleider Todor Zivkov van Bulgarije zal mogelijk worden vervolgd wegens verduistering van overheidsgelden. Een werkgroep van het Bulgaarse parlement die machtsmisbruik onder het oude bewind moet onderzoeken, heeft gezegd over voldoende informatie te beschikken om een gerechtelijk onderzoek tegen Zivkov in gang te zetten. Zivkov zou het geld op Zwitserse banken hebben gestort.

DAT KOMT IN UW KRAAM TE PAS

TELEVISIES

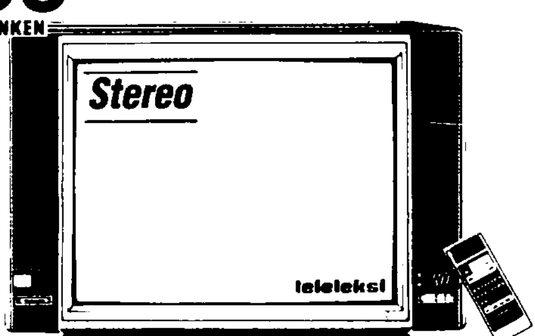
ITC 700 PORTABLE TV
Z/W TV in monitorlook en 31 cm beeldbuis, 6 voorkeurzenders, automatische fijnafstemming, telescoopantenne, net + accu voeding (12 V).
~~199,-~~ **149**

ARISTONA 52 KV 2525 TXT KLEURENTELEVISIE
Prima huiskamertoestel met alles erop en eraan. 55 cm flat square beeldbuis, tuner met S-kanalen en hyperband, 60 voorkeuzezenders. Voor uw bedieningsgemak en kijkplezier voorzien van teletekst, OSD funktie-indikatie in beeld en sleeptimer. Met frontluidspreker voor helder geluid. Scart- en Cinchaansluitingen; inklusief afstandsbediening.
1199

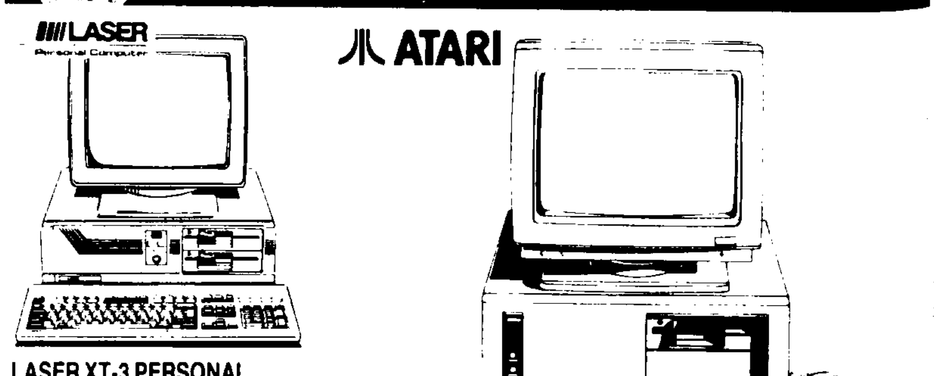
NOG ENKELE VOORBEELDEN:

GRUNDIG T55-340 55 cm met teletekst	~~1390,-~~	1149
ITT 5510 VT teletekst, 55 cm	~~1768,-~~	1299
ITT 5520 VT stereo, teletekst, 55 cm	~~1499,-~~	1169
ITT 5520 VT zeer mooi geluid, teletekst	~~1699,-~~	1399
SHARP CV 2031 55 cm, afstandsbediening	~~1099,-~~	899
SONY KVX 21 stereo, teletekst, Trinitron	~~1849,-~~	1499
PANASONIC TX 2488 63 cm stereo, TXT	~~2199,-~~	1699
GRUNDIG M55-355 stereo teletekst, 55 cm	~~1799,-~~	1499

GRUNDIG P40-440 TXT DRAAGBARE KLEURENTELEVISIE MET TELETEKST
Portable monitorlook kleurentelevisie met een Black Planar beeldbuis van 40 cm
999

TELEFUNKEN S290 TXT SUPER PLANAR STEREO KLEURENTELEVISIE
63 cm super planar rechthoekige black matrix beeldbuis (59 cm effektief), synthesizer tuner met S-band, 95 kanalen en 40x voorkeuze. Een 2x25 Watt muziekvermogen stereo versterker, zeer goede geluidsweergave. Teletekst ingebouwd met 8 pagina's geheugen, 2x Euro/Scart-aansluiting voor video.
~~2299,-~~ **1899**

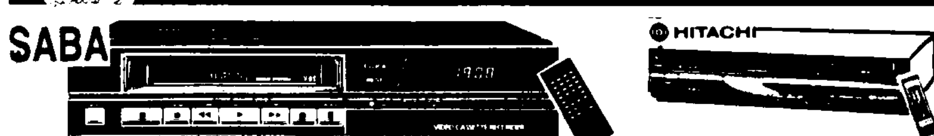
COMPUTERS

LASER XT-3 PERSONAL COMPUTER
Compatible computer, 8086-1 processor, kloksnelheid 4.77 en 10 MHz, 640 Kb RAM, 6 vrije uitbreidingsslot, multigraphic videokaart (CGA en TTL), monochroom 14 inch monitor op draavoet, multi I/O kaart met 1 parallelle en 1 seriële interface, joystick interface, real-time clock met batterij back-up, inkl. MS/DOS en GW Basic, Seagate 20 Mb harddisk en een floppy-drive.
~~3998,-~~ **2998**

ATARI PC 3 PERSONAL COMPUTER
XT compatible personal computer gebouwd rond de Intel 8088 processor met een klokfrequentie van 4,77 MHz of 8 MHz (Turbo), intern geheugen 640 Kb (RAM), 1x360 Kb 5¼ inch floppy diskdrive en een hard disk van 30 Mb, EGA/CGA en Hercules videokaart. Set wordt kompleet geleverd met Atari PCM 124 EGA monitor, kleur: amber, MS-DOS, GW-Basic.
~~2795,-~~ **2299**

NOG ENKELE VOORBEELDEN:

ATARI 1040 ST inkl. monitor en muis	~~2199,-~~	1499
ATARI MEGA ST 1 komplete set, blitter	~~2299,-~~	1749
ATARI SH 305 30 Mb harddisk voor ST serie	~~1499,-~~	1099
STAR LC 10 PRINTER 80 koloms, parallel interface	~~699,-~~	499
STAR LC 2410 80 koloms, 170 kar./sec., 24 naalds	~~1249,-~~	899
TULIP PC COMPACT 2 20 Mb harddisk, 360 Kb	~~3499,-~~	2995
TULIP AT COMPACT 2 20 Mb harddisk, 1,2 Mb	~~4995,-~~	3995
TULIP SX COMPACT 2 40 Mb harddisk	~~7995,-~~	6495
TULIP AT 386 SX, 40 Mb harddisk, 1 Mb RAM	~~9990,-~~	7495
TANDON PCX 20 20 Mb harddisk, monitor	~~3495,-~~	1999
TANDON 386/16 16 MHz, 1 Mb RAM, 40 Mb HD	~~10490,-~~	8295
LASER 386 AT, 20 MHz, 80386 proc.	~~9390,-~~	6995
LASER 386 tower model, 20 Mz, 80386 proc.	~~9490,-~~	7295

VIDEORECORDERS

SABA VR 6620 NG VHS VIDEORECORDER
HQ videorecorder met een max. speelduur van 4 uur, 32 kanalen en 6 opnamen programmeerbaar binnen een jaar. Soft touch bediening. One touch recording. Met memory stop en index-search. VPS voorbereid en Scart-aansluiting. Inklusief afstandsbediening.
~~1099,-~~ **849**

HITACHI VT-510 VIDEORECORDER
Een videorecorder die opvalt door zijn bijzondere vormgeving, zijn bescheiden afmetingen en zijn gebruiksvriendelijke afstandsbediening. Het programmeren ging nog nooit zo eenvoudig als nu met deze afstandsbediening, voorzien van LCD-display.
899

NOG ENKELE VOORBEELDEN:

JVC HRD 320 met LCD afstandsbediening	~~1249,-~~	899
PHILIPS VR6285 VHS met LCD afstandsbediening	~~1399,-~~	999
SHARP VCA 505 veel mogelijkheden	~~1499,-~~	1199
ARISTONA 72 SB 8 HiFi stereo	~~1690,-~~	1399
GOLDSTAR GHV 8215 HiFi stereo + afstandsbed.	~~1599,-~~	1199
GRUNDIG VS 540 HiFi stereo + teletekst	~~1799,-~~	1499
HITACHI VT 570 HiFi stereo afstandsbediening	~~1799,-~~	1499
ITT VR 3998 veel trucages, digitaal	~~2698,-~~	1998
PANASONIC NVFS 1 super VHS	~~4598,-~~	2799
PHILIPS VR 6970 Matchline	~~1799,-~~	1399
PHILIPS VR 6975 stereo Matchline	~~1899,-~~	1499
SONY EVS 650 video 8 + PCM	~~2695,-~~	1999

SHARP VCH-851 HIFI STEREO VIDEORECORDER (VHS) MET DRAADLOZE AFSTANDSBEDIENING
Videorecorder met briljante beeldkwaliteit en een opmerkelijk bedieningsgemak. Ontvangst voor 99 kanalen. Afstandsbediening met 30 funkties. PAL/SECAM systeem. Veel automatische funkties o.m. bandterugkeer na opname. U kunt 14 programma's voor 14 dagen voorprogrammeren.
~~1599,-~~ **1299**

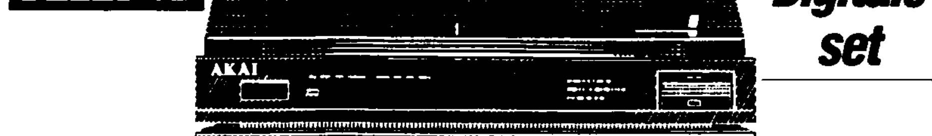
AKAI VS 462 VIDEORECORDER
Automatische hyperband tuner met 60 voorkeurzenders. VPS voorbereid. Timer voor programma's binnen 265 dagen. Quick timer. Inklusief zeer uitgebreide afstandsbediening.
~~1299,-~~ **1099**

MIDISETS

AKAI — Digitale midiset met draadloze afstandsbediening

AKAI AC-M 552L TUNER/ VERSTERKER EN DUBBELDECK
Digitale synthesizer tuner met 16 voorkeuzezenders. Ontvangst van FM-stereo, MG en LG. Versterker van 2x40 Watt met 5-bands equalizer en surround-sound. Dubbel cassettedeck met Dolby B ruisonderdrukking. Copiëren op dubbele snelheid en continu weergave is mogelijk. Inklusief draadloze afstandsbediening.
~~598,-~~ **299**

AKAI — Digitale set

AKAI SYSTEM-M-60 CLARITY INKL. CD SPELER + AFSTANDSBEDIENING
Bestaande uit:
AKAI AP-M 659 PLATENSPELER Volautomatische platenspeler met frontbediening, repeat, MD plug-in element en stofkap.
AKAI AM-M 659 BL 2x55 WATT VERSTERKER Een versterker met optische ingang voor CD, motoraangedreven volume. Aansluiting voor twee paar luidsprekers en inklusief draadloze afstandsbediening voor de gehele set.
AKAI AT-M659 DIGITALE TUNER Kwarts synthesizer tuner met digitale uitlezing. FM, MG en LG met 16x voorkeuze.
AKAI HX-M 659 W DUBBEL CASSETTEDECK Dubbel cassettedeck met front tiptoetsbediening, mogelijkheden voor doorlopend afspelen en voor kopiëren op dubbele snelheid.
AKAI CD-M770 COMPACT DISC SPELER 3 straals aftasting, alleen optische uitgang. Programmeren van 32 nummers (alleen mogelijk via afstandsbediening), programma kalender, herhaling disc/programma.
~~2249,-~~ **1399**

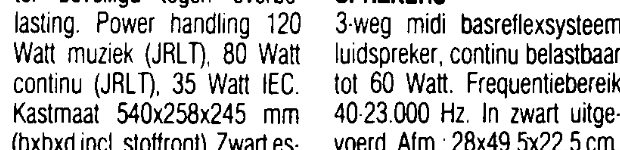
LUIDSPREKERS

BOSE 301 LUIDSPREKER
's Werelds meest gekochte, kompakte luidspreker. Perfekte stereo geluidsweergave in uw hele kamer! Belastbaar tot 75 Watt RMS per kanaal bij 8 Ohm. In noten.
~~598,-~~ **399**

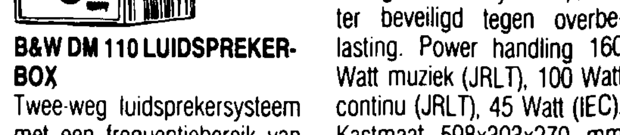
JAMO D-120 LUIDSPREKER
3-weg basreflex-systeem, tweeter beveiligd tegen overbelasting. Power handling 120 Watt muziek (JRLT), 80 Watt continu (JRLT), 35 Watt IEC. Kastmaat 540x258x245 mm (hxbxd incl. stoffront). Zwart essen houtnerf, 2 jaar garantie
~~249,-~~ **199**

AKAI SW-M 459 LUIDSPREKERS
3-weg midi basreflexsysteem luidspreker, continu belastbaar tot 60 Watt. Frequentiebereik van 40-23.000 Hz. In zwart uitgevoerd. Afm.: 28x49,5x22,5 cm.
~~149,-~~ **99**

B&W DM 110 LUIDSPREKERBOX
Twee-weg luidsprekersysteem met een frequentiebereik van 70 Hz - 20 KHz ± 3 dB. Geschikt voor versterkers van 10-75 Watt.
PER STUK
~~349,-~~ **299**

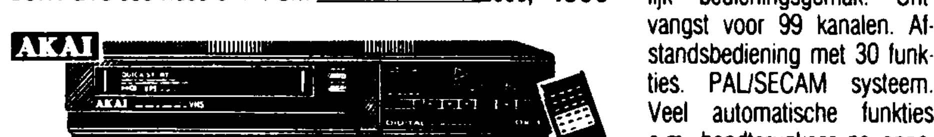
JAMO D-170 LUIDSPREKER
3-weg basreflex-systeem, tweeter beveiligd tegen overbelasting. Power handling 160 Watt muziek (JRLT), 100 Watt continu (JRLT), 45 Watt (IEC). Kastmaat 598x303x270 mm (hxbxd inkl. stoffront). Zwart essen houtnerf, 2 jaar garantie
~~299~~ **239**

MIDISET

PIONEER — Twin CD

PIONEER S-15 CDT MIDI SYSTEEM
Bestaat uit:
TWIN CD SPELER met uitgebreide programmeer- en afspeelmogelijkheden. Honingraatchassis, dubbel digitaal filter. Er kunnen 2 CD's tegelijk geladen worden.
Volledig computergestuurd **AUTOREVERSE DUBBELDECK** voorzien van features als Synchro Recording en Fade Edit.
Digitale kwarts synthesizer **TUNER** (FM/MG/LG), 24 voorkeuzezenders en automatische fijnafstemming.
Krachtige **VERSTERKER** met 2x50 Watt (DIN) muziekvermogen. Motorgestuurde volumekontrole en 5 bands equalizer.
Multi-programma **TIMER** voor in- en uitschakelen van CD, deck en tuner op iedere dag van de week. Halfautomatische snaaraangedreven platenspeler met element.
~~1559,-~~ **1349**

CD SPELERS

SONY CDP 270 COMPACT DISC SPELER
Gescheiden D/A converters, 4x oversampling en 16 bits digitaal filter. Error Predicion Type II systemen. CD singles. Regelbare hoofdtelefoonaansluiting. Auto Space. AMS en snelzoeken met geluid. Timer Play. Shuffle Play. Programmeerbaar. Repeat. Muziekkalender 16 nummers.
399

ARISTONA TK 619 CD SPELER
CD speler die uitstekend past op iedere installatie. Met de intro-scan funktie hoort u steeds het begin van een nummer. Shuffle play. LED indikaties. Met zwarte metalen kast.
379

PHILIPS CD 780 COMPACT DISC SPELER
FTS (Favourite Track Selection). Uniek programmeerbaar geheugen. Music Scan. Gemotoriseerd ladesysteem. Digitale indikatie van 99 nummers, totale tijd, verstreken tijd per nummer en resterende tijd. Programmeren van max. 20 nummers, next track, previous track, replay, repeat. Drievoudige zoeksnelheid. Bij 2 snelheden is het geluid versneld hoorbaar (cue). Analoge en digitale uitgangen. Aansluiting voor hoofdtelefoon met volumeregeling. Afmetingen(bxhxd): 36x8,1x30 cm.
~~549,-~~ **449**

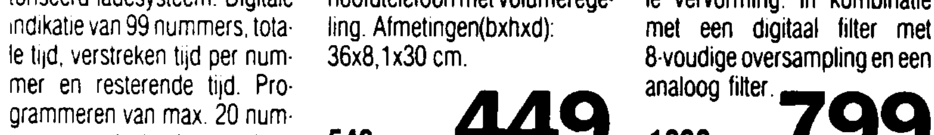
DENON DCD 910 COMPACT DISC SPELER
Dubbele super lineaire converter voor de D/A omzetting, die zorgt voor het elimineren van alle vervorming. In kombinatie met een digitaal filter met 8-voudige oversampling en een analoog filter.
~~1098,-~~ **799**

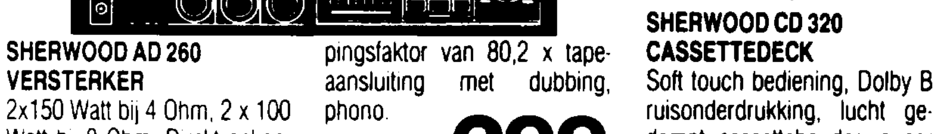
VERSTERKERS

Sherwood — 2 x 150 Watt

SHERWOOD AD 260 VERSTERKER
2x150 Watt bij 4 Ohm, 2 x 100 Watt bij 8 Ohm. Direkt gekoppelde versterker met dempingsfaktor van 80,2 x tape-aansluiting met dubbing, phono.
~~829,-~~ **299**

SANSUI C 1000 VOOR/ REGELVERSTERKER MET DRAADLOZE AFSTANDSBEDIENING
Op de regelversterker zijn alle bedieningsorganen te vinden nodig om volume, balans, toon, ingangen etc. te regelen.
SANSUI B 1000 EINDVERSTERKER
Het kontinu uitgangsvermogen is 2x75 Watt.
~~1198,-~~ **699**

CASSETTEDECKS

SHERWOOD CD 320 CASSETTEDECK
Soft touch bediening, Dolby B ruisonderdrukking, lucht gedempt cassettehouder, super permalloy opname/weergavekop.
~~199,-~~ **185**

TECHNICS RST 230 ZILVER
Dubbel cassettedeck, Dolby B + C ruisonderdrukking, microprocessor full logic control, high speed dubbing, series-play mogelijkheid. Synchro start.
~~743,-~~ **499**

PORTABLES

AIWA HSG 34 CASSETTESPELER
Cassettespeler met automatic reverse, super basweergave, gescheiden hoge en lage toonregeling. Geschikt voor oplaadbare Nicad batterijen. Inklusief stereo hoofdtelefoon.
99

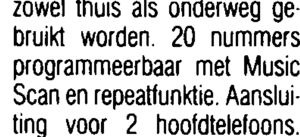
PHILIPS D 8678
Tandem compo soundmachine, AM/FM stereo, digitale tuner, 12 voorkeurzenders, dubbel cassettedeck, 5 bands equalizer, afneembare boxen, 2x10 Watt.
~~599,-~~ **399**

PHILIPS D6800 CD SPELER
Deze draagbare CD speler kan zowel thuis als onderweg gebruikt worden. 20 nummers programmeerbaar met Music Scan en repeatfunktie. Aansluiting voor 2 hoofdtelefoons. Wordt geleverd met schouderriem en draagtas.
~~399,-~~ **349**

NOG ENKELE VOORBEELDEN:

TELEFUNKEN PCR 99 Dubbeldeck digitaal	~~290,-~~	249
TELEFUNKEN PCR 12 portable radio cass. stereo	~~120,-~~	99
PANASONIC RXFT 500 compo met dubbeldeck	~~299,-~~	249
ARISTONA TR 8829 portable met CD speler	~~499,-~~	399
JVC PC-X3 compact disk soundmachine	~~799,-~~	599
PHILIPS AZ 8294 compo met CD speler	~~699,-~~	599
SONY CFD 64 moderne compo met CD	~~499,-~~	449
PHILIPS D7476 wereld ontvanger, 9 x KG	~~299,-~~	199
GRUNDIG SONOCLOCK 225 wekkerradio	~~70,-~~	59
AIWA HSG 37 autoreverse walkman, toonreg.	~~149,-~~	129
AIWA HSG 11 leuke cassette player	~~99,-~~	79
SONY WMB 12 stereo walkman in 4 kleuren	~~69,-~~	59

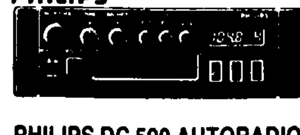

AUTORADIO

PHILIPS DC 590 AUTORADIO CASSETTESPELER
Digitale autoradio cassettespeler met FM stereo en AM, automatische zenderkeuze, 4 voorkeurzenders, loudness schakelaar.
299

JVC — Inruilaktie

JVC KSR 590 AUTORADIO CASSETTESPELER
Digitale autoradio cassettespeler, 20 voorkeurzenders, 2x22 Watt + 2x8 Watt uitgangsvermogen, autoreverse cassettegedeelte, gescheiden toonregeling, dolby B, anti-diefstalslede.
599
INRUIL SPELENDE AUTORADIO -100,-
499

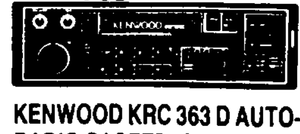
KENWOOD KRC 363 D AUTORADIO CASETTESPELER
Geavanceerde autoradio cassettespeler kwarts PLL synthesizer FM stereo, 24 voorkeurzenders, SDK verkeersdecoder, cassettespeler met auto-reverse, versterker met een uitgangsvermogen van 4-6 Watt. Inklusief anti-diefstalslede.
~~549,-~~ **499**

NOG ENKELE VOORBEELDEN:

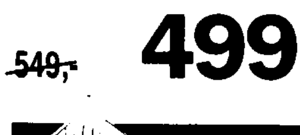
BLAUPUNKT SAN RENO SQM 28 digitale tuner	~~389,-~~	299
JVC KSR 490 digitaal, autoreverse, 4x8 Watt	~~499,-~~	449
BLAUPUNKT CAMBRIDGE digitaal 4x6 Watt	~~499,-~~	399
PIONEER KEH 8080 hoog verm., dolby B, autorev.	~~1299,-~~	849
KENWOOD KRC 666 L autoreverse met slede	~~1298,-~~	899
PHILIPS DC 552 digitaal, inkl. slede, 2x9 Watt	~~399,-~~	379
PIONEER KE 3060 autoreverse, 4x7 Watt, slede	~~699,-~~	549
SONY CDXR 88 CD speler voor in de auto	~~1490,-~~	999
SONY XR-7050 autoreverse, slede	~~799,-~~	699

ELEKTRONIKA

GEMINI 1024 AUTOALARM
Elektronisch autoalarm met ultrasoon detekties, schokdetektor en kontakten voor koffer- en motorkap. Instelbare instapvertraging 0-20 sec. Automatische alarmreset.
~~190,-~~ **159**

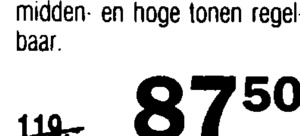

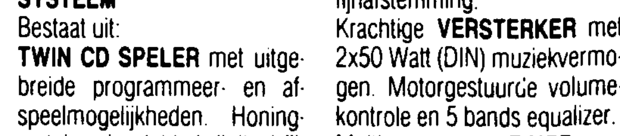
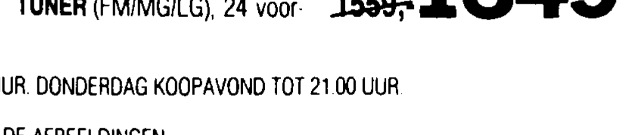

LICHTORGEL LS 16
3-kanaals lichtorgelzuil met ingebouwde microfoon, bas-, midden- en hoge tonen regelbaar.
~~119,-~~ **87⁵⁰**

NOG ENKELE VOORBEELDEN:

SANYO TAS 310 telefoonbeantwoorder	~~399,-~~	359
GEMINI SIRENE 12 V/120 dB	~~119,-~~	89
HM 102 BZ universeelmeter inklusief busser	~~59,-~~	45
FLUKE 73 digitale universeelmeter	~~349,-~~	279
EKSTRA TELEFOONBEL (lichtbeschadigd)		9⁹⁵
DBS-100 BABYFOON/INTERCOM	~~90,-~~	79
TX 450 BUREAU TELEFOONTOESTEL wit/zw./grijs	~~139,-~~	119
SPIEGELBOL 30 cm + motor	~~99,-~~	80
SENNHEISER HD 40 superlichte hoofdtelefoon	~~59,-~~	49
WT-400 PORTOFOON kleine handzame walky talky	~~89,-~~	69

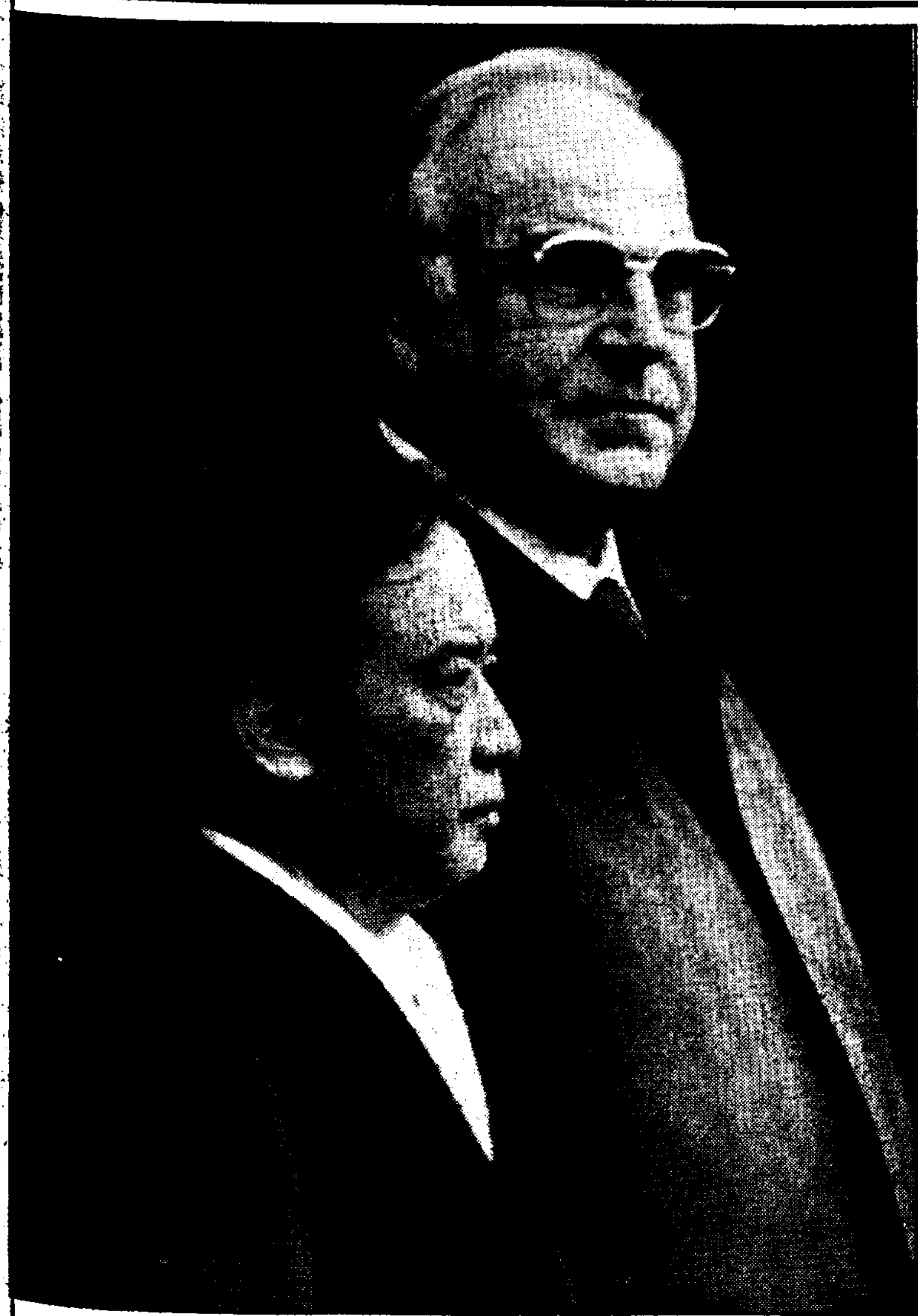
OPENINGSTIJDEN MA 13.00-18.00 UUR, DI T/M VR 09.30-18.00 UUR. DONDERDAG KOOPAVOND TOT 21.00 UUR
ZATERDAG VAN 09.00-17.00 UUR
AANBIEDINGEN ZOLANG DE VOORRAAD STREKT. AFWIJKINGEN IN DE AFBEELDINGEN ALSMEDE KENNELIJKE DRUKFOUTEN VOORBEHOUDEN

VOGELZANG

Daar kun je niet omheen

VOGELZANG: OOK TIJDENS DE OPRUIMING DE GROOTSTE SPECIALIST IN HIFI, VIDEO, TELEVISIE, COMPUTERS EN ELEKTRONIKA

Eindhoven: Hermanus Boexstraat 22, Heerlen: Akerstraat 19. Maastricht: Hifi, video- en Technische Dienst, Wolfstraat 11, Afd. Elektronika, M. Smedenstraat 25.

● *De Japanse premier Toshiki Kaifu en bondskanselier Helmut Kohl dinsdag tijdens de ontvangstceremonie in Bonn.*

Japan wil aandeel in snel veranderend Europa veiligstellen

Van onze correspondent

TOKIO – De Japanse premier Toshiki Kaifu is dinsdag in West-Duitsland begonnen aan zijn zijn tiendaagse Europese trip die hem ook brengt naar de hoofdsteden van België, Frankrijk, Engeland, Italië, Hongarije en Polen. Ook het Vaticaan staat op zijn lijst. Doel van de reis is om Japans' aandeel in het snel veranderende Europees continent veilig te stellen.

De ontwikkelingen in de Oostblok-landen, waar het ingestorte communistisch systeem plaats gaat maken voor een vrije markt economie, opent nieuwe perspectieven voor de Japanse industrie. Anderzijds vreest Tokio, dat wanneer de EG landen in 1992 hun grenzen voor elkaar open, de slagbomen voor de Japanse produkten dichtgaan.

Een derde factor, die de Japanners vrezen is, dat de Westeuropeanen zich op de nieuwe markt gaan storten en Japan links laat liggen. „De veranderingen in Europa zijn zo belangrijk, dat Japan in dat proces moet deelnemen," zo verklaarde een woordvoerder van premier Kaifu.

Oostblok

Met zijn bezoek aan Hongarije en Polen wil Kaifu ook de weg effenen voor mogelijk Japanse investeringen in het Oostblok. Tot dusver heeft de Japanse industrie weinig belangstelling getoond voor de Oosteuropese markt. Zij concentreerde zich meer op de rijkere westerse en Aziatische markt.

De Japanse premier komt niet met lege handen naar Boedapest en Warschau. Kaifu beloofde, voor hij maandag uit Tokio vertrok, Hongarije en Polen leningen ter hoogte van twee miljard Amerikaanse dollar (bijna vier miljard gulden) om de economische hervormingen in de twee landen te stimuleren. Het bedrag wordt over de twee landen verdeeld. Naast financiële hulp heeft Japan ook voedselhulp in het vooruitzicht gesteld.

Japan heeft zich in de Oost-West discussies altijd afzijdig gehouden. Het argument, dat de Japanse regering hanteert, is dat er in Azië geen duidelijke Oost-West tegenstelling is en geen forum bestaat waar over ontwapening wordt gesproken, zoals tussen de Warschaupactlanden en de NAVO, aldus een Japanse woordvoerder. Premier Kaifu sprak voor hij aan zijn Europese toer begon, ook over de toenemende Japanse bewapening, waar de Zuidoostaziatische landen zich ernstige zorgen over maken.

De Franse president François Mitterrand voorspelde onlangs, dat Japan spoedig weer een belangrijke militaire macht zou worden. Er zijn ook duidelijke tekenen in die richting. De defensieuitgaven zijn boven de toegestane een procent van het bruto nationaal inkomen gestegen. Japan is bezig met het bouwen van uiterst moderne gevechtsvliegtuigen voor de luchtmacht. Ook de marine is uitgebreid. Kaifu verklaarde onlangs nog, dat Japan zijn strijdmacht zal inzetten, daar waar de Japanse belangen in gevaar zijn.

Maar de Japanse premier stelde deze landen gerust met de mededeling, dat 'de defensiestrategie van Japan gebaseerd is op het handhaven van een bescheiden, maar doeltreffend leger, dat een bijdrage wil leveren aan de algemene stabiliteit van Oost-Azië'. „We hebben geen enkele reden om dit beleid te wijzigen," aldus premier Kaifu.

Inmago

Tenslotte is de reis van Kaifu ook bedoeld om zijn imago op te vijzelen. De 57-jarige premier kwam aan de macht nadat zijn voorgangers, Takeshita en Uno, vorig jaar, kort na elkaar hadden moeten aftreden na een omvangrijk beurs- en seksschandaal. Kaifu zelf wordt beschouwd als een interim-premier, die van de oude garde in de top van de regerende Liberaal Democratische Partij (LDP) tot aan de verkiezingen, volgende maand, mag aanblijven. Tegen die tijd hopen de oude partijbazen, dat de kiezers de schandalen zijn vergeten.

Chinese regering kampt zelf met grote problemen

Westen probeert banden met Peking te herstellen

PEKING – Kort na het bloedbad op het Plein van de Hemelse Vrede in Peking voorspelde de Chinese leider Deng Xiaoping, dat de buitenlandse regeringen het niet zullen aandurven om de betrekkingen met China permanent te verbreken. Het lijkt er nu op dat de man, die in de nacht van 3 op 4 juni, troepen en tanks op de studenten afstuurde, gelijk gaat krijgen.

Direct na het bloedige militaire ingrijpen kondigden de VS en de EG-landen aan, dat zij ministeriële bezoeken en contacten op hoog niveau met Peking voorlopig zouden opschorten. Japan besloot de economische hulp voorlopig te bevriezen.

Maar vorige maand bracht de adviseur voor veiligheidszaken van president Bush, Brent Scowcroft, een controversieel bezoek aan Peking. In het weekeinde werd onthuld, dat de Britse premier Margaret Thatcher in december een speciale gezant, sir Percy Cradock, naar de Chinese hoofdstad had gestuurd. En deze week brengt de gouverneur van Hongkong, sir David Wilson, een bezoek aan Peking. Het is zijn eerste bezoek sinds eind 1988.

Sancties

Japan heeft intussen aangekondigd, dat het van plan is om zijn economische sancties tegen China op te heffen. De Japanse premier Kaifu, momenteel op bezoek in Europa, zou naar verluidt de EG-landen willen overhalen de boycot op te heffen. Kaifu is van mening, dat sancties tegen China het land zouden isoleren en instabiliteit zouden veroorzaken in het gebied rond de Stille Oceaan.

De schuchtere stappen van deze landen om de diplomatieke contacten met de Chinese volksrepubliek te herstellen, komt op een moment, dat de conservatieve regering van premier Li Peng in grote problemen zit. De economie staat op de rand van een bankroet. Veel fabrieken moeten sluiten als gevolg van de drastische bezuinigingen. Er is een gebrek aan buitenlandse valuta. Het toerisme is sterk teruggelopen. Buitenlandse investeerders hebben zich sinds 'Tiananmen' niet meer laten zien.

Onrust

Onder de miljoenen arbeiders heerst grote onrust, binnen de communistische partij is diepe verdeeldheid en in het Volksleger heerst grote verwarring. Volgens westerse diplomaten distantiëren mensen in de top van de partij en leger zich nu al van Li Peng en van president Jang Shankun, die verantwoordelijk worden gesteld voor het bloedbad op het Plein van de Hemelse Vrede. Zij vrezen, dat als deze regering, zoals in Roemenië, door een volksverzet aan de kant wordt gezet, zij ook mikpunt van de volkswoede zullen worden.

Sinds de val van hun trouwe bondgenoot Ceausescu houden de conservatieve leiders het volk onder de duim. In de afgelopen twee weken zijn 600.000 troepen naar Peking gedirigeerd. Ze zijn in de hoogste graad van waakzaamheid gebracht. De verloven van hoge politie- en militaire officieren zijn ingetrokken. De top van de communistische partij belegde een speciale vergadering om de veiligheidsmaatregelen te bespreken.

Hersenspoeling

Tegelijkertijd heeft de partijtop het leger intensieve politieke indoctrinatie-cursussen laten ondergaan. De militairen werd in het hoofd gepompt dat de Sovjetleider, Michael Gorbatsjov, een slechte invloed heeft op de socialistische landen en dat een ontwikkeling als in Roemenië in China niet mogelijk is. In de Oostblok landen is het communististische systeem door de Sovjetunie opgelegd, terwijl dat in China een produkt is van het volk, zo werd de soldaten voorgehouden. Als de regering overtuigd was van de loyaliteit van het leger, dan waren deze hersenspoelingen niet nodig geweest, menen westerse diplomaten.

De militairen hebben opdracht gekregen om alleen naar de staatsomroep te luisteren. Het afstemmen op buitenlandse zenders is verboden. Partijleider Jiang Zemin verklaarde, dat het leger de partij onverbiddellijk moet gehoorzamen.

De communistische leiders vrezen dat het volksleger zich aansluit bij een eventueel volksverzet. Bij de pro-democratische betogingen van vorig jaar mei en juni had zich een groot aantal onderdelen van het leger bij de studenten aangesloten. Maar president Yang Shankun kwam Li Peng te hulp door troepen, die onder bevel stonden van zijn naaste verwanten, in te schakelen, alsmede de legeronderdelen, die buiten de hoofdstad waren gelegerd. Als het leger de studenten had gesteund dan was de regering zeker gevallen, is de overtuiging van westerse diplomaten.

Het is nog zeer de vraag of de westerse landen de conservatieve koers van de regering Li Peng kunnen beïnvloeden, wanneer zij hun relaties met China herstellen. De geschiedenis heeft uitgewezen, dat de Chinese leiders zich nooit wat hebben aangetrokken van enige buitenlandse kritiek, sancties of veroordelingen.

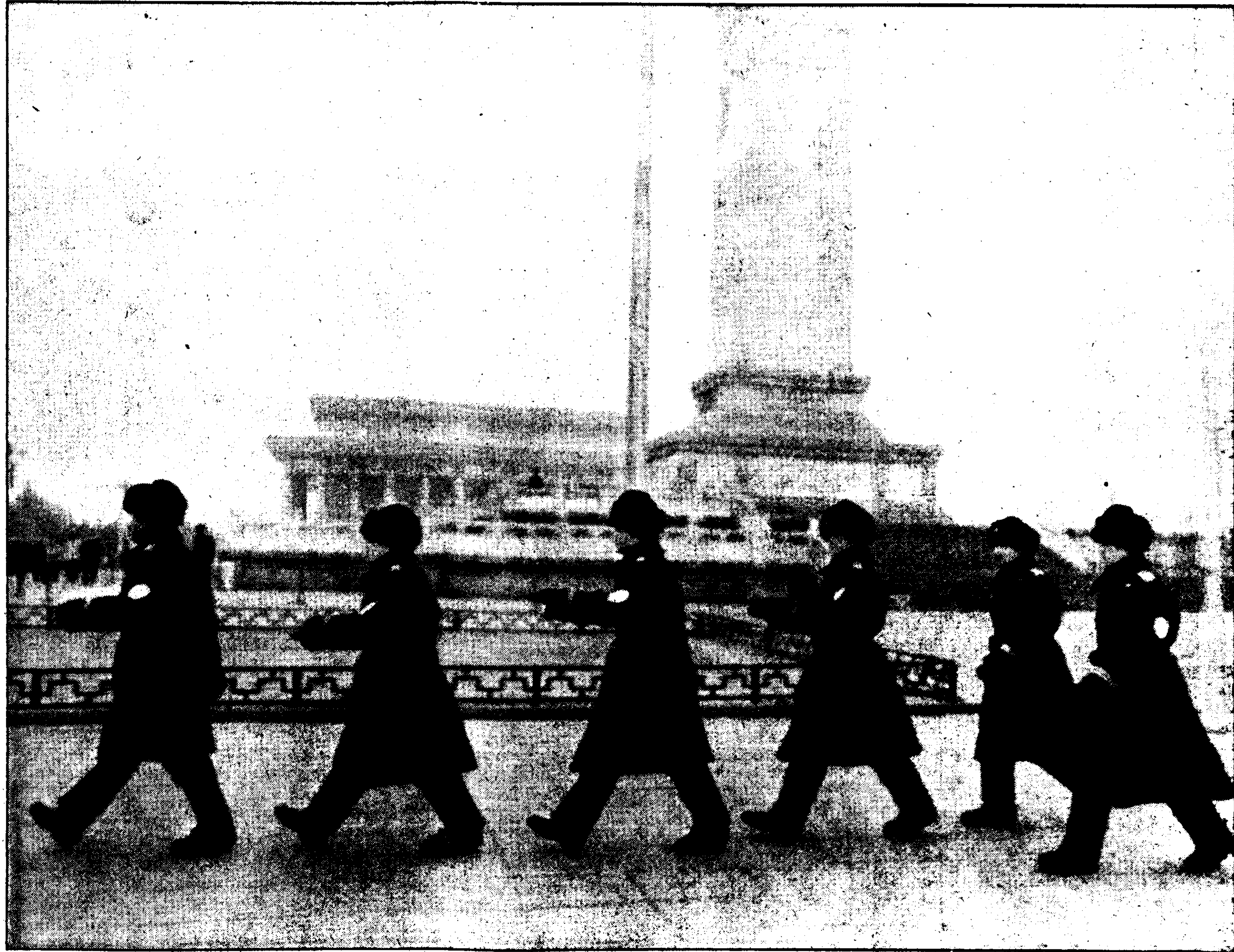
De stabiliteit van de Chinese regering hangt af van de vraag of zij de steun heeft van de 1,1 miljard Chinezen. En dat heeft zij niet. De eerste confrontatie tussen regering en volk lijkt op handen. Enkele duizenden arbeiders in dertig steden in China hebben een verzoek ingediend om te mogen demonstreren.

Confrontatie

Tot dusver heeft de regering de ontevredenheid onder de arbeiders in de belangrijkste fabrieken kunnen afkopen door hen extra bonussen te geven. Maar het geld raakt op en de ontevredenheid heeft zich geleidelijk aan over het hele land verspreid. Als de arbeiders het demonstratieverbod negeren en de straat opgaan, dan zullen ongetwijfeld de studenten aan hun zijde vinden, menen diplomatieke waarnemers.

Dat de conservatieve leiders dan opnieuw het leger op hen af zal sturen, is zeker. Onduidelijk is echter of het volksleger bereid is om weer de handen te bevlekken met het bloed van het volk.

bob mantiri

● *Leden van de Chinese volkspolitie marcheren over het Plein van de Hemelse Vrede in Peking, waar – zoals premier Li Peng gisteren voor de televisie bekendmaakte – de sinds 20 mei vorig jaar van kracht zijnde staat van beleg met ingang van vandaag is opgeheven.*

Geen geld voor 'leuke dingen' in het onderwijs

Ritzen loopt tegen harde realiteit aan

DEN HAAG – Prof. dr Jo Ritzen heeft in zijn hoogleraarsverleden menigmaal van de zijlijn zijn licht over de grote problemen in het onderwijsbeleid laten schijnen. Vooral CDA-minister Deetman moest het daarbij ontgelden. Grote gaten in de begroting van O. en W. moesten worden opgelost, liet hij tijdens de kabinetsformatie weten. Ritzen is nu zelf minister van Onderwijs. De sociaal-democratische wetenschapper mag nu, samen met zijn partijgenoot en raspoliticus Jacques Wallage, proberen het beter te doen. Dinsdag kregen het parlement en het volk daarvan een eerste proeve. Na lezing daarvan past maar één conclusie: het is wel erg mager.

De beide bewindslieden hebben het niet gelaten bij een droge wijziging van de onderwijsbegroting. De inhoud daarvan was ook al in grote lijnen bekend. Nogal bombastisch zeggen Ritzen en Wallage tevens een 'visie' op de toekomst van het onderwijsbeleid te willen geven.

Daarbij komen ze echter niet ver. Enkele losse opmerkingen over de zorgwekkende situatie waarin het onderwijs zich bevindt met daarbij nauwelijks verholen verwijten aan het adres van Deetman, kunnen niet de indruk wegnemen dat zij met een daverende klap tegen de harde werkelijkheid zijn opgelopen. Geld voor allerlei 'leuke dingen' die ze graag zouden willen is er vrijwel niet, ondanks het feit dat er in de komende jaren een half miljard gulden meer voor het onderwijs beschikbaar is.

Leraren

Vooral de positie en het imago van het leraarsberoep zitten Ritzen en Wallage hoog. Daar moet hoognodig iets aan worden gadaan, anders kampt het onderwijs binnenkort met gigantische tekorten aan leraren in alle vormen van het onderwijs. Dat is overigens wel een ander verhaal dan de massa-ontslagen, die in het niet eens zo verre verleden in het onderwijs aan de orde van de dag waren.

Maar als dan wordt gevraagd naar het prijskaartje, zijn de bewindslieden niet meer thuis. Een vaag verhaal over herschikking van middelen binnen de onderwijsbegroting en daarna een beroep op het kabinet, verhullen niet dat zij eigenlijk met de handen in het haar zitten. Bovendien was de start niet erg sterk: in een interview liet Ritzen deze week weten niet van plan te zijn de al jaren schrijnende korting op de onderwijssalarissen terug te draaien.

Presentatie

Aan de presentatie van het onderwijsbeleid mag in de komende tijd ook nog wel flink worden geschaafd. Ritzen omgaf zich tijdens de persconferentie met een handvol topambtenaren en een klein leger voorlichters. Bovendien liet hij het grootste deel van de antwoorden over aan zijn politiek veel meer doorknede staatssecretaris. Zelf was hij te nerveus en te weinig bekend met de problematiek om die vragen aan te kunnen.

Natuurlijk valt er nog wel wat positiefs te melden. Bezuinigingen als de vierjarigen-maatregel en op de kleine scholen op het platteland zaten het onderwijs geweldig dwars. Het is terecht dat het nieuwe onderwijs-duo deze heeft teruggedraaid. Maar of het voldoende is om de onderwijsorganisaties weer wat vriendelijker te stemmen, moet worden afgewacht.

Relatie

Ritzen en Wallage doen er goed aan in de komende tijd, zonder al teveel bombarie, te werken aan het verbeteren van de relatie met het onderwijsveld. Ze hebben gelijk dat daar veel aan schort. Maar met alleen maar mooie woorden over de prachtigste intenties, komen ze er niet. Concreet beleid is dringend noodzakelijk. De werkers in het onderwijs hebben de laatste jaren teveel voor hun kiezen gekregen, om ze nu met zoethoudertjes af te schepen.

henri kruithof

Krenz geeft ook laatste functie op

OOST-BERLIJN – De voormalige Oostduitse partijleider Egon Krenz heeft ook zijn laatste openbare functie, het lidmaatschap van het parlement, moeten neerleggen. Dit is dinsdag gemeld door het Oostduitse persbureau ADN. Het persbureau publiceerde een korte verklaring van Krenz waarin deze zegt dat hij op wens van de partijleiding zijn zetel in de 'Volkskammer' heeft opgegeven.

Krenz werd vorig jaar 18 oktober de opvolger van partijleider Erich Honecker, nadat deze door het politburo tot aftreden was gedwongen. Krenz moest op zijn beurt zes weken later onder druk van de publieke opinie het partijleiderschap neerleggen. ADN meldde niet wat Krenz in de toekomst gaat doen.

De verse Gelderse rookworst van Jan Linders is door de ambachtelijke slager traditioneel bereid met maar liefst 55% mager varkensvlees. Hij werd gerookt op geurig beukenhout-zaagsel en bevat minder zout.

Onze eigengemaakte Gelderse slagersrookworst
± 250 gram per stuk ~~3.00~~
Nu voor de HALVE PRIJS= 1.50

Silvo spliterwten zak à 500 gram ~~59~~ nu 39
Leeuwezegel halvarine kuip à 500 gram ~~85~~ 69
Gouda's Glorie slasaus ½ literfles ~~1.29~~ nu 99
Herschi cassis literfles ~~1.55~~ nu 1.29
Friand minifrites 1 kilo ~~1.49~~ nu 99
Copias appelmoes literblik nu 99

Paramount ananasschijven ¾ literblik = 567 gram ~~1.59~~ nu 1.19
Extra wasverzachter 1½ literfles 1.49
Popla 1000 toiletpapier pak à 4 stuks ~~2.09~~ 1.69
Groko boerenkool (diepvries) 450 gram ~~89~~ nu 69
Robijn Fleur & Fijn 2 kilo ~~9.35~~ nu 8.75
Choco-quick kakao-korrels pot à 400 gram 2.39

Nicolet chocoladehagel melk of puur, 400 gram 2.29
Gouda's Glorie pindakaas 350 gram ~~1.69~~ nu 1.49
Cruesli Krokant pak à 375 gram ~~2.79~~ 2.49
Campina verse caramelvla 1 liter ~~2.05~~ 1.79
Campina verse magere yoghurt 1 liter ~~1.20~~ nu 98
Mona Biogarde roer 1 liter ~~2.59~~ nu 2.39

Goudse jong-belegen kaas kilostuk ~~12.00~~ nu 10.95
Roomboter van Jan Linders pakje à 250 gram ~~2.19~~ nu 1.99
Max. 3 pakjes per klant.
Grote Zwitserse roomvlaai ø 27 cm. ~~9.45~~ 8.50
Grote bakkers-tompoucen 3 + 1 gratis bijverpakt = 4 stuks ~~3.95~~ nu voor 2.89
Verse grote puntbroodjes 10 stuks ~~2.29~~ nu voor 1.89

Vatverse zuurkool op schaal verpakt per 600 gram 1.35
Hollandse handappel (Gloster) 1 kilo 1.49
Friki verse kippedrumsticks Nu 1 hele kilo voor 8.50
Runderschenkel 500 gram 5.95
Eigengemaakte boerenpaté 100 gram ~~1.15~~ nu 99
Eigengemaakte slagers-hausmacher 100 gram ~~1.25~~ nu 99

Deze akties gelden van donderdag 11 januari tot en met woensdag 17 januari 1990. De vers-akties gelden van donderdag 11 januari tot en met zaterdag 13 januari 1990.

Zaterdags zijn onze winkels voortaan vanaf 08.00 uur geopend!

De geheel vernieuwde Jan Linders Nieuwskrant ontvangt u deze week in uw brievenbus. Nu 12 pagina's akties, informatie en... met twee waardebonnen. Eén voor deze week en één voor volgende week. Dus twee keer profiteren.

jan linders

'tAllerbeste voor 'n vriendelijke prijs

Miljoenenorders Euro Disneyland voor Vekoma

Van onze verslaggever

VLODROP – De Middenlimburgse achtbaanbouwer Vekoma gaat in 1992 twee zeer speciale achtbanen leveren aan het pretpark Euro Disneyland in Parijs. „Het zijn de grootste opdrachten uit onze geschiedenis", aldus directie-assistent Roger Houben. De totale orderomvang bedraagt ruim twintig miljoen gulden.

De grootste order betreft de levering van 'Big Thunder', een nagebootste ouderwetse mijntrein die door een kunstmatig berglandschap zal gaan razen. In het pretpark wordt er een heuse berg voor opgeworpen. Vekoma gaat de baan bouwen volgens de preciese specificaties van Disney. Vorige week haalde Vekoma de tweede opdracht van Disney binnen. het gaat om de constructie en bouw van de Phantom Manor Ride, een achtbaan die net als Big Thunder ook te vinden is in de bekende Disneyparken in Florida, California en Tokio. Het bedrijf in Vlodrop zal de ontwerpen aanpassen aan de laatste veiligheidsnormen en de huidige stand van de techniek. Vekoma moet de beide opdrachten in 1992 bij de opening van Euro Disneyland voltooid hebben.

Het binnenhalen van de Franse orders komt juist na het bericht dat Vekoma ver gevorderd is in onderhandelingen met de Russen voor het opzetten van een joint-venture in de buurt van Moskou. Het contract zal volgens Houben eind februari worden getekend.

Bouw Kanaaltunnel gaat voorlopig door

LONDEN – De crisis rond de bouw van de Kanaaltunnel is voorlopig bezworen. De banken die het project financieren hebben op het laatste nippertje besloten een al toegezegde lening toch uit te betalen.

Gedurende de komende drie maanden worden besprekingen gehouden over het lot van het project. Voor deze periode heeft een commissie van 22 bankiers besloten 390 miljoen pond (1,22 miljard gulden) vrij te geven van een krediet dat in oktober was bevroren.

In die maand bleek dat de bouwkosten van de tunnel waren gestegen van minder dan vijf miljard pond tot meer dan zeven miljard pond (22 miljard gulden).

Beleggingswereld tevreden over resultaten chemiegigant

Dividend DSM acht gulden

Van onze verslaggever

HEERLEN – DSM zal over 1989 een dividend uitkeren van f 8 per aandeel. Daarvan is al f 1,60 als interimdividend betaald. De resultaten van het vierde kwartaal van 1989 zijn – zoals verwacht – goed. Hierdoor komt de winst na belasting uit de gewone bedrijfsuitoefening op ongeveer f 1 miljard (vorig jaar f 791 miljoen). Zoals al eerder is gemeld zal daarnaast een buitengewone bate worden geboekt van meer dan f 350 miljoen. Deze is voornamelijk te danken aan de verkoop van de MVC/PVC-belangen en van een pakket DAF-aandelen.

Bij de vaststelling van het dividendvoorstel, zo laat de raad van bestuur weten, is naast het niveau van het resultaat na belastingen uit de gewone bedrijfsuitoefening in 1989 rekening gehouden met de nu bestaande vooruitzichten voor 1990. Op dit moment liggen de ontwikkelingen voor de meeste van de produkten en markten in de lijn van die in het tweede halfjaar van 1989. Die zijn iets minder dan het eerste halfjaar, zodat een lichte teruggang van het resultaat verwacht moet worden.

Ook R. Klare, effectendeskundige van de Hollandse Koopmansbank, houdt rekening met een kleine daling van het resultaat over 1990. Vrij algemeen wordt volgens hem een daling van de prijzen in vooral de 'bulkchemie' voorzien. Die sector is bij DSM belangrijker dan bij bijvoorbeeld Akzo. Overigens heeft DSM het in 1989 beter gedaan dan Klare had verwacht. Hij ging een paar maanden geleden nog uit van een koers/winstverhouding van 34,50 (inclusief buitengewone baten). Uit de cijfers van gisteren is gebleken, dat die verhouding op 38,50 is terechtgekomen. „Kortom DSM heeft het goed gedaan" aldus Klare. De uiteindelijke resultaten zijn zelfs beter geworden dan in september ten tijde van de uitgifte van de tweede tranche aandelen door de Amrobank werd voorspeld.

Riskant

Beleggingsexpert Mingels van de Bank Mees & Hope in Heerlen is ook zeer tevreden over het dividend, „maar we hadden het al verwacht." Mingels: „Een dividendrendement van 7 procent en een koers-/winst verhouding tussen de 5 en 6, dat zijn uitstekende resultaten. Toch zijn er nog hele hordes mensen die door de ongunstige koersontwikkelingen van DSM na de tweede tranche op verlies zitten."

Mingels vindt DSM ondanks het hoge dividend nog geen betrouwbare belegging. „In de bulkchemie is het riskant beleggen. Dan heeft fijnchemist Akzo toch de voorkeur. Voor de mensen die echter niet bang zijn om flink te speculeren op koersverhogingen, hoort DSM samen met Océ van der Grinten en de Telegraaf in de top drie thuis, want het aandeel is nu duidelijk ondergewaardeerd."

Biertapkoningen

● *Anita Zondag en Jan Horevoorts van Holiday Inn in Eindhoven klinken met Rob Schut van café Hoppe uit Amsterdam. Het drietal is kampioen biertappen van Nederland. Rob Schut won in de individuele klasse; Jan en Anita vormden in de ogen van de jury het beste koppel.*

Opening in cao-overleg metaalsector

ZOETERMEER – De werkgevers in de metaal- en elektrotechnische industrie (200.000 werknemers) hebben woensdag tijdens het overleg over een nieuwe cao een opening voor het bereiken van een principe-akkoord geboden. De voorgestelde verslechteringen ten aanzien van de vut-uitkering, zonder toeslag werken op zaterdag en verlaging van de uitkering bij ziekte zijn van tafel.

De werkgevers willen nog wel de vut-leeftijd op termijn verhogen van 60 naar 61 jaar, zo heeft bestuurder H. Becking woensdag meegedeeld na afloop van de derde onderhandelingsronde. Aan loonsverhoging hebben de werkgevers als „openingsbod" 1,75 procent per 1 april en een eenmalige uitkering van 1 procent op tafel gelegd. De vakbonden eisen voor een eenjarige cao 3 tot 4 procent loonsverhoging. Het van tafel halen van de voorgestelde verslechteringen heeft woensdag in elk geval voorkomen dat het overleg zou vastlopen. De Industriebond FNV had al aangekondigd in dat geval acties te organiseren. Het cao-overleg gaat volgende week verder.

Prijzen in 1989 licht gestegen

HEERLEN – De prijzen van consumptiegoederen zijn in 1989 gemiddeld met 1,1 procent gestegen. Dat heeft het ministerie van economische zaken gisteren bekendgemaakt.
Vervoer en communicatie (autorijden, openbaar vervoer, telefoon) stegen het meest in prijs vorig jaar: 2,2 procent. Ook meubels en huishoudelijke apparaten werden met 1,8 procent meer dan gemiddeld duurder. Goedkoper zijn vorig jaar kleding en schoenen geworden (2,3 procent). Tussen medio november en half december is het prijsindexcijfer niet veranderd.

beurs-overzicht

Herstel DSM

AMSTERDAM - Op de Amsterdamse effectenbeurs hebben woensdag de meeste fondsen enkele dubbeltjes moeten prijsgeven van de winsten die zij de dag ervoor wisten te bereiken. Na een timide opening trok de markt rond het middaguur wat aan maar moest later in de middag toch weer terrein prijsgeven.

De stemmingsindex sloot met een verlies van 0,6 punt op 118,3. De totaalomzet bedroeg f 1,27 miljard, waarvan f 757 miljoen aan aandelen en f 509 miljoen aan obligaties. Koninklijke Olie realiseerde met f 84 miljoen de hoogste omzet, gevolgd door DSM met f 65 miljoen en Unilever met f 50 miljoen. Philips was met f 36 miljoen vierde gevolgd door Heineken met f 29 miljoen.Uitschieters in het verlies waren Hunter Douglas die f 1,20 moest prijsgeven op f 106,30 en Stork die na een mooie stijging de afgelopen dagen nu f 1,10 naar beneden moest op f 47,80.

Het chemieconcern DSM steeg woensdag fors nadat het dividendvoorstel van f 8 over 1989 door de directie vroeg in de middag bekend werd gemaakt. Op dat moment stond het fonds nog met een verlies van f 1 op f 115,30, waarna de handel voor een klein uur werd gestaakt. Rond twee uur 's middags kwam het fonds weer in de handel en noteerde meteen f 3,60 hoger op f 118,90, waaruit bleek dat beleggers waardering konden opbrengen voor het eerste dividendvoorstel sinds het concern aan de beurs is genoteerd. Na even f 119 te hebben genoteerd, sloot het fonds uiteindelijk met een winst van f 2,60 vergeleken met de slotkoers van dinsdag op f 118,90.

VNU en Elsevier lagen weer goed in de markt na hun deelneming in Veronique. VNU noteerde f 2 hoger op f 113,50 en Elsevier die het wat rustiger aan doet, f 0,30 op f 82,80. Pakhoed noteerde een winst van f 2,30 op f 153 en Heineken vier dubbeltjes op f 129,30. Nijverdal-Ten Cate voegde nog eens drie dubbeltjes toe op f 93,50.De internationals hadden last van een kwakkelende dollar en sloten allen met een verlies af. Koninklijke Olie leverde f 1,80 in op f 142,80, Unilever f 1,70 op f 159,20, Hoogovens negen dubbeltjes op f 79,50, Akzo en Philips beide twee kwartjes op respectievelijk f 137,50 en f 46,20 en tenslotte KLM met twee dubbeltjes op f 47,30.

De rendementsindex van de obligatiemarkt sloot met een verlies van 0,1 punt op 100,10.

De binnenlandse aandelen sloten verdeeld, terwijl Ahrend, die de afgelopen dagen goed profiteerde van de geruchten over een nieuwe overnemingspoging door Buhrmann-Tetterode, nu f 3,50 verloor op f 264,50.

Op de parallelmarkt viel de winst van Dico van f 4,30 op op f 119,80 en van Nedschroef van f 3,90 op f 129,90.

De optiebeurs gaf woensdag een nerveuze stemming te zien met als uitzondering DSM, waarvan beleggers vooral call-opties kochten. De omzet in DSM-opties bedroeg 4.800 op een totale omzet van 43.000 contracten.

Ex-bestuursleden persoonlijk aansprakelijk

Hoge Raad: bij Ogem zes maal wanbeleid

Van onze redactie economie

DEN HAAG – Het wanbeleid van het vroegere Ogem-bestuur is in Nederlands allerhoogste rechterlijke instantie in zes van de zeven gevallen bevestigd. De Hoge Raad heeft gistermorgen het beroep van acht vroegere topmensen van Ogem-Holding tegen de uitspraak van de ondernemingskamer van het Amsterdamse Gerechtshof voor het grootste deel niet ontvankelijk verklaard.

Alleen het door de ondernemingsraad gesignaleerde wanbeleid in de projectontwikkeling is door de Hoge Raad terugverwezen. De zes andere gevallen van wanbeleid bij Ogem: de deelneming in het Duitse bouwbedrijf Beton- und Monierbau, de verwerving van eigen aandelen, de financiële rapportage tot augustus 1980/maart 1981, het stellen van zekerheden in augustus 1980/maart 1981, de afvloeiingsregeling van bestuursvoorzitter Udink en het adviseurschap van aandeelhouder Scharis zijn onderschreven. e gehele vroegere Ogem-top, bestaande uit ondermeer K. Fibbe, L. Koopmans, J. Maingay, F. van Berkel, B. de Bakker en H. Mathod was in beroep gegaan. Curatoren van Ogem hebben al aangekondigd de ex-Ogem-topbestuurders aansprakelijk te stellen voor hun wanbeleid.

Nog jaren

Zij zijn overigens bezig schikkingsvoorstellen aan hen te doen. Worden die door de Ogem-bestuurders niet geaccepteerd dan zullen zij de civiele procedures voor schadeloosstelling voortzetten. Maar die zullen dan nog enkele jaren vergen.

beurs en valuta

Goud en zilver

AMSTERDAM – Voorlopige noteringen goud en zilver op 10-01-1990 om 14.00 uur bij de fa. Drijfhout, alles in kg:
Goud: onbewerkt f 24.400-f 24.900; vorige f 24.310-f 24.810; bewerkt verkoop f 26.500; vorige f 26.410 laten.
Zilver: onbewerkt f 280-f 350 vorige f 280-f 350; bewerkt verkoop f 390 laten, vorige f 390 laten.

Advieskoersen

amerik.dollar	1,82	1,94
austr.dollar	1,42	1,54
belg.frank (100)	5,21	5,51
canad.dollar	1,56	1,67
deense kroon (100)	27,60	30,10
duitse mark (100)	110,40	114,40
engelse pond	3,00	3,24
finse mark (100)	46,00	48,50
franse frank (100)	31,50	34,25
griekse dr. (100)	1,05	1,25
ierse pond	2,84	3,04
ital.lire (10.000)	14,00	15,70
jap.yen (10.000)	125,00	131,00
joeg.dinar (100)	0,0000	0,0000
noorse kroon (100)	27,60	30,10
oost.schill. (100)	15,72	16,27
port.escudo (100)	1,18	1,36
spaanse pes. (100)	1,63	1,79
zweedse kr. (100)	29,30	31,80
zwits.fr. (100)	121,75	126,25

Wisselmarkt Amsterdam

amerik.dollar	1,88575-1,88825
antill.gulden	1,0380-1,0680
austr.dollar	1,4800-1,4900
belg.frank (100)	5,3765-5,3815
canad.dollar	1,62875-1,63125
deense kroon (100)	29,060-29,110
duitse mark (100)	112,845-112,895
engelse pond	3,1385-3,1435
franse frank (100)	33,105-33,155
griekse dr. (100)	1,1560-1,2560
hongk.dollar (100)	24,0250-24,2750
ierse pond	2,9700-2,9800
ital.lire (10.000)	15,085-15,135
jap.yen (10.000)	130,10-130,20
nwzeel.dollar	1,1400-1,1500
noorse kroon (100)	29,090-29,140
oostenr.sch. (100)	16,0310-16,0410
saudi ar.ryal (100)	50,1250-50,3750
spaanse pes. (100)	1,7240-1,7340
surin.gulden	1,0360-1,0760
zweedse kr. (100)	30,865-30,915
zwits.frank (100)	124,925-124,975
e.c.u.	2,2865-2,2915

INDEX Amsterdam ANP/CBS

CBS-Koersindex (1983=100)		
algemeen	202,10	200,60
id excl.kon.olie	197,30	196,40
internationals	204,60	202,30
lokale ondernem.	201,10	200,50
id financieel	153,20	152,30
id niet-financ.	248,80	248,60
CBS-Herbeleggingsindex (1983=100)		
algemeen	263,50	261,50
id excl.kon.olie	245,30	244,10
internationals	276,30	273,10
lokale ondernem.	248,70	248,10
id financieel	199,70	198,50
id niet-financ.	297,30	297,10
Stemmingsindex (1987=100)		
algemeen	118,90	118,30
internation	119,10	118,00
lokaal	118,80	118,40
fin.instell	112,60	112,00
alg. banken	109,30	108,80
verzekering	116,50	115,90
niet-financ	120,70	120,30
industrie	119,80	119,30
transp opsl	128,90	128,80

Avondkoersen Amsterdam

AMSTERDAM - In het telefonisch avondverkeer kwamen gisteravondde volgende koersen tot stand (tussen haakjes de laatste notering van dezelfde dag):
Akzo 137,50-137,60 (137,50)
Kon. Olie 140,50-142,80 (142,80)
Philips 45,40-46,20 (46,20)
Unilever 158,50-159,20 (159,20)
KLM 47,30 (47,30)

NEW YORK Dow Jones

NEW YORK – De beursgemiddelden van gisteravond te New York luiden volgens de Dow Jones Index (achtereenvolgens 30 fondsen industrie, 20 spoorwegen en overig transport, 15 nutsbedrijven, gevolgd door het gezamenlijke gemiddelde:

Begin	2758.11	1175.50	223.65	1027.49
Hoogst	2772.82	1181.72	225.67	1033.54
Laagst	2725.47	1155.94	221.83	1014.50
Slot	2750.64	1164.30	224.66	1023.84
Winst verlies	-15.36	-11.91	+0.88	-5.56

beurs van amsterdam

slotkoersen/optiebeurs

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
AEGON	115,00	114,80
Ahold	132,10	131,70
Akzo	138,00	137,50
A.B.N.	40,60	40,30
Alrenta	158,10	158,00
Amev	63,10	62,70
Amro-Bank	81,60	81,40
Bols	176,20	175,50
Borsumij W.	74,50	73,60
Bührm.Tet.	67,80	67,80
C.S.M.cert.	78,50	78,00
DAF	40,30	39,50
Dordt.Petr.	132,50	131,00
DSM	116,30	118,90
Elsevier	82,50	82,80
Fokker cert.	41,70	40,80
Gist-Broc. c.	30,50	30,00
Heineken	128,90	129,30
Hoogovens	80,40	79,50
Hunter Dougl.	107,50	106,30
Int.Müller	105,40	104,80
KBB cert.	79,00	79,00
KLM	47,50	47,30
Kon.Ned.Pap.	52,00	51,30
Kon. Olie	144,60	142,80
Nat. Nederl.	75,40	74,80
NMB Postbank	51,00	50,80
Nedlloyd	89,90	89,60
Nijv. Cate	93,20	93,50
Oce-v.d.Gr.	276,00	276,00
Pakhoed Hold.	150,70	153,00
Philips	46,70	46,20
Robeco	107,30	106,10
Rodamco	78,30	78,30
Rolinco	105,80	105,00
Rorento	59,10	58,90
Stork VMF	48,90	47,80
Unilever	160,90	159,20
Ver.Bezit VNU	111,50	113,50
VOC	35,10	34,60
Wessanen	63,30	64,60
Wolters-Kluwer	45,90	45,80

Binnenl. aandelen		
Aalberts Ind	68,50	68,20
ACF-Holding	38,00	38,00
Ahrend Gr. c	268,00	264,50
Air Holland	31,90	31,90
Alg.Bank.Ned	41,70	41,30
ABN (div'90)	39,50	39,30
Asd Opt. Tr.	18,40	18,20
Asd Rubber	5,80	5,90
Ant. Verff.	490,00	–
Atag Hold c	106,00	105,80
Aut.Ind.R'dam	96,00	96,00
BAM Groep	102,00a	101,00
Batenburg	84,00	84,00
Beers	140,00	139,00
Begemann	126,00	126,20
Belindo	360,50	361,50
Berkel's P.	6,20	6,20
Blyd.-Will.	29,90	29,80
Boer De, Kon.	320,00	315,00
de Boer Winkelbedr.	64,50	65,10
Boskalis W.	13,60	13,50
Boskalis pr	13,20	13,15
Braat Beheer	47,00	47,50
Breevast	18,20	18,10
Burgman-H.	3420,00	3420,00
Calé-Delft pr	865,00	865,00
Calvé-Delft c	1053,00	1044,00
Center Parcs	60,20	60,10
Centr.Suiker	77,60	77,20
Chamotte Unie	7,80	7,70
Cindu-Key	190,00	190,00
Claimindo	354,00	357,00
Content Beheer	21,50	21,50
Cred.LBN	60,00	59,40
Crown v.G.c	99,00	99,00
Desseaux	255,00	256,00
Dorp-Groep	36,20	36,40
Econosto	343,00	341,00
EMBA	127,00	127,00
Enraf-N.c.	69,00	69,00
Eriks hold.	114,20	114,50
Flexovit Int.	98,00	97,50
Frans Maas c.	103,00	104,50
Furness	130,00	130,00
Gamma Holding	85,00	86,00
Gamma pref	6,00	6,00
Getronics	29,30	29,30
Geveke	44,60	45,20
Giessen-de N.	233,00	232,00
Goudsmit Ed.	366,00	367,00
Grasso's Kon.	116,60	116,30
Grolsch	137,00f	136,00
GTI-Holding	209,50	209,50
Hagemeyer	116,00	115,00
Idem½div.'89	112,00	112,00
HAL Trust B	13,90	14,00
HAL Trust Unit	13,80	13,90
H.B.G.	209,00	208,50
HCS Techn	15,30	15,60
Hein Hold	109,00	110,00
Hoek's Mach.	206,00	207,00
Heineken Hld	109,00	110,00
Holl.Sea S.	1,19	1,19
Holl. Kloos	475,00	476,00
Hoop Eff.bk.	8,90	8,90
Hunter D.pr.	4,95	4,80
ICA Holding	19,80	19,80
IHC Caland	37,00	36,70
Industr. My	221,00	220,50
Infotheek	29,00	29,10
Ing.Bur.Kondor	605,00	605,00
Kas-Ass.	49,10	49,20
Kempen Holding	17,30	17,40
Klene's Suik.	1400,00	1400,00
KBB	78,70	79,00
Kon.Sphinx	123,00	122,70
Koppelpoort H.	305,00	304,00
Krasnapolsky	208,00	207,00
Landré & Gl.	63,00	65,00
Macintosh	42,00	41,50
Maxwell Petr.	687,00	687,00
Medicopharma	69,00	68,50
Melia Int.	5,70	5,70
MHV Amsterdam	18,70	18,70
Moeara Enim	1210,00	1185,00
M.Enim OB-cert	15800,00	15550,00
Moolen en Co	29,90	29,50
Mulder Bosk.	73,00	72,00a
Multihouse	8,40	8,00
Mynbouwk. W.	423,00	421,00
Naeff	300,00	–
NAGRON	48,00	48,30
NIB	652,00	651,00
NBM-Amstelland	21,00	21,00
NEDAP	410,00	405,00
NKF Hold.cert.	314,00	316,00
Ned.Part.Mij	42,40	42,30
Ned.Springst.	10000,00	–
Norit	1134,00	1149,50
Nutricia gb	76,00	77,00
Nutricia vb	86,30	87,50
Oldelft Groep c	195,00	193,00
Omnium Europe	14,70a	14,00a
Orco Bank c.	65,50	65,50
OTRA	180,50	181,00
Palthe	77,50	77,50
Philips div.'90	45,30	45,10
Pirelli Tyre	37,00	36,70
Polygram	32,50	32,20
Polynorm	104,40	104,40
Porcel. Fles	192,00	192,00
Ravast	47,80	47,90
Reesink	75,30	75,10
Riva	54,00	54,00
Riva (cert.)	53,70	53,00
Samas Groep	69,30	70,20
Sarakreek	30,50	30,50
Schuitema	1410,00	1410,00
Schuttersv.	167,00b	168,00
Smit Intern.	53,20	53,40
St.Bankiers c.	21,90	21,70
Stad Rotterdam c	47,70	46,70
Telegraaf De	85,40	85,50
Text.Twenthe	330,00	335,00b
Tulip Comp.	38,80	38,70
Tw.Kabel Hold	150,50	150,00
Ubbink	85,50	86,20
Union Fiets.	23,20	23,20
Ver.Glasfabr.	351,00	353,00
Verto	60,50	60,50
Volker Stev.	69,00	69,50
Volmac Softw.	51,00	50,60
Vredestein	23,60	23,60
VRG-Groep	64,00	63,50
Wegener Tyl	191,00	191,00
West Invest	24,50	24,50
West Invest c.	90,00	80,00a
Wolters Kluwer	184,00	182,00
Wyers	50,00	49,00

Beleggingsinstellingen		
Aegon Aand.f.	37,80	38,10
ABN Aand.f.	77,70	77,00
ABN Beleg.f.	58,40	57,70
ALBEFO	53,10	53,10
Aldollar BF $	22,00	22,00
Alg.Fondsenb.	241,00	241,00
Alliance Fd	12,10	12,00
Amba	48,60	48,60
America Fund	311,00	306,00
Amro A.in F.	91,00	90,80
Amro Neth.F.	78,60	78,60
Amro Eur.F.	76,00	75,80
Amro Obl.Gr.	154,50	154,50
Amvabel	81,50	81,00
AsianTigersFd	63,30	63,00
AsianSelFund	47,00	48,00
Bemco Austr.	56,50	56,50
Berendaal	114,50	114,00
Bever Belegg.	26,50	26,50
BOGAMIJ	111,50	111,80
Buizerdlaan	42,50	42,50
CLN Obl.Waardef.	100,50	100,30
Delta Lloyd	43,50	43,20
DP Am. Gr.F.	26,40	26,40
Dp Energy.Res.	48,00	47,50
Eng-Holl.B.T.1	9,30	9,30
EMF rentefonds	62,30	62,20
Eurinvest(1)	115,00	115,00
Eur.Ass. Tr.	13,50a	12,50a
EOE DuStInF.	313,00	314,00
EurGrFund	60,50	60,40
Hend.Eur.Gr.F.	215,00	217,00
Henderson Spirit	72,70	73,00
Holland Fund	75,60	75,60
Holl.Obl.Fonds	115,00	115,00
Holl.Pac.F.	117,00	116,00
Interbonds	550,00	550,00
Intereff.500	50,70	50,70
Intereff.Warr.	378,30	376,00
Jade Fonds	182,10	182,70
Japan Fund	34,80	34,70
Japan Rot. Fund yen	11140,00	–
Mees Obl.Div.Fonds	99,30	99,30
MK Int.Vent.	60,00	59,70
Nat.Res.Fund	1525,00	1510,00
Nedufo A	138,00	138,00
Nedufo B	138,00	138,00
NMB Dutch Fund	41,60	41,10
NMB Global F.	50,20	50,20
NMB Oblig.F.	34,60	34,60
NMB Rente F.	102,60	102,60
NMB Vast Goed	38,10	37,90
Obam. Belegg.	222,50	224,00
OAMF Rentef.	14,00	13,95
Orcur.Ned.p.	48,40	48,40
Pac.Prop.Sec.f.	51,00	50,20
Pierson Rente	99,80	99,50
Prosp.Int.High.Inc.	7,00	7,00
Rabo Obl.inv.f.	75,00	75,00
Rabo Obl.div.f.	48,30	48,30
Rabo Onr.g.f.	85,00	85,00
Rentalent Bel.	135,00	135,10
Rentotaal NV	31,00	31,00
RG groen	50,10	50,00
RG blauw	49,80	49,50
RG geel	49,70	49,30
Rodin Prop.$	103,50	103,50
Rolinco cum.p	94,00	94,00
Sci.Tech	17,80	17,80
Technology F.	18,50	18,50
Tokyo Pac. H.	288,00	276,00
Trans Eur.F.	83,90	83,80
Transpac.F.	525,00	525,00
Uni-Invest	134,50	134,50
Unico Inv.F.	80,70	80,50
Unifonds	37,00	36,90
VWN	59,20	59,20
Vast Ned	126,90	126,90
Venture F.N.	46,50	45,00a
VIB NV	85,90	85,90
VSB Mix Fund	51,50	51,50
WBO Int.	76,50	76,50
Wereldhave NV	211,20	211,50
Yen Value Fund	93,00	92,50

Buitenlandse obligaties		
8¾ EEG84(1)	99,80	99,80
3½ EngWarL	35,30	35,30
5¾ EIB 65	98,50	98,50

Orig. n.amerik. aandelen		
Allied Signal Ind	37,00	36,00
Amer. Brands	68,40	66,80
Amer. Expres	34,25	33,25
Am.Tel.& Tel.	45,70	44,90
Ameritech	64,80	63,60
Amprovest Cap.	115,00	–
Amprovest Inc.	218,00	–
ASARCO Inc.	32,10	32,00
Atl. Richf.	108,70	108,00
BAT Industr.	8,40	8,30
Bell Atlantic	107,70	104,00
BellCanEnterpr	45,20	45,50
Bell Res.Adlr	0,35b	–
Bell South	55,60	55,20
BET Public	2,60	–
Bethl. Steel	19,10	18,50
Boeing Comp.	62,40	61,80
CDL Hotels Int.	0,96	0,95
Chevron Corp.	66,00	–
Chrysler	18,70	18,70
Citicorp.	28,40	27,25
Colgate-Palm.	61,00	61,40
Comm. Edison	37,10	37,00
Comp.Gen.El.	523,00	–
Control Data	17,70	17,80
Dai-Ichi Yen	3160,00	–
Dow Chemical	72,70	71,50
Du Pont	122,60	–
Eastman Kodak	43,00	42,50
Elders IXL	2,90	–
Euroact.Zw.fr.	155,00	155,00
Exxon Corp.	48,80	48,80
First Pac.HK$	1,30	–
Fluor Corp.	38,50a	37,50a
Ford Motor	44,80	44,10
Gen. Electric	66,00	64,50
Gen. Motors	43,60	43,50
Gillette	48,50	48,20
Goodyear	44,75	43,75
Grace & Co.	32,00	–
Honeywell	87,20	86,50
Int.Bus.Mach.	101,00	99,20
Intern.Flavor	67,75	–
Intern. Paper	56,40	–
ITT Corp.	57,00	56,80
K.Benson Ⓑ	5172,00	–
Litton Ind.	80,50	79,20
Lockheed	41,00	40,50
Minnesota Mining	82,50	82,30
Mitsub.Elect.	1150,00	–
Mobil Oil	60,10	59,40
Morgan $	43,75	43,10
News Corp Aus$	14,50	14,50
Nynex	88,50	86,80
Occ.Petr.Corp	29,70	29,50
Pac. Telesis	49,00	–
P.& O. Ⓑ	7,00	7,00
Pepsico	62,75	62,40
Philip Morris C.	40,40	39,80
Phill. Petr.	24,60	24,40
Polaroid	46,70	46,60
Privatb Dkr	299,00	298,00
Quaker Oats	56,50	56,50
St.Gobin Ffr	640,00	–
Saralee	32,50	32,00
Schlumberger	47,40	47,00
Sears Roebuck	39,00	38,50
Sony (yen)	37,00	36,70
Southw. Bell	60,20	59,30
Suzuki (yen)	1020,00	–
Tandy Corp.	39,25	38,00
Texaco	57,20	55,80
Texas Instr.	35,70	36,30
The Coastal C.	30,70	–
T.I.P Eur.	1,78	1,78
Toshiba Corp.	1240,00	1220,00
Union Carbide	24,25	–
Union Pacific	78,50	77,50
Unisys	15,60	15,40
USX Corp	37,00	36,30
US West	77,10	75,70
Warner Lamb.	116,90	–
Westinghouse	74,50	73,30
Woolworth	64,75	64,10
Xerox Corp.	58,00	57,20

Certificaten Amerika		
AMAX Inc.	45,00	46,00
Am. Home Prod.	198,00	–
ATT Nedam	85,00	85,00
ASARCO Inc.	68,50	–
Atl. Richf.	205,00	201,00
Boeing Corp.	115,00	115,00
Can. Pacific	41,00	40,00
Chevron Corp.	130,00	–
Chrysler	37,50	37,00b
Citicorp.	52,00	50,00
Colgate-Palm.	116,00	117,00
Control Data	29,00	29,00
Dow Chemical	133,00	131,00
Eastman Kodak	81,00	82,00
Exxon Corp.	92,00	91,00
Fluor Corp.	66,00	–
Gen. Electric	122,80	120,00
Gen. Motors	83,00	82,50
Gillette	90,00	89,00
Goodyear	84,00	84,00
Inco	48,00	45,00
I.B.M.	183,00	181,00
Int. Flavors	131,50	–
ITT Corp.	119,00	–
Kroger	27,00	27,00
Lockheed	76,00	75,00
Merck & Co.	146,00	146,00
Minn. Min.	155,00	155,00
Pepsi Co.	116,00	115,00
Philip Morris C.	79,00	77,00
Phill. Petr.	44,50	45,00
Polaroid	81,50	81,00
Procter & G.	127,50	–
Quaker Oats	105,00	–
Schlumberger	87,50	88,00
Sears Roebuck	73,00	72,00
Shell Canada	66,50	66,00
Tandy Corp.	71,50	70,00
Texas Instr.	66,00	67,00
Union Pacific	148,00	147,00
Unisys Corp	33,00b	36,00
USX Corp	68,00	67,00
Varity Corp	3,15	–
Westinghouse	139,50	138,00
Woolworth	120,00	119,00
Xerox Corp.	101,00	100,00

Euro-obligaties & conv.		
10¼ Aegon 85	101,80	101,75
Aegon warr	11,90	11,90
10½ ABN 87	95,10	95,10
13Amev 85	96,75	96,75
10 Amev85	103,00	103,00
11 Amev 86	95,00	95,00
14¼Amro87	100,00	–
10½ Amro 86	95,00	95,50
10 Amro 87	94,00	94,00
5¾ Amro 86	95,00	95,00
Amro Bank wr	22,50	22,20
Amro zw 86	73,00	73,50
9 BMH ecu 85-92	96,00	96,00
7 BMH 87	96,00	96,00
10⅛EEG-ecu 84	100,75	100,75
9¾EIB-ecu 85	98,10	98,10
12½ HlAirl F	95,00	95,00
12 NIB(B) 85-90	100,00	100,00
11¼ NGU 83	100,75	101,20
10 NGU 83	100,00	100,00
2¼NMB Pb.86	85,25	85,00
NMB Postb war.	80,00	80,00
8¾ Phil. 86	99,50	100,00
6¾ Phil.83	98,50	98,50
11 Rabo 83	102,00	102,00
9 Rabo 85	99,40	99,40
7 Rabo 84	101,00	101,00

Binnenland (niet officieel genoteerd)		
Bobel	5,20	5,10
Bredero aand.	28,00	28,00
Bredero cert.	27,00	27,20
11 Bredero	23,00	23,00
LTV Corp.	1,30	1,30
5 Nederh. 68-78	22,50	22,50
RSV. cert	1,14	1,06
7⅛ RSV 69	86,00f	86,00b

Parallelmarkt		
Alanheri	29,00	29,00
Berghuizer	46,50	45,50
Besouw Van c.	51,00	51,00
CBI Barin Oc. yen	2120,00	2080,00
Comm.Obl.F.1	100,50	100,50
Comm.Obl.F.2	100,10	100,20
Comm.Obl.F.3	100,60	100,70
De Drie Electr.	37,50f	37,40
Dico Intern.	115,50	119,80
DOCdata	21,00	20,20
Ehco-KLM Kl.	38,50	38,50
E&L Belegg.1	77,10	78,00
E&L Belegg.2	76,10	76,50
E&L Belegg.3	77,10	77,40
Free Rec.Sh.	32,30	32,30
Geld.Pap.c.	73,00	73,30
Gouda Vuurv c	99,00	99,00
Groenendijk	38,00	37,80
Grontmij c.	206,00	205,00
HCA Holding	48,40	48,30
Hes Beheer	217,00	219,00
Highl.Devel	14,70	–
Homburg cert	3,70	3,70
Interview Eur	8,50	8,40
Inv. Mij Ned.	56,00	55,80
Kuehne+Heitz	50,70	50,80
LCI Comp.Gr.	80,50	79,80
Melle	306,00	307,00
Nedschroef	126,00	129,90
Neways Elec.	10,50	10,20
NOG Bel.fonds	32,00	32,10
pan pacific	10,90	10,90
Pie Med	10,60	10,80
Poolgarant	9,90	–
Simac Tech.	18,00e	19,00
Sligro Beh.	49,00	50,00
Verkade Kon.	266,00	268,50
VHS Onr. Goed	17,70	17,60
Weweler	106,40	106,40

OPTIEBEURS

			serie	omzet	v.k.	s.k.
aegn	c	jan	115,00	262	1,40	1,10
dsm	c	jan	110,00	329	6,80a	8,90
dsm	c	jan	115,00	581	2,40	4,10
dsm	c	jan	120,00	959	0,40	1,00
dsm	c	apr	120,00	654	4,20a	4,70
dsm	c	apr	125,00	320	2,20	2,50
dsm	p	apr	115,00	807	4,60	5,40
els	c	jan	80,00	289	2,70	2,80
els	c	jan	85,00	425	0,60	0,50
els	c	apr	85,00	321	2,60	2,80
eoe	c	jan	300,00	362	3,60	2,30
eoe	p	jan	290,00	314	0,60a	0,60
eoe	p	jan	300,00	474	2,60	3,00
goud	c	feb	390,00	300	19,00a	23,00b
goud	c	feb	400,00	573	13,00	15,50b
gist	c	apr	35,00	534	0,80	0,80
hein	c	jan	130,00	236	1,50b	2,00
hoog	c	apr	85,00	326	4,20	3,80
hoog	c	apr	90,00	330	2,70a	2,20
hoog	p	jan	85,00	979	5,00	6,00
nlb	p	aug	100,00	300	2,85a	2,80
nld	p	aug	97,50	250	1,85	2,00
nlp	p	mei	95,00	350	2,50a	2,65
nly	c	aug	92,50	500	1,65a	1,40
natn	c	jan	70,00	652	5,30	4,80
natn	c	jan	75,00	290	1,20a	0,80
natn	c	apr	70,00	378	7,90	7,50
natn	c	apr	75,00	310	4,30a	4,00
natn	c	apr	80,00	427	1,90	1,70
natn	p	apr	70,00	307	1,10	1,30
phil	c	jan	45,00	450	2,10	1,50
phil	c	jan	47,50	266	0,60	0,40
phil	c	apr	45,00	344	4,30a	3,70b
phil	c	apr	50,00	255	1,70	1,50
phil	c	okt	55,00	250	4,80	4,50
phil	c	o92	55,00	238	6,90	6,60
phil	p	apr	45,00	336	2,10	2,30
phil	p	apr	47,50	226	3,40	3,70
olie	c	jan	140,00	523	5,50	4,00
olie	c	apr	140,00	403	9,50	8,20
olie	c	apr	150,00	985	4,00	3,30
olie	c	apr	160,00	797	1,60	1,00
olie	p	jan	140,00	240	0,40	0,80
olie	p	apr	130,00	250	1,00	1,00
olie	p	apr	140,00	655	2,60b	3,40
olie	p	apr	150,00	330	7,50	9,00
olie	p	o92	135,00	531	12,00	12,50
unil	c	jan	160,00	230	2,60	1,30
unil	p	jan	160,00	350	1,50	2,50

a=laten
b=bieden
c=ex-claim
d=ex-dividend
e=gedaan+bieden
f=gedaan+laten
g=bieden+ex-div.
h=laten+ex-div.
k=gedaan+h
l=gedaan+g
vk=slotkoers vorige dag
sk=slotkoers gisteren

Let op het grote prijsvoordeel.

PHILIPS
COMPACT-DISC
20 Nummers vooraf programmeerbaar. Digitaal filter en 4 x oversampling. Hoofdtelefoonaansluiting. Nu extra goedkoop geprijsd voor

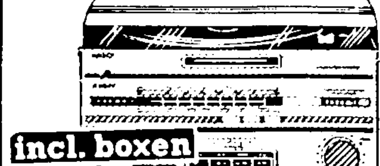
398.-

BROTHER
HI-SPEED MAGNETRONOVEN type MF-1200
Komb. van mikro-golven en hete lucht. 5 Standen (3 kook- en 2 ontdooi). R.V.S. BINNENWAND. In een witte of bruine uitvoering leverbaar.

999.-

SONY
MIDISET MET COMPACT-DISC EN BOXEN type NEWS D-8
Versterker, 2 x 20 watt, 5-bands-equalizer. Tuner met AM/FM/LG. Dubbel cass. deck. Platenspeler. Incl. COMPACT-DISC en BOXEN

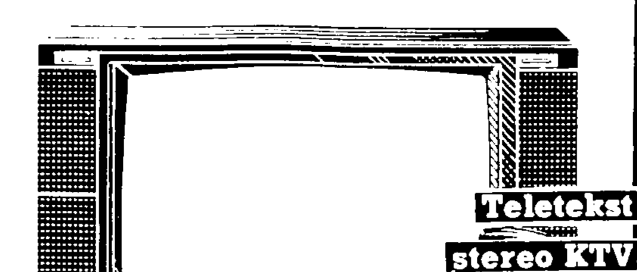
798.-

VHS-VIDEORECORDER
VHS-frontloader. Vooraf programmeerbaar. Inclusief draadloze afstandsbediening. Nu extra goedkoop geprijsd voor slechts

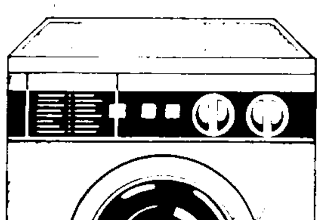
798.-

PHILIPS STEREO KLEUREN-TV MET TELETEKST
63 cm flat-square beeldbuis met rechte hoeken, STEREO en TELETEKST. Inclusief draadloze afstandsbediening.

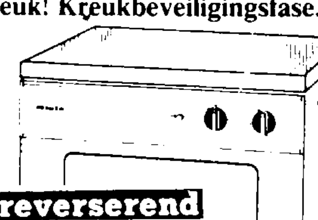
1695.-

ZANUSSI WASAUTOMAAT type ZF-800
18 Wasprogramma's w.o. bio- en wolwas. Energie-spaarprogramma. Thermostaat-toets. Knop voor halve belading. Toerental centrifuge 800. Nu

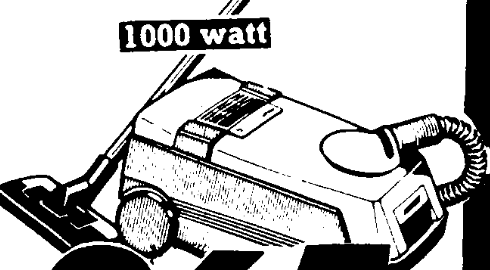
899.-

MIELE
ELEKTRONISCHE WASDROGER type MISTRAL
Novotronic-techniek! Elektron. vochtmeting. 9 Draagtegraden. Omschakelbaar op 2 droogtemp. REVERSEREND, dus minder kreuk! Kreukbeveiligingsfase. Nu

1399.-

PHILIPS
STOFZUIGER type HR-6500
1000 watt! Snoeroprolmechanisme en metalen buizen. Geintegreerde hulpstukken. Nu

265.-

BOSCH WASAUTOMAAT
13 Wasprogramma's w.o. bio- en wolwas. Spaarprogr. R.V.S. KUIP en TROMMEL.

1198.-

De electro-afdeling bezorgt gratis aan huis! Alle artikelen met volledige garantie en service. Zolang de voorraad strekt. Afwijkingen in afbeeldingen voorbehouden.

Promenade Heerlen 2e etage
telefoon 045-712057

DRIADE
Audiosystemen

TOPMERKEN KOOP JE BIJ...
Wijnbergen
Audio-Video Center
Limburgiastraat 4, 6415 VJ Heerlen Telefoon 045-72 05

---

tempo-team
uitzendbureau

TECHNIEK

Maintenance engineer m/v
op HTS-niveau. U wordt verantwoordelijk voor onderhoud en analyse van reparaties van produktielijnen en bestaande gebouwen. Voorts controleert u vooraf de nieuwbouw-tekeningen op de uitvoerbaarheid van toekomstig onderhoud. De baan is voor lange tijd.
Voor informatie:
04490 - 1 73 60, Ton Peters
Sittard, Rosmolenstraat 4

UITSLAG
Een service voor onze Nederlandse klanten.
Neem voor meer informatie of toezending van de volledige trekkingslijst kontakt op met

Afdeling Klantenservice
SCHINDLER
Postfach 10 50 09 D-6900 Heidelberg 1
Tel 09-49 62 21 16 62 61

D-trekking 2e klasse 86e loterij

DM 500.000,- op lotnr. 702452

DM 40.000,- op lotnummers 366070 858375
DM 25.000,- op lotnummers 256770 673456 763743
DM 10.000,- op lotnummers 041787 056760 147058 188508 233820 251552 285936 335682 403098 414467 496253 503266 569498 775891 889708
DM 5.000,- op lotnummers eindigend op 09439 52989 71758
DM 1.000,- op lotnummers eindigend op 5187
DM 750,- op lotnummers eindigend op 082
DM 288,- op lotnummers eindigend op 86
(onder voorbehoud)

Süddeutsche Klassenlotterie

VOOR UW TOEKOMST EN OF HOBBY! Wilt u een café, disco, coffee-shop, cafetaria, bistro, petit-restaurant of een gemeenschapshuis beheren of zelfstandig uitoefenen of in de horeca gaan werken?
In de week van 12 tot 18 februari starten de morgen-, middag- en avondcursussen weer in GELEEN (restaurant Van de Wall), HEERLEN (HKB-gebouw), MAASTRICHT (Maaspaviljoen), SITTARD (hotel De Limbourg) en ROERMOND (cafetaria Het Plein).

VAKBEKWAAMHEID CAFÉBEDRIJF
HANDELSKENNIS HORECABEDRIJF
Erkende opleidingen, examens 6 juni 1990, rijkserkende diploma's. Vraag vrijblijvend een gratis prospectus aan bij het:
INSTITUUT VAKONDERWIJS, SAGITTALAAN 24, 5632 AL EINDHOVEN,
telefoon 040-425526 (ook 's avonds) of Roermond 04750-15440. 23694
De cursussen kunnen ook thuis schriftelijk worden gevolgd.
Erkend door de minister van onderwijs en wetenschappen op grond van de Wet op de Erkende Onderwijsinstellingen
(waardoor gehele of gedeeltelijke vergoeding van cursuskosten en examengeld mogelijk is).

SLECHTS 2 DAGEN

KAPITALE VERKOOP ORIENT-KARPETTEN

o.a. KABUI, HAMADAN, TABRIZ

Deze uitzonderlijke collectie in grote verscheidenheid, zal door een vooraanstaande importeur wegens speciale omstandigheden worden verkocht. Een deel van deze collectie bestaat uit honderden stuks Kabul-karpetten in de volgende afmetingen en prijzen:

70x140 cm	35.00	140x200 cm	95.00
85x170 cm	50.00	150x230 cm	120.00
100x150 cm	55.00	170x240 cm	135.00
100x200 cm	70.00	200x300 cm	198.00
125x185 cm	75.00	250x350 cm	285.00

Berbers
170x240 vanaf..... **150.00** 200x300 vanaf...... **225.00**

Vrijdag 12 januari van 10.00 tot 18.00 uur
Zaterdag 13 januari van 10.00 tot 17.00 uur

HUBERTUSHUIS
Hoofdstraat 55 - Kerkrade
ORIENT CARPET TRADING

DE NIEUWE HYUNDAI EXCEL. GETEST DOOR *DE CONCURRENTIE.*

De Duitsers kropen eronder. En jawohl, de zware steenslagbescherming imponeerde. Evenals de gründliche afwerking. Vandaar onze 2 jaar volledige garantie. En 6 jaar op de carrosserie. De Fransen prezen luidruchtig de heerlijke fauteuils en de riante ruimte van de Excel.

Terwijl de Japanners juist stil werden van de door elektronika beheerste motor: 1.5 liter, goed voor 53 kW (71 pk), dus ook voor een flinke caravan. Z'n geregelde 3-weg katalysator haalt nu al de milieunorm voor 1992!

En dan de Italianen. Die raakten danig opgewonden van styling en wegligging (onafhankelijke wielophanging, anti-duikgeometrie). De Excel laat zich dus ook lekker sportief rijden. De Excel in 6 uitvoeringen. U zegt het maar. Elektrische ramen? Stuurbekrachtiging? Centrale deurvergrendeling? Elektrisch schuifdak? Voor de prijs hoeft u het allemaal niet te laten.

Hyundai Excel vanaf
21.495,-.
Leaseprijs vanaf f 738,– excl. BTW per maand. De Excel is een produkt van Hyundai Motor Company. Catalogusprijzen incl. BTW af importeur.

HYUNDAI: GETEST, GETEST, GETEST. *NU U.*

Neem bijvoorbeeld de Excel GLS met o.a. Bumpers en spiegels in kleur van de auto Exclusieve radio-cassette met 4 speakers Van binnenuit verstelbare spiegels
Zeer luxe interieur In hoogte verstelbare stoel met lendesteun Gedeelde, neerklapbare achterbank Verwarming voor achterpassagiers En dat voor fl. 24.595,–

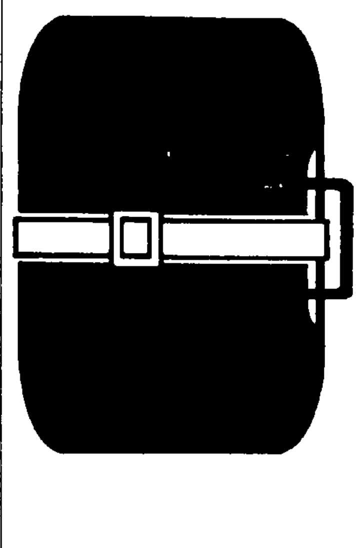
Brunssum Autocentrum Sanders B.V., Akerstraat 128, Tel.: 045 - 25 16 44 **Heerlen** Auto Vaessen, Beitel 19, Tel.: 045 - 42 40 10 **Stein** Garage Centrum Stein, Heerstraat Centrum 9, Tel.: 04490 - 3 19 40

De nieuwe kalender is uit!

De handige vertrouwde Limburgs Dagblad-kalender is er weer. Ook in 1990 weet u markten, kermissen, feestdagen en naamfeesten precies te vinden, terwijl de kalender bovendien de nodige ruimte biedt voor aantekeningen.
Verkrijgbaar bij alle kantoren van het Limburgs Dagblad, en de meeste zaken waar u losse nummers kunt kopen.
De prijs ***f* 5,25.**

Limburgs Dagblad

Oostenrijks Verkeersburo lonkt nu al naar zonzoekers

Gletschers omgetoverd tot zomerskigebieden

Skiën, en soms ook langlaufen, hoeft niet meer beperkt te worden tot alleen de winter. Leuke gedachte, als men ervaart dat hedentendage de echte winter(s) vrijwel zonder sneeuw zijn. In de zomermaanden echter, wanneer in het dal de vakantiegangers puffend bij het zwembad liggen, zijn op veel plaatsen op een hoogte van drieduizend meter de skiliften volop in bedrijf. Oostenrijk heeft maar liefst acht zomerskicentra met pisten op een gletscher. Niet alleen de gevorderde skiër, maar ook de beginner kan daar aan zijn trekken komen. Trouwens ook langlaufers en wandelaars kunnen hier en daar terecht, want in enkele gebieden zijn langlaufloipes uitgezet en worden er wandeltochten onder leiding van een gids gehouden.

In het voor- en najaar is het met een heerlijke zon uitstekend skiën, zeker als er in die periode af en toe nog eens wat sneeuw valt. In de maanden juli tot en met september beperkt het skiën zich echter in het algemeen tot de ochtenduren. Daarna wordt de sneeuw een natte brei, waarin het niet alleen slecht maar ook gevaarlijk skiën is. Het skiën op grote hoogte vraagt extra aandacht voor huid en ogen. De zeer sterke ultra-violette straling doet verwoestend werk als er geen afdoende maatregelen worden genomen. Een zonnebrandcrême met een hoge beschermingsfactor en een goede sneeuw- en zonnebril zijn noodzakelijk.

Bloot

Skiën met blote armen en/of in korte broek is af te raden. Door het opvriezen 's nachts resulteert overdag een duikeling in de sneeuw pijnlijke schaaf- en snijwonden. Men moet zelfs altijd warme kleding meenemen, want het weer kan plotseling omslaan. Binnen en kwartier kan er vanuit een strakblauwe hemel een ijskoude mist op de gletscher neerdalen of een ijzige wind opsteken. Op en bij alle gletscherbanen zijn restaurants. Veelal is ook ter plekke skihuur mogelijk. Huren van ski's is, zeker als men in de zomer slechts één of twee dagen wilt skiën, bijzonder aantrekkelijk. Er zijn verschillende skipassen verkrijgbaar. Een dagkaart kost gemiddeld 45 gulden. Bij de dalstations is in het algemeen voldoende parkeergelegenheid. Ook gaan er skibussen. In de weekeinden in voor-en naseizoen is het vaak erg druk en ontstaan er wachttijden bij de liften.

Kaprun

De Mëolltaler gletscher ligt in het Kärnter Oberland op een hoogte van 2200 tot 3200 meter. In de zomer heeft dit gletscherskigebied een oppervlakte van tien hectare. Er zijn twee sleepliften en een gondelbaan. Vanuit Kaprun (vlakbij Zell am See) gaat één van de modernste liften van Oostenrijk via drie trajecten naar de noordwestkam van de Kitzsteinhorn op 3000 meter. Vanuit Kaprun gaat ook de 'Gletscherbahn Kaprun 2' (de grootste kabelbaan ter wereld) naar het Alpinecentrum. Daarnaast zijn er de Maurergletscherliften (twee naast elkaar), de Schmiedingergletscherliften (ook twee parallelliften) en een dubbele stoeltjeslift.

Vanuit Ramsau Türlwand Hütte gaat een gondellift in acht minuten naar de 'Hunerkogel' aan de rand van de Dachsteingletscher (2700m). Daar zijn vier liften en een dubbelstoeltjeslift te vinden. Een gletschergebied zonder spleten en ook zeer geschikt voor beginners. Er zijn geprepareerde langlaufroutes met een lengte van vijf tot tien kilometer. In de zomer worden er zelfs langlaufseminars gehouden in het internationale langlauftrainingscentrum op de gletscher. Wandeltochten zijn ook mogelijk. Met gletschertaxi's (12 pers.) kunnen tochten gemaakt worden over en langs de verschillende gletschers.

Aan het eind van het 'Zillertal' is het dalstation van de 'Zillertaler Gletscherbahnen'. Van daar uit gaat men in twee trajecten naar het 'Tuxferner Haus' en het gletscherrestaurant. Op 2600 meter hoogte begint het zonmerskigebied. Twee liften gaan van 2600 meter tot een hoogte van 3000 meter. De sleeplift Olperer 1 (3000 m tot 3200 m) ontsluit de zuidhelling van de Riepensattel.

Hintertux

Met een dubbele stoeltjeslift bereikt men het hoogste punt. Daar is nog weer een sleeplift. De gletscherliften GrosserKaseren 1 en 2 ontsluiten het gletschergebied van de 'Lëarmstange Kaserer'. De langste afdaling in de zomer is 2 kilometer. Skilessen het gehele jaar door.

Kaunertal

De 'Kaunertalstrasse' (vanaf Prutz) gaat tot de rand van de gletscher, de 'Gepatschferner'(2700 m) De sleeplift gaat vanaf de gletscherrand omhoog naar het Fanginjoch op 3120 meter. Een sleeplift ontsluit de noordoosthelling van de Hinteren Karlespitze (dalstation op 2830 meter, bergstation 3100 m).

Stubai

Op een uurtje rijden van Innsbruck en via de weg door Mieders, Fulpmes en Neustift ligt het dalstation van de Stubaier Gletsjerbaan op 1750 meter. Twee gondelbanen eindigen bij de 'Dresdener Hütte'. Hier zijn de drie Fernau-sleepliften naar respectievelijk 2300 meter, 2600 meter en het bergstation op 3100 meter. Via de 'Dresdener Hütte' bereikt men ook het bergstation Eisgrat op 2900 meter, waar nog eens vier anderesleepliften ter beschikking staan. Vanaf de hoogste lift in het gebied, die eindigt op de 3333 meter hoogte is het gebied rond de Schaufelspitze voor skiërs toegankelijk. De gletscher is zowel voor beginners als gevorderden geschikt.

Pitztal

Het zomerskigebied op de Pitztalgletscher is vanaf Innsbruck via Telfs en Imst te bereiken. Vanaf Imst is het nog vijfendertig kilometer naar het dalstation in St. Leonhard im Pitztal. Het zomerskigebied ligt op een hoogte van 2840 tot 3260 meter met mogelijkheden voor zowel beginners, gevorderden en langlaufers. Er zijn twee sleepliften naar de Brunnenkogel en het Mittelbergjoch, een dubbele stoeltjeslift naar de 'Gletschersee', waar ook de langlaufroute van ongeveer tien kilometer begint en een oefenlift voor beginners en kinderen.

● *Skiën in de zomer....*

Sölden/Oetzdal

Vanaf Sölden gaat een vrij steile vijftien kilometer lange panoramaweg naar het gletschergebied van het Oetztal (2700-3250). Er zijn twee skigebieden, de Rettenbachferner en de Tiefenbachferner. Vanuit het Rettenbachtal gaan een dubbele stoeltjes- en een sleeplift naar het Pitztalerjoch op 3000 meter en het Rettenbachjoch op 3400 meter. Verder nog twee sleepliften en een lift die zorgt voor de verbinding met het nieuw ontsloten zomerskigebied op de Tiefenbachferner. (Ook bereikbaar per auto via een tunnel). Op deze gletscher twee driezits stoeltjesliften en twee sleepliften, waarbij de driezitsstoeltjeslift Seiterkar weer voor de verbindingen met het skigebied op de Rettenbachferner zorgt, waardoor het grootste aaneengesloten zomerskigebied van de Oostalpen is ontstaan. Veel blauwe routes. Beginners raden we aan te starten op de Tiefenbacher met zijn vrije vlakke en brede pistes.

Info: Oostenrijks Verkeerburo, Stadhouderskade 2, 1054 ES Amsterdam, tel. 020- 129682.

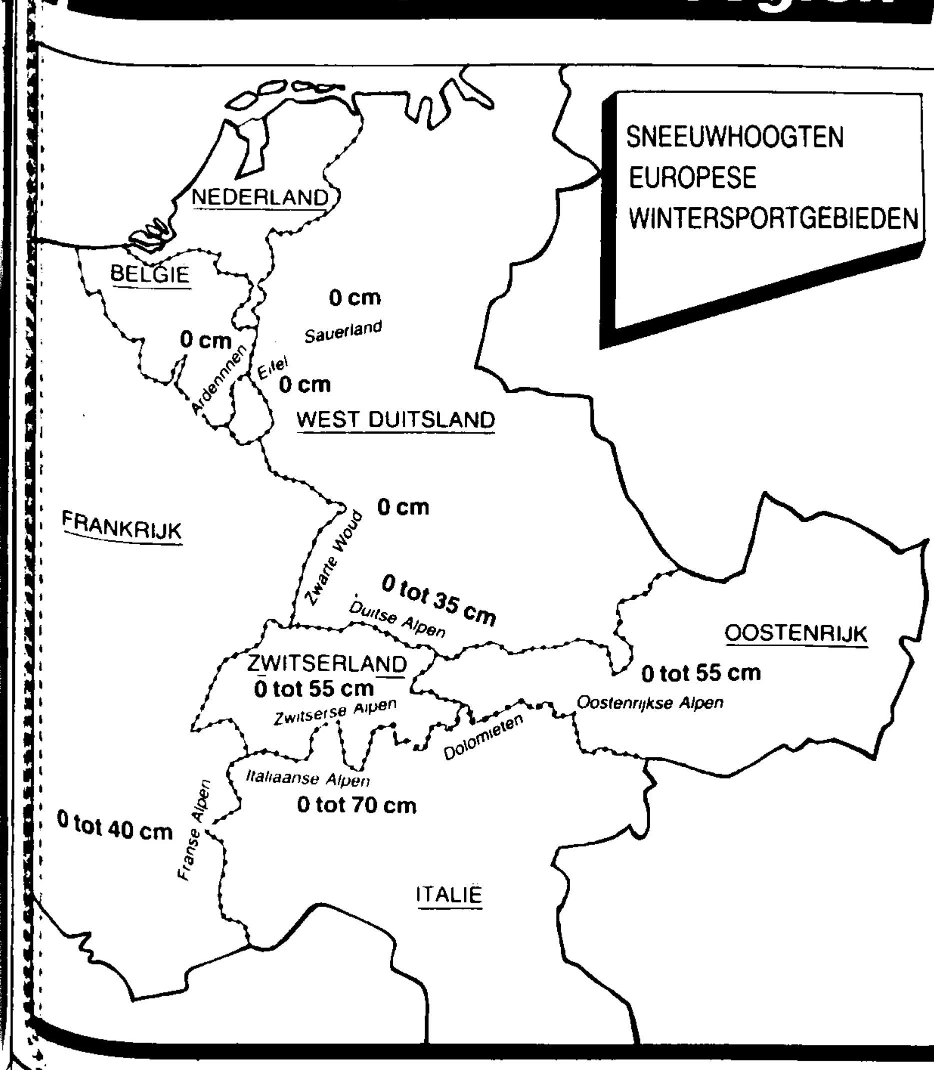
Nieuwe brochure erkende kindervakantiekampen

Onlangs is de vernieuwde brochure 'Vakantiekampen voor de jeugd' verschenen. De adressen zijn vooral geselecteerd op deskundige begeleiding van de kinderen, de huisvestig en de maaltijden. In de brochure staat uitgebreide informatie over de activiteiten die in een kamp worden georganiseerd. Verder wordt vermeld voor welke leeftijdsgroepen (tot 18 jaar) het vakantiekamp geschikt is en de prijs.

De veertig bedrijven die in de brochure zijn opgenomen, kregen alle de erkenning 'Veilig Tehuis' (van de Stichting Veilig Tehuis). Hierin zijn vertegenwoordigd de ANWB, Centrum voor Internationale Jongerenactiviteiten EXIS, Vereniging van Recreatie Ondernemers in Nederland RECRON en de erkende bedrijven.

De brochure 'Vakantiekampen voor de jeugd' biedt keus uit tal van sportactiviteiten zoals zeilen, paardrijden, skiën en survival. Ook zijn er computerkampen of creatieve kampen. Enkele bedrijven speciale gezinsarrangementen. De nieuwe brochure is verkrijgbaar bij alle ANWB-kantoren en op aanvraag bij de Stichting Veilig Tehuis, Postbus 93345, 2509 AH Den Haag (tel.: 070-3248450).

sneeuwhoogten

● *Ondanks de stijgende kosten blijft de autovakantie favoriet*

Belangstelling autovakanties stijgt pijlsnel

Nederlandse toerist rijdt graag

Hij trekt zich nergens wat van aan, de gemiddelde toerist. Snelheidsbeperking of geen snelheidsbeperking, stijgende kosten of geen stijgende kosten, milieuverontreiniging of geen milieuverontreiniging: de Nederlandse vakantieganger pakt bij het begin van de jaren negentig bij voorkeur de auto. De pijlsnel stijgende belangstelling voor reizen van autovakantie-specialisten als Vrij Uit (450.000 klanten) en Eurocamp (binnen vier jaar van 0 naar 70.000 boekers) spreekt boekdelen. Net zoals het feit dat ook alle andere vaderlandse reisorganisaties zich voor het komende jaar met man en macht op de autovakanties hebben gestort.

Men kan geen zomerprogramma opslaan of er wordt gemeld dat de uitgever het aantal autovakanties op z'n minst heeft verdubbeld. En zelfs Trans en Frantour (van oudsher toch reisorganisaties die hun klanten bijna uitsluitend per rail vervoerden), hebben de auto omarmd. Annick Vogelaar van Vrij Uit is ervan overtuigd dat het einde van deze 'boom' nog lang niet in zicht is. Ondanks milieubeschermende maatregelen en sterk stijgende autokosten. „De toerist van de jaren negentig", zegt ze, „wil geen kuddedier zijn. Die wil vrij zijn in z'n doen en laten. Niks en niemand die hem daarin tegenhoudt". De hang naar individuele vakanties komt tevens tot uiting in het bijkans duizelingwekkende aanbod van zogenaamde fly-drive-reizen. Vooral in Amerika (Florida) zijn de mogelijkheden op dit gebied legio. Maar ook in Europa (Italië, Griekenland en Portugal) staat op de diverse vlieghavens een enorme vloot huurauto's ter beschikking van lieden die weinig trek hebben de aan- en terugreis in eigen wagen af te leggen. Voor de prijs hoeft men het ook nauwelijks meer te doen. Tiendaagse fly-drive-arrangementen naar bijvoorbeeld Amerika voor iets meer dan duizend gulden zijn eerder regel dan uitzondering.

Wolga

Is de zich sterk uitbreidende autovakantiemarkt een trend; trips naar het zozeer in beweging zijnde Oost-Europa zijn dat al evenzeer. Holland International (dat overigens plotseling een liaison met Algerije is begonnen) heeft zelfs een apart Oost-Europaprogramma op de markt gebracht. En OAD's Joop ter Haar, die vorig jaar tweeduizend mensen naar de Sovjet-Unie bracht, verwacht dat dit aantal zich de komende zomer zal vervijfvoudigen. Hij heeft daarvoor tenminste de benodigde accomodatie gereserveerd. Toch gelooft niemand in de Nederlandse reiswereld dat Oost-Europa ook maar in de verste verte een bedreiging zal gaan vormen voor vakantielanden als Frankrijk (nog altijd nummer één qua populariteit), West-Duitsland, het sterk opkomende België, Oostenrijk, Griekenland en Turkije.

Cuba

Echt opmerkelijk nieuwe bestemmingen vallen er in de Nederlandse nieuwe reisprogramma's overigens niet te ontdekken. Die worden waarschijnlijk bewaard voor de volgende winter. Het succes van de Dominicaanse Republiek en Kenia als reisdoel van het steeds groeiende peloton Nederlanders dat met alle geweld 'ver weg' wil, zou wel eens kunnen worden voortgezet door Cuba. Het is althans een van de landen waarop de Nederlandse touroperators nu hun zinnen hebben gezet. De tijd van voorbereiding was te kort om Fidel Castro's model-eiland reeds de komende zomer in de brochures op te nemen, maar dat Cuba er de komende winter wel in prijkt, is zo goed als zeker.

korte toer

ZATERDAG 13 JANUARI:

HEERLEN: Internationaal Reizenfestival in stadsschouwburg van 10.00 tot 18.00 uur.

MAASTRICHT: Antiek- en vlooienmarkt in de Stationsstraat van 10.00 tot 16.00 uur. Rondleiding grotten St. Pietersberg (noordelijk gangenstelsel). Vertrek 14.00 uur vanaf Chalet Bergrust, Luikerweg 71.

WAHLWILLER: Expositie werken schilderes Dominique Eilfa in hostellerie 't Klauwes.

ZONDAG 14 JANUARI

BERG EN TERBLIJT: IVN (afd. Eys) - middagwandeling naar Vilt, Terblijt en Bemelen. Vertrek 14.00 uur vanaf de kerk van Berg en Terblijt.

VAALS: IVN (afd. Vaals) - dagwandeling door drie landen. Vertrek 10.00 uur vanaf het Drielandenpunt.

EIJSDEN: IVN (afd. Eijsden) - ochtendwandeling door Sevels- en Einderbos. Vertrek 9.00 uur vanaf gemeentehuis Eijsden.

HEERLEN: Internationaal Reizenfestival in stadsschouwburg van 10.00 tot 18.00 uur.

MAASTRICHT: Rondleiding grotten St. Pietersberg (noordelijk gangenstelsel). Vertrek 14.00 uur vanaf Chalet Bergrust, Luikerweg 71.
Rondleiding grotten St. Pietersberg (gangenstelsel Zonneberg). Vertrek 14.30 uur vanaf Casino Slavante.
WAHLWILLER: Expositie werken schilderes Dominique Eilfa in hostellerie 't Klauwes.
VALKENBURG: Snuffelmarkt in Centrum Cocarde.

● *Trio achter het Kasteel Vaalsbroek-complex. V.l.n.r.: Antoine van Esch (chef d'hotel In de Oude Watermolen), Jan Janssen (algemeen manager), Jo Meijers (manager conferentieoord Vaalsbroek).* Foto: WIDDERSHOVEN

hapje her slokje der

door nino tomadesso

Voorproeven. Om er alvast een beetje vertrouwd mee te raken. Met de uitbreiding namelijk van het complex Kasteel Vaalsbroek. Onder het motto 'Laat ze maar kennis komen maken', gaan ten faveure van het publiek zondag a.s. om 12.00 uur officieus de deuren open van café-restaurant In de Oude Watermolen en van hotel Vaalsbroek. Pas op 30 maart zal gouverneur SJENG KRÉMERS met enig feestgedruis de 'zaak' officieel in gebruik stellen. „Dan gaan we volop draaien, dan dient de bedrijfsvoering al aardig gestroomlijnd te zijn", keek directeur JAN JANSSEN verbaal vooruit en nam een teugje 'Casanova di Nervi', een charmante Rosso di Montalcino'87, als een voorschotje op het door gespannen verwachtingen gedragen toekomstige succes. De Toscaanse wijn liep als een rode draad door het (droom)beeld dat horeca-heer Janssen koestert. Het beeld wordt gecontourd door voorziening in urgente behoefte aan hotelkamers van conferentieoord Kasteel Vaalsbroek, door samenwerking met Resort Hoogvaals, door het voeren van een originele Euregio-keuken én door hantering van niet genoeg te prijzen waarden als kwaliteit, betaalbaar- en herkenbaarheid. Daar is het hotel: vijftig luxe kamers voorzien van comfort en luxe; daar is vervolgens het café, een trefpunt van autochtonen en gasten bij onder meer Brand en andere Euregiobieren; daar is tenslotte het restaurant met zesenvijftig zitplaatsen waarin op het gastronomische vlak de 'eigen' identiteit wordt bewaard. Die 'eenheid' van gerechten, met het naambord Euregiokeuken, bracht Jan Janssen onder meer zó onder woorden: „Op gezette tijden ga ik op zondag bij mijn achtentachtigjarige oma op z'n Limburgs eten. Zij is nog zeer vitaal en kookt ouderwets. Daar smul ik bijvoorbeeld van vette geësj-soep, bereid met gerst en verrijkt onder meer met een lekker stukje spek. Oud oost-Limburgs gerecht, dat staat vast. Wat willen we nu met onze Euregiokeuken? Aan de gast herkenbare gerechten presenteren uit de beide Limburgen, de Voerstreek, uit de regio Eupen en uit het Akense gebied. Naast uiteraard, wat men noemt, gerechten uit de internationale keuken. In de Oude Watermolen leggen we dus duidelijk het accent op de cuisine regionale, een keuken die zal gaan van tête de veau tot konijn met pruimen, van gevulde varkenspootjes tot stamppotten en ga zo maar door.....". In de spiksplinternieuwe keuken van In de Oude Watermolen staan, komende zondag, drie koks klaar om de 'eigen identiteit' in te vullen. Op de eerste plaats REMY MOOREN die tot voor kort als chefkok in restaurant Alsacien (hotel Beaumont) in Maastricht fungeerde, vervolgens MAURICE SALDEN die als sous-chef in de Coin des Bons Enfants (Maastricht) optrad en tenslotte JAN NUY, de vroegere sous-chef van het Grand Hotel (Heerlen). Dit trio zal, terwijl chefkok SANDOR GRUIK in het conferentieoord Kasteel Vaalsbroek de sterk Franse getinte keuken blijft dienen, In de Oude Watermolen de 'oude kaart' dienen waar te maken. Feitelijk zal het drietal door de Limburgse horeca over het algemeen 'vergeten' schotels (opnieuw) gestalte gaan geven: de streekgerechten namelijk. Terug naar oude gastronomische waarden dus, terug naar grootmoeders keuken. Als herkenbaarheid van eigen kokerij die, historisch gezien, een onderdeel vormt van de Euregiokeuken. In een land zonder grenzen vormt dit tevens een toeristische aantrekkelijkheid. Jan Janssen wil nog verder gaan. Hij is van plan zich aan te sluiten bij het aantal wijnboeren in Limburg en op een zuidhelling van het Vaalsbroek-complex zo'n anderhalve hectare te beplanten met druivestokken. Van het Auxerrois-type onder meer. Men gaat er nog van horen.....

WIE ZEI ER DAT JE NIET ALLES KUNT HEBBEN?

De Ford Fiesta CLX.

Mensen die een auto kiezen hoor je maar al te vaak verzuchten "Nou ja, je kunt niet alles hebben". Bekijkt u een Ford Fiesta, dan zal men dat van u niet gauw horen. Want er is altijd wel een Fiesta die precies heeft wat u zoekt.

Stel dat uw verlanglijstje er zo uitziet: 5 versnellingen, van binnenuit verstelbare buitenspiegels, toerenteller, zonnedak, wis/was-installatie achter, centrale deurvergrendeling, elektrische ramen voor, veiligheidsriemen achter, voorruitsnelontdooier, getint glas rondom, schone 1.4 injectiemotor (houdt rekening met 't milieu), moquette tapijt, extra zinkcoating tegen roest, gering onderhoud en een bagageruimte die een kleine verhuizer niet teleur zou stellen.

In dat geval is het voor uw Ford Dealer een fluitje van 'n cent om aan uw wensen te voldoen. Hij laat u gewoon instappen in de hierboven afgebeelde Fiesta CLX. Mochten uw gedachten uitgaan naar uitgesproken economisch rijden, dan zal hij u graag voorstellen aan de Fiesta met de 1.8 dieselmotor. Deze motor realiseert volgens ECE-norm een verbruik van 1 op 25 bij 90 km/u constant. En zoekt u een extra soepele manier van rijden, dan zal hij u voorgaan naar de Fiesta CTX met automatische transmissie. Er is al een Fiesta vanaf f 19.330,-.

U ziet, met een Fiesta kun je wel degelijk alles hebben. Ga eens langs bij uw Ford Dealer. Hij staat altijd klaar om uw verlanglijstje in ontvangst te nemen.

Ford

Iedere Ford is 6 jaar gegarandeerd tegen doorroesten van binnenuit. Over de gunstige Ford Credit financiering, de levenslange garantie op reparaties en Garantie Extra zal de dealer u graag informeren. Genoemde prijs is incl. BTW maar excl. f 480,- afleveringskosten. Wijzigingen voorbehouden.

Autobedrijf Van Haaren Heerlen BV
Schandelerboord 25, 6415 AA Heerlen, tel. 045-721152
Heerlerbaan 66, 6418 CH Heerlen, tel. 045-410155

Auto KONINGS B.V.
40 jaar
Mgr. Vranckenstraat 20
SITTARD
Telefoon 04490-16046

Automobielbedrijf JOS BOGMAN B.V.
Wethouder Sangersstraat 7
BEEK
Telefoon 04490-75353

VADAH AUTOCENTER Sittard B.V.
Rijksweg-Zuid 90-100
SITTARD
Telefoon 04490-15200

Automobielbedrijf JOS BOGMAN B.V.
Hamstraat 70
KERKRADE
Telefoon 045-423030

CENTRUM
CHARLES FEIJTS B.V.
Beatrixhaven
MAASTRICHT
Korvetweg 20-22
Telefoon 043-632555

Hatema staat voor kwaliteit. Dus geven wij ook nu in de opruiming Goed Gelegd Garantie op tapijt en Goed Gemaakt Garantie op gordijnen. Bij tapijt zelfs tot 7 jaar.

Garantie Hatéma Garantie

GORDIJNEN

Caprice
Weefstof op 120 cm breed. Gratis gemaakt van fl. 39,50 p/m voor **28,80**

Rio
Eigentijdse drukstof in twee sprekende kleurstellingen. Gratis gemaakt van fl. 26,50 p/m voor **19,80**

TAPIJTTEGELS

Delta
Zware vilttegel met bitumen rug. 50 x 50 cm, per stuk van fl. 4,95 voor **3,95**

Modum
Praktische tegel geschikt voor elke ruimte. 50 x 50 cm, per stuk van fl. 7,95 voor **6,50**

Nu voordelig kombineren in de Hatéma opruiming

TAPIJT

Charme
Een zware kwaliteit hoogpolig tapijt, keuze uit verschillende kleuren. De laatste meters nu inkl. leggen van fl. 209,- p/m voor **159,-**

Expo
Luxe velours kwaliteit. De laatste meters. Op = op, inkl. leggen van fl. 179,- p/m voor **129,-**

Master
Zware projekt kwaliteit in 100% polyamide. Kleur brique. Inkl. leggen van fl. 159,- p/m voor **115,-**

Moket
Een 100% synthetische moquette met jute rug. Op = op, inkl. leggen van fl. 179,- p/m voor **109,-**

Novaprint
Zware kwaliteit projekt velours in grijs met rood op drukdessin. Jute rug, inkl. leggen van fl. 198,- p/m voor **149,-**

KARPETTEN

OP=OP Tijdens de opruiming is een karpet van Hatéma extra voordelig. Op alle karpetten krijgt u tijdens de opruiming maar liefst **15% korting.**

VINYL

Turijn
Zware woonkamer kwaliteit vinyl. 400 cm breed, inkl. leggen van fl. 149,- p/m voor **119,-**

Zurich
Extra dik vinyl, 400 cm breed, inkl. leggen van fl. 169,- p/m voor **139,-**

Ook als u in de opruiming voordelig tapijt en gordijnen heeft gekocht wilt u daarvan jarenlang plezier hebben. Daarvoor zorg ik met kollega's. Prima gelegd en zoals we hebben afgesproken. Ook in de opruiming kunt u op ons rekenen.

COUPONNEN OP=OP

Honderden couponnen direkt uit onze fabrieksvoorraad. Kom kijken bij een van de 33 centra voor tapijt en gordijnen. Op de toch al lage prijzen krijgt u een

extra korting van 20 tot 60%

enkele voorbeelden

Alpin Synthetische bouclé 275 x 400 cm van fl. 355,- voor **228,-**

Granada 100% zuiver scheerwol 605 x 400 cm van fl. 1627,- voor **1120,-**

Effect Velours tapijt 465 x 400 cm van fl. 638,- voor **468,-**

Etappe Polyamide bouclé 1050 x 400 cm van fl. 1249,- voor **998,-**

Kansas Katoenen tapijt 355 x 400 cm van fl. 564,- voor **398,-**

Pallas Synthetische bouclé 520 x 400 cm van fl. 410,- voor **298,-**

Solo Velours, geschikt voor de trap 245 x 400 cm van fl. 218,- voor **129,-**

Heerlen, Spoorsingel 40. Tel. 045 - 720741. Dagelijks geopend vanaf 10.30 uur. Maandag vanaf 13.00 uur. Zaterdag vanaf 9.30 uur. Koopavond geopend.

Sittard, Rijksweg Noord 22 (bij het centrum). Tel. 04490 - 26800. Dagelijks geopend vanaf 10.30 uur. Maandag vanaf 13.00 uur. Zaterdag vanaf 9.30 uur. Koopavond geopend.

Weert, St. Maartenslaan 1 (bij 't N.S.-station). Tel. 04950 - 40366. Dagelijks geopend vanaf 10.30 uur. Zaterdag vanaf 9.30 uur. Koopavond geopend. Maandag gesloten.

Hatéma, daar kun je pas ècht kiezen.

GOEDKOOP GELD NODIG
Binnen 1 werkdag geregeld.

Wij verstrekken alle soorten leningen.
Enkele voorbeelden P.L.

	42x	54x	60x
5.000,-	146,-	120,-	111,-
7.500,-	215,-	176,-	162,-
10.000,-	287,-	234,-	216,-
15.000,-	430,-	352,-	325,-
20.000,-	574,-	469,-	433,-

Overlijdensrisico is meegedekt, effectieve rente vanaf 11.4%, andere bedragen en looptijden zijn ook mogelijk.

1e hypotheken vanaf 7,8%

2e hypotheken

	240x	180x	120x
10.000,-	112,-	122,-	145,-
20.000,-	225,-	244,-	291,-
30.000,-	337,-	366,-	436,-
40.000,-	450,-	489,-	582,-

mits overwaarde

Lopende leningen geen bezwaar.
Geheimhouding gegarandeerd
Doorlopend krediet
Aflossing vanaf 2% per maand.

BEL VANDAAG NOG 045-211668, 221090

Uw intermediair
GEURTS B.V.
NIEUWSTRAAT 22-24
HOENSBROEK

Astma Fonds Giro 55055

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor meer resultaat!

..n de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
..nk: ABN 57.75.35.935
..: 045-739364

..olo's
..r 1 kolom, in kleine letters met één woord in ..letters. Minimum-hoogte: 10 millimeter. Prijs per ..meterhoogte: ƒ 1.20.
..kende tarieven voor rubrieken: 'Proficiat' en ..mist Gevonden' ƒ 1.00 per mm; 'Onroerend .. en 'Bedrijven Transakties' ƒ 1.60 per mm.

..piccolo's
..r 1 of 2 kolom, in 4 mogelijke lettergrootten met ..maal één woord in grotere letter (14 pnts.). ..nimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en ..straties zijn mogelijk. Prijs per millimeterhoogte .. kolom: ƒ 1.60.
..ertenties onder nummer: ƒ 7.50.
..ijsnummers op aanvraag: ƒ 4.75.

..zen exclusief 6% BTW. Betaling contant of ..de acceptgirokaart die u wordt toegezonden. ..kele rubrieken UITSLUITEND a contant en met ..imatie.

..fonisch opgeven
045-719966
..ndag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave-in de ..el- tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

..riftelijk opgeven
..gave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
..a de balie van onze kantoren maandag t m vrijdag ..0-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en ..ndag geldt donderdag 17.00 uur.

..Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid ..nvaarden voor schade van welke aard dan ook, ..ntstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van ..ertenties.

..Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door ..dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
..Cebuco Summo Scanner) 22305

Personeel aangeboden

..W biedt zich aan voor ..in de huish. Tel. 045-..0.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Personeel gevraagd

Golden Tulip Hotel Zuid Limburg Epen
..raagt voor in diensttreding per medio februari:
Leerling restaurant kok m/v
leeftijd 18-21 jaar
Erv. restaurantmedewerker m/v
leeftijd tot 30 jaar.
..engenoemde funkties zijn op basis van een jaarbetrek..g met een werkweek van 38 uur. Eveneens bestaat de ..gelijkh. om opgenomen te worden in ons pensioenfonds ..ngstellenden kunnen kontakt opnemen met de direk..eur, P. Helleman, Julianastraat 23A, 6285 AH, Epen.
Telefoon 04455-1818

Golden Tulip Zuid Limburg ★★★★
..Julianastraat 23a, 6285 AH Epen (L). Tel. 04455 - 1818, telex 56731

Voor Heerlerbaan zoeken wij:
Serieuze Bezorgers/sters
..den bij: Limburgs Dagblad, Fr. Erenstaan 4, 6371 GV, Landgraaf. Tel. 045-311782

Metselaars
gevraagd voor Nederland en Duitsland.
Nederlandse voorzieningen.
B.E.M. BV. Tel. 04455-1871.

..ekt u een zelfstandige en verantwoordelijke baan en woont u in Heerlen of direkte omgeving?
Wij hebben nog plaats voor:
Rioleringsmonteurs
Functie-eisen:
* Opl. LTS-niveau
* Leeftijd ca. 18-30 jaar
* In bezit van groot rijbewijs (geen chauffeurdipl.)
..citaties zowel schriftelijk als telefonisch kunt u richten .. Van der Velden Rioleringen, afd. Personeelszaken. ..v. Mw. H. Jonkers-van der Velden, Koevoortseweg 2, 5281 SC Boxtel. Tel. 04116-84355.

Schoonmaaksters
..od voor de avonduren dagelijks van 17.30 tot 20.30 ..uur regio Born. Schoonmaakbedrijf Schevers.
Tel. 04490-24126.

Schoonmaak-dienstverlening Fa. J.L. van Nuys en Zn.
..gt: nette ochtend- en avondwerksters voor objecten in Sittard. Tel. aanmelden 043-475610.

Vakature
..Zoeken met spoed een medewerker voor ons technisch ..ndelsbedrijf te Kerkrade. Bij voorkeur enige ervaring.
Rijbewijs/geen militaire dienst-verplichting.
Schrift. soll. richten aan:
E.K.A. AUTOMATERIALEN
..Dhr. Jacobs, Strijthagenweg 127, 6467 BR Kerkrade.

..gens enorme drukte
..meisjes gevr.
..oor de middag- en of ..uren. Intern mogelijk. ..ingstijden van maand. .. vrijd. van 14.00 tot 2.00 .. Zeer goede verdiensten .. Tel. 04755-1854. ..o tijdens openingstijden.

Eismann Diepvries Thuisdienst.
..een interessante bij..erdienste en zelf uw tijd indelen?
Bel dan voor info: ..04492-6534.

..vast en zeker werk? .. maanden aan de .. Uitstekende toe..mogelijkheden? Heeft ..maal MAVO/HAVO/ ..? De kaderschool .. 250 prima vacatures .. RIJINSTRUCTEUR ..Fulltime/parttime. Ook ..zelfstandig rijschoolhou..s. ..vooruitzichten. ..rt starten nieuwe ..zaterdag-, en avond..gen in Utrecht en ..enkele plaatsen. ..carrière? Bel ..gratis studiegids de ..hool (ook 's avonds) ..-99425

Gevraagd FRITUURHULP inl. 045-325620.

Gevr. voor Bakkerswinkel omg. Heerlen-Zuid, vriendelijke aktieve WINKELHULP tot plm. 21 jr. bij voorkeur met ruime ervaring in bakkerszaak, tev. ervaren Verkoopster voor zaterdag en event. als noodhulp beschikb., liefst met eig. vervoer. Uitgebreide sollicitatie met c.v. Br.o.nmr. B-3213 L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Bakkerij Franssen Simpelveld moet een van zijn vaste medewerkers afstaan aan militaire dienst. Welke Brood- en evt. BANKETBAKKER, liefst met ervaring wil ons team komen aanvullen in 'n vaste full-time baan. Tev. voor Leerling Brood/Banket goede opleidingsplaats geboden. Soll. schrift. of na tel. afspraak. 045-441470.

Gevraagd zelfstandige VERKOOPSTER: Full-time, moet beslist ervaring hebben. Echte Bakker Jos Driessen. Rdr. Hoenstr. 59, Hoensbroek. Tel. 045-212706.

Gevr. BAKKERSGEZEL m/v met erv., geen nachtdienst. Brood- en banketbakkerij P. Scheeren, Dahliastr. 76, Kerkrade-w. 045-412174

Ben je tussen de 18-20 jr. en zoek je een baan voor halve dagen? Wij vr. nog een MEDEWERKSTER v. 4 uur p.dag 045-352044

Schoonmaakbedrijf zoekt Full-time/Part-time SCHOONMAKER (ster) voor een project in Geleen. Tel. 045-230284, tussen 17-19 uur.

Gevr. GEZINSHULP voor 20 uur p.week, omg. Heerlen, bij kind van 4 jr. Geen zwartwerk, via AAW-regeling. Tel. 045-741357.

THUISNAAISTERS gevraagd met atelier ervaring voor deelwerk japonnen. Tel. 045-441934.

Wij vragen ervaren advertentie VERKOOPSTERS voor provincie Limburg, i.b.v een auto. Bel voor afspraak 02520-23991.

Gevr. erv. DISC-JOCKEY voor Disc. Drop-inn te Kerkrade. Alleen schrift. sollicitaties met pasfoto worden behandeld. Drop-inn, Hoofdstr. 26, 6461 CR Kerkrade.

Gevr. erv. elektroden LASSERS en bankwerker/ijzerwerker. Inl. 04754-86745.

Voor aanvulling van ons personeel vragen wij dringend 3 MEISJES voor 's zaterdags op de markt. Goede verdiensten. Tel. 045-223097.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

BARKEEPER m/v met goede kontakteigensch. ca. 25 jaar. full-time evt. part-time. Pers. aanmelden do. en vr. na 19.00 u. Grand Café Fellini, Kerkpln. 69-73, Heerlen

Autobedrijf vraagt MONTEUR, leerl.-monteur, poetser en spuiter plaatwerker, parttime. 045-456963.

Gevraagd met spoed: vlotte en nette WERKSTER met goede omgangsmanieren voor onderhoud shorwooms en woning voor 3 halve dagen per week. Inf. 045-712158. Soll. na tel. afspr.

OCHTENDKRANT zkt. bezorger voor Hoensbroek. 045-218880 tuss. 17-18 u.

Jonge enthousiaste MEDEWERKERS m/v gevr. voor Discotheek Detroit te Vaals, o.a. portier, vrouw. buffethulp en disc-jockey. Pers. aanmelden vrijd. 12-01 as. tussen 19.00-20.00 u. Tentstr. 47B Vaals. 04454-4791.

Gezocht ACTIEF een eerlijk persoon voor hulp in een autowasstraat te Heerlen, 1 a 2 dagen per week. 045-456422.

Bouwondernemer zoekt COLLEGA met Ned./Belg. of Duitse pap. 043-643862.

Exotische DANSGROEP vraagt 2 enthous. meisjes v. bet. shows. Info: 04490-28373 of 045-228751. (na 19.00 u.)

Gevr. MONTAGEWERKERS/ploeg en electriëns, liefst met erv. Br.o.n. B-3222 L.D. Postbus 3100 6401 DP Heerlen.

Ervaren slagerij-verkoopster gevr. voor vrijdag en zaterdag. SLAGERIJ Beckers, Maastrichterlaan 11, Landgraaf. Tel. 045-314429.

Met SPOED gevr. electromonteur. Electro Delbressine bv Urmond 04490-32116

Dan Fashion Weustenraadstr. 112 Hoensbroek vraagt voor direct gemotiveerde MEDEWERKSTERS als modinette's. Leeft. 17-21 jr. Tevens thuiswerk voor ervaren confectie-naaisters. Tel. 045-225890.

Esso Benzinestation Langveld (grensovergang Bocholtz) vraagt MEDEWERKER, 24 uur geopend. Bellen tussen 14.00 en 16.00 uur. Tel. 045-441297.

Gezocht ORGANIST/accordeonist voor trio met hoofdzakel. Duits repertoire tel. na 18.00 uur 045-455887, 045-325651, 04405-1797.

Dag-friture vraagt PART-TIME kracht lft. 28 tot 35 jr. Markt 31, Kerkrade na 19 u.

City Tax Kerkrade BV vraagt voor part-time en vaste dienst TAXICHAUFFEURS M/V. Telefonisch aanmelden tussen 16.00-17.00 uur op werkdagen, tel 045-452323.

Bouw- en architectenbureau GEHLEN-GANS BV, Trichterweg 125, Brunssum vr. voor Duitsland ervaren timmerlieden en metselaars (handlangers onnodig te soll.), ook colonnes omg. Keulen-Mönchengladbach. Tel. 045-229529 of 229548.

Dringend MEISJES gezocht voor privéhuis met garantie Tel. 045-462805.

Ervaren FRITUREHULP gezocht voor Friture Angelo in Vaals en Kerkrade. Tel. 04454-2203. (Geen zwartwerk).

Excl. bar zoekt MEISJES. Tel. 045-241592 of 244240.

Voor ons nieuw te openen contactburo zoeken wij nog enkele INSCHRIJVINGEN. Reacties aan Postbus 120, 6162 XR Geleen.

Club Paris zoekt nette BARDAMES, werktijden in overleg. Tel. 04492-1873.

Limburgs Steigerbouwbedrijf BV vraagt STEIGERBOUWERS, ervaring vereist. Hofdwarseweg 1, Geleen. Tel. 04490-42410.

Taxi- en groepsvervoer CHAUFFEURS gevr. M/V. Persoonlijk melden: Taxi Ed Slangen & Zn., Puntelstr. 32A, Simpelveld. Tel. 045-444444.

Onroerend goed te huur aangeboden

APPARTEMENT te huur omgeving Hoensbroek. Tel. 04492-1822.

Te h. in HEERLERHEIDE geh. nieuw gestoff. zit/slpk., ondergebr. in Bungalow m. gebr. v. keuk., douche, eig. opgang. ƒ 95,- p.w. all-in. Inl. na 19 u. 045-223482.

Te h. HOEKWONING, geh. gestoff. Bokstr. 40 Heerlen; hal, w.c. woonk., keuken, bijkeuk., tuin m. parkeerpl. voor 2 auto's, 3 slp.k's, badk. m. ligb. en w.c., v.w., zolder ƒ 900,- p.mnd. Direct te aanv. Tel. 045-227878.

Eengezinswoning te huur nabij centrum van HEERLEN, 2 slaapkamers, badkamer. Tel. 045-718183. Huurpr. ƒ 725,- per maand

KAMER in centr. Heerlen. (studentenhuis), ƒ 285,- all in p.mnd. 045-421524.

Te huur gevraagd

Te huur gevr. in
Geleen of Beek
Woonhuis of Bungalow.
045-326395.

Onroerend goed te koop aangeboden

Eygelshoven-Waubacherveld
Vrijst. nieuwbouwvilla (gesch. via garageuitbouw) op 1000 m2 grond. L-vorm. living 53 m2 incl. keuken. Bijkeuken, gar. 3 slaapk. en mogelijkh. voor 4e slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Prijs ƒ 299.805,- v.o.n. (incl. renteverlies, notariskosten en 18,5% BTW).
Inl. STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.
Tel. 045-712255.

Wijlre-Etenaken
ƒ 140.000,- k.k.
Zeer goed onderhouden, geschakelde woning met cv, tuin en garage. Bouwjaar 1980. Ind. entree, woonkamer (33 m2), moderne aanbouwkeuken, 3 sl.kamers, badkamer met ligbad, inbouw vaste wastafel, 2e toilet, ruime bergzolder. Optimale isolatie en rolluiken.
Troost Onroerend Goed, Heerlen
Telefoon 045-717976

Hypotheek Centrale
Voor ambtenaren en hogere beroepen. Rente va. 7,5%. Spaarhyp. va. 8,2%. Ook hypotheken tot 130% e.w. Tel. 077-519775.

Belg./limb. te k. ruime vrijst. woning, plm. 265 m2, perc. gr. 10.500 m2. Alle voorz., 4 slpks., evt. ook handel mog. Inl. per tel. 09-3211640021, DRINGEND

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Kamers aangeboden/gevraagd

Kamer te h. in rustige buurt nabij C-HEERLEN. Tel. 045-711525.

Te h. gemeub. ZIT/KAMER, keuken met aparte slaapkamer en alle comfort. Dorpsstr. 34, Schinnen

Te h. 1 eenpersoons en 1 2 pers. kamer met eigen keuk. eig. opgang, gebr. badk. en wc, in centr. v. Heerlen. 045-721147 v. 8.00 tot 19.00 uur.

Gem. zit/slpk. m. eigen kookgelegenh. v. nette pers. v. Heerlen/Hoensbr. 045-415718/725053.

Gemeub. APPARTEMENT te h. Pappersjans 42, Heerlerheide-Heerlen.

Gemeub. KAMERS te h. Holtskuilenstr. 1, Eygelshoven.

KAMER te huur, Dr. Calsstr. 13, Schaesberg, bij station. Tel. 045-721658 na 18.00 uur 045-313898.

Woningruil

2-kamerflat (nieuwbouw) met lift te ruil voor FLAT in Heerlen of omgev. Tel. 04490-41803.

Bedrijfsruimte

Te huur BEDRIJFSRUIMTE met bovenwoning, vloeropp. 100m2 en benedenverd., 2 aparte ingangen, nabij centrum. Huurpr. ƒ 2.500,- p.mnd. Tel. 045-718183

Te h. LOODS plm. 100 m2 te Heerlen. Tel. 045-710384 tussen 18.30-19.00 uur.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Reparaties

Voor al uw koelkast- en DIEPVRIESREPARATIES. Vroko, 045-441566/461658.

Diepvries en KOELKASTREPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen 04490-45230. Service binnen 24 u.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Tel. 045-314122.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Auto's

Stationcars:
Sierra 1.8 CL km.st. 5.0000 1989
Sierra 2.0 GL km.st. 63.000 veel extra's 1984
Kadett 1.6 GL km.st. 93.000 5-drs. 1985
Kadett 1.3 S km.st. 70.000 5-drs 1985
Toyota Corolla 1.8 Diesel km.st. 60.000 1987
Autobedrijf Ad van Neer
Zandweg 160, Heerlen. 045-416023 (n. vroedvrouwensch)

Leyenaars autocentrale
Inruilauto's met Bovag-garantie.
Keuze uit 40 geselecteerde occasions.
Rdr. Hoenstr 151, Hoensbroek. Infolijn 045-212091.

Met spoed gevr. div. busjes Datsun Urvan; Toyota's; Peugeot's 504, 505; Toyota Corolla, Carina; Mercedes 200, 220, 230; BMW 7-serie; Datsun 120, 140, Y, Sunny, Bluebird. Alle auto's graag. 4-drs. Tel. 045-325955/425858.

Subaru MINI Jumbo De Luxe 5-drs., 27.000 km, bwj. '87, in nw.st. Koningsweg 37, Kerkrade. 045-455432.

IN- VERKOOP alle merken auto's, ook schade. Tel. 045-416239.

AUDI 80 turbo diesel, bwj. okt. '84, ƒ 11.950,-, event. inr. Tel. 04492-5376.

BMW 318i, bwj. '84, vaste pr. ƒ 12.750,-. alle keur. toegest. 04490-14427.

Te koop prachtige BMW 728 i type '83, div. extra's o.a.: uitbouwset, bbs-vlg., ANWB-gekeurd. Inr. mog. Tel. 045-316784 Jul. v. Stolbergstr. 20, Landgraaf.

Te k. BMW 316 met zijschade, bwj. 10-'84, 60.000 km. gel., vr.pr. ƒ 5.400,-. Tel. 045-425275

CITROËN 2 CV special, wit, APK tot 21-08-'90, km. 55.000, i.z.g.st. 045-752172

Datsun CHERRY te k. 1979 prima in orde. APK gekeurd ƒ 1.300,-, 04406-12875.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Autobedrijf Loek SCHAEPKENS biedt te koop aan plm 70 top-occasions o.a.: VW Golf GTi, alle extra's, t.'85, ƒ 15.900,-; Ford Sierra combi t.'84, ƒ 11.900,-; Opel Manta GT, '86, ƒ 14.900,-; 3x Ford Escort 1300 v.a. ƒ 6.950,-; Ford Granada, veel extra's, '84, ƒ 9.500,-; Opel Kadett 1200 en 1300 v.a. ƒ 3.950,-; Opel Kadett diesel '84, ƒ 8.900,-; VW Jetta Sport, zeer mooi, ƒ 5.200,-; VW Golf Sprinter, ƒ 3.500,-; VW Golf diesel, t. '85, ƒ 12.500,-; Datsun Cherry t.'82, ƒ 3.250,-; BMW 320, 6 cyl., ƒ 1.750,-; Opel Kadett 1200, ƒ 1.250,-; VW Golf ƒ 1.200,-; Hyundai Pony GLS, autom., '81, ƒ 1.250,-; Talbot Samba Miami, '83, ƒ 4.500,-. Klimmenderstr. 110, Klimmen. Tel. 04405-2898.

Autobr. E CUSTERS Verlengde Lindelaan 23, Oirsbeek. Tel. 04492-5261. Golf 1.6 GLS cabriolet bwj. '79; Ford Scorpio 2.0 GL LPG t. '86; Mistubsihi Saporro 2 L GSR, t.'82, sportv., ƒ 6.500,-; Golf Sprinter t.'80, ƒ 3.500,-; Renault 5 Parsienne t.'83, ƒ 5.200,-; BMW 320 t.'79, uitgeb. sportvlgn. in nw.st. ƒ 3.500,- VW LT-bus personenevervoer t.'82 ƒ 5.700,-; Opel Kadett Station 16 S t.'79 ƒ 1.500,-; VW Passat station diesel, t.'80, ƒ 3.500,-. Opel Ascona 19 S, '78, autom., ƒ 1.400,-; Mazda 121 coupé bwj. '77 i. z.g.st. voor liefhebber ƒ 2.100,-; Fiat Argenta t.'83 LPG in nw st. ƒ 3.900,-; Ford Escort station LPG t. '85, ƒ 6.900,-; Lada 1500 S, station, t.'85, ƒ 3.500,-; Datsun Cherry t. '82, ƒ 2.900,-; Rover 2000 S t. '84 nw. st. koopje ƒ 4.500,-; Honda Prelude automaat t. '81 sportv. ƒ 4.500,-; Opel Kadett 13 S t. '81 ƒ 4.900,-; Toyota Celica t. '79 uitgeb. ƒ 2.900,-; Opel Manta 2 L GTE, HB, t. '80, in nw.st., ƒ 6.500,-; Ford Taunus 2 Ltr L '82, schuifd., sportv., ƒ 4.900,-; Opel Manta 2 L SR, HB, t. '80, ƒ 3.500,-; Opel Kadett 12 S 5-drs. t.'81 ƒ 5.500,-; Mitsubishi Colt GLX t.'82, 5-drs. ƒ 4.500,-; Opel Kadett bwj. '81, ƒ 4.900,-. Talbot Horizon autom., '82, ƒ 2.900,-; Volvo 244 GLE t. '81, LPG ƒ 5.500,-; Huyndai Pony '83 ƒ 2.900,-; Mazda 323 t. '82 ƒ 4.900,-; Mitsubishi Celeste 2000 GT '81 ƒ 2.900,-; Opel Rekord 2 ltr. t. '82 ƒ 3.500,-; Talbot Solara 1,6 SX t.'82 ƒ 2.900,-; Mitsubishi Saporro 2 L GL, t. '82, ƒ 6.500,-; Pontiac Sunbird t '81, ƒ 5.900,-; Datsun Violet 5 bak, t.'82, ƒ 2.700,-. Opel Kadett station 13 S, 5 drs., ƒ 4.900,-; Simca bestel '82, ƒ 2.900,-; Opel Ascona '79, ƒ 2.700,-; 2x Ford Taunus '79, '80 v.a. ƒ 1.700,-; Mazda 626 t.'80, ƒ 2.900,-; Alfa Sud t.'79, ƒ 1.400,-; Suzuki busje t.'84, ƒ 2.900,- Div. goedkope inruilers, alle auto's met nieuwe APK. Geopened van ma. t/m vrijd. 10-19 uur, zat. tot 17 uur. Inr. gar. fin. mog.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Te k. FIAT 128, bwj. '78, APK, i.z.g.st., t.e.a.b. Tel. 045-443849.

Van part. te k. FIAT Panda CL, 9 mnd. oud, km.st. 10.000, nog 3 mnd. gar. (nieuw). Tel. 045-253920.

Ford ESCORT 1300 L, autom., bwj.'79, APK, ƒ 1.350,-. Tel. 045-720951

Te koop Ford ESCORT Diesel bwj. '85. Inl. tel. 045-724210.

FORD Stat.car, bwj. '80, met gas-inst., APK 8-'90, pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-727363.

WAGON Honda Civic m.'82, APK 01-'91, wit, pr. ƒ 2.650,-. 045-319328

Honda Jazz 1.2 special, 3-drs., bwj. '84, kl. rood, orig. 60.000 km. in NIEUWSTAAT, APK 11-'90, elke keuring toegest. vr.pr. ƒ 7.750,-. Tel. 045-458666.

MAZDA 929 Legato Stationcar bwj. '80, 100% in orde, vr.pr. ƒ 3.750,-. Inr. mog. 045-324763.

MAZDA 323 HB 05-'81, nw. mod., APK 01-'91, 5 bak, pr. ƒ 2.950,-. 045-322619

Te koop MERCEDES 300 T Diesel Station bwj. '79, div. extra's, vr.pr. ƒ 8.950,- inr. mog. Te bevr. 045-324763.

MERCEDES 190 D '85, BTW-rek. mog. ƒ 27.000,-. Tel. 045-311681, Hereweg 96, Landgraaf.

Te k. M.G. B bwj. '71 en '73 voor restauratie, pr.n.o.t.k., koopjes. Dr. Schaepmanstr. 8, Brunssum, na 12.00 uur.

MITSUBISHI Saporro, '83, evt. inr. mog. Jul. v. Stolbergstr. 11, Schaesberg.

Te k. Mitsubishi GALANT 1.6 GL 5-bak sedan, bwj. '85 nw. mod. '86, 1e lak, schadevrij, zeldz. mooie auto, is pas gekeurd. Verk. in st.v.splinternw. ƒ 9.750,-. 043-254462.

Te koop weg. omst. NISSAN Laurel 2.8 D SGL, '86, i.z.g. st., veel extra's, pr.n.o.t.k. Laurenthof 20, Simpelveld.

Opel REKORD 2.0 S, 4-drs. bwj. '80, met trekh., APK tot 8-'90, pr. ƒ 3.250,-. Tel. 045-427207.

Te koop Opel ASCONA 19S bwj. '78, APK. Tel. 045-420754.

Opel KADETT GSI, rood, 5-drs., digitaal, bwj. '85. Rijdtstr. 63, Susteren. Tel. 04499-2574.

Te k. OPEL Ascona. bwj. '82, 1.6 SR, LPG, ƒ 5.750,-. Tel. 045-416239.

Te k. Opel ASCONA 1600 diesel, bwj.'83, APK '91, sportv., met. kleur en vele extra's. ƒ 6.750,-. Nieuwstr. 51, Schandelen-Heerlen

Opel KADETT, bwj. 1977, goudmet., APK gek., Zwaluwstr. 10, Heerlen

Te koop Opel KADETT Hatchback 1.3 bwj. 28-2-'89, pr.n.o.t.k. 04490-20479.

Prachtige KADETT 13 S HB '83, zilver RDW 12-'90, km. 63.500 Demstr. 26 H'broek.

Opel KADETT 1200 Hatchback bwj. '81, ƒ 2.650,-. Tel. 045-230346.

Te k. PEUGEOT 205 accent bwj. okt.'86, tel. 045-457961

PEUGEOT 205 XE 1.1, nov. '87, km.st. 47.000, kl. rood, accent-uitv. pr. ƒ 12.000,-, na 18.00 uur. 045-753007.

RENAULT 5 TL bwj. '81, APK 2-'91, zeer mooi, pr. ƒ 1.550,-. Tel. 045-410750.

Suzuki ALTO, '81, APK 03-'90, wit, pr. ƒ 2.650,-. 045-319328

GOLF diesel GLD, bwj. 11-'79, APK 11-'90. Auto verk. i.z.g.st. Tel. 045-228398

Te koop VW GOLF bwj. '78, kl. geel, i.z.g.st., pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-319305.

Te k. VW JETTA 1.3, 4-drs., mooie en goede auto, bwj. '81, ƒ 3.450,-. 045-453572.

Te k. GOLF GL 1.6 gti, bwj. '85, 48.000 km. zeer veel acces. 45-456896.

Te k. VW DERBY, LPG, bwj. '80. Tel. 045-410729 na 17.00 uur

VW JETTA C 1.6 diesel, bwj mei '82, roest en schadevrij, ƒ 4.750,-. Tel. 04492-5376.

GOLF C 1300 bwj. 4-'85, km 56.000, kl. wit, lichtmet. vlgn., aparte grill. Pr. ƒ 11.500,-. Tel. 045-416486 na 16.00 uur.

PASSAT CL 1800, 90pk grijsmet. 62.00m km. i.z.g. st. sept. '88, BTW-rek. mog., overcompl. ƒ 33.000,- met gasinstal. Tel. 045-311681 (9.00-17.00 u.) Tel. 045-313912.

Te k. VOLVO 360, 2 ltr., kl. rood, i.g.st., bwj. 1983, vr.pr. ƒ 8.000,-. 045-319305

Ford TAUNUS 16L, nw. model, bwj. '81, APK 9-'90, ƒ 2.650,-; Talbot Horizon Ultra bwj. '84, APK 10-'90, ƒ 2.750,-. Zeer leuke auto's. Tel. 045-323178.

FIAT 131, Miafori CL 1600, bwj. '83, APK 9-'90, nw. model, ƒ 2.650,-; Datsun Cherry 1400 GL, bwj. '82, APK 10-'90, ƒ 2.500,-. Tel. 045-323178.

ƒ 500,- tot ƒ 50.000,- voor Uw AUTO, schade of defect geen bezwaar. Tel. 045-723076 of 727742.

Inkoop alle type auto's ƒ 500,- tot ƒ 40.000,-. Dir. cont. geld, 045-414372, ook 's avonds.

Te k. RENAULT 5 automatic '89; Subaru Mini Jumbo in nw.st. '83; Nissan Stanza HB '82; Mazda 929 Limited mod. '85; Opel Kadett 12 S HB '83; Opel Ascona 1.6 S HB '82; Renault 9 TC 4-d. '82; Ford Escort 1.3 GL 4-d. '79. Bernhardstr. 12, Munstergeleen. (Zond. geopend)

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Proficiat!

Proficiat
Wenst je Wiel en Els.

Proficiat
Oma en Opa van Melvin

Proficiat POLLEKE met je 28e verjaardag XXX Musch

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

LOVEN Heerlen biedt te koop aan: * Mazda 626 HB 2.0 GLX '84 '85 '86 '87 en '88: Mazda 626 HB 1.8 LX '88; Mazda 626 Sedan 1.8 GLX '88; Mazda 626 coupé 2.0 GLX '87 en '88; Mazda 626 coupé 1.6 GLX '85; Mazda 626 coupé 1.6 LX '83; Mazda 626 HB 2.0 LX Diesel '86. * Mazda 323 HB 1.6 i GT 8-11-'85; Mazda 323 HB 1.5 GLX '86; Mazda 323 1.3 LX 3x '86; Mazda 323 HB 1.3, 5-drs. '86; Mazda 323 HB 1.1. LX '87; Mazda 323 HB 1.3 Sport 2x '87; Mazda 323 HB 1.5 GLX autom. '87; Mazda 323 HB 1.3 LX autom. '86; Madza 323 HB 1.3 DX '83. * Mazda 323 Sedan 1.5 GLX '86; Mazda 323 Sedan 1.5 LX '87; Mazda 323 1.3 GLX '85, '86 en '87; Mazda 323 Sedan 1.3 LX 2x '86; Mazda 323 Sedan 1.7 GLX Diesel '88. * Opel Kadett 12 S '84; Opel Kadett HB 1.3 2x '87; Opel Ascona 1.6 S '84; Opel Omega 1.8 LS '87. * Austin Mini Metro 1.3 Surf 30-10-'87; BMW 315 '81; BMW 318 autom '81; Ford Fiësta S '87; Ford Escort 1.3 '84 en '86; Ford Siërra 2.0 Laser met LPG-onderb. '86; Ford Siërra 2.0 GL 6 cyl. '83; Peugeot 205 XR '85; VW Golf '84; Volvo 340 DL Sedan '87. Goedkope inruilers; Datsun Sunny 120 Y '80; Mazda 323 '80; Mazda 323 '79; Opel Rekord autom. '79; Opel Ascona '79; Renault 18 TS Stationwagon '80; Opel Kadett HB 1200 '81. Inruil, garantie en financiering. Palemigerboord 401 Heerlen. Tel. 045-722451.

Te koop doorlopend div. schade-auto's o.a. VW Golf diesel, '87; VW Golf 1300, '88; Suzuki Vitera, '90; Suzuki 410, '85; Opel Kadett GSi, '86; Datsun 300 ZX, '88; Mercedes 190 D, '89; Autohandel FRANKEN V.O.F. Ganzeweide 59, Heerlen. 045-216475.

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422810, ook 's avonds.

Te koop onder garantie en service div. gebruikte automobielen. Mercedes 250 D '87 div. extra's; Ford Scorpio 28i autom. div.l extra's '86; Mercedes 200 123 '83; Renault R5 TS '82; BMW 320 6 cyl. '80; BMW 320 6 cyl. '8.; Opel Manta 20 GTE div. extra's '82; Mitsubishi Galant '81; Mitsubishi Sapporo '7.; Ford Sierra 16 '85; Opel Corsa 11 '84; Fiat 65 CL Ritmo '82. Inruil, financ. garantie. Autoh. FRANKEN V.O.F. Ganzeweide 59, Heerlen. 045-216475.

Te k. nw. type Ford TRANSIT met open laadbak, laadverm. 1100 kg, olie vrije motor, nw. banden, APK gek. 10-'90, bwj.'80, ƒ 2.750,-. 045-323178

Te k. Suzuki ALTO GLX, nieuw, ƒ 2.000,- beneden nieuwprijs. Tel. 045-22853.

Motoren

Te koop YAMAHA 535 bwj. 3-'89, 600 km, nieuwste model. Te bevr. 045-219822 liefst na 18.00 uur.

(Brom)fietsen

Te k. HERENFIETS, nooit gebruikt ƒ 400,-, na 18.00 uur. Tel. 045-311435.

Simon Olthof Twee-wielerspeciaalzaak TYPHOON grote keuze fietsen Mountian-bikes, city-bikes en ATW's. Onderdelen, alle maten banden, alle reparaties. Marisstr. 14, Geleen Zuid. Tel. 04490-492... Donderdag koopavond.

Te k. VESPA Piaggi Ciao, bwj.'88, pr.n.o.t.k., tel. 045-417471

Te koop gevraagd 2e hands bromf. automaten; 1990 ATB p.a. Gigant modellen op voorraad leverbaar, nu nog bromf. voor oude prijs. finan. mog. v.a. ƒ 40,-per mnd. Rens Janssen, Ganzeweide 54-56 Heerlen. Tel. 045-211486

Voor Piccolo's zie verder pagina 36

VANAF HEDENMORGEN AL DEZE ARTIKELEN MET 50% KORTING

INTERTEST "MIKADO"
Enorm slijtvast.
3 gemeleerde dessins
Normaal 155.-
50% KORTING
Gratis leggen. **77.50**

PARADE SHAGTAPIJT
Zwaar hoogpolig tapijt in 4 prachtige unikleuren grijs-antraciet - beige-licht grijs.
● jute rug
50% KORTING
Normaal 298.- Gratis leggen. **149.-**

INTERTEST "SOIREE"
ANSO VI
● anti-statisch
● 7 jaar garantie
● jute rug
50% KORTING
Normaal 279.-
Gratis leggen. **139.-**

PROJECT TAPIJT "SPECTRA"
● kantoor-hotel-winkel
● kleur rood melange
Slechts 4 rollen
50% KORTING
Normaal 285.- Gratis leggen. **142.50**

BERGOSS "ELITE" VELOURS
Luxueus kamerbreed tapijt kleur grijs bleu Normaal 139.-
50% KORTING
Gratis leggen. **69.50**

BERGOSS "BRASIL"
Woonkamer tapijt
● 2 kleuren beige
● jute rug Hele voorraad
50% KORTING
van 129.- nu voor
Gratis leggen. **64.50**

DE ECHTE heuga TAPIJTTEGELS 50 × 50cm 50% KORTING
Normaal 13,95
Nu p./stuk
6.95

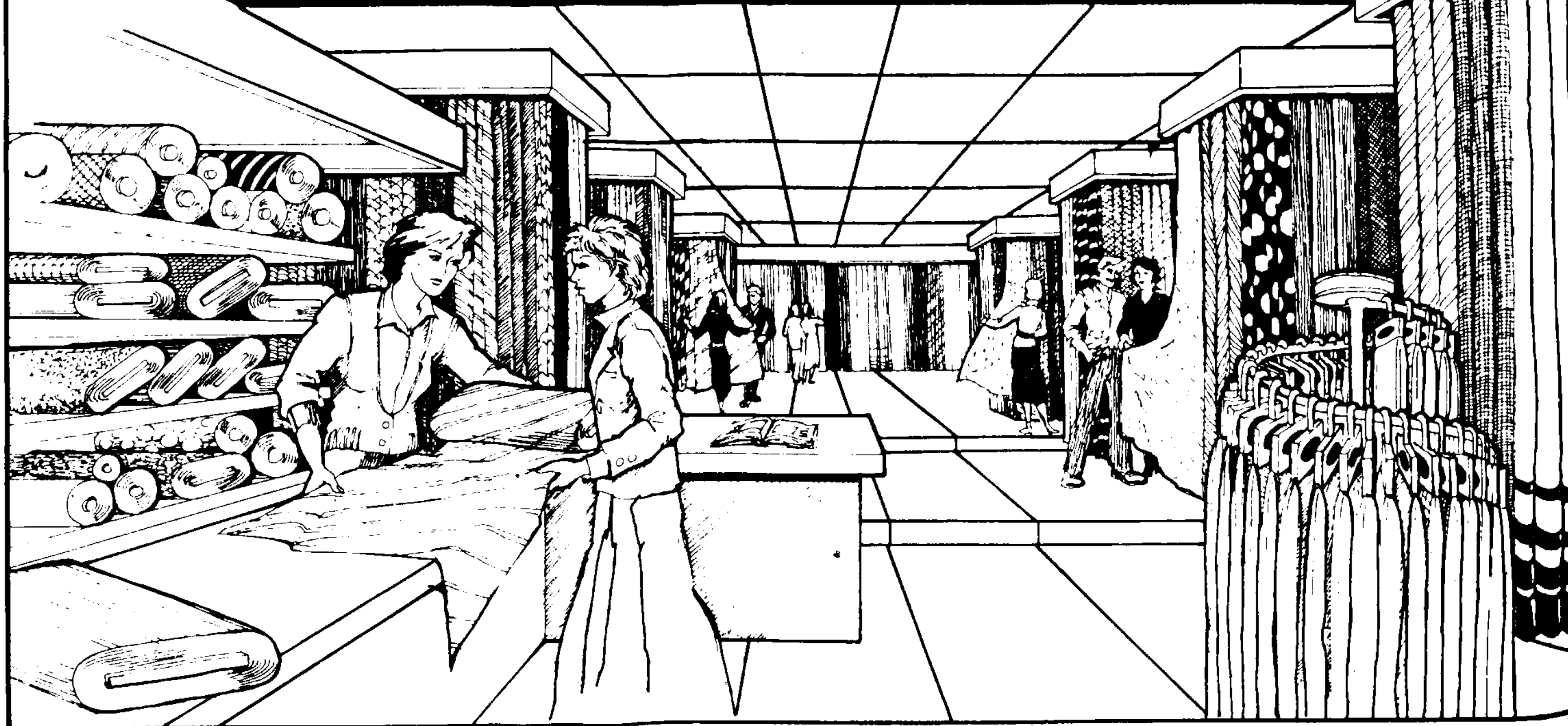
Novilon COUPONS
200 en 400cm breed
Allemaal
50% KORTING

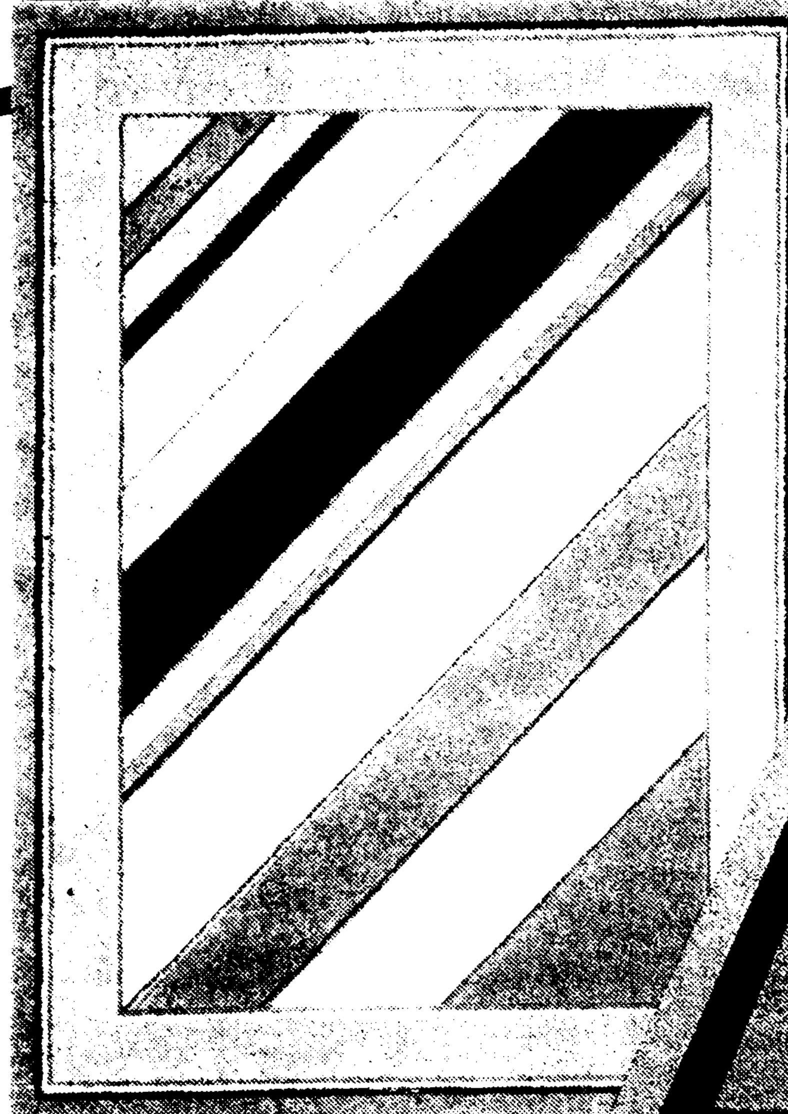
LOUIS DE POORTERE WOLLEN MOQUETTE
chiqeu-hoteltapijt Zwaar gebruik
Meer dan
Normaal 430.-
50% KORTING
Gratis leggen. **169.-**

HONDERDEN COUPONS KAMERBREED TAPIJT
ALLE MATEN NU MET
50% KORTING

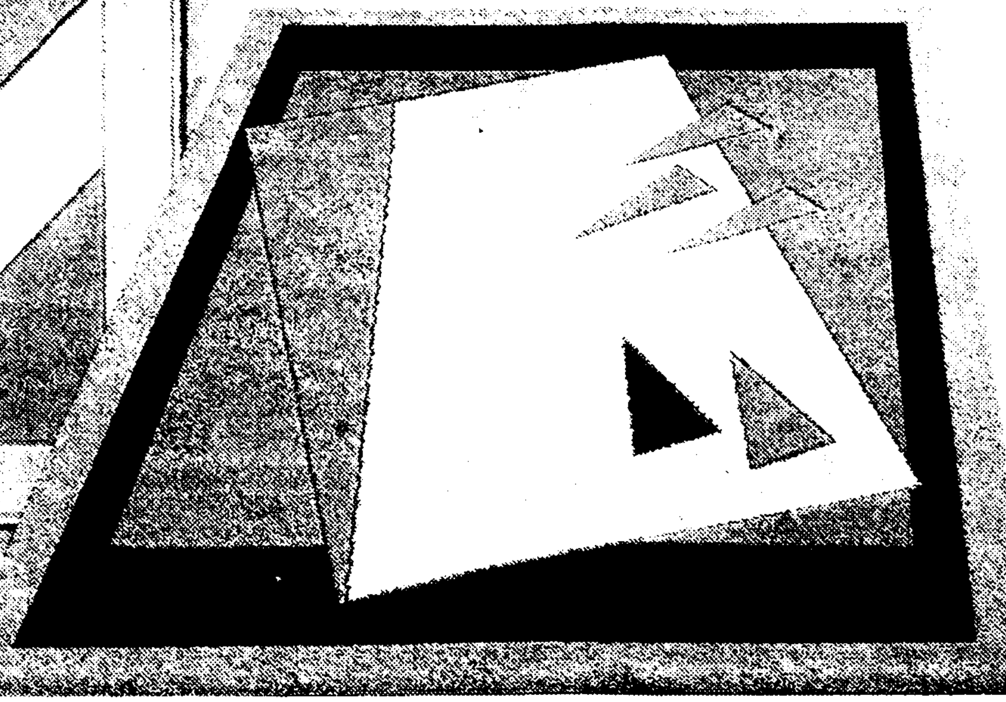
UITVERKOOP

GORDIJNEN EN VITRAGES

½ PRIJS
170 × 240cm van 695.- voor
347.50
200 × 300cm van 1050.- voor
525.-

desso KARPETTEN
Hele voorraad "STUDIO DESIGN" **50% KORTING**

VITRAGES EN OVERGORDIJNEN Uitlopende kollekties.
- BAUHAUS
- MONDRIAAN
- KANDINSKY ETC.

Nu **½ PRIJS**

ZWARE PRACHTIGE DRALONVELOURS
Alle kleuren voorradig
50% KORTING
Normaal 32.50 nu **16.25**

Brandstraat SITTARD
Tel. 04490/12843
Complete woninginrichting
Donderdags koopavond tot 21.00 uur

Gér. Pfennings

Brandstraat SITTARD
Tel. 04490/12843
Complete woninginrichting
Donderdags koopavond tot 21.00 uur

Limburgs Dagblad voor Oostelijk Zuidlimburg

Donderdag 11 januari 1990 ● Pagina 15

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF-EDITIEREDACTIE: HANS TOONEN. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363; 6371 GV SCHAESBERG, FR. ERENSLAAN 4, TEL. 045-311719.

Heerlen

Op de presentatie van de Heerlense centrumplannen zal in gemeentehuize met voldoening worden teruggeblikt. Veel belangstelling van de pers, een indrukwekkende maquette, alles uitstekend verzorgd. En in het kader van de nieuwe positieve sfeer die er in onze regio schijnt te heersen, verkeerden de plannenmakers in hoger sferen. Over het algemeen wordt aangeraden het woordje 'uniek' voorzichtig te hanteren, want in onze geheel getelecommuniceerde wereld zijn nog maar weinig zaken eenmalig. Maar bij de plannenmakers bleek het woord gisteren niet van de lippen te krijgen. Verder werd, waarschijnlijk om het dynamische van de hele gebeurtenis te benadrukken, door alle mannen de dia-presentatie steevast aangeduid als 'video-presentatie'. Maar wel zeer frappant was de opmerking van de heer Vleugels, een van de projectontwikkelaars, die beweerde dat zijn bedrijf mee deed aan de centrumplannen "vanwege het goede imago van Heerlen'. En dat was boud genoeg om als uitsmijter te fungeren.

Jam

'Telefoontje gekregen van mevrouw Hendriks uit Landgraaf: „Meneer hebt u gisteren naar de Duitse tv gekeken? Daar was een reportage te zien over jam die met arsenicum vergiftigd is. Daar ben ik flink door geschrokken. Want ikzelf heb ik ook zo'n pot in mijn keukenkast staan en ik heb er al flink van gegeten. Moet ik nu naar de dokter?"

Een telefoontje gepleegd naar de Duitse consumentenbond in Berlijn, waar de mensen de laatste maanden wel wat anders aan het hoofd hebben dan voedingsproblemen. Een krasse vrouwenstem van de 'Stiftung Warentest': „Was, ganz aus Holland?," alsof Duitsland en Nederland gescheiden worden door de Atlantische oceaan. „Marmelade mit Arsenicum? Nie von gehort. Ein Moment bitte." Wij wachten 'ein Moment' en horen dan dezelfde stem. Wat blijkt? De Duitse warenkeuring heeft daadwerkelijk onderzoek verricht naar het voorkomen van schadelijke stoffen in jam, ook de bewuste kersenjam van mevrouw Hendriks. Resultaat: niets aan de hand. „Keine schädliche Substanzen in Kirschenmarmelade," zegt de Berlijnse stem.

Zo ziet u mevrouw Hendriks, niets aan het handje. 'Ein Irrtum, angeblich'. Eet gerust uw jam. En de groeten uit Berlijn.

Ontsnapping

Ook gelezen van de ontsnapping van twee gevangenen uit de spiksplinternieuwe Hoornse gevangenis? 'Op klassieke wijze uitgebroken' vermeldde het bericht. Klassiek de benen nemen is in gevangenistermen: de tralies doorzagen en de lakens aan elkaar knopen. In elke animatiefilm ontsnappen schurken ook op deze manier. In de nieuwe Sittardse gevangenis gaan volgende maand personeel en enkele ingehuurde acteurs allerlei theoretische modellen en situaties beproeven, zoals u elders in deze krant kunt lezen. In deze simulatiespelen komt ook het (theoretisch!) ontsnappen aan de orde. Dat directeur Gorissen extra alert moet zijn op binnengesmokkelde ijzerzaagjes hoeven wij hem natuurlijk niet meer te vertellen. Dan is het misschien ook niet meer nodig om in de bouwbestekken te controleren of de juiste staalkwaliteit voor de tralies is gebruikt.

Vogeltje

Een vogeltje van meneer Van de Heuvel aan de Kievitstraat in Heerlen is op de Nederlandse kampioenschappen van de algemene bond in Breda met de eerste prijs gaan strijken, zo werd ons verteld. Meneer Van de Heuvel dus maar even gebeld om wat voor vogeltje het ging. Nou, dat wist hij niet. Het moet een putter of een dennensijs zijn geweest, meende meneer Van de Heuvel. Hij had alleen bericht gekregen dat hij in de prijzen was gevallen, niet met welk vogeltje. Maar daar lag meneer Van de Heuvel niet echt wakker van. Wat wil je ook, als je al drie keer nationaal en zelfs één maal wereldkampioen bent geweest...

Verdachte postaal ondergedoken...

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – President mr Bröcker keek verwachtingsvol naar officier van justitie mr Ummels en op zijn beurt liet deze alle hoop uitgaan naar advocaat mr Coenen. „Wie weet waar verdachte J. S. woont?", luidde de vraag, die het drietal elkaar gistermorgen in de Maastrichtse rechtszaal stelde.

Om half elf was de 28-jarige Kerkradenaar S. daar verwacht om zich te verantwoorden voor hem verweten handel in heroine en cocaine. De dagvaarding lag echter in ongeopend dienstcouvert keurig op de rechterstafel en bleek verdachte niet te hebben bereikt. Officier Ummels haastte zich te verzekeren dat hij niets onbeproefd had gelaten om de oproep tijdig onder de aandacht van verdachte te brengen.

Adressering aan laatstelijk bekende verblijfplaatsen was echter zonder resultaat gebleven en spitsvondig bedachte interventie van een politieman was te pletter geslagen op de klippen van administratieve routine. Als vertrouwde bemiddelaar had mr Ummels een hoofdagent van de Heerlense narcoticabrigade aangezocht. „Deze kent het circuit waarin S. zich pleegt te bewegen en was bereid hem de dagvaarding tijdens een patrouille in handen te geven", lichtte hij gisteren toe.

Met de naam van de agent op de enveloppe had de officier de dagvaarding naar de Heerlense politie gestuurd, maar daar was het niet zo goed begrepen en uiteindelijk ook mis gelopen. Doordat bij het sorteren van de post naam en 'adres' van de Kerkradenaar het eerst aan het licht kwamen, ging de dagvaarding vanuit hoofdbureau Heerlen met gezwinde spoed naar hoofdbureau Kerkrade om daar na enige tijd opnieuw als onbestelbaar terug te keren. En gisteren lag zij dan op de tafel bij de rechtbank.

Of de raadsman wist waar S. moest worden gezocht? Mr Coenen zuchtte diep en glimlachte breed, maar ook hij kon geen opheldering verschaffen. „Ik heb hem wel acht of negen keer geschreven, maar nooit antwoord gekregen. Maanden geleden heb ik hem nog eens aan de telefoon gehad. Hij beloofde mij toen een nieuw adres te zullen opgeven, maar nadien heb ik niks meer van hem gehoord", aldus de Maastrichtse advocaat. „Tja!" mompelden rechter en officier, „dan zullen we maar eens verder kijken".

Misschien leest Kerkradenaar S. dit bericht wel...

Aan amfetamine verslaafde verdachte:

'De dag beginnen met een stevig ontbijt!'

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Zeven tot acht gram amfetamine per dag. „Ik wil u bewijzen dat ik het aankan", stelde een 29-jarige Kerkradenaar gisteren voor toen hij in de Maastrichtse rechtszaal rekening en verantwoording moest afleggen over een partij van 236 gram amfetamine en 163 gram hashish die bij hem thuis was aangetroffen. De hashish mochten rechters en officier desgewenst als handelswaar aanmerken, de amfetamine echter was uitsluitend voor persoonlijk gebruik bestemd geweest, hield hij vol.

Officier van justitie mr L. Ummels citeerde uitvoerig uit een brief die hem op verzoek was toegezonden door een deskundige van het Gerechtelijk Laboratorium. Volgens deze zou een 'chronisch gebruiker' per dag niet méér dan anderhalf gram aankunnen. Een dagelijkse hoeveelheid van zeven tot acht gram zou dan onherroepelijk moeten leiden tot ernstig lichamelijk verval, oordeelde de officier.

De Kerkraadse verdachte, stevig van postuur en welvarend van uiterlijk, schudde het hoofd en liet zijn hand lepelende gebaren maken in de richting van zijn mond. „Ik begon iedere dag met een stevig ontbijt en flink wat koffie. Dat vergeten de meesten....", doceerde hij.

Hoog

De hoge straatprijs van drugs had hem ervan weerhouden amfetamine, met enkele grammetjes per keer te kopen. Door grootschalig in te kopen, ontving hij een forse reductie en daarmee was dan tevens de grote partij bij hem thuis verklaard. De politie had het spul daar gevonden onder een tegel in de tuin.

Officier mr Ummels had zo zijn twijfels over het verhaal van verdachte. Het leek hem dat deze het allemaal erger voorstelde dan het in werkelijkheid was. „Ik kan het niet bewijzen, maar de aangetroffen grote hoeveelheid wijst in de richting van een handelspraktijk", gaf hij te kennen. Zich beperkend tot het eveneens strafbaar gesteld bezit van verdovende middelen eiste hij tegen de man anderhalf jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

Inconsequent

Raadsman mr R. Corten verweet de officier inconsequent te handelen: „Handel niet bewezen achten, maar via een achterdeur toch in de strafmaat laten doorklinken".

Over veertien dagen volgt de uitspraak van de rechtbank.

In verband met niet nakomen richtlijnen aanleg SW 21

Miljoenenstrop dreigt

Van onze verslaggever

HEERLEN/BRUNSSUM – Het is twijfelachtig of de toegezegde 7.300.000 gulden uit de Efro-pot worden uitgekeerd aan de provincie Limburg als bijdrage in de aanleg van de Streekweg 21. De Staat der Nederlanden heeft namelijk verzuimd de Nederlandse wet, met betrekking tot milieu-effectenrapportages waarvoor de EG internationale richtlijnen heeft uitgezet, voor juli 1988 aan te passen.

Vorig jaar december werden in het Europees Parlement naar aanleiding van klachten over de aanleg van de Streekweg 21 vragen gesteld waarom Nederland, in tegenstelling tot andere EG-lidstaten, die richtlijnen niet in de wet heeft opgenomen.

Volgens die richtlijnen is elke lidstaat in de meeste gevallen verplicht onderzoek te verrichten bij de aanleg van grote projecten, waarbij de natuur in het geding is. Voor de realisatie van de Streekweg, die van Sittard via Brunssum naar Heerlen loopt, is nooit een effectenrapportage doorgevoerd.

Naar aanleiding van de vragen in het Parlement heeft de Europese Commissie (EC) nu besloten Nederland alsnog te bewegen die nieuwe richtlijnen in de wet op te nemen. Als stok achter de deur fungeren de toegezegde 7.3 miljoen gulden. Anders gezegd: als Nederland op korte termijn niet aan de wetswijziging voldoet, kan de provincie Limburg de subsidie vergeten. Aangenomen wordt dat Nederland in eerste instantie niet zal buigen en dat de EC een procedure gaat aanspannen.

Daardoor kan een onderzoek naar de gevolgen alsnog mogelijk worden en kan de toegezegde subsidie evengoed op de helling komen te staan.

Onbekend

Gemeente Brunssum, provincie Limburg en het ministerie van Economische Zaken waren gisteren nog niet op de hoogte van deze ontwikkeling. Nergens zijn kopieën ontvangen van de stukken uit het Europees Parlement. Ook heeft Straatsburg, aldus de verschillende woordvoerders, bij geen van de bovengenoemde overheden laten weten dat aanpassing van de Nederlandse wet wordt verlangd.

Woordvoerder Van der Zanden van de provincie Limburg: „Wat dit nu precies betekent is nog niet duidelijk. Maar twee dingen kun je eventueel concluderen: Of de EG wil dat er alsnog een onderzoek komt naar de gevolgen van natuur en milieu door de aanleg van die weg, óf de subsidie wordt ingetrokken als Nederland niet tijdig de wet aanpast. Nogmaals, wij weten echt niet wat er nu precies aan de hand is. Deze week zoeken we de zaak verder uit.

● *De Heerlense promenade zal in de toekomst tussen de warenhuizen Schunck en V&D worden overdekt. De overkapping, in de vorm van een op pilaren rustende glazen koepel, maakt deel uit van het kapitale ontwikkelingsplan voor het centrum van Heerlen dat gisteren werd gepresenteerd. Het winkelcentrum in de Westduitse stad Frankfurt is op soortgelijke wijze overkapt.*

● Zie ook pagina 19

Fractie Gulpers Landgraaf in verkiezingsprogramma:

Wedde raadsleden verlagen

Van onze verslaggever

LANDGRAAF – De grootste oppositiepartij in de Landgraafse gemeenteraad, de fractie Gulpers, is van mening dat raadsleden af moeten zien van hun maximale wedde. Tien procent daarvan zou bestemd moeten worden voor mensen die onevenredig zwaar getroffen zijn door jarenlang snoeien in de gemeentebegroting. In een tijd van bezuinigingen moeten bestuurders enige terughoudendheid in acht nemen, vindt de partij.

Het is trouwens niet de eerste keer dat Gulpers met een dergelijk voorstel doet in een verkiezingsprogramma. In het verleden hadden andere fracties kritiek op het idee, omdat men meende dat Gulpers het goede voorbeeld moet geven en niets de partij in de weg staat zelfs de hele wedde in de gemeentekas te storten. Volgens de partij stort ze al langere tijd jaarlijks meer dan tien procent in menige kas van ondere andere noodlijdende verenigingen. De partij zegt dit zonder meer aan te kunnen tonen. Overigens verdient een raadslid in Landgraaf bijna 19.000 gulden bruto per jaar.

Speerpunt van de fractie bij de komende verkiezingen is het herstel van de riolering. Wanneer er vanaf '91 meer financieringsruimte zal ontstaan moet een belangrijk gedeelte daarvan aangewend worden voor het herstelplan van de riolering en voor andere vitale onderdelen van het milieuplan.

De partij heeft haar mening over de hete politieke hangijzers in Landgraaf niet gewijzigd. Zo wil Gulpers pas meewerken aan de ontsluiting van het Middengebied via het Dormansbergtracé, als de gemeente Heerlen een besluit heeft genomen over het Mijnspoortracé.

Wat betreft een bungalowpark op Strijthagen blijft de partij van mening dat de ontwikkeling van het Strijthagerbeek 'onaanvaardbaar' is. Gulpers wil wel meewerken aan een dergelijk park ten noorden van de Mensheggerweg.

Treinverkeer even gestremd

WEERT – Het treinverkeer op de spoorbaan Weert-Eindhoven is gisteren vanaf 10.15 uur enige tijd gestremd geweest. De stremming ontstond toen een auto op een overweg in Heeze onder de trein kwam. De 26-jarige mevrouw M. Pijpers-Loenen uit Waalre is daarbij om het leven gekomen. De overweg was beveiligd met een automatische knipperlichtinstallatie.

Weer inbraken in Vaesrade

NUTH – In Vaesrade zijn dinsdagnacht wederom twee auto's opengebroken. Een nacht eerder werden negen inbraken of pogingen daartoe geteld. Uit een van de auto's werd een radio-cassette gestolen.

Bejaarde kruimeldief voor politierechter

Van onze correspondente

MAASTRICHT – Het stelen van een pakje servetten voor de som van ƒ 3,50 kwam een 62-jarige Heerlenaar gisteren bij de politierechter te staan op ƒ 50. Daarmee halveerde mr Van der Pol de door officier van justitie mr Van Buchem geëiste boete.

„U bent notabene 62 jaar oud. Wanneer houdt u nu eindelijk eens op met stelen?" wilde de officier weten. De rechter meende een verklaring te hebben voor het alsmaar wegnemen van 'kleine dingetjes' door deze verdachte. „Misschien heeft hij deze herhaaldelijke waarschuwing hard nodig, om hem ervan te weerhouden grotere dingen te doen."

De kruimeldief zelf beloofde dat dit de laatste keer was geweest. „Ik zie nu wel in, dat ik er niets wijzer van word. Ik moet telkens veel meer terugbetalen, dan ik ermee gewonnen heb." „En wanneer kan ik de chèque thuis verwachten?" wilde hij weten nadat hij het vonnis had gehoord.

'Indianen-verhaal'

LANDGRAAF – De Landgraafse politie kreeg dinsdagavond een melding binnen dat een man met pijl en boog nabij het spoor in Schaesberg auto's aan het beschieten was. Toen de poltie arriveerde bleek er van een 'indiaan' geen sprake. Wel trof de politie een 'verward' persoon aan. Maar die bleek niet in het bezit van pijl en boog.

Manege Brunssum wordt verplaatst

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – De gemeente Brunssum is van plan om, in samenwerking met het Recreatieschap en de stichting die de manege op de Brunssummerheide beheert, een plan te ontwerpen dat verplaatsing van de manege behelst. Volgens alles zou de gemeente in de buurt van de steenberg van de voormalige Hendrikmijn worden geplaatst. Dit in het kader van de toeristisch/recreatieve ontwikkelingen die de gemeente Brunssum op het oog heeft. Zoals bekend wil men in de buurt van de golfbaan min of meer een concentratie van attracties realiseren.

Het plan is nog zeer prematuur. Over de financiering en het tijdstip is nog weinig bekend. Wel staat vast dat de manege na verplaatsing ook gemoderniseerd zal worden. Volgens de heer Wierts van de gemeente Brunssum kan het nog enkele jaren duren voordat een aanzet gegeven wordt voor dit plan.

Enige en algemene kennisgeving

In de vrede van Christus is hedenmorgen in het Maaslandziekenhuis te Sittard, voorzien van het sacrament van de zieken, plotseling overleden

pater Hein Botermans

lazarist

Hij werd 82 jaar en was 56 jaar priester.
Van 1934 tot 1947 was hij missionaris in China. Teruggekeerd in Nederland werd hij benoemd voor het huis van Susteren. Veertig jaar was hij hier actief voor de missie. Bovendien zette hij zich in voor de zang in de kerk met de zangertjes van Mariaveld en het dameskoor.
De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden in de parochiekerk van Mariaveld te Susteren op maandag 15 januari aanstaande om 10.30 uur, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op het parochiekerkhof.
Pater Botermans wordt tevens herdacht in de weekendvieringen van genoemde kerk.
De overledene ligt opgebaard in de rouwkapel van huize Vastrada; bezoektijd van 17.00 tot 17.45 uur.

Namens de familie Botermans
en confraters lazaristen
W.L.M. Bellemakers C.M.
provinciaal

Susteren, 10 januari 1990
Marialaan 2, 6114 CR Susteren

---

†

Na een werkzaam en liefdevol leven, dat werd getekend door eenvoud, goedheid en zorgzaamheid, hebben wij, ofschoon wel voorbereid, toch nog onverwacht, voorzien van de h.h. sacramenten der zieken, na een liefdevolle verpleging in de Hambosklinïek, afscheid moeten nemen van onze lieve moeder, schoonmoeder, grootmoeder, overgrootmoeder, tante en nicht

Maria Catharina Blatnik

weduwe van

Servatius Brauwers

Zij overleed in de leeftijd van 80 jaar.

In dankbare herinnering:

Kerkrade: **Hans Brauwers**
Ria Brauwers-Senden
Diana, Matt en Paul
Heerlen: **Agnes Roering-Brauwers**
Hans Roering
Carin, Leon en Danny
Maastricht: **Gerda Vermazen-Brauwers**
Henk Memel
Carin
Landgraaf: **Mia Polak-Brauwers**
Bob Polak
Ben en Petra
Familie Blatnik
Familie Brauwers

6461 EH Kerkrade, 10 januari 1990
Kapellaan 2
Corr.adres: Dir. Cortenstraat 122
6463 VT Kerkrade

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op zaterdag 13 januari as. om 13.00 uur in de parochiekerk van de H. Antonius van Padua te Bleijerheide, gevolgd door de crematie in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Voor vervoer is gezorgd.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.
Vrijdagavond om 19.00 uur wordt moeder bijzonder herdacht in de eucharistieviering in bovengenoemde kerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen in het streekmortuarium, St.-Pieterstraat 145, gelegen op het terrein van de Lückerheidekliniek te Kerkrade-Chevremont, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.
Zij die geen kennisgeving hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

De Heer is mijn Herder
Psalm 23

Bedroefd, maar dankbaar dat wij haar zo lang in ons midden mochten hebben, berichten wij u dat op 83-jarige leeftijd van ons is heengegaan, onze zuster, schoonzuster, tante en nicht

Neeltje de Kloe

sinds 1974 weduwe van

Jan Nijsen

Namens de familie:
J. De Kloe
Zwartelaan 40
2271 BS Voorburg

Landgraaf, 10 januari 1990
Kieskoel 67

De dienst van woord en gedachtenis, voorgegaan door ds. J.J. Drost, zal worden gehouden in de N. h. kerk De Ark, Op de Heugden 23 te Landgraaf-Schaesberg, op zaterdag 13 januari om 14.00 uur.
Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is uw naam in het condoléanceregister te schrijven.
De begrafenis vindt aansluitend plaats op de algemene begraafplaats aan de Kempkensweg aldaar.

Enige en algemene kennisgeving

†

Diep bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmede zij ons gedurende haar leven heeft omringd, geven wij kennis dat heden van ons is heengegaan, voorzien van de h.h. sacramenten, mijn lieve vrouw, onze goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Mia Karst-Geurts

echtgenote van

Lammie Karst

op de leeftijd van 61 jaar.

In dankbare herinnering
Lammie Karst
Hannie en Willy
Hendriks-Karst
Familie Geurts
Familie Karst

10 januari 1990
Eksterstraat 23
6414 VG Heerlen

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op zaterdag 13 januari om 12 uur in de Christus-Koningkerk te Nieuw-Einde - Heerlen, gevolgd door de crematie te Heerlen.
Bijeenkomst in de kerk.
Overtuigd van uw medeleven, is er geen condoleren.
Vrijdag as. om 19 uur avondwake in voornoemde kerk.
U kunt afscheid nemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100, Hoensbroek; bezoekgelegenheid dagelijks van 14.00 tot 15.00 uur en van 19.00 tot 20.00 uur.

Enige en algemene kennisgeving

†

Zij heeft alles voor ons gedaan
Zij heeft haar taak volbracht
Zij ruste in vrede

Bedroefd, maar met grote dankbaarheid voor wat zij voor ons is geweest, berichten wij u dat God heden tot Zich heeft genomen, na een langdurige ziekte, voorzien van de h.h. sacramenten, in de leeftijd van 77 jaar, onze goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, schoonzus, tante en nicht

Hendrika Belders

weduwe van

Joseph Jacob Bechholz

In dankbare herinnering:

Brunssum: **H. Schriebl-Bechholz**
J. Schriebl
Rob en Sonja
Kerkrade: **M. Krewinkel-Bechholz**
K.E. Krewinkel
Maurice
Monique en Albert
Chantal
Familie Belders
Familie Bechholz

Eygelshoven, 10 januari 1990
Corr.adres: Koningstraat 76
6441 GR Brunssum

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op zaterdag 13 januari 1990 om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Joannes de Doper te Eygelshoven, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.-k. begraafplaats aldaar.
Bijeenkomst in de kerk.
Geen condoleren.
De overledene zal bijzonder worden herdacht tijdens de avondmis op vrijdag 12 januari as. in voornoemde parochiekerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen in het streekmortuarium (gelegen op het terrein van de Lückerheidekliniek), St.-Pieterstraat 145, Kerkrade-Chevremont, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.

---

†

Dankbaar dat wij haar zo lang in ons midden hadden, maar ook bedroefd om het afscheid, delen wij u mede dat heden van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, in de leeftijd van 82 jaar, mijn dierbare echtgenote, onze lieve moeder, schoonmoeder, grootmoeder, overgrootmoeder, zus, schoonzus, tante en nicht

Maria Carolina Erven

echtgenote van

Leonard Joseph Somers

Kunrade: **Leonard Joseph Somers**
Heerlen: **Michel en Tini Somers-Rutjens**
Canada: **Anna en Piet Peereman-Somers**
Carly en Jamy, Ron
Rotterdam: **Matthieu en Ans Somers-Leerink**
Louis, Paul, Steven
Canada: **Louis en Heather Somers-Lindsey**
Collin, Ian
Kunrade: **André en Sophie Somers-Rog**
Yvonne en Leo
München: **Mia en Herbert**
Reinstaedtler-Somers
Max, Karin
Canada: **[illegible]**
Kunrade: **Mathilde en Ron Franken-Somers**
Roel, Saskia
Kunrade: **Marion Somers**
en haar achterkleinkinderen
Familie Erven
Familie Somers

Voerendaal, 9 januari 1990
Kunderberg 32, 6367 AL Voerendaal

De uitvaartdienst zal plaatsvinden op zaterdag 13 januari as. om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L.Vrouw van Altijddurende Bijstand te Kunrade, waarna begrafenis op de begraafplaats te Voerendaal.
Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.
Vrijdag om 19.00 uur avondwake in voornoemde kerk.
Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 18.00 tot 19.00 uur in het mortuarium van de begrafenis- en crematievereniging Voerendaal, Kerkplein 43 aldaar.
Zij, die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Na een voorbeeldig en zorgzaam leven, is heden van ons heengegaan, mijn goede echtgenoot, onze vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Jac. Smits

echtgenoot in het eerste huwelijk van wijlen

Leonie Ketelslegers

echtgenoot in het tweede huwelijk van

Odilia Van Sloun

Hij overleed na een kortstondige ziekte, voorzien van het h. sacrament der zieken, in het ziekenhuis te Sittard, in de leeftijd van 79 jaar.

Nattenhoven: **A.O. Smits-Van Sloun**
Nattenhoven: **Annie en Jan Kessels-Smits**
Annemiek en Lianne
Nattenhoven: **Arno Smits**
Nattenhoven: **Tjeu Smits**
Einighausen: **Agnes en Hub Keulers-Smits**
Vivian
Familie Smits
Familie Ketelslegers
Familie Van Sloun

6129 LH Nattenhoven-Urmond, 9 januari 1990
Nattenhovenerkoestraat 1

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 13 januari as. in de parochiekerk van de H. Willibrordus te Obbicht om 10.30 uur.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.
Wij zullen hem gedenken in de avondmis van vrijdag 12 januari as. om 19.00 uur in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard; bezoek dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met droefheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze vriend en lid van verdiensten

Wim Jungblut

Zijn zeer gewaardeerde inzet voor onze vereniging zullen wij dankbaar in herinnering houden.

Vastelaovesvereniging De Sjeutvette

Kluis, Geleen-Zuid, 10 januari 1990

---

†

Na een leven dat werd getekend door goedheid, oprechtheid, eerlijkheid en eenvoud, heeft de Heer tot Zich geroepen, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Willi Dijkgraaf

weduwnaar van

Sjaan Kolthoff

echtgenoot van

Toos van Zijl

Hij overleed in de leeftijd van 76 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.
Wij bevelen hem in uw gebed aan.

Hoensbroek: **C.J. Dijkgraaf-van Zijl**
Heerlen: **Elly van den Berg-Dijkgraaf**
Paul van den Berg
Marc en Simone
Sandra
Geleen: **Willi Dijkgraaf**
Annemie Dijkgraaf-Cardinaals
Vivian en Ramon
Hoensbroek: **Tiny Korf-Berkers**
Klaas Korf
Mark en Karin
Familie Dijkgraaf
Familie Kolthoff
Familie Van Zijl

6431 AN Hoensbroek, 10 januari 1990
Weijenbergstraat 116

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op zaterdag 13 januari as. om 11.00 uur in de parochiekerk van het H. Hart van Jezus te Hoensbroek-Mariarade, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.-k. begraafplaats aan de Verlengde Wilhelminastraat, Passart te Hoensbroek.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Avondmis tot intentie van onze dierbare overledene, vrijdag 12 januari as. om 19.00 uur in de crypte van voornoemde parochiekerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Spoorsingel 4 te Heerlen, dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Na een welbesteed en liefdevol leven, is heden, voorzien van de h.h. sacramenten, in de leeftijd van 76 jaar, van ons heengegaan, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zuster en tante

Cäcilia Kaulen

weduwe van

Emil Van Keeken

In dankbare herinnering:

Gulpen: **Frans Van Keeken**
Corrie Blume
Kerkrade: **Fienie Smans-Van Keeken**
Johan Smans
Heerlen: **Lenie Kuypers-Van Keeken**
Jan Kuypers
en kleinkinderen
Familie Kaulen
Familie Van Keeken

6462 XK Kerkrade, 9 januari 1990
Maria G[illegible]
[illegible] Meulenman [illegible]
[illegible] Kerkrade

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op zaterdag 13 januari as. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Maria Goretti te Kerkrade-Nulland, gevolgd door de crematie in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Voor vervoer is gezorgd.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.
Vrijdagavond om 19.00 uur wordt moeder bijzonder herdacht in de eucharistieviering in bovengenoemde kerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen in het streekmortuarium, St.-Pieterstraat 145 te Kerkrade-Chevremont, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Voor de zeer gewaardeerde blijken van deelneming ons betoond bij de ziekte, het overlijden en de crematie van onze lieve vader, schoonvader, opa

Walter Croes

willen wij allen langs deze weg hartelijk danken voor de vele condoléances, h. missen en bloemen.

Kinderen, klein- en
achterkleinkinderen

Ubach over Worms, januari 1990

De plechtige zeswekendienst wordt gehouden op zaterdag 13 januari om 19.00 uur in de kerk van de H. Jozef te Waubach.

Nooit vragen, nooit klagen
Haar pijnen in stilte dragen
Haar handen hebben voor ons gewerkt
Haar hart heeft voor ons geklopt
Haar ogen hebben ons tot het laatst gezocht

Bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmee zij ons gedurende haar leven steeds heeft omringd, delen wij u mede dat heden van ons is heengegaan, na een liefdevolle verzorging in de verpleegkliniek te Heerlen, op de leeftijd van 82 jaar, onze lieve moeder, schoonmoeder en oma

Grietje Poede

weduwe van

Anne Kievit

In dankbare herinnering:
kinderen, kleinkinderen en
achterkleinkinderen

Heerlen, 10 januari 1990
Corr.adres:
dhr. P.T. Rademacher
Vredestraat 19
6373 EA Landgraaf

De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op zaterdag 13 januari 1990 om 10.30 uur in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Er is gelegenheid tot schriftelijk condoleren in voornoemd crematorium.
Moeder is opgebaard in de rouwkapel, Beuteweg te Landgraaf; bezoektijden dagelijks van 19.00 tot 19.15 uur.
Wilt u, indien wij zijn vergeten u een kennisgeving te sturen, deze annonce als zodanig beschouwen.

Dankbetuiging

De grote belangstelling, de vele troostrijke brieven, bloemen en h. missen bij het heengaan van mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader en opa

Leo Gerards

hebben ons getroffen.
Al deze blijken van medeleven en de wetenschap dat hij door zovelen werd geacht, hebben ons gesterkt dit verlies te dragen.

Mevr. M. Gerards-Leenders
Kinderen en kleinkinderen

Landgraaf, januari 1990

De plechtige zeswekendienst zal plaatsvinden op zaterdag 13 januari a.s. om 19.00 uur in de parochiekerk van het H. Hart van Jezus te Nieuwenhagerheide.

Voor de vele blijken van medeleven en belangstelling, betoond bij het overlijden en de begrafenis van mijn dierbare vrouw, onze lieve moeder, schoonmoeder en oma

Josepha Crutzen-Lassauw

betuigen wij onze oprechte dank.

S.H. Crutzen
kinderen en kleinkinderen

Wijlre, januari 1990

De zeswekendienst zal worden gehouden op zaterdag 13 januari 1990 om 19.00 uur in de parochiekerk H. Gertrudis te Wijlre.

Op 11 januari is het een jaar geleden, dat wij afscheid moesten nemen van onze onvergetelijke dochter en zus

Anjes Ritterbeeks

De plechtige eerste jaardienst zal worden gehouden op zondag 14 januari om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Engelbewaarder te Geleen-Lindenheuvel.

P. Ritterbeeks
A.M. Ritterbeeks-Odekerken
en familie

Geleen, 11 januari 1990
Napoleonbaan 133

OVERLEDEN

† **Maria Heunen,** oud 94 jaar, weduwe van Engelen. Maastricht, Reinaartsingel 70. C adres: Grimbeerstraat 68B, 6217 BJ Maastrich uitvaartdienst en de crematie hebben in plaatsgevonden.

† **Josephine Spee,** oud 60 jaar, echtgenote v cien Senden. 6255 AP Noorbeek, St. Maa weg 22. De eucharistieviering zal plaatshebb vrijdag 12 januari om 11.00 uur in de paroch van de H. Brigida te Noorbeek. In de kerk is genheid tot schriftelijk condoleren.

† **Marie-José Swelzen,** oud 36 jaar, echtgen Jo Hendriks. 6227 GJ Maastricht, Statega De afscheidsplechtigheid zal plaatsvinden 12 januari om 11.00 uur in Uitvaartcentrum mans, Aesculaapstraat 6 te Maastricht.

† **Inge Tillie,** oud 38 jaar, echtgenote van Duchateau. 6223 EA Borgharen-Maastrich ron de Rosenstraat 17. De uitvaartdienst za den gehouden vrijdag 12 januari om 10.30 uur parochiekerk van St. Cornelius te Borgharen geen condoleren.

† **Maria Kirsch,** oud 85 jaar. Maastricht. adres: Annadalflat 17F, 6214 PB Maastric uitvaartdienst en de begrafenis zullen in be kring plaatsvinden.

† **Jef van Golde,** oud 83 jaar, weduwnaar va Karel. Maastricht, Huize Lenculenhof. adres: Rijksweg 86, 6325 AE Berg en Terbijt. vaartdienst zal gehouden worden op vrijdag nuari om 11.00 uur in de St. Theresiakerk tricht. Er is geen condoleren.

† **Leny Steins,** oud 76 jaar, echtgenote va thieu Cobben. 6245 HE Eijsden, Burg. La straat 28. De eucharistieviering zal plaatsvin vrijdag 12 januari om 10.30 uur in de paroch St. Martinus te Eijsden. Er is geen condoler

† **Harie Magermans,** oud 92 jaar, echtgeno wijlen Marie Klemm. Maastricht, Adelbe Scharnlaan F.71. Corr.adres: Hunnenweg 13 JN Maastricht. De rouwdienst zal gehoud den in het crematorium Nedermaas, Vouer Geleen op vrijdag 12 januari om 14.00 uur. geen condoleren.
Hubertus Smael, oud 67 jaar, echtgenoot va griet Sprokkel. 6225 JG Amby, Olmenhoven eucharistieviering is heden donderdag 11 j om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. W ga te Amby. Er is geen condoleren.

† **Theodorus Magnée,** oud 94 jaar, echtgeno Margaretha Lindeman. 6216 BG Maastricht ra Cottalaan 56A. De crematieplechtigheid h familiekring plaatsgevonden.

† **Willem Janissen,** 86 jaar, echtgenoot van M retha Hoogmans, Hoogstraat 8, 6049 BP H De plechtige uitvaartdienst zal worden geh zaterdag 13 januari om 10.30 uur in de parochi van de H. Michaël te Herten.

† **Johannes Cox,** 94 jaar. Corr.adres: Broek 25, 6049 CJ Ool-Herten. De plechtige uit dienst zal worden gehouden vrijdag 12 janu 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Laur te Maasniel.

† **Jos Hermus,** 72 jaar. Corr.adres: Swaantj 14, 6101 XN Echt. De plechtige uitvaartdie worden gehouden heden, 11 januari, om 10. in de parochiekerk van de H. Landricus te E

† **Maria Adams,** 85 jaar, Neerstraat 1. Corr. Joh. XXIII-singel 18, 6416 GH Heerlen plechtige uitvaartdienst zal worden gehoude dag 12 januari om 10.30 uur in de kerk van Lambertus te Swalmen.

Het is alweer een jaar geleden dat we zo plo afscheid moesten nemen van onze dierbare m en oma

Maria Kroes-Bergervoert

Te harer nagedachtenis wordt er op zondag nuari een jaardienst gehouden om 11.00 uur St.-Jozefkerk te Hoensbroek-Passart.

Kinderen K

In plaats van kaarten

De enorme belangstelling in de kerk, de vele aardige brieven, bloemen condoléances bij de begrafenis van mijn lieve man, onze vader, schoonvad en opa

Jo Pluijmen

hebben ons diep ontroerd. Een mooier afscheid hadden we Jo niet kunn geven. Daarvoor onze oprechte dank.

T. Pluijmen-van Oyen
kinderen en kleinkind

Heerlen, januari 1990

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 14 januari om 11.15 uur in de dekenale kerk St. Pancratius te Heerlen.

---

†

Dankbaar voor de liefde en zorg waarmede hij ons gedurende zijn leven heeft omringd, geven wij u met droefheid kennis dat heden, in zijn eigen vertrouwde omgeving van ons is heengegaan, mijn dierbare man, onze zorgzame vader en schoonvader, lieve opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Lei Wetzels

echtgenoot van

Jos Op Den Kamp

Gesterkt door het h. sacrament der zieken, overleed hij op 71-jarige leeftijd.

Geleen: **J. Wetzels-Op Den Kamp**
Sittard: **Gerda Wetzels**
Heerlen: **Tjeu Gerrits**
Urmond: **Léon en Lizanne Gerrits**
Geleen: **Broer Wetzels**
Ria Wetzels- Verspaget
Jolanda en Nico Beekmans
Marlon Beekmans
Goanita en Henk
Broer jr.
Familie Wetzels
Familie Op Den Kamp

6162 AC Geleen, 8 januari 1990
Rijksweg Noord 59

De plechtige eucharistieviering zal plaats hebben zaterdag 13 januari as. om 11.00 uur in de parochiekerk van het H. Hart van Jezus (Paters Karmelieten) Rijksweg Noord, Geleen, waarna de begrafenis op de begraafplaats Vouersveld Geleen.
Bijeenkomst in de kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.
Tot intentie van onze dierbare overledene zal een avondmis worden opgedragen vrijdag 12 januari om 19.00 uur in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis, Barbarastraat 1 te Geleen. Bezoekuren dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.
Zij, die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annoce als zodanig te willen beschouwen.

Wij bedanken u allen voor de hartelijke condoléances, bloemen, h. miss en begeleiding naar de laatste rustplaats van mijn lieve vrouw, moeder oma

Gertruida Ermers-Last

Tevens een speciaal woord van dank aan dr. Venekamp, dr. Drost, da Groene Kruis Brunssum, bewoners Singel.

Kees Ermers
kinderen en kleinkinderen

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zaterdag 13 janua as. om 19.00 uur in de parochiekerk St. Vincentius à Paulo te Rumpe Brunssum.

Wij bedanken u allen voor de hartelijke condoléances, bloemen, h. mi sen, uw aanwezigheid en begeleiding naar de laatste rustplaats van o lieve vader, schoonvader, grootvader en overgrootvader

Jan-Willem Mertens

Tevens ook een woord van dank aan directie en verplegend personeel v afdeling 1 in „Ter Eik".

Kinderen Mertens
Kinderen Lauré
Klein- en achterkleinkindere

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden in de parochie Christus Koning te Nieuw-Einde op zaterdag 13 januari 1990 om 19.00 u

---

De plechtige eerste jaardienst voor mijn echtgenoot, onze vader en opa

Bartold Moorer

zal plaatsvinden op zaterdag 13 januari as. om 19.00 uur in de parochiekerk van Maria Hulp der Christenen te Nieuwenhagen-Landgraaf.

Mevr. J. Moorer-Joosten
kinderen en kleinkinderen

Landgraaf, januari 1990

Vervolg familieberi zie pagi

In verband met grootscheepse fraude-zaak

Vervolging voor drie werknemers van DSM

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/HEERLEN – Drie werknemers van DSM zullen door justitie daadwerkelijk vervolgd worden op verdenking van fraude ten nadele van hun werkgever. Ze zouden samen met een zakelijke relatie van het chemiebedrijf, zoals het LD op 15 december al meldde, malversaties hebben gepleegd. Officier van justitie mr J.Laumen deelde dat gisteren desgevraagd mee. Hij wilde overigens geen namen noemen, omdat de personen in kwestie zelf nog niet op de hoogte zijn gesteld.

Volgens mr Laumen gaan drie andere betrokkenen juridisch vrijuit, maar tegen hen zouden door het bedrijf inmiddels disciplinaire maatregelen genomen zijn.

De zaak kwam aan het licht tijdens een onderzoek door de Fiscale Inlichtingen- en Opsporings-Dienst (FIOD) bij de zakelijke relatie, een installatiebedrijf in Kerkrade. De DSM-werknemers worden ervan verdacht steekpenningen en geschenken te hebben aangenomen en daarvoor orders bij het bedrijf te hebben geplaatst. Het zou om grote bedragen gaan.

De Kerkraadse onderneming verkeerde enkele jaren geleden in grote financiële moeilijkheden en er dreigde massaal ontslag voor de werknemers. Een reddingsactie hielp het bedrijf, dat zowel in de particuliere sector werkt alsook voor utiliteitsbouw (kantoren en grote openbare gebouwen), weer uit de rode cijfers.

Toen de FIOD de malversaties ontdekte is justitie op de hoogte gesteld. Officier van justitie mr J. Laumen, die de zaak in handen heeft, liet op 15 december in deze krant weten dat hij de resultaten van het gerechtelijk vooronderzoek eerst nog uitvoerig moest bestuderen vooraleer hij nadere stappen zou kunnen ondernemen.

Gisteren bevestigde de officier dat van de zes betrokken DSM-werknemers er drie vervolgd worden. „We hebben in beginsel besloten om ze een dagvaarding te sturen. Of dat tot een rechtszaak zal leiden en wanneer, moeten we nog even afwachten. Omdat het mogelijk is een bezwaarschrift tegen een dagvaarding in te dienen", aldus mr Laumen.

Eén van de maatregelen die DSM genomen zou hebben, is onder meer het verbod voor betrokkenen om in de toekomst opdrachten te plaatsen en bestellingen te doen. Het chemieconcern wil echter zelf geen commentaar geven op de affaire. „We willen hier niet op ingaan. Anders zouden we de privacy van enkele medewerkers in het geding brengen en dat wensen we absoluut te voorkomen", is het enige dat de perswoordvoerder van DSM kwijt wilde.

Ontginning mergel hindert bewoners

RIEMST. – In Zichen-Zussen-Bolder, een deelgemeente van Riemst, kampt de bevolking al geruime tijd met de negatieve gevolgen van mergelontginning. Gisteren werd een vergadering met het college van b en w door meer dan honderd inwoners bijgewoond. Zij klaagden dat er 's nachts regelmatig ruiten sneuvelen in de omgeving van de mergelgroeve en dat hun nachtrust verstoord wordt door luide knallen en aardschokken.

Voor de ontginning van mergel wordt meer dan 1000 kilo dynamiet gebruikt verdeeld over 31 boorpunten. Zo wordt telkens in één enorme knal 15-duizend ton grondstof losgeschoten, goed voor een week ontginning van cementgrondstof. De bewoners maken zich ook zorgen over de oprukkende graafmachines van de cementindustrie die het woongebied bedreigen.

Het gemeentebestuur wil nu dringend een gesprek tot stand brengen tussen de cementindustrie en de inwoners. De meest actuele problemen die verband houden met de ontploffingen, een geplande omleidingsweg en mogelijke onteigeningen moeten daar aan bod komen.

● *Spelenderwijs autorijden leren op een afgesloten circuit. De 17-jarige Manuela Hendrix en Sjeng Janssen in de Renault op het Jabocircuit in Echt/Posterholt.*
Foto: JEROEN KUIT

Politie Kerkrade zoekt getuigen

Vervolg van pagina 1

De enige mededeling die de politie Kerkrade momenteel kwijt wil is een getuigenoproep. Twee jongemannen van ongeveer 16 jaar worden verzocht contact op te nemen met de politie. Beiden fietsten tijdens of even vóór de schietpartij in de nabijheid van de ijzeren brug. Ook een vrouw die daar toen met een hond wandelde wordt gevraagd de politie te bellen. Tenslotte wil de politie dat een bestuurder van een personenauto zich meldt. Die had direct na de schietpartij aan andere douanebeambtes medegedeeld dat de dader gevlucht was over de Gulperweg.

Voor de politie zou het nog steeds een raadsel zijn waarom de bijrijder op de douanebeambte geschoten heeft. In de kofferbak werden geen goederen aangetroffen die op een delict wijzen. „Kennelijk wilde hij tot enkele prijs controle of arrestatie voorkomen", zei officier van justitie mr Ummels dinsdag. Die redenering ligt, gezien de achtergrond van de door de Belgische politie verdachte Turk, nogal voor de hand.

De schietpartij vond dinsdag tegen vijven plaats toen de twee mannen hun auto parkeerden bij het grenswisselkantoor. Nadat ze daar naar binnen waren gegaan en weer naar buiten kwamen en in hun auto stapten werden ze door de surveillancewagen van de douane klemgereden.

Controle

De chauffeur, eveneens afkomstig uit België, wilde in eerste instantie wel meewerken aan een controle en liep naar de kofferbak. Vrijwel meteen trok de bijrijder echter een pistool en schoot. Maar aangezien de douanebeambten snel dekking zochten achter de auto raakte niemand gewond. De dader vluchtte te voet over het zogenoemde B-weggetje en verdween spoorloos.

Basiscursus autorijden voor mensen vanaf 17 jaar

In je eentje lessen op een oefencircuit

Van onze verslaggeefster

POSTERHOLT – De poort van het Jabacircuit in Echt-/Posterholt is op slot. Het terrein ligt er verlaten bij. Slechts twee mensen zijn op het circuit aanwezig. Manuela Hendrix, 17 jaar, zit achter het stuur van een al wat oudere Renault. Ze krijgt rijles van Sjeng Janssen, die in december is begonnen met een voor Limburg nog unieke activiteit: autotraining op een afgesloten oefenterrein.

„Beginnen maar. Starten. Een, twee en los. Een beetje gas, ja." Manuela zit ontspannen achter het stuur. Het is al háár derde rijles op het Jabacircuit. Voor 35 gulden mag ze een uur lang over het circuit toeren. Ze vindt het heerlijk. „Je hoeft nergens op te letten, alleen op de auto." Sjeng Janssen ziet zijn trainingen als een basisopleiding voor het autorijden of een opfriscursus. Met de cursus wil hij de rijscholen geen concurrentie aandoen. Er wordt zelfs met de rijscholen samengewerkt. Het is meer een 'brugklas' waar mensen vanaf 17 jaar spelenderwijs een auto leren kennen, voor ze de openbare weg opgaan voor de échte rijvaardigheidslessen.

Voordeel van de basisopleiding is dat de cursisten de auto al helemaal beheersen op het moment dat ze de weg op gaan, stelt Janssen. Ze kunnen al hun aandacht geven aan het verkeer en dat bevordert de verkeersveiligheid. Daarnaast hebben de cursisten minder rijlessen nodig om het diploma te kunnen halen. De lessen zijn individueel en volgens Janssen leren de cursisten in tien uur oefenen op het circuit meer dan in twintig uur op de openbare weg.

Astrid Bakermans is eveneens zeventien. Zij heeft de basiscursus al achter de rug en is enthousiast. „Je rijdt in een auto zonder dubbele bediening. Je bent op jezelf aangewezen. Dat geeft zelfvertrouwen." In maart mag ze met de rijlessen op de weg beginnen. „Ik voel me veilig in de auto."

LOVO

Lessen op een afgesloten terrein is buiten Limburg niet zo uniek. In een viertal plaatsen in Nederland kunnen meerdaagse leskampen worden gevolgd om het autorijden in sneltempo te leren.

Die leskampen zijn geinitieerd door het Landelijk Orgaan Verkeers Oefenterreinen (LOVO),een samenwerkingsverband van Veilig Verkeer Nederland en ANWB. Het LOVO geeft onder meer erkenningen aan terreinen die voldoen aan de eisen die het LOVO stelt. Zo'n erkenning is niet verplicht.

Janssens' Autotraining Mergelland – het Mergelland stamt nog uit de tijd dat Janssen in het onroerend goed zat in dat deel van Limburg – zal geen erkenning aanvragen. Mevrouw Janssen: „Het eisenpakket van het LOVO is veel te omvangrijk. Daar kan je als kleine ondernemer niet aan voldoen. De opzet van autotraining 'Mergelland' is bovendien kleinschalig en het is geen stoomcursus autorijden zoals bij die andere verkeersoefenterreinen."

Sjeng Janssen – hij was vroeger rij-instructeur in het leger – hoopt de kwaliteit van het autorijden te kunnen verbeteren. „Als ik op de weg zit, vraag ik me vaak af hoe mensen aan hun rijbewijs zijn gekomen. Het lijkt nergens op." Hij wil zijn manier van rijden doorgeven aan de jongere generatie. „Met een beetje gevoel," zegt hij tegen Manuela als ze de slalom moet oefenen. Na tien lessen moet ze achteruit kunnen slalommen zonder een kegel te raken. Ook fileparkeren, een bocht achteruit, en plotseling uitwijken maken deel uit van het lespakket. Na tien lessen – of meer – krijgt ze dan een 'prestatiebewijs'.

Plannen

Bij het LOVO zijn nog twee andere initiatieven uit Limburg, een in Heerlen en Venlo, bekend. Daar gaat het echter nog steeds om plannen. Sjeng Janssen juicht de komst van meer oefenterreinen toe. Het vinden van een terrein waar zoiets mag is echter een hels karwei, waarschuwt hij. Veel eventueel geschikte terreinen liggen in gebieden met een hoge landschappelijke waarde. Het Jabacircuit overigens ook.

Ook adviesbureau kraakt personeelsbeleid

Onvrede bij Volvo sluimert al jaren

Van onze verslaggever

BORN – De onzekerheid over een vaste baan bij Volvo, het feit dat voornamelijk via het uitzendbureau Start werd geworven en een zeer gebrekkige introductie voor nieuw personeel; slechts een greep uit het – 90.000 gulden kostende – vernietigende rapport van onderzoeksbureau De Lange uit 1989. Het nog steeds vertrouwelijke rapport beschrijft de omstandigheden die leidden tot een ziekteverzuim van ongeveer 14 procent en een beroerd imago voor Volvo op de Limburgse arbeidsmarkt.

Het zijn aspecten die ook afgelopen dinsdag meespeelden, toen de ondernemingsraad en de vakbonden hun grieven over Volvo uitten. Volvo had eind 1988 het organisatie-adviesbureau De Lange gevraagd te kijken wat er op personeelsgebied mis was bij Volvo. Het adviesbureau had slechts een paar maanden nodig om te concluderen dat vooral de manier van aannemen van Volvo voor verbetering vatbaar was.

Te veel

De Lange stuitte op het feit dat het bedrijf in Born ongeveer 700 uitzendkrachten en 800 werknemers met een tijdelijk contract heeft rondlopen. Op een personeelsbestand van ruim 5.000 mensen is het aantal mensen zonder vaste aanstelling veel te groot, aldus De Lange. Hij constateerde een grote spanning onder het tijdelijk personeel vanwege die onzekerheid over een vaste baan, terwijl het vaste personeel zich ergerde aan de niet aflatende stroom nieuwe gezichten.

Het rapport van De Lange werd met gemengde gevoelens in Born ontvangen. Met name bestond er een verschil van mening over de maatregelen die genomen moesten worden om tot een beter personeelsbeleid te komen. Een en ander leidde ertoe dat Volvo een deel van de aanbevelingen van De Lange naast zich neerlegde. De ondernemingsraad informeert er nog regelmatig naar en Volvo belooft dan op het rapport terug te komen, maar tot nu toe hebben de leden van de OR niet de indruk dat er veel met de adviezen van De Lange is gedaan.

Wel besloot Volvo in september vorig jaar op advies van De Lange te starten met een interne bijscholingscursus. Daar doen in totaal zo'n 2500 Bornse medewerkers aan mee. Doel van de grootscheepse opleidingsactie is de produktie-medewerkers beter met elkaar te laten communiceren. Het maken van een auto bestaat in Born uit zo'n 4.000 verschillende processen. Die staan allemaal op papier, maar het is natuurlijk belangrijk dat de medewerkers met die processen om kunnen gaan en met elkaar problemen kunnen bespreken. Het project kost een slordige ƒ 8 miljoen.

Eisen

De problemen met de personeelsvoorziening liggen enerzijds aan de snelle veranderingen die zich in de autofabriek voltrekken, anderzijds komt het doordat Volvo door modernere produktietechnieken behoefte heeft aan beter opgeleid personeel. „Vijf jaar geleden haalden we maar lukraak allerlei werklozen zonder opleiding van de straat", bekende vorig jaar (het inmiddels uit Born vertrokken) hoofd personeelszaken B. van den Hazel. „Hier zijn veel mensen opgeleid voor de organisaties van gisteren. Het personeel werd in het verleden opgeleid tot ofwel uitvoerders ofwel regelaars. In onze nieuwe organisatie moeten ze zelfstandiger werken. De meeste werknemers hebben veel tijd nodig om daar aan te wennen."

● *Het personeel bij Volvo moet niet alleen de handen uit de mouwen steken, maar ook leren zelfstandig na te denken.*

Volvo moet steeds meer maatwerk leveren om in te kunnen spelen op de concurrentie. Van den Hazel: „Dat proces is niet meer helemaal van bovenaf te regelen. De 'werkvloer' moet de eigen probleempjes maar oplossen, want dáár is de kennis en ervaring aanwezig." Het personeel zal behalve de handen uit de mouwen moeten steken, ook nog zelfstandig moeten nadenken. De produktiemedewerkers krijgen meer bewegingsvrijheid en een grotere verantwoordelijkheid.

Mensen die vroeger maar één handeling verrichtten, moeten nu ook de bevoorrading verzorgen en het produktieproces bewaken, kortom er wordt meer inzicht van de werknemers verlangd. Dat gaat echter niet zonder slag of stoot. Het personeel op de werkvloer heeft nu het gevoel meer te moeten gaan doen zonder daar ook meer loon voor te ontvangen, terwijl de ondersteunende diensten het gevoel hebben hun status te verliezen.

Eerder

In 1988 kwamen de personeelsproblemen in Born ook al aan de oppervlakte drijven, toen werknemers in de motoren- en aandrijfgroep van Volvo twee dagen achter elkaar het werk neerlegden uit onvrede met het sociale klimaat. Met de werkonderbrekingen protesteerde het personeel toen tegen de verlenging van de werkdagen tot 8,5 uur en tegen het verplicht werken op zaterdag.

De vakbonden en de ondernemingsraad hadden destijds ook al kritiek op de manier waarop het bedrijf met jongeren omsprong. „Ik geloof dat ze alle jongeren in Limburg al eens gehad hebben", aldus een van de werknemers destijds. „Het is niet zo vreemd dat jongeren in Zuid-Limburg niet meer zo te spreken zijn over het beleid van Volvo. Als inhuurkracht zijn ze wel goed, maar een vaste baan kunnen ze wel vergeten."

Volvo-afdeling ontwikkeling blijft in Helmond

HELMOND – De bewering van districtsbestuurder Ger van Os van de Unie BLHP dat de afdeling ontwikkeling van Volvo wordt afgeslankt en de activiteiten uitbesteed, is volstrekt uit de lucht gegrepen. Dat beweerde Volvo-woordvoerder J.W. Buy gisteren in een reactie op de door de vakbondsman gedane uitlating tijdens een dinsdag gehouden persbijeenkomst over het sociaal beleid bij Volvo.

De Volvo-woordvoerder erkende wel dat er wordt gestudeerd op een voorstel om een deel van de afdeling marketing in Brussel te huisvesten. De Zweedse Volvo gaat met het oog op 1992 daar zijn marketingafdeling huisvesten en heeft Volvo Car in Helmond gevraagd daar ook een deel van de afdeling marketing te plaatsen. Van een verhuizing van de hele afdeling zal geen sprake zijn, aldus de woordvoerder.

Barre tocht door het zuiden van Roemenië

Geleens konvooi weer op terugweg

door eric van dorst

BRASTAVATU – Het Geleense konvooi met hulpgoederen dat donderdag 4 januari jl. naar de Zuidroemeense provincie Olt is afgereisd, heeft zijn missie voltooid. Gisterochtend in alle vroegte verliet de karavaan Roemenië, waarmee het moeilijkste deel van de slopende terugreis naar Nederland er op zat. De heenrit verliep vorige week vrijwel probleemloos. Maar het konvooi is in de beginfase van de terugtocht geplaagd door ijzige koude en veel materiaalpech, zoals lege accu's, defecte remleidingen en sterk vervuilde brandstoffilters. Dat laatste is bijna zeker te wijten aan de Roemeense dieselolie die, zoals de meeste producten van het land, van inferieure kwaliteit is.

Alle problemen kunnen ter plekke worden opgelost, maar door alle oponthoud is de konvooi-bemanning wel genoodzaakt midden in de nacht ten zuiden van Belgrado in de laadruimte van één truck bivak te houden. Bij minimaal 10 graden vorst is dat bepaald geen pretje. De distributie van de hulpgoederen op de ongeveer 6000 inwoners start de vijfde expeditiedag op het schoolplein van Brastavatu. Dat heeft ware volksoplopen van nieuwsgierige maar vooral hongerige Roemenen tot gevolg.

Tijdens de chaotische verdeling doen zich aandoenlijke taferelen voor die bij sommige konvooileden herinneringen oproepen aan de bevrijding van Zuid-Limburg in 1944. Met ingetogen gretigheid maken de Roemenen zich van het in kartonnen dozen verpakte voedsel meester.

Bot

Begrijpelijk! Wie het huidige Roemenië bezoekt ziet alom hoe de vorige maand gevallen dictator Ceausescu zijn eigen volk tot op het bot heeft uitgekleed. De inwoners Brastavatu hebben amper een houtje om op te bijten. De levering van de hulpgoederen – behalve voedsel ook medicamenten, medische hulpmiddelen, schoenen en kleding – heeft verband met de adoptie van Brastavatu en de nabijgelegen gehuchten Visina Veche en Vadastra, door respectievelijk de gemeenten Geleen, Beek en Schinnen.

Een initiatief dat wordt uitgedragen door het Roemenië Comité. Dat tracht op die manier morele steun te vergaren voor het ernstig in verval geraakte land. Zo'n adoptie kan leiden tot daadwerkelijke hulp bij de opbouw van de infrastructuur en de democratie, vanuit de huidige situatie een schier onmogelijk karwei.

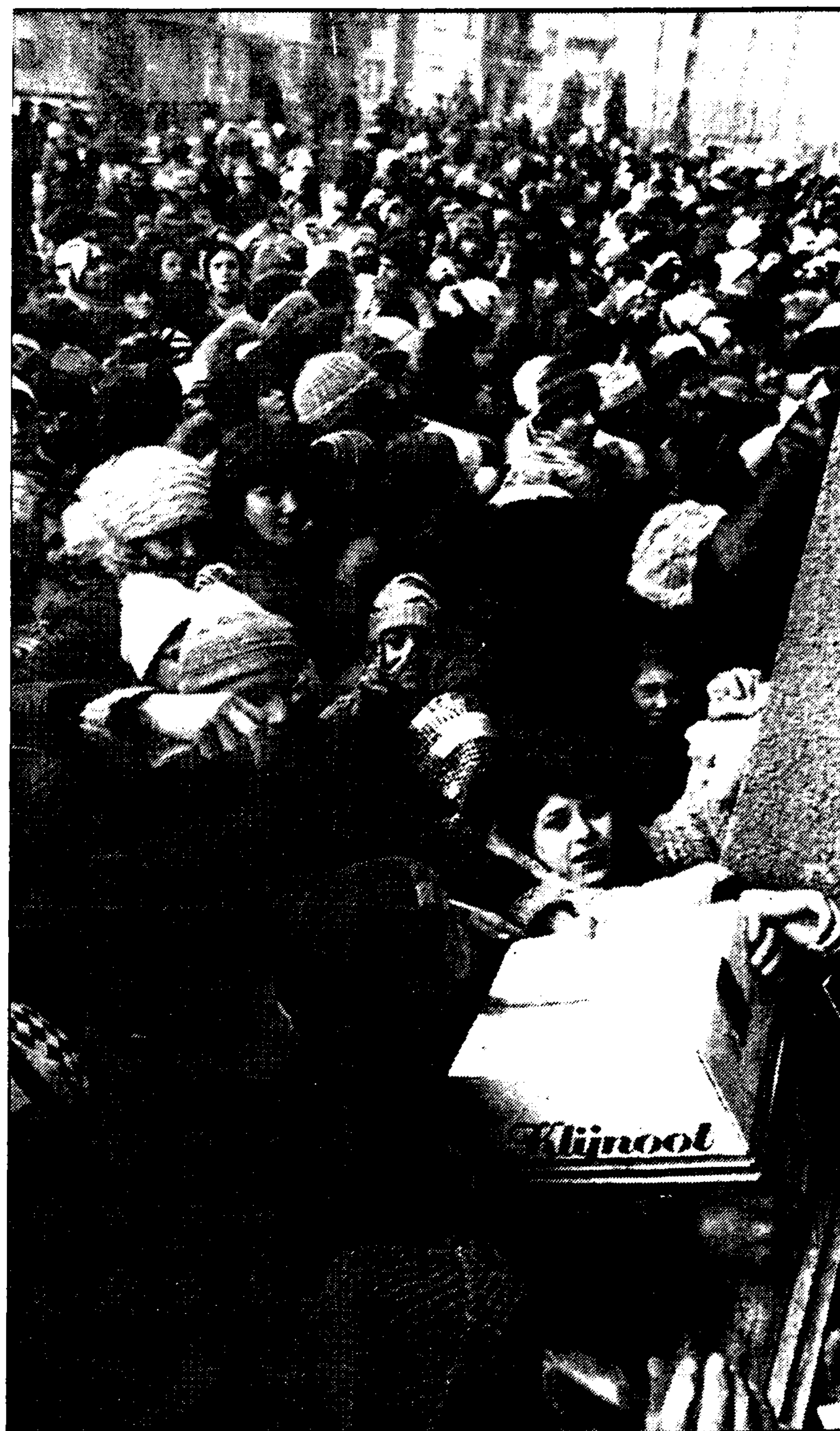
Het konvooi vertrok donderdag 4 januari vanaf de Geleense markt. Opvallend op weg daarheen was de bereidwilligheid van de grensautoriteiten van West-Duitsland, Oostenrijk en Joegoslavië die het konvooi geen transitkosten in rekening brachten. Bij de Joegoslavische grens werd het konvooi onder de vlag van het Rode Kruis voorrang verleend en in dit land hoefde voor de voertuigen ook geen tol betaald te worden.

Beklag

Volgens vrachtwagenschauffeurs die van een soortgelijke missie naar Roemenië terugkeren werd in Hongarije aan dergelijke transporten zelfs gratis dieselolie verstrekt. Alleen bij een tunnel in Oostenrijk moest voor doorgang 300 gulden neergeteld worden, wat bij Rode Kruis-commandant Bert Kuipers slecht viel. „Dit is gerichte hulp aan een volk in nood. Die kun je toch niet met dergelijke kosten belasten. Hierover zullen we ons zeker beklagen bij de Oostenrijkse ambassade in Den Haag".

De komst van het konvooi was voor het vertrek uit Nederland door de organisatie – de gemeente Geleen, het Rode Kruis en de lokale omroep in die plaats – te voren via de Roemeense ambassade in Den Haag bij de dorpen aangekondigd. Vanaf dat moment wordt de hoofdstraat van Brastavatu, in feite niet meer dan een hobbelige strook slecht asfalt onder een dikke laag zand, door wachtende dorpsbewoners bezet.

Het konvooi bestaande uit twee trucks een personenbusje en een jeep arriveerde zondagavond om half negen op zijn bestemming, na 75 uren reizen. Binnen enkele minuten werden de wagens ingesloten door honderden dorpslieden die al uren in de barre kou hebben staan wachten of door het geronk van de motoren gewaarschuwd naar buiten zijn gekomen. Het werd een buitengewoon hartverwarmend welkom.

● *Roemenen verdringen zich voor een vrachtwagen tijdens het uitreiken van de voedselpakketten. Het gaat hier om een verdeling van de pakketten van het Nederlandse konvooi in Huneduaru.*

Voorlopig burgemeester Masi Galan bood wethouder Thei Stans van Geleen en Roemenië Comité-lid Arno Bemelmans te midden van de menigte brood, zout en wijn aan, drie kenmerken van Roemeense gastvrijheid.

Adoptie

In Galan's werkkamer, niet meer dan een bedompt smerig hok met wat gammele tafeltjes, een oude telefoon en een scheefhangend gordijn, wordt de ontvangst officieel overgedaan. Galan ontvangt het bewijs van adoptie door Geleen en Schinnen. Beek neemt later een besluit over de inhoud die de band met Visina Veche moet krijgen. Galan is voorlopig burgemeester van alle drie de dorpen waarvoor de goederen bestemd zijn. Wethouder Stans is na aankomst zeer aangeslagen. „Deze mensen leven in pure armoede. Ze hebben zo te zien werkelijk niets. Het is goed dat we deze vracht nu kunnen aanbieden".

De uitdeling van de goederen begint maandag 8 januari. Reeds vroeg in de ochtend verzamelen tientallen bewoners, sommigen in lompen gekleed, zich in de bittere kou rond de twee grote trucks van de firma Langen die het vrachtvervoer voor haar rekening heeft genomen. Binnen twee uur is die groep uitgegroeid tot een menigte van zo'n 1.500 bewoners van jong tot oud. Pertinent maar wel zeer geduldig wachten ze op het moment dat de kleppen van de trucks geopend worden. Als dat gebeurd is begint het verdelen van de naar de schatting 2.000 voedselpakketten, een karwei dat tot laat in de avond voort duurt.

Alle gezinshoofden van de drie geadopteerde dorpen werden aan de hand van de boeken van de burgerlijke stand een voor een naar voren geroepen om een pakket in ontvangst te nemen. De jeugd vocht letterlijk om fruit, snoepgoed en balpennen die door het konvooi worden uitgedeeld. „Gummi, gummi" riepen ze in koor om doodeenvoudige kauwgom. De paketten die maandag laat nog niet zijn afgehaald werden voor de nacht in het wiskundelokaal van de middelbare school opgeslagen. Het loden zegel, dat de gemeentesecretaris aan de deurklink bevestigt, symboliseert de waarde die de bevolking aan de gift uit Limburg toekent.

Gelaten

De dorpsbewoners maken een gelaten indruk, maar tonen zich toch zonder uitzondering dankbaar voor het gebaar dat hen vanuit Nederland wordt aangereikt, eigenlijk toch niet meer dan een druppel op een gloeiende plaat.

Burgemeester Galan zegt de aanwezigheid van de Limburgers vooral te zien als een morele steun voor het enorme karwei dat hem en zijn landgenoten nog te wachten staat: de wederopbouw van een stelselmatig gesloten samenleving. Een karwei waarmee in feite al een aanvang gemaakt is.

Sinds enkele dagen liggen in de schappen van de Roemeense winkels weer primaire levensbehoeften, zoals brood, fruit, groenten en zuivelprodukten. Veel is er nog niet en de variatie holt ook niet over. Maar een nieuw begin is gemaakt. Waar de mensen in deze uithoek van Oost-Europa van leven ervaren de 23 leden van het konvooi zondag na aankomst. Ze kunnen het nadrukkelijk verzoek van burgemeester Galan, bij hem en een aantal dorpsgenoten te eten en te slapen, niet afslaan.

Later op de avond nog worden ze verhaald op een povere maar met zorg en alle beschikbare middelen bereide maaltijd van zelfgemaakt produkten als geitekaas, worstjes, vruchtenjenever en wijn. Overnacht wordt in het kleine huis met slaapkamers die verwarmd worden met tegelkachels, gestookt met de schaarse voorraden kolen en hout om de strenge vorst ('s nachts tot -32 graden Celsius) buiten te houden.

Definitief

Burgemeester Galan spreekt tijdens de maaltijd in zijn woning de overtuiging uit dat zijn land zich nu definitief van het communisme en de dictatuur ontdaan heeft. „We gaan beginnen aan een nieuwe toekomst en kiezen daarom in april eerst een nieuwe regering. Daar kan ik de hele nacht over blijven praten. Tot voor twee weken was dat volstrekt ondenkbaar. Het is ons vele jaren verboden geweest met buitenlanders contact te hebben. Ik denk dat in ons dorp de afgelopen honderd jaar nog geen twintig buitenlanders geweest zijn. Dit is de mooiste avond van mijn hele leven, nog mooier dan de dag waarop ik met mijn vrouw trouwde!"

Kerkraadse assuradeur onderzocht juistheid cijfers

'Hogere inbraakpremie absoluut ten onrechte'

KERKRADE – De Kerkraadse assurantie-agent Jacobs komt na enkele maanden van onderzoek tot de conclusie dat de verhoging van de inbraakpremie in de gemeenten Heerlen en Kerkrade niet gerechtvaardigd is. In Heerlen (exclusief Hoensbroek) en Kerkrade (exclusief Eygelshoven) is de premie voor de inboedel met ingang van oktober 1989 aanzienlijk verhoogd. Datzelfde gold voor negen andere middelgrote steden in Nederland. De Contact Commissie Brand had zich in haar advies beroepen op cijfers die geheel anders blijken te zijn volgens twee onderzoekers namens het ministerie van Justitie en – zoals nu ook blijkt – een assuradeur uit Kerkrade. Diens cijfers komen in grote lijnen overeen met die van de twee onderzoekers.

Volgens de Contact Commissie Brand was het aantal inbraken in Heerlen en Kerkrade procentueel gezien zo hard gestegen en absoluut zelfs zo hoog dat een premieaanpassing verantwoord was. Uit cijfers van de Kerkraadse assuradeur blijkt echter niets van dat alles. Heerlen staat bijvoorbeeld wel op de vierde plaats in de 22 onderzochte Zuidlimburgse gemeenten, maar het aantal inbraken is er absoluut gezien zelfs afgenomen en niet toegenomen zoals de CCB wil doen geloven. In de steden Maastricht, Sittard en Geleen, zo blijkt uit het onderzoek, ligt het inbraakrisico gerelateerd aan het aantal inwoners een stuk hoger. En in die steden is geen enkele sprake geweest van verhoging van de inbraakpremie.

Waarom de inbraakpremie in Kerkrade is verhoogd is Jacobs al helemaal een raadsel, wanneer hij zijn eigen cijfers daarbij beschouwt. Op een totaal van 22 gemeenten prijkt Kerkrade op een 13e plaats en is het aantal inbraken zelfs absoluut gezien afgenomen.

De Kerkradenaar beschouwt het gebied bezuiden Susteren als een verstedelijkt gebied met in totaal 622.195 inwoners. Voor zover het noodzakelijk is om een premieaanpassing door te voeren, had dat over de gehele linie (alle 22 gemeenten) moeten gebeuren, meent Jacobs. Dat was veel eerlijker geweest en die aanpassing was dan logischerwijs een stuk lager uitgevallen.

Jacobs heeft nog andere aanwijzingen dat de verhoging van de inbraakpremies in Kerkrade en Heerlen niet juist zijn geweest. Hij verwijt de beleidsmakers onnauwkeurigheid. Zo is de premie in Heerlen wel verhoogd, terwijl de inwoners van de daartoe behorende wijk Hoensbroek daar niets van gemerkt hebben. Datzelfde geldt voor de inwoners van Eygelshoven die tot de gemeente Kerkrade behoren.

● *Uit onderzoek blijkt dat het inbraakrisico in Heerlen en Kerkrade lager is dan de Contact Commissie Brand heeft doen vermoeden, zo meent de assurantieagent Jacobs uit Kerkrade.*

Inbraakrisico in 22 Zuidlimburgse gemeentes onder de lijn Susteren

	PLAATS	INWONERS	AANTAL INBRAKEN 1986	1987	1988	%
1	Maastricht	116.000	1122	1007	1446	1,25
2	Sittard	44.883	452	589	505	1,23
3	Geleen	33.717	202	323	374	1,11
4	Heerlen	94.119	755	1082	916	0,97
5	Brunssum	29.799	351	304	280	0,94
6	Born	13.897	84	85	129	0,93
7	Beek	16.467	87	104	140	0,86
8	Meerssen	20.462	62	120	158	0,77
9	Susteren	12.918	84	97	91	0,70
10	Vaals	10.603	57	59	71	0,67
11	Nuth	16.908	75	102	108	0,64
12	Onderbanken	8.034	77	44	48	0,60
13	Kerkrade	52.994	350	349	293	0,55
14	Schinnen	13.386	93	105	69	0,52
15	Valkenburg	17.776	135	94	88	0,50
16	Gulpen	7.303	46	36	34	0,47
17	Margraten	13.365	43	48	60	0,45
18	Wittem	7.725	43	30	34	0,44
19	Voerendaal	13.259	76	83	58	0,44
20	Stein	26.567	73	124	115	0,43
21	Landgraaf	40.131	145	188	161	0,40
22	Simpelveld	11.882	48	36	29	0,24
	TOTAAL	**622.195**	**4.515**	**5.037**	**5.251**	

Bovenstaande cijfers en uitkomsten zijn gebaseerd op cijfermateriaal van het Centraal Bureau voor de Statistiek (aantal inbraken) en van de gemeentelijke voorlichtingsdiensten (aantal inwoners).

Tiental bedrijven op nominatie voor actie metaal-CAO

HEERLEN – De Industriebond FNV heeft in deze provincie een tiental bedrijven op het oog waar mogelijk actie zal worden gevoerd in het geval de lopende CAO-onderhandelingen voor de metaalnijverheid en de metaalindustrie vastlopen. Districtsbestuurder Wim Ge-sen noemt 'onder voorbehoud': metaalgieterij De Globe en metaalwarenfabriek Egidius Janssen in Be-feld, Volvo in Born, Lips in Heerlen, Darley in Eijsden, VBF in Maastricht en enkele bedrijven in Kerkrade.

Volgens de Industriebond FNV zijn de leden 'laaiend' over de voorstellen van de werkgeversorganisatie FME om werken op zaterdag opnieuw in te voeren en het ziekengeld te verlagen. Handhaven van deze plannen zal vanaf 9 februari stakingsacties tot gevolg hebben, verwacht een van de districtsbestuurders.

De actiebereidheid onder de werknemers in de metaal is groot. In de regio Brabant hebben al zeventien bedrijven gezegd aktie te willen voeren tegen de CAO-voorstellen van de werkgeversorganisatie FME. In Rotterdam en Dordrecht zijn tientallen bedrijven bereid tot staken. In Limburg is nog geen serieuze peiling gehouden.

In Mecc wellicht Engelse beurzen

MAASTRICHT – Engelse beursorganisatoren koesteren plannen om in het Maastrichtse congres- en expositiecentrum MECC beurzen te gaan organiseren. Een woordvoerder van het MECC heeft dat bevestigd.

De Britse organisatoren hebben in eigen land diverse vakbeurzen onder hun hoede, waarmee ze met het het oog op de Europese economische integratie een voet op het vasteland willen zetten.

Mogelijkheden om de Britse vakbeurzen in het economisch machtige West-Duitsland te houden zijn beperkt, vanwege een protectionistische instelling van Duitse zijde. Daarnaast is het organiseren van een beurs in Nederland veel goedkoper.

Omdat organisaties als de RAI en de Jaarbeurs in Utrecht nagenoeg volgeboekt zijn, lijkt het MECC een goede kans te maken om nog dit jaar een of meerdere vakbeurzen binnen te halen, aldus de woorvoerder.

Samenwerking RIAGG, Rijksuniversiteit en Vijverdal

Project psychiatrische dagbehandeling Maastricht

Van onze verslaggeefster

MAASTRICHT – Medio volgend jaar wordt in Maastricht gestart met een Sociaal Psychiatrisch Centrum (SPC) waar patiënten een uitgebreide dagbehandeling kunnen krijgen. Het centrum is een initiatief van de Regionale Instelling voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg (RIAGG) Maastricht, het algemeen psychiatrisch ziekenhuis Vijverdal en de Rijksuniversiteit Limburg.

Volgens psychiater Rob Rotteveel, een RL-medewerker die als projectleider dagbehandeling bij Vijverdal is gestationeerd, zal de komende maanden al op kleine schaal met het dagbehandelingsplan worden begonnen. Na de zomervakantie volgt de officiële start van het SPC. Dan wordt ook begonnen met een vierjarig wetenschappelijk onderzoek van de Rijksuniversiteit Limburg naar dagbehandeling van psychiatrische patiënten.

De plannen voor het Sociaal Psychiatrisch Centrum stammen al uit 1985. Anderhalf jaar geleden werd al een aanzet gegeven met de totstandkoming van Wyckcentrum, een activiteitencentrum voor chronisch psychiatrische patiënten in het Maastrichter stadsdeel Wyck.

Het Wyckcentrum wordt de spil van het toekomstig pyschiatrisch centrum. De bedoeling is dat een aantal 'bedden' oftewel behandelplaatsen wordt overgedragen van Vijverdal naar Wyckcentrum. In dat centrum kunnen patiënten net zo'n uitgebreide zorg krijgen als in Vijverdal zonder daar 's nachts te moeten verblijven, legt Rotteveel uit. De achterliggende gedachte is dat dagbehandeling minder vervreemdend zal werken voor de patiënt.

De behandeling van het SPC kan zich in principe overal afspelen van kliniek tot thuis. Het centrum gaat van de vroege ochtend tot de late avond, ook in de weekeinden, hulp bieden aan patiënten die niet in staat zijn de eigen dagelijkse activiteiten te structureren.

Start

Na de officiële start van het centrum zullen de aangemelde patiënten willekeurig half om half voor behandeling in aanmerking komen bij Vijverdal of bij het SPC. Op deze wijze kan op wetenschappelijke wijze worden onderzocht welke cliënten baat hebben bij dagbehandeling.

De opzet van het in Maastricht geplande SPC komt in grote lijnen overeen met het 'substitutieproject' in Assen, eveneens een samenwerkingsvorm van een algemeen psychiatrisch ziekenhuis en een RIAGG.

Manager voor stad Heerlen

Van onze verslaggever

HEERLEN – Voor de uitvoering van het ontwikkelingsplan voor het centrum, wil Heerlen graag een stadsmanager aantrekken. Voor de eerste vijf jaar is al rekening gehouden met de kosten die zo'n manager met zich meebrengt. „Voor ons land is zoiets erg zeldzaam, maar bijvoorbeeld in Engeland zie je zoiets wel vaker. Een onafhankelijk iemand die werkt aan de promotie van hartje stad en contacten onderhoud met alle ondernemers," verduidelijkt Jo Andriesma.

De gemeente Heerlen heeft inmiddels contacten met de ministeries van VROM en Economische Zaken over zo'n stadsmanager. Bekeken wordt of de ministeries bereid zijn geld te stoppen in een experiment in Heerlen van iemand met zo'n functie.

De bedoeling is dat de manager vooral de contacten gaat onderhouden met de ondernemers. En hen aanspoort tot uitvoering van het ontwikkelingsplan, waarin bijvoorbeeld staat dat het bewonen van de ruimten boven de winkels weer gestimuleerd moet worden. Tevens zal de manager zich met de promotie van de binnenstad gaan bezighouden.

„Het is erg moeilijk werken met ondernemersorganisaties, die vaak per gebiedje zelfs per straat georganiseerd zijn. We willen de binnenstad zien als één geheel, er ook eenheid in aanbrengen. Het centrum moet je in dat opzicht een beetje vergelijken met een groot winkelcentrum (zoals bijvoorbeeld 't Loon) dat voor eigen promotie zorgt, voor eigen inbreng, etc. Dat wordt de taak van de manager."

Veel pers in Heerlen

HEERLEN – De presentatie van de centrumplannen van Heerlen is zeker niet onopgemerkt voorbij gegaan. Met 24 persvertegenwoordigers was het zaaltje waar de plannen werden ontvouwd tot de nok gevuld. Naast de regionale kranten waren ook correspondenten van De Volkskrant, NRC Handelsblad, Trouw en het ANP aanwezig bij de perspresentatie.

Uit België gaven Het Volk en Het Belang van Limburg acte de présence. Uit het Duitse grensgebied hadden de Aachener Nachrichten, Aachener Volkszeitung en Rheinische Post verslaggevers gestuurd. Verder maakte een filmploeg van TROS Aktua opnamen en waren de microfoons van Omroep Limburg en RBF Eupen actief.

Vandaag trekken de Heerlense plannenmakers naar Rotterdam, waar de hele presentatie herhaald wordt voor de vakpers.

Financiering van uitvoering centrumplan grotendeels rond

PNL-miljoenen voor centrum van Heerlen

Vervolg van pagina 1

HEERLEN – Heerlen mag een bijdrage van 32 miljoen gulden tegemoet zien uit de PNL-pot voor de ontwikkeling van het centrum. In totaal moet er 125 miljoen gulden van de overheid bij het plan. De resterende 93 miljoen wil de gemeente Heerlen zelf op tafel leggen. „Dat kan via het stadsvernieuwingsfonds en posten die we hiervoor hebben. Heerlen krijgt ook geld in het laatje als de plannen doorgaan, daaruit kunnen we ook putten" aldus burgemeester Piet van Zeil. Er zullen voorstellen komen voor een nieuwe baatbelasting voor de ondernemers in het centrum, maar zover is het nog niet.

Het resterende geld voor het centrumplan en dat is 340 miljoen moet van particuliere investeerders komen. MBO-Ruijters en Bouwfonds Woningbouw hebben zich garant gesteld voor die investering. „Er zijn natuurlijk ook andere investeerders en we zullen heus niet alles zelf betalen, maar in principe hebben wij ons gecomitteerd voor de uitvoering van dit centrumplan. Wij kunnen de ontwikkeling zelf ter hand nemen en daar hoort de financiering ook bij," aldus E. Vleugels, directeur van MBO/Ruijters.

De Heerlense bedrijfsprojectontwikkelaar Stienstra die het plan mee opstelde, heeft zich teruggetrokken voor wat de uitvoering betreft. Die uitvoeringstaak past niet in de bedrijfsstrategie van Stienstra.

Politiek

Op 20 februari komt de gemeenteraad van Heerlen bijeen om tijdens een speciale raadsvergadering het ontwikkelingsplan te bespreken. Als de gemeenteraad akkoord gaat kan begonnen worden met het opstellen van concrete plannen naar aanleiding van het raamwerk dat het ontwikkelingsplan in feite is.

In eerste instantie is er in politieke kringen gunstig gereageerd. „Wij zien een heel stuk van de voorstellen die wij gedaan hebben terug in dit plan. Een opknapbeurt voor het centrum is hoognodig, daar zijn we allemaal van doordrongen. Ik vind het een knappe prestatie dat binnen de aangegeven termijn het ontwikkelingsprogramma verschenen is, dat had ik eigenlijk niet verwacht. Ik ben enthousiast over de voorstellen," zegt CDA-fractievoorzitter Wim Beuken.

Zijn coalitiegenote Dorien Tobi van de PvdA: „Prima prestatie. Een integraal plan voor Heerlen was nodig, we moeten het nog bestuderen, maar wat me deugd doet is dat er een stevige verbinding tussen stadscentrum en 't Loon komt, daar hadden wij om gevraagd. Het hangt nu van de uitvoering af of het iets wordt of niet."

Wil Houben van de VVD, die in Heerlen in de oppositie zit zegt: „Een goed plan en een schitterende presentatie. Heerlen maakt nu duidelijk overtuigd te zijn van eigen kwaliteit en mogelijkheden. Dat is goed. De procedure, daar zijn we minder tevreden over. We hadden graag tijdens de rit wel wat willen zeggen over het plan. Nu is het helemaal klaar en wordt het moeilijk om in detail er nog iets aan te veranderen."

● *Verleden....*

Verleden, heden en toekomst...

HEERLEN — Drie maal de Saroleastraat in Heerlen. Eerst zoals deze straat er uit zag in de jaren dertig, toen Heerlen nog het centrum was van de mijnindustrie. Er liggen nog tramrails en rechts is Hotel Neerlandia zichtbaar. In de tweede plaats Heerlen anno 1989. De kop van de Saroleastraat die meermalen in het nieuws kwam omdat er veel heroïne verhandeld werd en wordt. Verder een tekening uit het ontwikkelingsplan van de Saroleastraat (richting Markt), zoals het er in de toekomst moet uitzien.

● *Heden.....* Foto: DRIES LINSSEN

● *Toekomst.*

Mensen

Heerlen wordt een moderne stad, daar helpt geen moedertje-lief meer aan. Was het vroeger de mijnstad en daarna de kantorenstad, nu wordt het de dienstenstad Heerlen. Met een nieuw imago, nieuwe mogelijkheden en kansen. Het ontwikkelingsplan voor het centrum van Heerlen geeft tot in detail aan hoe Heerlen er moet gaan uitzien in de komende tien jaar. Snel, modern, dynamisch, zakelijk. Zelfs de ontwerpen voor prullebakken en lantaarnpalen zijn opgenomen in het plan waarvan de uitvoering zo'n 465 miljoen gulden kost.

Heerlen kiest voor modern omdat Maastricht als historische stad niet te overtroeven is. Heerlen heeft ook de meeste kansen om zich als moderne stad te profileren, hoewel het natuurlijk jammer is dat veel gebouwen uit het begin van deze eeuw daarvoor moeten verdwijnen.

Het gisteren gepresenteerde ontwikkelingsplan voor het centrum van Heerlen vormt een goed raamwerk voor de stadsontwikkeling in de komende tien jaar. De integrale visie die nu op tafel ligt, geeft aan wat de gemeente wil en dat is dus die moderne stad met een zakelijke uitstraling. Die keuze is min of meer voor de hand liggend en het is goed als die consequent doorgevoerd wordt.

Door het stadsbeeld te veranderen, verander je echter nog niet de stad. Dat kan alleen als ook de mensen van die stad de verandering willen en er achter gaan staan. Behalve voor de gebouwen, de straten en de pleinen, zal er ook ruimte moeten zijn voor 'de mens'. Het ontwikkelingsplan geeft wat voorzetten, maar de Heerlenaren zelf zullen de bal erin moeten schoppen. En het is hun eigen taak ervoor te zorgen dat hun 'mooie moderne huis' ook bewoonbaar wordt.

W.D.

Heerlen wil graag kantoor-boulevard

Van onze verslaggever

HEERLEN — Behalve een meubelboulevard op het industrieterrein In de Cramer denkt Heerlen nu ook aan een kantoorboulevard in het centrum van de stad langs de Looierstraat. Vanaf 't Loon tot aan het station moet het ene kantoorpand na het andere verrijzen. Dat is één van de meest in het oog springende punten in het ontwikkelingsprogramma voor de stad Heerlen.

Tussen de plek waar vroeger garage Sondagh was en de open terreinen bij de kerk aan de Laanderstraat (die eventueel moet verdwijnen), het parkeerterrein aan de Parallelweg, het voormalig Van Gend & Loosterrein tot aan het terrein van de VSL komen kantoorgebouwen. Stuk voor stuk aparte gebouwen die een grote boulevard vormen. „Een betere lokatie in het centrum van de stad is niet te vinden," meent wethouder Jo Andriesma.

DSM-terrein

Op het DSM-terrein moet een winkelgalerij komen. MBO/Ruijters presenteerde eerder al deze plannen. Verder is er een grote winkel gepland en woningen. Het oude DSM-hoofdkantoor zal onder handen genomen worden. Alleen het 'marmeren' kantoor blijft staan. De rest wordt afgebroken. Onderhandelingen met de rijksgebouwendienst zijn gaande om rijksdiensten onder te brengen in dit kantoor. Nu nog heeft het ABP dit kantoor in gebruik, maar ABP bouwt binnenkort nieuw op eigen terrein.

Een rijtje oude huizen en winkels aan de Stationstraat wordt afgebroken. Daar moet, behalve winkels en woningen, een parkeergarage voor 430 auto's komen met een in- en uitrit aan de Honigmanstraat. Ook de oude gebouwen aan deze straat moeten waarschijnlijk weg. Ook daar is moderne nieuwe kantoor- en woningbouw gesitueerd. Het CCN wil daar graag uitbreiden.

Promenade

De promenade I (V&D en Schunck) wordt hoog overdekt. Op de markt komt een fontein en een overdekte marktstand. Het glaspaleis zou weer in de oude staat teruggebracht moeten worden. Bongerd/Emmaplein wordt uitgaansgebied. De Promenade II wordt een plein en als zodanig ook ingericht. Dat kan omdat de onderdoorgang met de Geerstraat verdwijnt, er komt een overdekte oversteekplaats van de Promenade II naar het schouwburgplein.

Schouwburg

Via de Apollolaan (weg eenrichtingsverkeer) komt er een voetgangersverbinding tussen centrum en 't Loon. Er moeten kiosken komen met recreatieve- en servicevoorzieningen. Die komen ook op het schouwburgplein aan de kant van de Geerstraat. Daar moet tevens een nieuwe grote bushalte worden aangelegd. Op de hoek van het schouwburgplein aan de kant van de Laanderstraat staat een grote woontoren van zo'n 20 verdiepingen gepland.

De Homerusstraat tussen schouwburg en 't Loon verdwijnt. Daar moet een restaurant en bar komen en een opvang- en speelplaats voor kinderen en weer een aantal kiosken.

Het gebied waar nu nog het Sportfondsenbad staat (dat gesloopt zal worden) en garage Canton Reiss (waarvan de gemeente vindt dat die niet in het centrum van de stad thuishoort), is bedoeld voor een groots woonproject, waar 150 woningen komen.

Stadhuis

Het oude Hema-gebouw staat ook op de nominatie gesloopt te worden. Daar wil Heerlen een muzisch centrum neerzetten. Muziekschool, Creativiteitscentrum, maar ook kleinere instellingen als De Nor en het Filmhuis kunnen daar terecht. Daar moeten alle burgers die geinteresseerd zijn in Schone Kunsten naar toe kunnen. Er is een plek ingeruimd voor amateuristische kunstbeoefening, expositie ruimte etc. Het muzisch centrum moet een zaal krijgen voor 420 personen en nog een aula voor 120. Ballet-uitvoeringen, exposities, kleinere bijeenkomsten, etc. moeten daar kunnen plaatsvinden. Het gebouw krijgt een kolonnade aan de kant van het Raadhuisplein.

City-oost

Het gebied tussen centrum en de Groene Boord wordt tot woongebied bestemd. De muziekschool kan worden afgebroken. En dat lot zal het Missionair Centrum ook beschoren zijn. De MDGO-school 't Gasthuys kan eventueel naar het Coriovallum-college. Want die school fuseert met het Sintermeertencollege en krijgt een nieuw gebouw naast de Open Universiteit. Er ontstaat dan een gebied waar Heerlen een heel nieuwe woonwijk wil bouwen met 120 woningen. Eventueel moet daar ook nog een parkeergarage komen.

Parkeren

Het parkeren blijft nog even een probleem. Bij alle kantoren moeten eigen parkeerplaatsen komen, waarbij uitgegaan wordt van een parkeerplaats op 75 vierkante meter kantoorruimte. In totaal komen een dikke duizend parkeerplaatsen te vervallen, aangezien die op open plekken te vinden zijn waar nu gebouwd gaat worden. Deels wordt dat opgevangen in parkeergelegenheid bij kantoren. Er komen twee parkeergarages bij (470). Maar er zal toch nog een tekort blijven van 410 parkeerplaatsen in het centrum.

Service krijgt meer aandacht

Van onze verslaggever

HEERLEN — Serviceverlening wordt een belangrijk facet in het nieuwe centrum van Heerlen. De verbinding van het centrum met 't Loon, maar ook op schouwburgplein en achter de schouwburg, daar moeten service-punten komen. Eén van de concrete zaken die in het nieuwe ontwikkelingsplan genoemd worden, is kinderopvang.

Tussen de schouwburg en 't Loon moet een plek komen waar kinderen worden opgevangen. Er wordt gedacht aan een crèche maar ook aan een speelplaats, kortom een plek waar een moeder met een gerust hart de kinderen kan achterlaten als ze gaat winkelen.

Een andere vorm van service is een zogenoemde boodschappenservice. Vermoedelijk is dat een bedrijfje dat boodschappen bezorgt bij de mensen thuis. Verder moeten er veel informatiebalies komen rondom de schouwburg waar de stadsbezoeker snel informatie kan inwinnen over allerhande zaken.

Er wordt ook gedacht aan een klachtenbureau en aan een politiepost in dat gebied. Commissaris Van Berge Henegouwen van Heerlen duidde daar in zijn nieuwjaarstoespraak ook al op, toen hij sprak van servicepunten van de politie op verschillende plekken in de gemeente.

Wonen

Al die kleinschalige servicepunten zijn er in de toekomst ook voor de bewoners van de stad, want daar wil Heerlen toch weer heel snel naar toe. Niet alleen is de city-oost aangewezen als woongebied, ook bij andere projecten staat woningbouw op het programma.

Heerlen bouwt zo'n 750 woningen per jaar, de komende tijd moeten er daar tweehonderd van in het centrum komen te staan.

Daarnaast wil Heerlen het wonen boven winkels gaan stimuleren. Veel woonruimten boven winkels in Heerlen staan leeg. Dat bevordert nu niet bepaald de sociale controle en de levendigheid in het centrum 's avonds.

De maatschappij die de ontwikkeling van Heerlen gaat aanpakken wil graag dat de oudere winkelpanden in Heerlen aangepast worden, dat de gevels verbeterd worden en dat er weer gewoond kan worden boven de winkel. Daarmee zouden zo'n 180 woningen boven winkels ter beschikking komen.

Dankbetuiging
In plaats van kaarten
De overvolle kerk, de bloemen, de vele condoléances en uw medeleven bij het overlijden en de begrafenis van mijn lieve vrouw, onze zorgzame moeder en oma

Christien Nijsten-Beckers

hebben ons diep ontroerd.
Een mooier afscheid, hoe intens triest dan ook, hadden wij ons niet kunnen wensen.
Hiervoor onze oprechte dank.
Piet Nijsten
kinderen en kleinkinderen
Schinnen, januari 1990
De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zaterdag 13 januari a.s. om 19.00 uur in de St. Dionysiuskerk te Schinnen.

Dankbetuiging
In plaats van kaarten
De volle kerk, de bloemen, de vele condoléances en uw medeleven bij het overlijden en crematie van mijn lieve man en onze zorgzame vader, schoonvader en lieve opa

Theo Kohnen

echtgenoot van

Keetje Velraeds

hebben ons diep ontroerd.
Een mooier afscheid, hoe intens triest dan ook, hadden wij ons niet kunnen wensen.
Nogmaals onze oprechte dank.
Uit aller naam:
mevr. K. Kohnen-Velraeds
kinderen en kleinkinderen
Kerkrade, januari 1990
Kohlbergsgracht 4a
De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zaterdag 13 januari a.s. om 18.00 uur in de parochiekerk van St.-Antonius van Padua te Bleijerheide.

Voor de deelneming ons betoond bij de begrafenis van onze lieve moeder, grootmoeder en overgrootmoeder

Elisabeth Deckers-Mertens

danken wij u allen hartelijk.
Familie Deckers-van Bilsen
Familie Lussing-Deckers
Familie Bussers-Deckers
De zeswekendienst wordt gehouden op 14 januari a.s. om 11.00 uur in de St. Corneliuskerk te Heerlerheide.

Dankbetuiging
Dank aan allen voor uw medeleven bij het overlijden en de begrafenis van onze goede broer, zwager, oom en neef

Pieter Jozef Aretz

Uit aller naam:
Familie Aretz
Familie Debets
Kerkrade, januari 1990
De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zaterdag 13 januari as. om 19.00 uur in de parochiekerk van St. Petrus Maria ten Hemelopneming te Chèvremont-Kerkrade.

Voor de genegenheid en het medeleven, ondervonden bij het overlijden en de begrafenis van mijn onvergetelijke, lieve moeder en oma

Wilhelmina Elisabeth van Schubert-Schaap

betuigen wij u onze oprechte dank.
Familie G. van Schubert
De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zaterdag 13 januari 1990 om 19.00 uur in de kerk van de H. Vincentius à Paulo, Rumpen-Brunssum.

Daar het ons onmogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor de vele blijken van medeleven die wij mochten ontvangen bij de begrafenis van onze lieve moeder, schoonmoeder en oma

Rosalie Reimersdal-Toma

betuigen wij hierbij onze hartelijke dank.
Familie Reimersdal-Königs
en kinderen
De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zaterdag 13 januari a.s. om 19.00 uur in de parochiekerk H. Familie te Langeberg-Brunssum.

De eerste jaardienst voor

Johan Joseph Römkens (Sjef)

zal gehouden worden op zaterdag 13 januari a.s. om 19.00 uur in de parochiekerk van Maria Hulp der Christenen te Nieuwenhagen.
Broers en zussen van Sjef

Daar het mij onmogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor de vele blijken van medeleven die ik mocht ontvangen bij de crematie van mijn lieve echtgenoot

Sjaak Schreuders

betuig ik hierbij mijn hartelijke dank.
T. Schreuders-Janssen
De plechtige zeswekendienst zal plaatsvinden op zaterdag 13 januari a.s. om 19.00 uur in de parochiekerk van de H. Catharina te Holz-Kerkrade.

Dankbetuiging
Diep ontroerd, de volle kerk, de vele bloemen en condoléances. Een mooier afscheid van mijn lieve man en mijn zorgzame vader

Jo Steens

hadden wij ons niet kunnen wensen.
De vele blijken van medeleven bij de ziekte en het overlijden, alsmede uw aanwezigheid bij de begrafenis, waren voor ons een grote steun. Een speciaal dankwoord aan de familie, vrienden, huisartsen, ZOL-medewerkers en wijkverpleegster, die ons bijstonden tijdens de ziekte.
M. Steens-Budziak
Lucienne
Landgraaf, januari 1990
De zeswekendienst zal plaatsvinden op zaterdag 13 januari om 19.00 uur in de St. Jozefkerk te Waubach.

Vandaag is het een jaar geleden dat wij afscheid moesten nemen van onze lieve moeder, schoonmoeder en oma

Josephina Janssen-Hoofwijk

De plechtige jaardienst wordt gehouden op zondag 14 januari a.s. om 11.15 uur in de parochiekerk St. Vincentius à Paulo te Brunssum.
Familie Janssen
Brunssum, januari 1990

De plechtige eerste jaardienst voor mijn echtgenote, onze moeder en oma

Theresia Nijssen-Leunissen

zal plaatshebben op zaterdag 13 januari a.s. om 19.00 uur in de Maria-Gorettikerk te Kerkrade-Nulland.
P.J. Nijssen, kinderen en kleinkind

Dankbetuiging
Voor uw blijken van medeleven ondervonden bij het overlijden en de begrafenis van onze goede vader en onze lieve opa

Karl Joseph Vogt

zeggen wij u hartelijk dank.
Karl Vogt
José Vogt-Bröcheler
en kinderen
Simpelveld, Schiffelderstraat 25
De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 14 januari as. om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Remigius te Simpelveld.

Dankbetuiging
Daar het ons onmogelijk is iedereen persoonlijk te bedanken voor het medeleven ondervonden tijdens de ziekte, het overlijden en de crematie van mijn echtgenoot, onze vader, schoonvader en opa

Peter Hubert Joseph Reneerkens

betuigen wij hierbij onze dank.
M. Reneerkens-Mulders
kinderen en kleinkinderen
Landgraaf, januari 1990
De zeswekendienst zal gehouden worden op zondag 14 januari om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Familie (Veldstraat) Schaesberg.

De plechtige eerste jaardienst voor onze lieve moeder en oma

Mia Knuth-Smeets

zal plaatshebben op zaterdag 13 januari as. om 19.00 uur in de parochiekerk van Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Terwinselen, Kerkrade.
Kinderen en kleinkind

Dankbetuiging
Voor de vele blijken van medeleven, ondervo... bij het overlijden en de crematie van onze b... schoonbroer, oom en neef

Frits Rademakers

betuigen wij u onze oprechte dank.
Familie Rademakers
Einighausen, januari 1990
De plechtige zeswekendienst zal worden geho... op zondag 14 januari as. om 10.00 uur in de p... chiekerk van Maria ten Hemelopneming te E... hausen.

De eerste jaardienst van

Sjef Smeets

zal worden gehouden op zaterdag 13 januari a... 19.00 uur in de kerk Maria Hulp der Christene... Nieuwenhagen.
Mevr. M.E. Smeets-Noteborn
Kinderen en kleinkinderen
Landgraaf, januari 1990

De plechtige eerste jaardienst voor mijn onverg... lijke man

Ger Cranen

zal plaatshebben op zaterdag 13 januari a.s. 19.00 uur in de H. Michaëlparochie te Eikske-L... graaf.
Hannie Cranen-Benden
Landgraaf, januari 1990

De plechtige eerste jaardienst van onze moeder

Bertha Videler-Habe...

zal worden gehouden op zaterdag 13 januari a.s. 18.30 uur in de kerk van Franciscus van Assi... Laanderstraat Heerlen.
Kinderen en kleinkinder...

Kans op conflicten proberen te vermijden

Beraad over positie Roemenen in centra

Van onze verslaggever

ECHT – Na de onlusten in Roemenië zijn de afgelopen weken in het tijdelijk opvangcentrum in Echt nog een of twee nieuwe Roemeense asielzoekers aangekomen. Het is niet bekend of zij lid zijn geweest van de gevreesde Securitate. De overgrote meerderheid van de ongeveer dertien Roemeense asielzoekers verblijven al enkele maanden in Echt.

Om de kans op een conflict tussen voor- en tegenstanders van Ceausescu in het centrum te verkleinen, beraadt de directie van het opvangcentrum zich momenteel over mogelijke maatregelen. Na een steekpartij waarbij vier Roemenen betrokken waren en waarvan de aanleiding nog onbekend is, werd wel al de controle bij de ingang op last van de directie aangescherpt.

Dat heeft gisteren directeur Havenith van het opvangcentrum meegedeeld. „Mogelijke Securitateleden die het land zijn ontvlucht, kunnen, wij niet de toegang tot het opvangcentrum ontzeggen", aldus Havenith. Dat is een zaak van het ministerie van Justitie. Zij bepalen of een vreemdeling in de asielzoekersprocedure opgenomen kan worden. Zodra dat het geval is, zijn wij verplicht onderdak te geven", aldus Havenith.

Irritatie

De steekpartij die onlangs plaatsvond in het opvangcentrum heeft volgens Havenith waarschijnlijk geen politieke achtergrond. „Als er al eens een vechtpartij voorkomt in het centrum komt dat doordat mensen teveel hebben gedronken of doordat ze geïrriteerd raken, omdat ze voortdurend op elkaars lip zitten", aldus Havenith.

Om conflicten met een politieke achtergrond te verkleinen is het in Echt al van meet af aan verboden propaganda te maken.

Moeilijk

Ook in het Schinnense asielzoekerscentrum Moorheide zijn vijftien Roemenen ondergebracht. Of hier leden van de Securitate bij zijn, kan en wil niemand zeggen. Een zegsman van de directie laat weten dat die vraag voor hun niet ter zake doet en dat justitie beslist over wel of geen uitwijzing. Volgens de in Moorheide gevestigde woordvoerder Dirks van de vreemdelingendienst, een afdeling van het ministerie van justitie, is het dan ook bijzonder moeilijk om te achterhalen of iemand lid is geweest van de Securitate.

„Ze proberen dat natuurlijk zo geheim mogelijk te houden. En in hun paspoort staan uiteraard geen herkenningstekens, want wij hebben toch ook niet ons beroep in het paspoort vermeld staan. Als vreemdelingendienst moeten wij zien te achterhalen waarom iemand uit zijn land gevlucht is. Die gegevens gaan naar de staatssecretaris, die beslist wie asiel krijgt in Nederland en wie uitgewezen wordt. Deze gegevens zijn geheim, want we mogen zeker van vluchtelingen de privacy niet schenden."

Aantal vrijwilligers wordt in voorjaar getraind

Werving van 'buddies' levert 75 reacties op

Van onze verslaggeefster

SITTARD – Het Limburgse 'buddieproject' kent een zeer goede start. De werving van vrijwilligers die als 'buddie' een Aids-patiënt willen begeleiden heeft 75 reacties opgeleverd. De organisaties die samenwerken om in Limburg een buddie-project op te zetten zijn zeer tevreden over de respons, aldus Cees de Rooij van het Steunpunt Zelfzorg. Er zijn op korte termijn ongeveer dertig buddies nodig in Limburg.

Vertegenwoordigers van de vijf Limburgse Aids-platforms zijn gisteren bijeen geweest om de voortgang van het 'buddie-project' te bespreken. In die platforms – elk district heeft er een – wordt samengewerkt door diverse instanties op het gebied van de maatschappelijke zorg en gezondheidszorg, het COC, het Steunpunt Zelfzorg en de Limburgse Bond van seropositieven en mensen met Aids (LBSA).

Voor de 75 belangstellenden worden de komende tijd informatieavonden gehouden. In Venlo, waar het project al verder is gevorderd, is al vanavond. Medio februari komen de andere regio's aan de beurt. Daarna volgt een selectie. Voordat de 'buddies' van start gaan krijgen zij een training. Die is in Venlo al in maart, een tweede training wordt in april gehouden.

Paar

De 'buddies' werken in paren. Deze buddies begeleiden dus vijftien Aids-patiënten. De 'buddies' hebben als taak de mensen met Aids zowel zowel praktisch als emotioneel bij te staan. Ze zijn zowel boodschappenjongen als praatpaal. Van een 'buddie' wordt verwacht dat hij of zij zeker twee dagen per week beschikbaar is, bekend is met de speciale groep waarom het gaat en gemotiveerd is.

Cees de Rooij verwacht dat voortdurend trainingen moeten worden gehouden om de vraag naar 'buddies' bij te kunnen houden. In de eerste plaats komen er meer mensen met Aids en in de tweede plaats is er altijd een verloop onder vrijwilligers. Hun werk is zwaar.

De financiering van het project is overigens nog niet rond. De eerste trainingen kunnen worden gefinancierd, maar voor het betalen van onkostenvergoedingen aan de 'buddies' is er nog geen geld beschikbaar. De Aids-platforms hopen gemeenten, provincie of andere instellingen bereid te vinden geld in dit project te steken.

Examens

EINDHOVEN – Aan de Technische Universiteit Eindhoven slaagden voor het doctoraal examen bij de faculteit electrotechniek J. Bastings Geulle, M. Beckers Maastricht, R. Cerfonteijn Maastricht, J. Heffels Stein en F. Winthagen Heerlen; bij dezelfde faculteit slaagde voor het doctoraal examen in de studierichting informatietechniek M. Schoonbrood Brunssum.

● *Politie en brandweer hebben in een vijver in een nieuwbouwwijk in Hoogland een geluiddemper gevonden. Dit heeft de politie woensdagavond meegedeeld. Deze vondst zou een belangrijke rol kunnen gaan spelen in de zaak-Bestebreurtje. Bestebreurtje was de Rotterdamse gokkoning die in augustus 1988 werd vermoord. De politie zocht eigenlijk naar een pakketje dat behalve een geluiddemper en een trainingsbroek en een T-shirt zou moeten bevatten.*

Nog onderzoek fusie energiebedrijven nodig

GS schorten besluit drie gemeenten op

SITTARD/MAASTRICHT – Gedeputeerde Staten hebben meer tijd nodig om de fusie van de drie energiebedrijven van Sittard, Roermond en Weert te onderzoeken. Een zegsman van de provincie zei gisteren dat het er op zal uitdraaien dat de besluiten zullen worden opgeschort. Waarschijnlijk nemen GS pas in april een standpunt in.

Wethouder mr Sjra Houtakkers van Sittard liet dinsdagavond aan raadsleden weten somber te zijn gestemd over de houding van GS. Hij stoot zich zal onthouden van goedkeuring van de raadsbesluiten. Daarmee zou de fusie van de drie gemeentelijke bedrijven tot één energiebedrijf Midden-Limburg (EML) alsnog van de baan zijn.

Volgens de provincie-woordvoerder is het echter vrij normaal dat de termijn van drie maanden, waarbinnen GS raadsbesluiten moeten bekrachtigen, wordt overschreden. De termijn voor de gemeente Sittard loopt begin februari af. Ondertussen worden de drie besluiten onder dezelfde loep genomen als met alle raadsbesluiten gebeurt; dat betekent een toetsing van de besluiten met de wet, met het algemeen belang en met het financiële belang van de betreffende gemeenten zelf. Als de termijn van drie maanden is overschreden, resteert het provinciebestuur nog twee maanden om een definitief standpunt over de raadsbesluiten in te nemen. Daartegen kunnen de gemeenten in beroep gaan bij de Kroon.

BRUSSEL – Nederland zal minstens 160 miljoen gulden storten als bijdrage in een ontwikkelingsbank voor Oost-Europa. Ons land zou daarmee een aandeel van 2,38 procent nemen in het kapitaal van de bank. De vier grote EG-landen, Japan, de VS en de Sovjetunie storten ieder 8,5 procent. De EG als geheel zou een meerderheid van 51 à 53 procent van het kapitaal krijgen en 11 van de 20 directieleden mogen aanwijzen.

Over deze verdeling hebben hoge ambtenaren uit de twaalf

Akkoord over deelname in bank O-Europa

lidstaten in Brussel 'in grote lijnen' overeenstemming bereikt, zo heeft een woordvoerder van de Europese Commissie gisteren gezegd. De EG-plannen zullen komend weekeinde in Parijs worden voorgelegd aan vertegenwoordigers van 22 andere landen die in de bank wensen deel te nemen.

In totaal zal het kapitaal van de 'Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling' tien miljard ecu (23,3 miljard gulden) bedragen. Daarvan moet dertig procent worden gestort.

De nieuwe bank moet investeringen in Oost-Europa bevorderen, de overgang naar een meer marktgerichte economie vergemakkelijken en structurele aanpassingen versnellen, zo werd begin december al tijdens de Europese Top in Straatsburg besloten.

Roemenen praten over grondwet

BOEKAREST – De ronde-tafelconferentie in Roemenië tussen het regerende Front van Nationale Redding en oppositiepartijen over verkiezingen zal volgende week worden gehouden, zo is gisteren in Boekarest vernomen. Een exacte datum werd niet genoemd. De eerste gesprekken zullen gaan over een ontwerp-kieswet en de datum van de verkiezingen. Een aantal oppositieleiders wil dat de verkiezingen worden uitgesteld zodat de partijen genoeg tijd hebben om zich te organiseren. Alle geregistreerde partijen, tot dusver zeven, mogen aan het overleg deelnemen.

De nieuwe Roemeense grondwet zal de mensenrechten en de parlementaire democratie in het land vastlegen, zei vice-voorzitter Silviu Brucan van het Front gisteren tegen het persbureau Rompress. „Onze grondwet zal aan geen enkel 'isme', communisme noch socialisme, onderworpen zijn", aldus Brucan. Het grondwetsontwerp zal, evenals de voorgestelde kieswet, volgende week worden besproken.

Volgens welingelichte bronnen zal in de komende dagen generaal Nicolae Ceausescu, broer van Ceausescu's... wacht, terechtstaan. Zijn aanhouding was tot dusver niet bekend gemaakt.

Veel nieuwe bedrijven rond Aken

AKEN – Door de vestiging van nieuwe buitenlandse bedrijven komt de regio Aken uit haar economische problemen. Dat zei dr. ... thar Manke op een bijeenkomst van de Akense Kamer van Koophandel.

Hij noemde de strategie, waarmee de grensstad buitenlandse investeerders lokt, uniek voor de Bondsrepubliek. De strategie is ... succesvol, dat blijkt uit de vestiging van Mitsubishi in Alsdorf.

in gesprek

● Hummel

Naar aanleiding van het artikel 'PvdA eensgezind over nieuwe lijst', zou ik het volgende willen opmerken. Dit zou de nekslag kunnen betekenen voor de PvdA in Hoensbroek. Een man als Rein Hummel is goed bij de 'Gebrööker' bevolking. Hij stond dicht bij de mensen en dat kun je van verschillende raadsleden en wethouders niet zeggen. De voorspelling van Zuidgeest dat de PvdA de grootste partij van Heerlen zal worden, zou wel eens anders kunnen uitpakken. De meeste mensen zijn uitgekeken op de PvdA. De komende verkiezingen zal de partij kunnen rekenen op een flinke confrontatie. Door de neergang van Hummel zal de PvdA de stemmen in Hoensbroek op één hand kunnen tellen, daar zullen de nodige vrienden voor zorgen. We zullen de mensen via stencils laten weten dat er nog andere partijen zijn met een betere inhoud. Veel mensen stemmen gewoontegetrouw op de grote partijen en daar gaan we wat aan doen. U hoort nog van ons...

HOENSBROEK — Jan Struver

'De Bokkerijders' in Grand Theater

van onze verslaggever

LANDGRAAF - In het Grand Theater aan de Kerkberg te Waubach is zaterdag de toneelproduktie De Bokkerijders te zien. Het stuk is geschreven door de Vlaamse auteur Tone Brulin. De regie is in handen van Loek Sijbers. De produktie wordt gebracht ter gelegenheid van het 150-jarig bestaansfeest van de beide Limburgen.

Bokkerijden is inmiddels een folklore geworden die nu en dan opduikt op kermissen of in carnavalsoptochten. In de achttiende eeuw was het de werkelijkheid van roof, moord, pijnbank, vuurdood en hekserij. De benden van de Bokkerijders waren actief in een vrij uitgestrekt gebied dat reikte van Belgisch en Nederlands Limburg tot in het Rijnland.

Het stuk van de auteur Brulin is geen gewoon toneelstuk. Het is een muzikale en poetische vertelling. Een zoektocht als het ware, naar het wezen van de Bokkerijders. In het stuk komen vier historische Bokkerijders voor. Acht spelers van verschillende Limburgse verenigingen en twee muzikanten een historische reconstructie.

Aanvang is 20.00 uur. De entree bedraagt ƒ7,50.

Boete voor mishandeling van vriendin

MAASTRICHT - „Misschien ben ik nog ouderwets, maar ik vind dat je niemand aan de haren over de grond mag slepen en zeker een vrouw niet." Dat zei politierechter mr van der Pol gisteren tegen een 39-jarige verdachte uit Hoensbroek. De man gaf toe iets dergelijks met zijn vriendin gedaan te hebben, omdat hij niet wilde dat zij heroine gebruikte.

„Gaan we tegenwoordig zo met onze vriendinnen om? Bent U soms rechter van beroep, dat u uw vriendin meent te moeten veroordelen? En dat, terwijl u zelf op dat moment stomdronken was. Alcoholgebruik is blijkbaar wel toegestaan." Vervolgens legde hij de man een boete van ƒ300 op onder het motto: „De cafébouders verdienden genoeg aan u. Betaal voorlopig maar eens iets aan de staat, die kan het beter gebruiken."

van onze verslaggever

MAASTRICHT – Wanneer een Maastrichtse kastelein in de toekomst zijn café een uurtje langer wil openhouden, zal hij daartoe in staat worden gesteld door een te zijner tijd in te voeren bonnensysteem.

Hoe dat precies zal uitpakken, gaat het gemeentebestuur nog nader uitwerken. In elk geval wordt het systeem van kracht zodra het college de datum heeft bepaald waarop de huidige sluitingsregeling voor het weekeinde teruggebracht zal worden naar de situatie van enkele jaren geleden, namelijk sluiting van de cafés, zoals op andere dagen, om 2.00 uur. Dan is de proefperiode waarin de cafés in de weekendnachten tot 4.00 uur mochten openblijven, definitief voorbij.

Maastrichtse cafés ook in weekend om 2.00 uur dicht

Bonnensysteem voor een uur verlenging

Zoals verwacht heeft de gemeenteraad van Maastricht gisteravond deze beslissing genomen. Alleen D66 wilde de huidige regeling omgezet zien in een definitieve en koos daarmee voor het standpunt van de Horeca. Met verve verdedigde drs A.Cremers nogmaals de weekendopenstelling tot 4.00 uur. Hij weigerde het causaal verband te onderkennen dat er volgens de tegenstanders bestaat tussen de geluidsoverlast in de nacht en de sluitingsregeling. „In het Land zonder Grenzen wordt Maastricht een stad met gesloten deuren", zo luidde een van zijn stellingen.

Personeel toetst organisatie met rollenspelen

Gevangenis draait maand op proef

Van onze verslaggever

SITTARD – Het complete personeel van de nieuwe gevangenis in Sittard plus enkele professionele toneelspelers zullen in de gehele maand februari proef draaien. Vooruitlopend op de komst van de eerste gevangene, nog steeds gepland op 1 maart, worden diverse praktijkgevallen nagebootst om na te gaan of de organisatie vlekkeloos is. „In theorie is het allemaal wel uitgedokterd. Nu is het de kunst om het in de praktijk te toetsen. Het mag niet zo zijn dat het personeel zich als een kat in een vreemd pakhuis voelt," zei directeur J.Gorissen van de gevangenis gisteren in een toelichting.

Aan de proef – die op soortgelijke wijze ook elders al is uitgevoerd – werkt niet voortdurend het volledige personeel (225 mensen) mee. De simulatiespelen, zoals het proefdraaien intern wordt genoemd, zijn uitgesmeerd over de hele maand februari en daarbij is steeds een deel van de werknemers betrokken. Voor de rollenspelen worden ook de professionele toneelkrachten ingezet, die speciale voor het personeel onbekende opdrachten zullen vervullen.

Na afloop van de proefperiode zal het verloop ervan worden geëvalueerd. „Het is een leerproces voor het personeel," aldus directeur Gorissen. Het personeel oefent in de proefperiode eigen functies uit, maar speelt ook de rollen van gevangenen, bezoekers en advocaten.

Dagelijks

Bij de simulatiespelen komen uiteraard calamiteiten aan de orde (ontsnapping, brand en dergelijke), maar voor meer dan negentig procent gaat het om de dagelijkse gang van zaken. Directeur Gorissen: „De proef is verdeeld in een aantal blokken. Wonen, activiteiten (sport, spel), arbeid, bezoek en dienstencentrum (tandarts, reclassering). Zeg maar overal waar verkeer en omgang met gevangenen plaats vindt."

Het aantal toneelspelers dat wordt ingezet, zal beperkt zijn vanwege het begrensde budget. Zij kunnen de opdracht krijgen om bijvoorbeeld aan het einde van het luchten, weigeren naar binnen te gaan. Het gaat er dan om hoe het personeel in een dergelijke situatie handelt.

● *Het werk aan de Zwart 6 zuid is weer begonnen. Het daarmee gepaard gaande (werk)verkeer wordt door werklieden, gewapend met rode vlaggen, bij de rotonde aan de Schelsberg in goede banen geleid.* Foto: DRIES LINSSEN

Onteigeningsproblemen opgelost

Aanleg Zwart 6 zuid hervat

Van onze verslaggever

HEERLEN – De werkzaamheden aan de Zwart 6 zuid, die de verbinding gaat vormen tussen de rotonde onder aan de Schelsberg en de Beersdalweg in Heerlen, zijn hervat. De gemeente heeft ook de laatste daarvoor benodigde percelen weten te verwerven. Toch is er hierdoor een vertraging van zeker een half jaar opgetreden. Aannemer Lintzen verwacht dat de weg nu in augustus van dit jaar gereed is. Dit betekent dat Lintzen gemiddeld vijftien tot twintig mensen een half jaar langer aan de Zwart 6 zuid moet laten werken.

De aannemer zal een claim indienen bij de gemeente Heerlen vanwege gestegen loonkosten en dergelijke. Een woordvoerder kon nog niet zeggen om welk bedrag het hierbij gaat.

Ministerie kan teruggave subsidie eisen

Jeugdgebouw Amstenrade minstens tot 1991 leeg

Van onze verslaggever

AMSTENRADE – Het jeugdgebouw aan de Hagendoornweg in Amstenrade, dat sinds medio vorig jaar niet meer wordt gebruikt omdat het plaatselijke jongerenwerk (Jowam) er de brui aan gaf, valt ten prooi aan verpaupering. Volgens beheerder Anton Meevis van het tegenover gelegen gemeenschapshuis stroomt het regenwater door het dak van de toiletten naar binnen en waaien er bij harde wind flarden van de buitenbetimmering af. De stichting 'Belangenbehartiging gemeenschap Amstenrade', die de scepter zwaait over het gebouw maar kampt met een interne bestuurscrisis, kan het gebouw voorlopig niet verkopen.

Een woordvoerder van de gemeente Schinnen zegt namelijk dat het pand in 1976 is aangekocht door de voormalige gemeente Amstenrade en dat het gebouw grotendeels is verbouwd met subsidies van hogerhand op voorwaarde dat de accommodatie voor jeugdwerk zou worden gebruikt. Die voorwaarde heeft een looptijd van vijftien jaar en de zegsman van de gemeente wijst er op dat het ministerie zich het recht voorbehoudt om een gedeelte van die subsidies terug te vorderen als het pand in de tussentijd aan een particulier zou worden verkocht. Meevis vindt verkoop een voor de hand liggend alternatief omdat het gebouw toch niet meer wordt gebruikt en omdat met het geld bij voorbeeld een nieuw podium voor het gemeenschapshuis kan worden gefinancierd.

Onzinnig

Volgens Meevis, die in onmin leeft met de rest van het stichtingsbestuur over het gevoerde beleid en die zichzelf beschouwt als het enig overgebleven bestuurslid, is er in Amstenrade totaal geen behoefte aan jeugdwerk. „Het bestuur wilde dit niet voldoende inzien en steunde pastoor Kasdorp die wellicht in de toekomst weer met jeugdwerk zou willen beginnen. Maar hier is geen basis voor. In het seizoen 1988-1989 was er om de veertien dagen jeugdclub. Meestal waren er maar twee kinderen en twee leidsters. Soms kwamen er helemaal geen kinderen opdagen", aldus Meevis, die het in stand houden van het gebouw een onzinnige zaak vindt.

Jowam begon in 1988 met een startsubsidie van de gemeente op zak, en met een bepaald bedrag voor het organiseren van activiteiten voor kinderen van 10 tot 13 jaar. Volgens Marian Dorssers van de stichting bijzonder welzijnswerk Schinnen, die het jeugdwerk tot aan het einde toe heeft begeleid, is Jowam in het Amstenraadse gemeenschapsleven constant geconfronteerd met een gebrek aan medewerking. „We liepen in het dorp voortdurend tegen een negatief beeld op", zegt zij. „Zo gauw het jeugdwerk ter sprake kwam werd je niet meer serieus genomen. Bovendien kwamen we erg moeilijk aan voldoende kaderleden. Dit in combinatie met het negatieve beeld bleek de doodsteek".

vasteloavend

☆ CCH

Prins Art I van Hoensbroek zal zaterdag voor de laatste maal de scepter mogen hanteren. Onder auspiën van het CCH en in het gezelschap van het Heerlens college van B en W vindt dan de proclamatie van de nieuwe prins plaats. Ceremoniemeester Hans Sterk praat het programma met bekende artiesten aan elkaar met onder anderen de buuttereedners Hein Coenen en Frans Hazeliers. Na afloop van de uitroeping is er bal met medewerking van 'Die Orginale Schintaler'. De avond begint om 20.33 uur in het kasteel. Voorverkoop entreekaarten bij drogisterij Dols Storms.

☆ Lotbroekers

De C.V. Lotbroekers, ook uit Hoensbroek, is eveneens toe aan een nieuwe prins. De proclamatie-avond is zaterdag in het MFC-gebouw aan de Prinsenstraat. Buuttereedner Harrie Erkens is een van de optredende artiesten. Aanvang 20.11 uur.

☆ Winkbülle

De Heerlense Winkbülle presenteren vrijdag in de 'Poat va Heële' aan de Stationsstraat de band met Heerlense carnavalsliedjes. Aanvang 20.11 uur. Het inschrijven voor deelname aan de optocht die op zondag 25 februari plaatsvindt kan op 15 en 16 januari in de Schelmentoren vanaf 19.30 uur.

☆ De Paljassen

Negen spasskapelle en zaate hermeniekes zijn zondag present in café 'Oud Schandelen' aan de Schandelerstraat te Heerlen voor een concours. Aanvang 14 uur. De prinsenproclamatie van de Paljassen is op zaterdag 20 januari in de narrentempel (café Italiaander) aan de Meezenbroekerweg. Het begint om 21.11 uur.

☆ Buschjonge

De Buschjonge blijven natuurlijk niet achter bij al die proclamaties. Zij roepen zaterdag hun nieuwe heerser uit in het lokaal van de drumfanfare Molenberg nabij de Schiffelerhof te Heerlen. Troubadour Jef Diederen is een van de medewerkende artiesten. Aanvang 20.11 uur.

☆ Jonge Böck

Paul I (de Block) is de nieuwe prins van de Nieuw-Eindse carnavalsvereniging De Jonge Böck. Paul de Block is 27 jaar, vrijgezel en werkzaam bij zijn vader in de steenhouwerij.

● *Paul I van de Jonge Böck*

☆ De Beeren

Het parochiehuis aan de Maasstraat in het Heerlense Beersdal is zaterdag de plaats waar de C.V De Beeren haar nieuwe prinselijke hoogheid presenteren. Aanvang 20.11 uur.

☆ De Molmuus

In Klimmen zal de C.V. De Molmuus zaterdag zorgen voor een waardige vervanger van de huidige prins Jo III. Tijdens de proclamatieavond is onder anderen meer buuttereedner Ton Jorna van de partij. De avond begint om 20.00 uur in café Claessen. In dezelfde lokatie is op zondag 4 februari de Herre-Sietzung van de Molmuus. Voorverkoop kaarten op 20 januari in het café om 20.00 uur.

☆ De Heijmennekes

Jaap I (Hoeksema) werd bij de CV De Heijmennekes uitgeroepen tot jubileumprins in verband met het 22-jarig bestaan van de vereniging. Jaap Hoeksema is 34 jaar en vrijgezel.

● *Jaap I van de Heijmennekes.*

☆ Chalet

In de narretempel van de C.V. Chalet aan de Komeetstraat te Treebeek-Brunssum zijn onder anderen De Globetrotters getuige van de prinseproclamatie. De bonte avond begint om 21.11 uur.

☆ De Nonnevotte

Sjef I (Severens) is de gloednieuwe prins van de C.V. De Nonnevotte. In het dagelijks leven is Sjef werkzaam in een bakkerij te Treebeek. Zijn receptie is zondag in het gemeenschapshuis In de Kai aan de Sterrestraat te Treebeek. Aanvang 15 uur.

● *Sjef I van De Nonnevotte*

☆ Sjilvend Alaaf

Het 'mukkebummelerijk' van de C.V. Sjilvend Alaaf roept zaterdag de nieuwe hoogheid uit. De proclamatie vindt plaats in zaal 't Heukske aan de Pres. Rooseveltstraat. Aanvang 20.11 uur.

☆ De Grünstroat

De C.C. De Grünstroat houdt zondag haar eerste Herre-Sietzung. Zelfs de 'erotiek' wordt niet geschuwd in het volle programma in het gemeenschapshuis 't Stroatje. Buikdanseres Aziza is hier verantwoordelijk voor. Het duo Oetge-sjloape is ook present. Aanvang 11.11 uur.

☆ De Woeësj-joepe

Prins Piet II (Wings) mag zich sinds afgelopen zaterdag de nieuwe heerser noemen over het Simpelveldse Woeësj-joeperijk. Piet II is 34 jaar en woont in de Brandstraat.

● *Prins Piet II van de Woeësj-joepe.*

per persoon

Afscheid

Burgemeester en wethouders van Simpelveld namen onlangs afscheid van de heer **P.G. Spronck**, die per 1 januari van de VUT gebruik maakte. De heer Spronck was ruim twaalf jaar werkzaam bij de buitendienst van de gemeente.

Gouden paar

Wiel en Antje Vankan-Knops uit de Schilterstraat 49 te Simpelveld zijn zaterdag precies een halve eeuw met elkaar in de echt verbonden. Drie kinderen, twee schoonzoons, een schoondochter en zes kleinkinderen zullen met familie, vrienden en bekenden na de h.mis in de St. Remigiusparochiekerk te Simpelveld in zaal Frijns aan de Marktstraat het feest meevieren. Daar is ook van 19.00 tot 20.00 uur een receptie.

Willem Vankan (75) maakte zich eerst de stiel van bakker eigen, maar belandde uiteindelijk op de staatsmijnen Wilhelmina en Hendrik. Daar werd hij na ruim 30 jaar als houwer in 1967 vervroegd gepensioneerd. Hij houdt van kaarten, van een potje bier, uitgaan en wandelen. Ooit was hij lid van een biljartvereniging en van de Turn- en Acrobatenclub in zijn woonplaats Simpelveld.

Zijn echtgenote Antje Vankan-Knops (71) is uit Bocholtz afkomstig. Van beroep was zij naaister en tot een jaar geleden maakte ze ontelbare jurken, pantalons en jassen. Ze is zeer bedreven in breien, verstellen en vooral borduren.

● *Het gouden paar Vankan-Knops.* Foto: CHRISTA HALBESMA

Geslaagd

Mr Rob Cramers (28) uit Heerlen slaagde aan de Universiteit Brabant in Tilburg voor de post-doctorale studie Belastingkunde.

klein journaal

oostelijke mijnstreek ☎ redactie: 739282

Heerlen

● De Verzamelaar houdt zaterdag van 13.30 tot 16.30 uur een ruilbeurs in 't Volkshuis, Dennestraat 2 te Passart. Zondag is er van 13.30 tot 17.00 uur een ruilbeurs in het HKB-gebouw, Pater Beatusstraat 3.

● De afdeling Heerlen van de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen heeft een zeer veelzijdig voorjaarsprogramma opgesteld. Wie meer wil weten, kan na 18.00 uur bellen naar mevrouw T. Leentjens, ☎ 714044.

Simpelveld

● De heemkundevereniging De Bongard houdt vandaag, donderdag, om 20.00 uur een lezing over de Bokkerijders in zaal Dackus. De entree is voorniet-leden ƒ2,50.

● In de kern Bocholtz wil de heemkundevereniging een expositie van oude schoolfoto's en films organiseren. Wie materiaal ter beschikkig wil stellen, kan bellen naar Els Puts, ☎ 441562.

Merkelbeek

● De voetbalvereniging RKDFC haalt zaterdag vanaf 9.15 uur oud-papier op.

Bingelrade

● In SJOB wordt vrijdag vanaf 19.00 uur een kwis voor de jeugd gehouden. Entree voor niet-leden ƒ3,50.

Brunssum

● In het Unitasgebouw wordt zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur een rommelmarkt gehouden.

Ubachsberg

● De korpsen die op 21 en 28 januari deelnemen aan de landskampioenschappen, verzorgen zondag vanaf 15.15 uur een concert in de Auw Sjoeël. Organisator is de fanfare St. Cecilia. De entree is ƒ3,50.

Landgraaf

● De afdeling Oostelijke Mijnstreek van de ANIB is op dinsdag en donderdag van 14.00 tot 16.00 uur bereikbaar in het Dienstencentrum aan de Daniëlstraat te Schaesberg. Het adres is postbus 31053, 6370 AB Landgraaf, ☎ 045-313235.

Schinveld

● De disco in de Schinskoel moet vrijdag in pyjama worden bezocht. Voor wie het leukst verkleed is, ligt een verrassing klaar. De pyjamaparty begint om 19.30 uur.

● Voor 16 tot en met 25 jarigen begint de Schinskoel maandag om 19.00 uur met een cursus zelf kleding maken. Er staan 12 lessen van twee uur op het programma en de kosten zijn ƒ42,50 per persoon. Op donderdag 18 januari om 19.30 uur gaat de schmink- en grimeercursus voor 14 tot 19-jarigen van start. De kosten zijn ƒ 22,50 per persoon. Voor aanmelding: Jenny Roost, ☎ 256092.

Proefschrift over druggebruik bij prostituées

Van onze verslaggever

KERKRADE - De uit Kerkrade afkomstige Claire Sterk is aan de Erasmusuniversiteit in Rotterdam gepromoveerd op het proefschrift 'In het leven: prostituées en hun gezondheid'. Haar dissertatie handelt over druggebruik onder prostituées en de kansen dat zij of de klanten worden besmet met het Aids-virus. Claire Sterk verrichtte haar onderzoek in en rondom New York. Zij werkt in de Amerikaanse stad Atlanta bij het US Center for Disease Control, waar zij zich bezighoudt met Aids-preventie.

Claire Sterk doorliep in Kerkrade het Sint Antonius Doctorcollege en studeerde daarna antropologie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

’t is weer één en al voordeel wat de pot schaft.

Erwtensoep met toebehoren, zuurkool, hutspot, bonenschotels, rijk gevulde wintersoep - de Hollandse pot viert deze week hoogtij bij Edah.

Doe ’t op uw eigen manier of sla er een kookboek op na, de ingrediënten blijven even voordelig. Verbazingwekkend, hoe weinig de winter kost met deze winterkost.

Nescafé oploskoffie Roodmerk
pot 200 gram ~~9.59~~ **8.59**

Eromel chocolademelk halfvol
pak 1 liter
~~1.65~~ **1.39**

Menuet havermout
pak 500 gram ~~99~~ **79**

Kandijkoek
450 gram ~~1.29~~ **99**

Hak wijnzuurkool
pot 370 ml.
~~1.11~~ **95**

De Ruijter anijsblokjes
3 x 50 gram ~~1.55~~ **1.39**

Vicks keelpastilles blue, ademvrij of alpenfris
zakje 58 gram ~~2.08~~ **1.89**

Roomboter stroopwafels
pak 8 stuks ~~1.59~~ **1.39**

Ovis roggebrood Gelders
pakje 400 gram ~~1.49~~

Ovis roggebrood Licht en Luchtig
pakje 200 gram ~~89~~

Ovis roggebrood Volkoren
pakje 400 gram ~~1.39~~

Ovis roggebrood, vers en zonder konserveermiddel.

Wintersoeppakket
per 500 gram ~~4.95~~

Erwtensoeppakket
verpakt, per 500 gram

Magere speklapjes
per 500 gram ~~5.45~~ **4.49**
per kilo ~~9.90~~

Rookworst
zak 225 gram
+ 15% gratis

Rookworst
zak 350 gram
+ 15% gratis

Tuinbonen fijn
pot 720 ml. ~~1.59~~ **1.39**

Witte bonen in tomatensaus
blik 850 ml.
~~1.19~~ **99**

Bruine bonen
blik 850 ml. ~~89~~ **79**

Cacao
pak 250 gram
~~2.79~~ **1.99**

Spliterwten
doos 500 gram ~~69~~ **55**

Saksische leverworst naturel, tuinkruiden of peper
-snijvers-
NU: per 150 gram ~~1.43~~ **99**

Gevuld ontbijtspek
-snijvers-, per 100 gram **1.85**

Gelderse gekookte
-snijvers-, per 100 gram **1.45**

Zuurkoolspek
vacuüm verpakt, 250 gram **2.49**

Gevulde koeken
pak 6 stuks ~~1.29~~ **99**

Maaslander kaas
vacuüm verpakt,
per 500 gram ~~7.99~~ **6.99**
-met gratis een Edah spaarzegel-

Ontbijtkoek
500 gram ~~1.69~~ **1.39**

Glühwein
fles 1 liter ~~3.99~~ **3.49**

Muntdrop
zakje 200 gram
~~1.89~~ **1.69**

VERS VLEES

Kipkarbonade
per 500 gram ~~4.95~~ **3.95**
per kilo ~~8.90~~ **6.90**

Kipdrumsticks
per 500 gram ~~5.45~~ **4.45**

Floridagehakt
per 100 gram **1.39**

GROENTE & FRUIT

Winterpeen
zak à 1 kilo **98**

Uien
net à 1 kilo **79**

Kiwi’s
per 500 gram **1.69**

BEL 06-0506 GRATIS **EDAH SERVICELIJN.** Van maandag t/m vrijdag ’s morgens van 10 tot 12 uur en ’s middags van 2 tot 4 uur kunt u gratis bellen met de mensen van onze service-afdeling. Prijswijzigingen t.g.v. overheids- en/of fabrikantenmaatregelen voorbehouden. Prijzen geldig t/m zaterdag 13 januari 1990. Zolang de voorraad strekt.

Doe mee met Edah’s Daverende Spaaraktie.

Deze week 1 gratis spaarzegel bij aankoop van vacuüm verpakte Maaslander kaas à 500 gram.

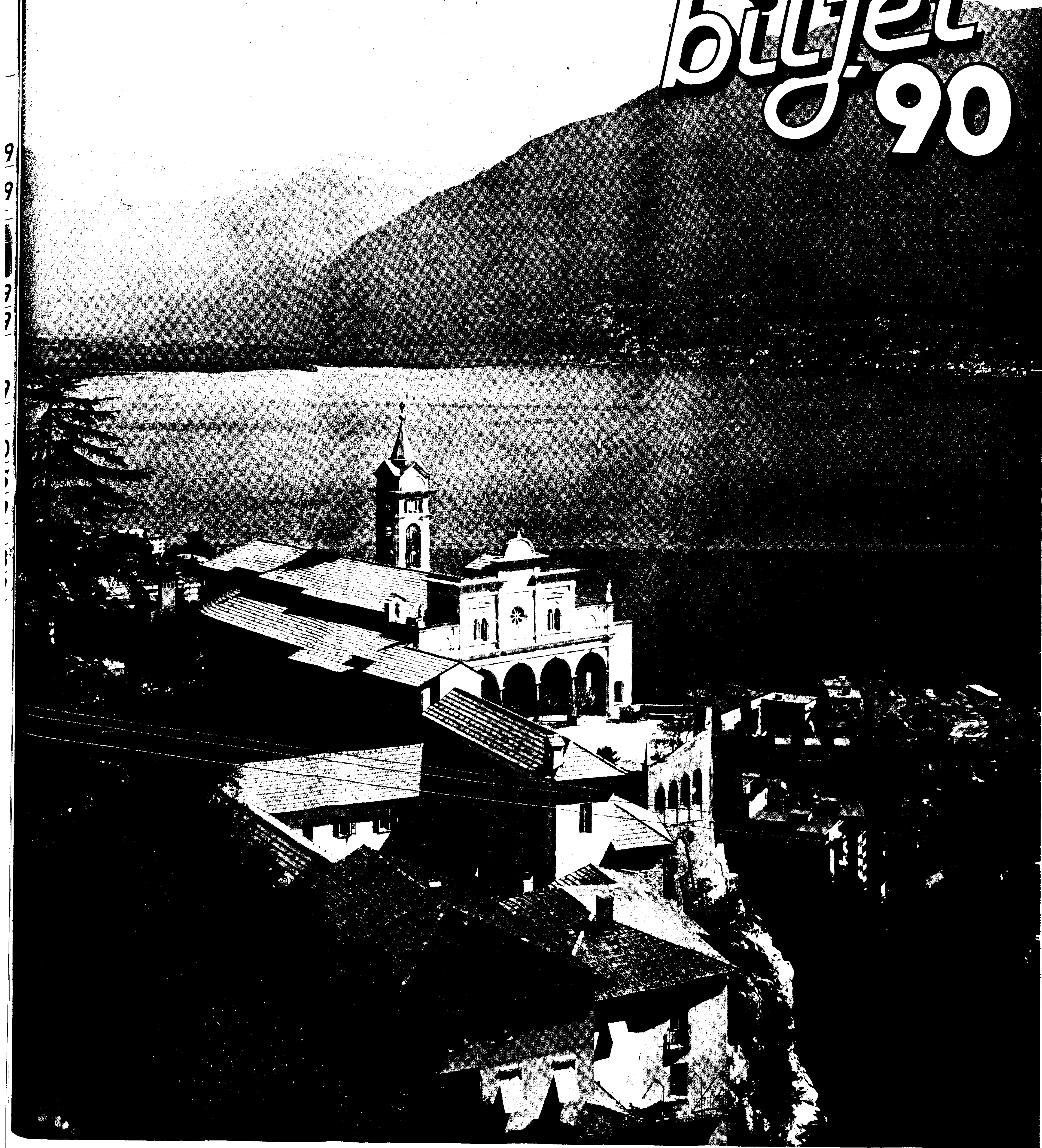
Edah’s Daverende Spaaraktie loopt nog steeds. Dat betekent dat u nog volop en gratis kunt sparen voor een goedgevuld boodschappenpakket. Er is er een ter waarde van f 27.50, eentje van f 57.50 en een van f 90.-* Sparen doet u door gewoon boodschappen te doen. Voor elke 10 gulden door u besteed, ontvangt u 1 gratis spaarzegel. Met 25 zegels hebt u een volle kaart bijeen gespaard. Voor het pakket van f 27.50 heeft u 5 volle kaarten nodig, voor dat van f 57.50 10 volle kaarten en dat van f 90.- krijgt u bij inlevering van 15 volle spaarkaarten. Hoe meer u dus spaart, des te meer uw spaarkaarten waard worden en des te groter het pakket dat u cadeau krijgt. Doe mee, het loont de moeite.

* Of de helft van de waarde in kontanten.

Edah heeft steeds meer te bieden.

W-02-01

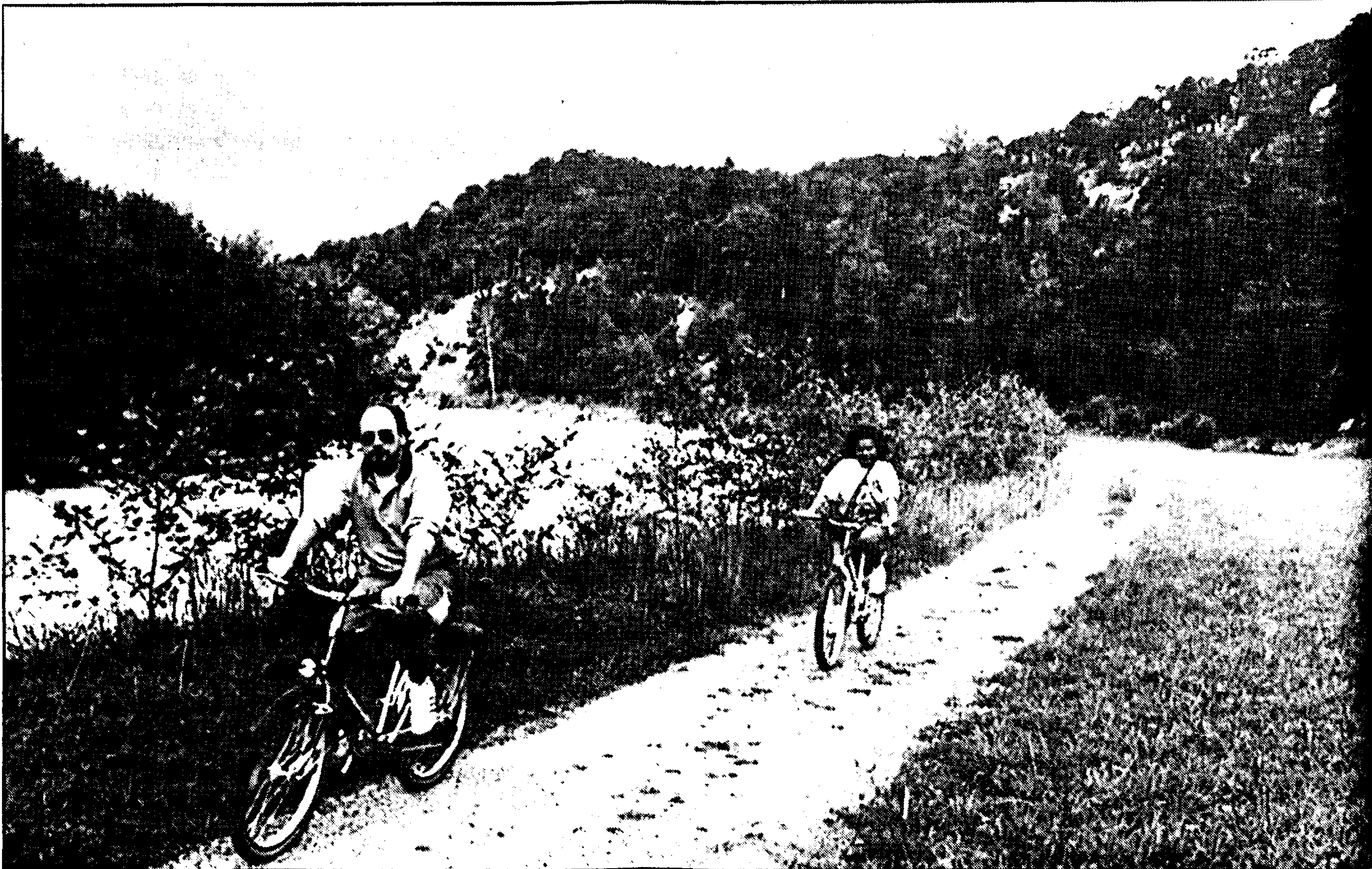
imburgs agblad

Donderdag 11 januari 1990. REISBILJET '90 is de jaarlijkse reis- en vakantiebijlage van het Limburgs Dagblad. Vormgeving: Sjef Smeets. Samenstelling en eindredactie: Jos van Wersch.

Oostenrijk lonkt naar jonge toeristen

In Oostenrijk is wandelen van oudsher een sportieve bezigheid in de zomermaanden. Maar er zijn de laatste jaren veel mogelijkheden bijgekomen. Paardrijden en golfen, maar ook deltavliegen, paragliding, mountainbiking en wildwatervaren, om er maar eens een paar te noemen. Dat trekt heel wat Nederlandse toeristen.

● *Mountainbiking in Oostenrijk is heel iets anders dan fietsen in Nederland*

Zoals het skiën de toeristen in de winter trekt (als er tenminste sneeuw is...), zo moeten bergsporten als mountainbiking, paragliding, deltavliegen, wildwatervaren en bergbeklimmen de toeristen 's zomers naar Oostenrijk lokken. De toeristenindustrie in dit land is overigens niet op zoek naar heel veel 'zomer-bezoekers', als ze maar wel veel geld willen uitgeven. De sporten zijn duur.

Dit zegt C. Lukas, hoofddirecteur van het Oostenrijks Toeristenburo in Wenen. In 1988 telde Oostenrijk bijna 116 miljoen overnachtingen van toeristen. De Nederlanders namen hiervan ruim 9 miljoen voor hun rekening. Van alle toeristen die Oostenrijk jaarlijks bezoeken komt 55 procent in de winter en 45 procent in de zomer. Het verschil tussen het aantal bezoekers in de winter en de zomer maakt op het eerste gezicht niet eens zoveel uit, maar hierbij moet wel worden opgemerkt dat voor een doorsnee hotelkamer 's winters bijna twee keer zoveel wordt betaald als 's zomers.

,,In de winter wordt werkelijk bijna elk bedrag voor een hotelkamer of appartement neergeteld'', vertelt Hedy Gout, voorlichtster van het Oostenrijks Toeristenburo in Nederland. Tekenend is dat verreweg de meeste hotels in de ski-gebieden in Oostenrijk 's zomers al voor de hele winter zijn volgeboekt, waar het elke zomer opnieuw afwachten is hoeveel gasten er komen.

Na de staal-, ijzer- en houtindustrie brengt de toeristenindustrie in Oostenrijk het meeste geld in het laatje. In Oostenrijk zijn veel plaatsjes zoals Leogang in het Salzburgerland, waarin door het opkomende toerisme nieuw leven is geblazen. Deze stadjes 'groeien' zienderogen, maar zijn bijna helemaal afhankelijk van het toerisme waardoor ze de tegenslagen van minder goede jaren extra voelen.

In de beginjaren tachtig kreeg het 'zomer-toerisme' flinke klappen te verwerken. Slecht weer, een slecht image ('duur land') en daar bovenop in 1986 het 'Waldheim-probleem', bezorgden de toeristenindustrie een aantal minder goede jaren.

,,In 1980 kende Oostenrijk een topjaar, daarna is het bergafwaarts gegaan. Ik denk zelf dat het slechte weer de belangrijkste oorzaak is. Veel mensen willen de zon zien als ze met vakantie zijn. Daarnaast was Oostenijk in de jaren zeventig nog een relatief goedkoop land, maar door de enorme investeringen in luxe hotels, ski-liften, overdekte sporthallen en de hoge btw op dranken is Oostenrijk een stuk duurder geworden'', legt Hedy Gout uit.

Zij gelooft ook dat het opgerakelde oorlogsverleden van president Kurt Waldheim weerslag heeft gehad op het aantal bezoekers in de zomer van 1986. ,,Vooral oudere en Joodse mensen meden het land. Wij ontvingen in die tijd ook brieven van fervente Oostenrijkgangers die er van af zagen naar 'hun' vakantieland te gaan. De jongeren, die in de winter zeer sterk zijn vertegenwoordigd in Oostenrijk, komen in eerste instantie voor het land en laten zich niet snel weerhouden door politieke ontwikkelingen.''

In de winter is verreweg de grootste groep toeristen rond de dertig jaar, waar Oostenrijk in de zomer veel 50-plussers trekt. Om de jongeren die 's winters komen skiën, 's zomers óók naar het land te 'lokken', is de toeristenindustrie zich ruim zeven jaar geleden gaan storten op typische bergsporten.

De afgelopen jaren zijn veel ski-leraren 's zomers les gaan geven in deltavliegen en paragliding (met een bestuurbare parachute van een helling afrennen tot je gaat dalen). In de meeste dorpjes en hotels worden mountainbikes verhuurd. En op iedere daarvoor geschikte rivier kunnen bezoekers met een kano of in een grote rubberboot de stroom afvaren.

Toch staan bergwandelen en bergbeklimmen nog steeds bovenaan in Oostenrijk. Op allerlei manieren proberen de Oostenrijkers nieuwe mensen te interesseren voor deze sport. Zo kwam het van hut naar hut wandelen jaren geleden al in, en nu rukt het *Wandern ohne Gepäck* op. Om te kunnen wandelen zonder bagage, moeten de bezoekers wel een van te voren uitgestippelde route lopen. Aan het eind van elke middag bereiken de wandelaars een bepaald doel, waar in de loop van de dag hun bagage al is afgeleverd.

,,Mountainbiking heeft ondertussen al een tweede plaats veroverd. Deze fietsen met rond de 18 versnellingen zijn uitermate geschikt voor bergtochten zolang de bergpaadjes maar worden gevolgd en er tijdens dalingen flink wordt geremd. Voor mensen die een hekel hebben aan lange wandelingen, maar wel gek zijn op de natuur en rust, zijn deze fietsen een uitkomst.

Een goede conditie is hiervoor overigens een vereiste, want in de bergen fietsen is wel even wat anders dan tegen de wind op een Nederlandse vlakke weg'', vertelt Hedy Gout uit eigen ervaring.

Vliegen

Wat vooral tot de verbeelding van veel jongeren spreekt, maar erg veel geld kost, is vliegen. Omdat het al snel een paar dagen duurt voordat een beginner de eerste vaardigheden van paragliding of deltavliegen onder de knie heeft, lopen de kosten in de honderden guldens.

Paragliding is goedkoper en gemakkelijker te leren dan deltavliegen. Toch kost een kennismakingscursus paragliding van een halve dag ongeveer 100 gulden. Voor een cursus van drie dagen moet een toerist al snel 400 gulden betalen. Een kennismakingscursus deltavliegen wordt meestal niet gegeven omdat principes van deltavliegen niet binnen vier uur bijgebracht kunnen worden. Wanneer iemand wil gaan deltavliegen moet hij of zij een cursus van ongeveer vijf dagen volgen die ruim 500 gulden kost.

Wat dat betreft is rafting (wildwatervaren in een grote rubberboot) goedkoper. Na een korte uitleg kan de sport onmiddellijk worden beoefend. Een tocht van ruim een uur in een rubberboot over een al dan niet wild stromende rivier kost overigens ook nog zo'n 50 gulden per persoon.

Een andere nog niet aangestipte sport in opkomst in Oostenrijk - maar dit is dan ook een sport die niet echt 'berg-afhankelijk' is - is golf. In Oostenrijk zijn op het moment dertien 18-holes tellende golfbanen, waar elke toerist, tegen betaling natuurlijk, welkom is. De Green Fee (de entree) loopt in Oostenrijk uiteen van 32 gulden op door-de-weekse dagen tot 64 gulden in het weekend.

Vrees

,,Het grote voordeel van de zomersporten is dat je net zoals bij skiën niets van te voren hoeft te bespreken en ter plekke kunt kijken wat je leuk vindt'', aldus Hedy Gout. Een door natuurliefhebbers gevreesd nadeel zou echter de aantasting van de natuur in de bergen kunnen zijn. Volgens de directeur van het Oostenrijks Toeristenburo Lukas vormen de toeristen absoluut geen bedreiging voor de bergen.

,,Wij houden juist heel veel rekening met de natuur, daar wordt de sport op afgestemd'', aldus Lukas. ,,En daarbij is Oostenrijk zo enorm groot, dat de bergen niet worden overbelast'', vult Hedy Gout aan. De vrees van de natuurliefhebbers is overigens niet vreemd, want vast staat dat de bergen te lijden hebben onder het groeiende aantal skiërs.

Dat de zomersporten toeristen lokken is te zien aan het groeiende aantal toeristen dat het land bezoekt. Nederlanders blijken ook veel te voelen voor sportieve vakanties.

Volgens Hedy Gout begon 1989 stormachtig, met tien procent meer boekingen dan in de eerste maanden van 1988. In de loop van het jaar viel die belangstelling wat terug. Over het hele jaar zal het aantal Nederlandse Oostenrijkgangers nagenoeg gelijk zijn gebleven gebleven aan dat in het groei-jaar 1988.

pien wildeman

Wandelen tussen een kudde Ierse schapen

Dingle is een schiereiland in het zuidwesten van Ierland en het westelijkste plekje van Europa. Als je vandaar de Atlantische Oceaan op vaart, kom je vanzelf in Amerika uit. Logisch dat in zo'n geïsoleerd uithoekje van Europa tradities langer in stand blijven dan ergens anders.

● *Hooguit een boer met hond kom je onderweg tegen*

Het is nog niet eens zo heel lang geleden (begin vorige eeuw) dat zich in Ballinclare *faction fights* afspeelden. Hele families, onder normale omstandigheden van elkaar gescheiden door een berg of een rivier, gingen elkaar daar met lange stokken te lijf. Waarom zo'n vete werd uitgevochten wisten de meesten niet eens.

De meest beroemde faction fighter was heette Kennedy. Alle Kennedy's hadden een bijnaam, omdat het aantal gewone voornamen tekort schoot om broers, neven en ooms uit elkaar te kunnen houden. Alleen de naar Amerika geëmigreerde John F. had later geen bijnaam nodig.

In Dingle worden verscheidene heilige bronnen nog steeds ieder jaar bezocht, zoals die bij Minard Castle. Volgens de overlevering zou er een goudvis in wonen, die geluk en gezondheid brengt aan wie hem ziet zwemmen.

In dit deel van Ierland gaat Iers vóór het Engels, dat in de meeste andere delen van de republiek de voertaal is. Voor traditionele muziek en dans hoef je maar de eerste de beste pub binnen te stappen.

Maar ook de mentaliteit van de mensen op het schiereiland verschilt van die van andere Ieren. Ze hebben namelijk geen haast op Dingle. De toerist die ergens de weg vraagt, realiseert zich na een kwartier dat hij door de schiereilandbewoner is betrokken in een diepgaand gesprek over het weer, de politieke situatie en de voordelen van een border collie boven een andere hond.

Aan al die dingen heb ik van de zomer uren lopen denken toen ik de Dingle Way aflegde, een wandelpad dat over dertig mijl ofwel vijftig kilometer van Tralee (ook alweer zo'n mooie Ierse naam) naar Dingle voert. Een wandeling die zich goed laat splitsen in drie etappes van 16 à 17 kilometer elk.

Maar voor ik op pad ging, sprak ik eerst met J.B. Malone, de nestor van de Ierse lange-afstand-wandelpaden, die er in zijn leven al vier boeken en vierduizend artikelen aan heeft gewijd. Zijn vrienden menen dat zelfs de ezels en de schapen onderweg het tanige, gebruinde hoofd herkennen. 'Dag meneer Malone' blaat het schaap en balkt de ezel, voor wie de taal der dieren verstaat.

Intussen moet de bejaarde Malone zelf niets van zulke prietpraat weten en strooit hij praktische informatie kwistig in het rond. Dat het dragen van stevig schoeisel en het meenemen van warme kleding, proviand, zaklamp en fluit op de routes raadzaam is. Het weer kan snel omslaan op de hoogvlakte. En dat de bruggetjes in de bergen met enig wantrouwen moeten worden genomen, omdat ze in de winter kunnen zijn beschadigd door het dan tomeloze geweld van kolkend water.

Al 28 gemarkeerde paden zijn er in Ierland, met aansprekende namen als Slieve Bloom Way (heb ik ook een stukje van gelopen, prachtig, door metershoge hei), Kerry Way en South Leinster Way. Het aantal zal in de komende jaren nog toenemen. En ook de Dingle Way zelf wordt uitgebreid van een enkelspoor tot een lus van honderd kilometer.

Wandelen in een woest, majestueus landschap, met altijd wel ergens schapen te zien en ook het afwisselend licht en donker kleurende water van de oceaan, die het schiereiland aan drie kanten omgeeft.

„Een interessante ervaring", zegt J.B. Malone van lange-afstandwandelen, „is dat je steeds opnieuw ontdekt wat eerst alleen de horizon was". Voor hem zelf geldt dat in extra mate: hij ontmoette zijn vrouw tijdens een wandeling. Ooit verscheen ze aan zijn horizon, nu is ze de moeder van hun kroost.

Picknicken

The Dingle Way heet in het Iers *Sli Chorca Dhuibhne* en begint in het per trein bereikbare stadje Tralee. Je loopt langs een kanaal dat afhankelijk van het tij vol water staat of een modderige bodem toont. In de verte is de windmolen van Blennerville te zien, gerestaureerd door milieubewuste inwoners die er weer op de traditionele manier koren malen.

Tussen Blennerville en Camp liggen vijf mijlen schitterend natuurgebied, doorsneden door drie riviertjes: Curraheen, Derryquay en Derrymore. Bij de smalle bruggetjes die er overheen voeren, is het gezellig picknicken. Alleen tijdens de afgelopen ongewoon warme zomer waren er veel midgets, miniscule rotvliegjes, die al stekend hevige jeuk veroorzaken.

Nog voor je Camp bereikt, wacht een verrassing: het verlaten dorpje Killelton dat, overwoekerd door hoog opgeschoten onkruid, langzaam tot verval overgaat. Ooit woonden twintig families hier tevree tesaam, maar tijdens de rampzalige hongersnood tegen het midden van de vorige eeuw, die tienduizenden Ieren tot emigratie naar de Verenigde Staten dwong, konden ze de huur niet betalen. 'Er uit', zei de Engelse landlord.

Wie zulke verhalen aanhoort in de pub van Camp, gezeten achter een warme whiskey, kan de ogen bijna niet droog houden en begrijpt waarom de meeste Ieren wat vijandig tegenover de Engelsen staan en althans enig begrip kunnen opbrengen voor het verboden Ierse Republikeinse Leger (IRA).

Trouwens, ten tijde van die mislukte aardappeloogst, waarbij de Ieren stierven als ratten, gaf de toenmalige Engelse koningin Elisabeth een bedrag van vijf pond voor de slachtoffers van de hongersnood. Maar om in eigen kring geen scheve ogen te krijgen, schonk zij een zelfde bedrag aan een hondenkennel in Londen.

In het café in Camp beging ik niet de fout die veel Nederlanders maken, namelijk een fooi geven. In sommige pubs in de hoofdstad Dublin wordt dat misschien geaccepteerd, in een plattelandscafé nooit. Het bestellen van een pul Guiness of een glas Jameson is een zakelijke transactie en wie denkt dat de kastelein blij is met een kleine toegift vergist zich deerlijk.

De herbergier in Camp vertelde dat een Amerikaan zelfs eens verscheidene dollars op de bar achterliet. Hij was hem achterna gesneld, had hem het geld in de zak gepropt en hem te verstaan gegeven dat hij voortaan beter een ander café kon opzoeken. Van een vaste klant, die uitgroeit tot een goede vriend, accepteert de kastelein hoogstens een enkele keer een aangeboden glas.

De tweede wandeldag begint na een uitgebreid ontbijt op het *bed and breakfast*-adres bij de Finglas rivier. In het oosten kun je het fort Caherconree zien liggen. Er is een legende aan verbonden. De Noorse held Cuchulainn had zijn zinnen gezet op Blathnaid, de vrouw van de fortbewoner, de tovenaar King Cu Roi Mac Daire. Op het moment dat de tovenaar de bescherming van zijn fort verliet, deed zijn vrouw melk in de Finglas rivier stromen. Cuchulainn zag het teken en doodde de tovenaar.

Mijlenlang wandel je door uitgestrekte turfvelden. Vanouds heeft de bevolking recht op het steken van turf voor de verwarming van het eigen huis. Zwaar werk, hele gezinnen zie je er mee in de weer. Logisch, want turf verbrandt snel, dus je hebt er veel van nodig. Bovendien weegt het als het gestoken wordt acht keer zo zwaar als wanneer het gestookt wordt. Het speciale gereedschap dat er voor wordt gebruikt, heet in het Iers *sleân*.

Halverwege de wandeling bereik je op de tweede dag het strand van Inch, wel het mooiste strand ter wereld genoemd. Twee films zijn er opgenomen: *The playboy of the western world* (1962) en *Ryan's daughter* (1969). De Ieren parkeren er rustig hun auto's tegen de vloedlijn en dan is het strand ineens niet meer het mooiste ter wereld.

In dit deel van het schiereiland kom je veel menhirs tegen, de bekende kegelvormige stenen uit de boeken van Asterix en Obelix, waarvan de oorspronkelijke betekenis nog altijd een raadsel is. Maar eigenlijk ben ik meer geïnteresseerd in de vroegere Tralee en Dingle spoorweg, die tot de gevaarlijkste ter wereld behoorde en waarvan je af en toe nog sporen ziet. Op Tweede Pinksterdag in het jaar 1893 viel er een locomotief van dertig voet hoogte in de rivier, waarbij drie mannen en negentig varkens om het leven kwamen.

Annascaul, overnachtingsplaats na de tweede etappe, bezit twee interessante pubs. De een is genoemd naar de vroegere eigenaar Tom Crean, die met mannen als Scott en Shackleton ontdekkingsreizen naar de Zuidpool ondernam. Helaas, the South Pole Inn is gesloten. Tegen de muren staat genoeg hout opgestapeld om er een nieuw café dan wel een nieuwe poolvaarder van te bouwen. Wel geopend is het café van Dan Foley, dat met zijn felle kleuren op geen poster van beroemde Ierse pubs ontbreekt.

De derde dag is de zwaarste dag. Tot aan Minard Castle gaat het nog wel. De ruïne van het kasteel, ooit gebouwd door de Knight of Kerry, is van verre te zien. Dichterbij gekomen overheerst verbazing dat de af en toe krachtige wind uit zee de laatste resten van het eens machtige bouwwerk niet heeft doen instorten. Dat het gevaar daarvoor bestaat maakt een bordje duidelijk.

Maar dan gaat het pad dwars door velden vol schapen omhoog en heel wat keren moet je via houten opstapjes over stenen omheiningen klimmen. Meer mensen dan een eenzame boer met zijn herdershond kom je niet tegen. Vroeger moet dat anders zijn geweest, getuige de vele nederzettingen uit een ver verleden, meestal in een cirkel gebouwd, en primitieve begraafplaatsen.

Maar dan komt Dingle in zicht en langs een kaarsrechte dalende weg bereik je na vijftig kilometer het vissersplaatsje. Met de beste zwarte tong die ik ooit heb gegeten, besluit ik in Doyle's Seafood Bar de Dingle Way. Een tocht om niet snel te vergeten, maar het was dan ook drie dagen prachtig weer. De klanken van Ierse muziek klinken nog in mijn oren na als ik de bus terug neem naar Tralee.

carlo nagel

● *Het Nationaal Buro voor Toerisme (NBT) is vol lof over Maastricht Airport. Geen overvolle vertrekhal en geen vertragingen, zoals op Schiphol tijdens de zomer van 1989.*
Foto: MAASTRICHT AIRPORT

Nederlander twee keer per jaar toerist. In '89 voor 10,6 miljard besteed aan vakanties

● *Wengen in Zwitserland, op 2200 meter, bij skistation Maenlichen. Hier is tenminste nog een klein beetje sneeuw gevallen, maar de liefhebber van wintersport is verder nog niet aan zijn trekken gekomen.*
Foto: ANP

Dat het met de welvaart in Nederland wel goed zit, blijkt ieder jaar opnieuw duidelijk uit de massale volksverhuizingen in de vakantietijd. Gemiddeld gaat iedere Nederlander tegenwoordig bijna twee keer per jaar gepakt en gezakt op vakantie. Vorig jaar bijvoorbeeld, vierden we – allemaal samen – 26,7 miljoen vakanties in het binnen- en buitenland.

We doen het vaker en korter

Bij die gelegenheden wisten we samen zo'n ƒ 10,6 miljard uit te geven, liefst achttien procent meer dan in 1988. Per persoon per vakantie werd ƒ 946,- besteed, tegen ƒ 854,- een jaar eerder. Het kan niet op, zou je zeggen. Maar dan blijkt achteraf dat het met onze rijkdom wel meevalt, want één op de tien Nederlandse vakantiegangers stond na de zomer rood bij de bank door al te uitbundige vakantie-uitgaven.

● *Nederlanders maakten in 1989 maar liefst 26,7 miljoen vakantiereizen. Daaronder ook deze twee strandliefhebbers.*
Foto: PETER DEJONG

Niettemin, het lijkt alsof het geld niet op kan. Want vergeleken met 1988 steeg het aantal vakanties met bijna zeven procent, oftewel 1,7 miljoen korte en lange vakanties. Vooral de korte vakanties (vier dagen of minder) worden steeds populairder. Een lang weekendje Parijs of uitwaaien in Scheveningen, we hebben er tegenwoordig – vooral door de ATV – de tijd voor. Wie een korte vakantie opneemt, wil ook niet zo nodig erg ver weg gaan. Het aantal binnenlandse vakanties is het afgelopen jaar daardoor met één miljoen gestegen en het aantal buitenlandse met ongeveer 700.000.

Nederland

In ons eigen land hielden we in 1989 8,7 miljoen korte vakanties en 6,8 miljoen lange vakanties (vijf dagen of meer). We gaan dus wel veel vaker met vakantie, maar ook steeds korter. Vooral de lange vakanties duren steeds korter, gemiddeld nog geen elf dagen. In het afgelopen jaar bleek – vanwege het mooie weer – het kamperen weer flink populair te worden. Bovendien steeg het aantal vakanties aan de kust en op de Waddeneilanden met bijna 20 procent, terwijl de watersportgebieden in het binnenland het aantal vakantiegangers zagen dalen met vier procent.

Limburg

Limburg doet het volgens adjunct-directeur Frans Jansen van het Nederlands Bureau voor Toerisme (NBT) goed als vakantiegebied. De trend naar meer en kortere vakanties is ook in Limburg goed zichtbaar. Maar de provincie zal dan wél alles op alles moeten zetten om de groei vol te kunnen houden. In samenwerking met de overheid en het bedrijfsleven moet de promotionele slagkracht worden vergroot, vindt het NBT. „Vooral Maastricht is een ideale tussenstop voor mensen die van Amsterdam naar Parijs of omgekeerd reizen, gezien zijn cultureel-historische waarde, infrastructuur, atmosfeer, winkelmogelijkheden en gastvrijheid."
Jansen heeft gemerkt dat Maastricht het vooral in Japan en de Verenigde staten goed doet. „De stad timmert daar zelf erg aan de weg."

Valkenburg

Toch zou Limburg zijn positie beter kunnen uitbuiten, meent Jansen. Op het gebied van overnachtingsmogelijkheden scoort de provincie nog slecht. De laatste jaren zijn er fantastische 4- of 5-sterrenhotels bijgekomen, maar aan goede hotels voor het middenklasse-niveau schort het nog. „En plannen om in Vaals bijvoorbeeld het Drielandenpunt een ander gezicht te geven, blijven sudderen, zonder dat er concreet iets ondernomen wordt."
Nederlands populairste vakantiebestemming, Valkenburg, moet ondertussen goed op zijn tellen passen. „In Valkenburg zijn veel goedkope, maar eenvoudige overnachtingsmogelijkheden. Het publiek raakt echter steeds meer gewend aan een goed ingerichte bungalow, en zal die luxe mogelijk tot standaard gaan verheffen," waarschuwt hij.
Maastricht Airport kan volgens Jansen een grote rol gaan spelen in het vliegvakantieverkeer. Door de enorme vertragingen vorig jaar op Schiphol wijken steeds meer reisorganisaties uit naar de Zuidlimburgse luchthaven om de opstoppingen in het luchtverkeer te ontlopen. 'Beek' is veel flexibeler, waardoor het vakantiecharterverkeer veel vlotter kan verlopen, denkt Jansen. „Ook Noord-Limburg timmert op toeristisch gebied aardig aan de weg", zo constateert hij. De bungalowvakantieparken trekken er veel mensen uit de Randstad en uit België en Duitsland. Maar ook het gebied rond Arcen, met een casino en een kuurcentrum, doet het heel aardig.

Trein

Bij de fervente spoorreizigers geniet Zuid-Limburg overigens een sterk wisselende belangstelling. Trans, de reisorganisatie van de NS, heeft de boekingen voor speciale trips naar het zuiden van deze provincie over de afgelopen twee jaar nauwkeurig bijgehouden. In 1989 boekten 6.485 mensen bij dat reisbureau een trip naar Zuid-Limburg uit het programma 'vakanties per trein of per auto'. In 1988 waren dat er slechts 4.713. Traditioneel is Valkenburg bij dergelijke vakanties met ruim 3.200 boekingen nog veruit de populairste bestemming. Sterk groeiende bestemmingen zijn Slenaken (1003), Schin op Geul (930) en Epen (722). In een ander programma, Trans Citytours, schoot de bestemming Maastricht omhoog, van 1345 naar 2502 reizigers.
Tijd om eens over de grens te kijken. En àls we al naar het buitenland gaan, dan is het vooral naar Frankrijk en West-Duitsland. Je zou bijna zeggen dat we er wel op uitgekeken waren, maar het afgelopen jaar hebben die twee traditionele vakantielanden opmerkelijk genoeg hun positie versterkt.
Dat gebeurde ten koste van het zonnige Spanje en enkele andere zuidelijke bestemmingen die in de jaren tachtig duidelijk in opmars waren. Frankrijk steekt nu als bestemming met kop en schouders boven de andere landen uit. In het afgelopen jaar vierden de Nederlanders er 2,1 miljoen vakanties, liefst veertien procent meer dan in voorgaande jaren. Als we in het buitenland vakantie vieren, is het in één op de vijf gevallen in Frankrijk. Onze Oosterburen staan met een heel klein verschil (2 miljoen vakanties) op de tweede plaats. België is op het ogenblik nummer drie, daarmee is Oostenrijk verdreven naar plek vier. Spanje neemt de vijfde plaats in, maar kreeg in 1989 een opdonder door een daling van het Nederlandse bezoek met vijf procent.

„Het gedrag van de mens is onvoorspelbaar, dat van de toerist nog meer", aldus een sombere Nederlandse reisorganisator een maand geleden. Hij was net tot de conclusie gekomen dat hij er teveel op had gegokt dat Nederland de afgelopen zomer massaal de stranden van de Spaanse Costa's zou opzoeken. Gevolg: duizenden lege bedden. Naar de reden van die plotselinge verandering van koers gist hij nog. „Het is te makkelijk om alles maar op het mooie weer in Nederland te gooien. Turkije, bijvoorbeeld, liep wél als een trein".
Het hotel zal ook dit jaar in het buitenland de belangrijkste slaapplaats zijn, maar we maken tegenwoordig wel steeds meer gebruik van bungalows en appartementen. Uiteraard blijft de auto het vakantievervoermiddel bij uitstek. Sterker nog, de grote toename die in de 'eerdere' jaren tachtig richting vliegtuig te zien was, is voorbij. Het aantal vliegtuigpassagiers bedraagt nu niet meer dan ruim drie procent. Wat wel groeit, is het gebruik van de touringcar of de pendelbus.

Even een paar opmerkelijke cijfers uit een onlangs gepubliceerde studie, die in opdracht van *American Express* werd verricht door het onderzoekbureau Wharton Econometric Forecasting Association. De totale omzet van de toeristische branche bleek in 1987 de twee biljoen dollar te zijn gepasseerd. Er waren in dat jaar mondiaal 101 miljoen mensen in werkzaam en - daarvan keek iedereen nogal op - elf procent van alle consumptieve uitgaven werd aan reizen besteed.
Het Amerikaanse bureau meldde tevens - maar dat was niet zo'n verrassing - dat nog maar 5,6 procent van de totale wereldbevolking naar het buitenland op vakantie gaat en dat er dus sprake is van 'geweldige groeimogelijkheden'. Met andere woorden: de 'boom' in het toerisme is nog maar nauwelijks op gang gekomen.
Voor Nederland gelden uiteraard totaal andere cijfers. Cijfers echter, die duidelijk maken dat de ontwikkeling van het toerisme in Nederland nòg sneller is gegaan. Volgens het Centraal Bureau van de Statistiek brachten Nederlanders al in 1983 zo'n 5,8 miljoen vakanties in het buitenland door. Een aantal dat in 1989 bijna was verdubbeld tot 11,2 miljoen.

Individueler

Volgens Ferdinand ('Ferry') Fransen, directeur van Arke en voorzitter van de sectie touroperators van de ANVR, zijn er nog voldoende groeimogelijkheden voor de Nederlandse reisorganisaties. „Zeker op het gebied van de georganiseerde reizen. In de tweede helft van de jaren tachtig is een soort toerisme op gang gekomen waarin geweldige mogelijkheden liggen. Ik doel daarmee op de individualisering. Niet meer met z'n driehonderdvijftigen tegelijk op zaterdag naar Torremolinos, maar op een zelf gekozen dag met je gezinnetje naar Amerika. Waar een auto klaar staat. En waar je een week strand en een week rondreis hebt geboekt. In de toekomst zal het voor het grootste deel zo zijn dat wij – als reisorganisator – de bouwstenen aandragen en dat de klant die bouwstenen zelf samenvoegt tot een compleet arrangement, aangepast aan zijn individuele eisen."

Wintersport

Een groot nadeel heeft al dat 'geïndividualiseer' wel: nu velen er met de eigen auto op uit willen, neemt de druk op het milieu sterk toe. Zeker in de Alpen en rondom de Middellandse Zee waar, volgens cijfers van de ANWB, 98 procent van de naar het buitenland trekkende Nederlandse vakantiegangers verpozing zoekt. Marnix Viëtor, van de Stichting Nederlandse Milieugroep Alpen, luidt nu al zo'n tien jaar de noodklok, maar zag in die tijd de problemen alleen nog maar toenemen. Het Alpengebied is volgens hem het meest bedreigde berggebied ter wereld. „Het heeft de natuur miljoenen jaren gekost om de Alpen tot een schitterend natuurgebied te maken met een unieke flora en fauna. De mens dreigt het, ten behoeve van miljoenen winter- en zomertoeristen, in een paar jaar te verwoesten."

Dit jaar verwacht de ANWB dat zo'n 1,25 miljoen Nederlanders in het buitenland gaan wintersporten. Van dat aantal gaan er circa 830.000 alpine skiën en 200.000 langlaufen. De overige 210.000 Nederlandse toeristen zullen vooral gaan wandelen of andere wintersportgenoegens (?) zoeken. Oostenrijk blijft het meest favoriete land, waar ongeveer 60 procent van de wintersportvakanties wordt doorgebracht. Als de vele korte ski- en wandelvakanties in het Sauerland, de Harz en de Eifel worden meegeteld, dan komt West-Duitsland op de tweede plaats, op de hielen gevolgd door Zwitserland. Frankrijk en Italië komen op de vierde en vijfde plaats. België staat met de korte wintersportvakanties in de Ardennen op de zesde plaats. Bij de Nederlanders, die nieuwe en rustige skigebieden zoeken, worden de Franse Pyreneeën en Bulgarije de laatste jaren populairder.

File

Ongeveer de helft van de 1,25 miljoen Nederlandse wintersportvakanties zal in februari worden gehouden. Dat betekent vooral in de krokusvakantie (als ook nog eens veel Westduitse en Franse vakantiegangers op weg gaan) een geweldige druk op de toegangswegen en de populaire wintersportgebieden. Spreiding van de krokusvakantie is daarom dringend nodig. De wintersportlanden zelf hebben inmiddels redelijke oplossingen gevonden. Zo spreidt Oostenrijk de krokusvakantie voor scholen in drie perioden van een week. Frankrijk kent veertiendaagse wintervakanties gespreid over drie landsdelen en de carnavalsvakantie van één week in Zwitserland valt begin maart, dus net nà de Nederlandse krokus. Tegelijk met de Nederlandse voorjaarsvakantie wordt echter ook in Oberösterreich en Steiermark schoolvakantie gehouden.

Skiliften

Alles bij elkaar worden de Alpen jaarlijks door zo'n 50 miljoen mensen bezocht. De meesten komen per auto. Uitlaatgassen vormen, samen met de uitstoot van industrieën, de grootste vijand voor de Alpen. Deze bergstreek wordt ook nog eens bedreigd door de alsmaar voortdonderende ontwikkeling van de wintersport. Voor die skitoeristen zijn de Alpen nu al bedekt met een spinneweb van 14.000 skiliften die 40.000 pisten ontsluiten waarover per jaar 25 miljoen skiërs op hun scherpe latten naar beneden suizen. Gevolg: die mooie donswitte skipisten, veranderen 's zomers dikwijls in een blubberige helling waaruit bijna alle leven is verdwenen.

Zeker in Zwitserland en Oostenrijk is om milieuredenen het gehamer aan nieuwe skiliften inmiddels zo goed als verstomd. Of het is om oude installaties te vervangen. Maar er ligt een nieuw gevaar op de loer: de onweerstaanbare opmars van de kunstsneeuw. Een skigebied zonder sneeuwkanonnen is al bijna ouderwets. Gevolg is dat de verwoestingen door ski's toenemen en de Alpenweiden in de lente langer onder de sneeuw blijven liggen. Daardoor wordt de ontwikkeling van planten, bloemen en bomen aanzienlijk geremd, soms verdwijnt de groei zelfs. De economische exploitatie van de Alpen had de normen al overschreden. Nu gebeurt dat nog eens extra.

peter bruijns

Vakantiebloot

Gorbatsjov heeft het in zijn nieuwsjaarsboodschap gezegd.
De laatste tien jaar van deze eeuw *kunnen* de beschaafdste worden uit de wereldgeschiedenis.
Hij doelde op het feit dat bikini en badpak het gaan winnen van het strandbloot.
Héél fijn. Want één slechte vakantie-ervaring kan al leiden tot een trauma.

We kankeren dat ons milieu naar de mallemoer gaat, met een partij borsten die de strijd tegen de zwaartekracht heeft verloren maak je de zure regen natuurlijk alleen maar erger.

En het verbaast ons niks.

Alleen al het feit dat wij niet eens een *term* hebben voor *oben ohne* en *topless* is een teken aan de wand.
Veel van onze jonge poezen en oude meisjes zijn immers van mening dat ze zomaar alles mogen laten zien en bengelen als ze met vakantie zijn.

Maar toevallig wenst niet iedereen ongevraagd gekonfronteerd te worden met de belendende percelen van Toos als wij vijftien dagen lang aan het zwembad van hotel Punta del Mar in Torremolinos zitten te piekeren over die andere vijftig weken van het jaar.
Bovendien beloofde de folder ons vrij uitzicht op zee.

Mannen doen toch ook niet alles uit als ze met vakantie zijn? Terwijl – en dat komt er nog eens bij – een stevig gebouwde en besnorde vent met een witte dikke buik en dito kuiten met daaronder een paar zwarte sandalen er ook nog eens hartstikke stoer uitziet.
Wij kunnen, kortom, de meisjes soms niet van ons afslaan.

Alleen als bloot funktioneel is, mag het. Volgens Sylvia Kristel. Hebt U haar ooit oben ohne aan het strand zien liggen? Nee. Omdat het niet funktioneel is.
Maar die van ons moeten zo nodig. Thuis rondmarcheren in de panty met verstevigd kruis en stalen neuzen, zodra ze zilverzand ruiken zijn ze niet meer te houen.

En teveel bruin is behalve slecht ook nog uit de mode.

Wij vermoeden dus dat de verlegen vrouw in degelijk Terlenka-badpak en met gespikkelde badmuts op d'r hoofd het gaat maken.

Want hebben wij, sinds het alles-moet-kunnen-tijdperk uit de jaren zestig, niet tevéél bloot gezien? En niet alleen op het strand.
Want ook de badschuimmeisjes op de Ster hebben al niks meer aan.
De stoeigeiten van Vérotique gaan van gekkigheid zitten kronkelen op de uitlaat van een Harley-Davidson.
Het komt nog zover, wat god verhoedde, dat Ien Dales haar step-in laat zakken om vooral de trend maar niet te missen.

Een paar afspraken dus voor de komende zomervakantie.

Oben ohne mag alléén als ze recht vooruit kijken.
Als ze zich bevinden – voor zover ze er *zijn* natuurlijk – op de plaats waar ze volgens de anatomie ook thuis horen.
En, ook belangrijk, dat ze niet verstorend werken op milieu, natuur en directe omgeving.

Er is, begin jaren tachtig, namelijk een foto gemaakt aan het strand te Nice, vlak voor de start van de Tour de France. En op die foto sta ík. Die kiek is mij dierbaar ook. Omdat het namelijk de laatste foto is waarop ik, zelfs in zwembroek, nog redelijk patent uitzie.
Maar juist op die foto – zie de tekening – zit er zo eentje, schuin links van mij, in de zon. Oben ohne.

Vandaar, dus.

jos van wersch

Rome!, je verleidt en je stoot af. Rome!, je stinkt en je stikt. Rome!, je zit propvol en je (motorisch) verkeer loopt voortdurend potvast. Rome!, wat is er met je aan de hand?
De stad pronkt niettemin met haar schoonheid, haar historie, haar uitstraling en haar ietwat hooghartige Romeinen. En terecht. Want, Rome blijft Rome. Eens legendarisch gesticht door tweeling Romulus en Remus na door een wolvin in de schaduw van een vijgeboom te zijn gezoogd.

Nog steeds leiden alle wegen naar Rome

Een nederzetting op de Palatijnse heuvel van uitsluitend mannen werd, na de Sabijnse maagdenroof, een Eeuwige Stad met ook vele mooie vrouwen aan beide zijden van de Tiber. Een stad met een onschatbare rijkdom. Aan monumenten en kunstwerken, aan voortbrengselen uit alle perioden der beschaving, aan bijna vierhonderd kerken en ontelbare kapelletjes, aan honderden pleinen en pleintjes, aan.....wat bezit Rome eigenlijk niet? Nog steeds leiden alle wegen naar Rome. En dus stroomt nog steeds de 'wereld' naar *Roma, città aperta*. Colosseum en Piazza di Spagna (klik, klik: overal volop fotograferende Japanners); Piazza Navona en Fontana di Trevi ('wonderful!, splendid!': overal in extase verkerende Yanks); thermen, triomfbogen, tempelresten (overal geïmponeerde Duitsers, 'grossartig!'; vertederde Fransen, 'formidable!'; verbaasde Nederlanders, 'Fantástisch, zeg!' en tal van anderen uit de gehele wereld). Rome, een eeuwige magneet. Rome, een miljoenenstad die naar adem snakt. Maar niettemin hartstochtelijk leeft.

Rome heeft vele dimensies. Rome der rijken en (lichtjes aftakelende) aristocraten. Rome der armen en vrijwel aan hun lot overgelaten paria's. Rome der illegalen aan de zelfkant van een meeslepende en tegelijkertijd moordende samenleving. Rome der rustigjes maar gulzig levende Romeinen sámen met dag in en dag uit ontelbare gasten overal vandaan. Rome der kunstliefhebbers en der geestelijken van beiderlei kunne. Rome der criminelen, helaas ook van beide geslachten en van alle rassen en leeftijden. Rome: een borrelende smeltkroes. Dag en nacht. Aan één stuk door.

● *Het verkeer dat Rome verlamt. Elke dag opnieuw*

Individualisten

Rome der Romeinen. Als zij in de buitenwijken, of nog verder in de heuvels *Castelli Romani*, wonen dan dienen zij in auto, bus of tram tweemaal daags zo'n twee uren uit te trekken om al forensend heen en weer tussen werk en woning te trekken. En de metro, de ondergrondse dan? Ach, die kan het va-et-vient al jaren niet meer aan. En ander openbaar vervoer? Stikvol en eveneens langzaam vooruit kruipend. Het verkeer én het parkeren in Rome is als een vloek, als een crime. Buitengewoon ergerlijk. Het verkeer verlamt het hart van de stad, het stinkt en het stagneert. Driftig claxonneren hebben de Romeinen zich grotendeels afgeleerd ('Wij zijn geen Napolitanen!') en bovendien helpt dat getoeter geen zier. De Romeinen berusten. Het liefst in een auto. Per slot van rekening zijn ze tevens Italianen en dus is en blijft de auto een heilige koe. Mijn goede vriend Giorgio di Clementi, gewaardeerd architect en Romein als geen ander, drukte het zó uit: „Mijn auto is als mijn huis. Een bezit waar ik voor betaal. Brandstof, belastingen en zo meer.

Ik zit liever alleen in mijn auto een uur in de file dan in een propvolle bus. Ik doe dan wat ik wil. Ik luister naar de radio, steek een sigaret op, kijk naar mooie vrouwen of sla een blik in de krant". Net als Giorgio doet geen enkele Romein in zijn auto de veiligheidsgordel om. Het is wel verplicht, maar niemand houdt er zich aan en geen enkele agent verbaliseert. Giorgio: „Mijn auto is als mijn huis. Daar doe ik in wat ik wil. Thuis loop ik ook niet in boeien rond". Romeinen. Individualisten op en top. Dat verkeer. Het krioelt en het kringelt. Brandweerwagens, ambulances en politie-auto's hebben, als het ergens in het centrum van Rome 'brandt', vaak de grootste moeite om snel ter plekke te komen. Het kost soms mensenlevens. Afgelopen maand drie. En verleden week bleef een ambulance tussen verkeerd geparkeerde auto's in de Via Maddalena steken. De 'crew' sprong er uit, greep een brancard en rende zo'n honderdvijftig meter verder naar de plek waar een levensmoede jonge vrouw vanaf de derde verdieping uit het raam gesprongen was. De vrouw werd op het draagbed gelegd, zo'n honderdvijftig meter terug naar de 'gestopte' ambulance gedragen die vervolgens in z'n achteruit werd gezet en met gillende sirenes pijlsnel richting ziekenhuis San Giacomo verdween. Ook dit is Rome.

● *Rome, Vaticaan: uitputtend fascinerend.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Rome der armen, illegalen en criminelen. Werkelozen, kanslozen en daklozen. Bedelaars en drugsgebruik(st)ers. Zakkenrollers en overvallers. Prostituées en traverstieten, pooiers en penose. Rome is, op dit vlak, niet anders dan alle andere grote Europese steden. Amsterdam, Parijs, Londen, Hamburg, Marseille.... „Maar in Rome zijn het niet alleen Italianen", benadrukte Giorgio en het leek of hij, tegen zijn gewoonte in, een beetje boos werd. De volgende dag. Het dagblad 'Il Messaggero' berichtte over een 'zuiveringsactie' door de politie. Drieënzeventig aanhoudingen in amper achttien uren in Rome's historisch centrum alléén. Onder hen drie Nederlanders, twee Zweden, zes Chilenen, zeven Algerijnen, vijf Brazilianen en acht Peruanen. Oriëntatie in en rond het altijd drukke 'Stazione Termini'. Daar 'spookt' van alles rond. Haastige reizigers en tijdloze 'hangers'. Gegoede burgers en loerende kruimeldieven. Snuffelaars in vuilnisbakken en bedelaars. En opvallend veel zwarten. Ze verlieten de armoede in hun land in de hoop in Rome enig geluk te vinden. Doch Rome bleek keihard en voor hen zónder een fritseltje fortuin. Berooid zwerven ze er rond, om de haverklap duiken ze in 'Stazione Termini' op en staren met holle ogen naar vertrekkende treinen. Hulpeloos, hopeloos. En duiken weg als patrouillerende agenten verschijnen. Die figureren, te voet en gemotoriseerd, overál in Rome. Treden, als het moet, vlug en hardhandig op. En houden grif aan, waarna de 'betrapten' niet zo snel in vrijheid worden gesteld. Mildheid op z'n Nederlands kennen ze er nauwelijks. A propos, een woning in Rome kost een klein vermogen. Appartementen in het hart van de stad zijn moeilijk te krijgen en schreeuwend duur. Pak weg, zo'n tienduizend gulden per vierkante meter. Japanners echter dokken grif vijftien tot twintigduizend gulden per vierkante meter. Ze kopen momenteel veel op, die Rijzende Zonboys met veel Yens. Om zich blind te kunnen staren op een stad die zij toch nooit zullen begrijpen....Zo is Rome nu eenmaal (vooral voor Aziaten).

Mysterieus

Rome der toeristen. Nergens in Europa bestaat een zich zelf respecterend reisbureau dat niet voortdurend trips en arrangementen naar en in Rome in voorraad heeft. Iedereen wil wel eens naar de Eeuwige Stad. En de Romein zélf is er al generaties aan gewend overal aan beide zijden van de Tiber (om over het Vaticaan nog maar niet te spreken) met vreemdelingen geconfronteerd te worden. Die trekken dag in en dag uit, jaar in en jaar uit te voet, in bussen, in trams en soms met eigen vervoer (om zich á la minute te pletter te schrikken in het hen opzwelgende verkeer) door Rome. Van Campidoglio naar Piazza Venezia, van het Capitool naar het Colosseum, van de thermen naar de tempels, van de St. Pieter naar een toeristen-taveerne in Trastevere, van de Via Appia naar Tivoli. Om, aan het eind van lange dagen, doodmoe en overweldigd door indrukken in bed in slaap te vallen. Maar leren zij écht Rome kennen? Ontdekken zij wérkelijk de vele verborgenheden, de vele pareltjes, de massale intimiteiten van een stad die eeuwig is? Nauwelijks. Want, in weerwil van dat ándere ontstellende Rome, is daar nog steeds (en zal, naar alle waarschijnlijkheid, ook steeds blijven óók) dat wondermooie, mysterieuze, imponerende, vertederende oude Rome aller tijden. In de vele kerken bijvoorbeeld. Verdiep u er in de historie van deze museumachtige gebedshuizen en laat een verbluffende artisticiteit over u heen gaan. Loop van de Piazza di Spagna (vriend Giorgio: „Piazza di Spagna is geen plein maar een salon"), na er urenlang zittend op de marmeren trappen te hebben genoten, de Via dei Condotti in. Zoek in het wereldberoemde, oude Café Greco een plaatsje, kijk naar de chique van de stad en bedenk dat lang voor u Goethe, Stendahl, Camus en vele, vele andere befaamde schrijvers én schilders én beeldhouwers én dichters én actrices én acteurs uit de gehele wereld er aan een kopje espresso geslurpt hebben. Slenter vervolgens de Via dei Condotti in, richting Piazza Cavour, en verwen uw ogen aan sjieke etalages van even sjieke luxe-winkels (Gucci, Beltrami, Borbonese, Bulgari) en zoek, eenmaal aan de Tiber gearriveerd, de smalle stenen bruggetjes op die naar het eilandje in de rivier voeren.

'Isola di Trevi' ofwel een stille 'oase' in de drukte. Met een oud kerkje, met een oud kloostertje, met het ziekenhuis Fatebenefratelli en met de 'trattoria' Sora Lella. Een krom getrokken eethuisje dat oude Romeinse gerechten op de kaart voert (gestoofde ossestaart ofwel 'Coda alle vaccinara', geroosterd lam ofwel 'Abbacchio al forno'), een voortreffelijke 'Frascati' in het wijnglas schenkt en er uitziet alsof Julius Caesar er nog heeft gegeten. Zo zijn er duizenden heerlijke plekjes in deze stad-zonder-einde. Met of zonder de zang van Luciano Pavarotti, de stem die men overal uit luidsprekers hoort. Samen met die van o.a. Gianna Nannini. Mamma mia!, we hebben de theaters, de cabarets, de 'ristoranti spettacolo' nog niet eens gememoreerd....Om het over de andere ontelbare restaurants van allerlei soort en van allerlei niveau nog niet eens te hebben. Ook dát is Rome.

Rome, je hebt het moeilijk. Je stinkt en je stikt (bijna). Maar je blijft wat je was: een uitputtend fascinerende stad. Ik ken je een beetje, maar het is niet meer dan de herinnering aan een vluchtige kus. Rome!, ik wil méér. Want ik ben aan je verslaafd. En dus heb ik een dezer dagen opnieuw een muntstuk in de Trevi-fontein geworpen. Hij of zij die dat doet, weet namelijk zeker dat hij in Rome zal terugkeren....

nino tomadesso

Smalle straatjes en steegjes. Smalle trappen en treden. Smalle huisjes met smalle venstertjes en smalle balkonnetjes. Smal, smal, smal. Gandria is wis en waarachtig niet breed.
Het oude vissersdorpje is geplakt tegen de rotsige voet van de *Monte Brè*. Het spiegelt zich voortdurend in het zacht kabbelende water van het *Lago di Lugano*.

Stille genieters gaan naar Ticino

Gandria. Dorpje met alleen maar voetgangers. De tijd schijnt er te hebben stilgestaan. Hoewel, in de restaurantjes wordt er al lang niet meer op houtvuur gekookt en in het gelagzaaltje van *Locanda Grandiese* hangt een kleurfoto van Horst Tappert ofwel tv-ster Derrick aan de muur. Met een opdracht aan ene Liliana. Gandria. Een vlekje aan de oostelijke oever van het meer van Lugano. Het is op z'n mooist als je het via het water bereikt. Aan boord van een van de vele boten die, ten faveure van toeristen, kriskras over het meer kruisen. Gandria met de klokkentoren van het San Vigiliokerkje als spits omhoog wijzend bakentje van een oud (het bezit documenten uit de vijftiende eeuw) dorpje zoals er, aan de Zwitserse en Italiaanse oevers van het meer, zovele zijn. Castagnola, Caprino, Campione, Melide, Bissone.....

Lugano en zijn meer. Lugano en zijn achterland. Het kanton Ticino. Laagvlakten en berglandschappen. Als een uitgestrekt parkregio aan de belangrijke Europese noord-/zuid-verbinding: de Gotthard spoorlijn en autosnelweg (met de 16,8 kilometer lange tunnel). En, niet te vergeten, de brede St. Bernardino-weg (met 7 kilometer lange tunnel). Ticino: fantastisch mooi Zwitsers (natuur)gebied met Italiaans sprekende bevolking. Overal wordt men er geconfronteerd met een mengeling van Zwitserse gastvrijheid en degelijkheid, van Italiaanse vrolijkheid en charme. Italië is amper twintig kilometer verwijderd. De lente komt er elk jaar opnieuw met een exotische bloemenpracht, de zomer met subtropisch klimaat, de herfst met een verblindende kleurenrijkdom en de winter met milde temperaturen. Geen wonder dat Lugano een kuuroord is. En een geliefd vakantieoord bovendien.
Ticino. Dat is niet Lugano alléén. Dat is óók Locarno, Ascona (aan het Lago Maggiore), dat is Bellinzona, Giubasco, Biasca, Mesocco in het imponerende landschap van valleien en bergen. Meer dan tien miljoen overnachtingen boekte kanton Ticino verleden jaar. Het staat als Zwitsers toeristisch gebied op de vierde plaats. Na Wallis, Graubünden en Berner Oberland.

De vakantievierder in Ticino is van huis uit een (stille) genieter. Van al het moois, ook op het culturele vlak, om hem heen; van de zeer Italiaans getinte keuken en van de vriendelijkheid in hotel en in pension. De wandelaar bijvoorbeeld komt er zeer aan zijn trekken. In Ticino is een dicht net van wandelwegen aangelegd: circa 2000 kilometer, gemarkeerd en wel. En tussen Bellinzona en Ascona kan men, in weerwil van bergen, zelfs met de fiets op stap. Daar liggen tweeëndertig kilometer geprepareerde

● *Meer van Lugano met op de achtergrond de Monte Brè.*

fietspaden zonder al te veel last van het 'grote' motorische verkeer. Voor de liefhebbers van vakantie in puur natuur is er bijvoorbeeld noordelijk Locarno het Maggiadal. Met vele mogelijkheden om er een 'Rustico' te huren. Uit steen opgetrokken huisjes die twee tot driehonderd jaren oud zijn en die, geheel gerenoveerd en gemoderniseerd, als fijne oases in een volstrekt rustige en landelijke omgeving fungeren. En in Acquacalda, slechts enkele kilometers van de Lukmanierpas verwijderd, ligt het ecologische centrum 'Uomo Natura' (mens en natuur). In dit centrum dat tevens over een hotelstructuur beschikt, worden van april tot oktober een groot aantal 'natuurvakanties' georganiseerd. Met een grote verscheidenheid aan karakter.

Tafel

Ticino. De culinaire genoegens worden er met een hoofdletter geschreven. Op welk niveau dan ook. De streekgerechten, de regionale keuken is er duidelijk door Italië geïnspireerd; de zogenaamde internationale keuken is er ruim vertegenwoordigd. En het aan tafel gaan in zogeheten 'Grotta's --oude onderkomens, te vergelijken met de Weense 'Heurige' waarin men brood en boerenham eet en met andere volkse schotels de echte Ticino-keuken proeft--, is een belevenis op zich. Waar dan ook drinkt men er de streekwijn, de Merlot van Ticino. Behalve aan tafel, overal elders wordt men er tussen St.Gotthard en Monte Generoso, geconfronteerd met een trefpunt van culturen. De Duitse en de Italiaanse. Met een duidelijk zuidelijk accent, dat wél.

Panorama's

Iedereen heeft nu eenmaal zijn voorkeuren. Persoonlijk blijf ik Lugano niet alleen een 'droompje' vinden maar tevens een ideale uitvalsbasis naar alle aantrekkelijkheden van het mooie Ticino. Lugana biedt veel. Op welk gebied dan ook. Een wandeling en vervolgens een tochtje met de kabelbaan naar de top van San Salvatore (912 meter boven de zeespiegel). Men 'verdrinkt' daar boven in fantastische vergezichten over de prachtige omgeving van het (inmiddels helaas vervuilde meer van Lugano), over het Lago Maggiore, over Lombardije en de bergketens van de Zwitserse en Italiaanse Alpen. En het lijkt er keer op keer dat het kleine kapelletje daar boven op de top er speciaal is neergezet om er bij weg te dromen. De vele boottochten vervolgens die men er ondernemen kan. Naar Capolago en Morcote, naar Agno en Porto Ceresio. Of, dat óók, vanuit Locarno per boot naar het eiland van Brissago. Of, opnieuw vanuit Locarno, per kabelbaan naar de Madonna del Sasso, met de gondel vervolgens naar Cardada en per stoeltjeslift tenslotte naar Cimetta (1650 meter) met opnieuw schitterende uitzichten over het Lago Maggiore en de Alpen. Ach, Ticino heeft zo véél.

Dromen

Maar Lugano blijft voor mij de 'prinses' van Ticino. Het stadje ademt gemoedelijkheid uit. Is lief, mooi en charmant. En biedt een veelvoud aan ontspanning, aan aantrekkelijkheden, aan schoonheid. Vóóral als men de boot neemt op weg bijvoorbeeld naar Gandria. Om er, eenmaal weer aan land, door de smalle straatjes en steegjes van dit verrukkelijke vissersdorpje te 'kruipen'. En er op een balkonnetje van taveerne of restaurantje neer te vallen om er te dromend te blijven uitkijken over het meer van Lugano en zijn onmetelijk mooie omgeving.

Info: Nationaal Zwitsers Verkeersbureau, Koningsplein 11, 1017 BB Amsterdam. Telefoon: 020-222033.
Verkehrsverein Lugano, Riva Albertolli 5, 6901 Lugano. Telefoon vanuit Nederland: 09-41-91-214664.

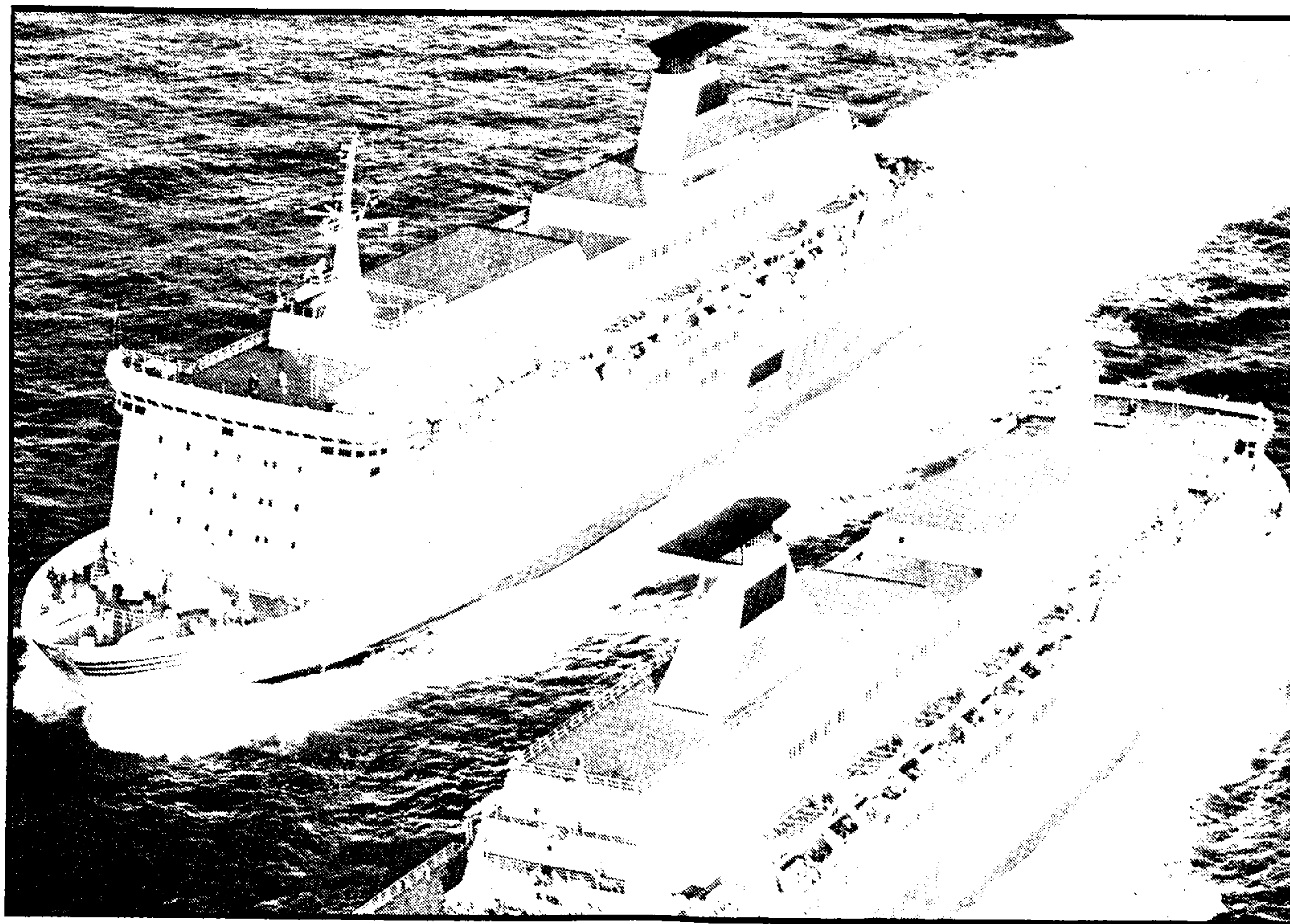
nino tomadesso

Veerdiensten over het Kanaal:

Het leed van een lord

De Britse lord Easington van Durham is iets hoogs bij de EEG, waar hij zich echter voornamelijk bezighoudt met het samenstellen van buitensporig creatieve declaraties. Hij pendelt regelmatig heen en weer tussen zijn landgoed in Engeland en zijn tijdelijke woning in de omgeving van Limburg en doet dat – alweer om declarabele redenen – het liefst met zijn eigen auto. Kortom: Lord Easington is een vaste klant van de veerdiensten die dagelijks het Kanaal oversteken tussen Engeland en België, Frankrijk of Nederland.

● *Olau Line, de veerboot tussen Vlissingen en Sheerness (v.v.)* Foto: OLAU LINE

De lord heeft dan ook veel tijd gestoken in het zoeken naar de meest aangename manier om deze tocht te volbrengen. Zijn deskundig onderzoek heeft hem tot de conclusie gebracht dat hij van de meer dan twaalf mogelijkheden, de langere tochten prefereert: zij bieden hem als fijnbesnaarde levensgenieter de beste mogelijkheid om optimaal om te kunnen gaan met belastingvrije versnaperingen.

De grootste hekel heeft lord Easington van Durham aan de kortste Kanaaloversteek: per hovercraft van Calais of Boulogne naar Dover. De reisduur van 35 minuten kan hem niet bekoren – efficiency is immers geen EEG-vereiste – en het gedrag van dit vliegend vaartuig al evenmin.

De enige keer dat hij deze dienst benutte, bezorgt hem nog steeds koude rillingen. De rit (325 km van het knooppunt Kerensheide via Brussel, Gent, Veurne en Duinkerken) viel nog wel mee – een maagzuurbevorderend oponthoud in een Carestel-etablissement langs de autoweg daargelaten – al vond hij de route van Veurne tot Calais traag, druk en warrig.

In Calais begon de ellende echter pas goed. Lord Easington was een dik uur te vroeg gearriveerd, opdat hij in de „Hoverport vertrekhal" zou kunnen profiteren van een drankje en een hapje, precies volgens de suggestie van de brochure van de veerdienst Hoverspeed. Een reis van 35 minuten over het Kanaal laat dat immers amper toe.

Zijn eerste argwaan werd gewekt toen hij met een lichte huivering moest constateren dat er slechts sprake was van een zelfbedieningsrestaurant, met achter de balie enkele Franse heren van een type dat hij tot dusver alleen in komische (Engelse) televisieseries had gezien. Een bejaarde Fransman in een niet geheel kraakhelder t-shirt dat vergeefs een over de broekriem puilende buik trachtte bij te houden, rekende met een sigaret in de rechtermondhoek de 'maaltijd' af: iets wat de naam „staeck" droeg en alle eigenschappen had van een veelgebruikte Sorbo-zeem, een zeer koude en wrange rode wijn met een vage verwijzing naar de Bordeauxstreek, kleffe erwten en vette frites. Het behoeft geen betoog dat de Britse edelman zijn bord na twee happen onaangeroerd liet.

Tijdens de overtocht trachtte Lord Easington zijn consternatie met een glas whisky weg te werken (hij bemerkte droefjes dat er slechts één drankje werd geserveerd). Een hovercraft maakt echter – zelfs bij redelijk kalm weer – zoveel rare bewegingen, dat hij de inhoud van zijn glas bij een poging tot drinken over zijn linkerschouder deponeerde. (Aan boord van een hovercraft wordt dan ook wijselijk geen koffie of thee geschonken).

Ontredderd arriveerde lord Easington in Dover: de voordelen van de inderdaad zeer snelle overtocht vielen voor hem geheel weg tegen zoveel barbaarse ervaringen.

Om de vernedering nog groter te maken, moest hij ook nog het uiterste van zijn spierstelsel vergen om weer in zijn auto op het wagendek te kunnen komen. Een hovercraft biedt slechts ruimte aan 55 personenauto's en dan alleen nog wanneer deze voertuigen zeer dicht op elkaar geparkeerd staan. In lord Easingtons geval moest hij zich via een achterportier in zijn voiture wringen om vervolgens met enkele uitermate on-gentlemanachtige kronkels, een zucht en een plof achter het stuur te belanden. En dat alles omdat een fors uit de kluiten gewassen Mercedes zich onverbiddelijk dicht tegen zijn Britse bolide had geperst.

Lord Easingtons voorkeur gaat dan ook uit naar de langere overtochten per veerboot. Een van zijn favoriete routes is Vlissingen - Sheerness met de Olau-lijn. Weliswaar een Duitse maatschappij, maar ze hebben vrij veel Britten in dienst, zo heeft hij tevreden mogen constateren.

Hij worstelt nog wel met een dilemma als het gaat om de keuze van dag- of nachtboot. De dagboot doet er iets korter over (vijf à zes uren) dan de nachtboot (zeven à acht uren), maar biedt dan ook minder mogelijkheden tot gepast vertier. De EEG-lord wil zich op de dagboot weliswaar met groot genoegen nog voor de afvaart rond het middaguur op een aperitief storten en daarna deelnemen aan een goed verzorgden lunch, maar hij ziet zich vervolgens geplaatst voor het probleem van een toenemende loomheid en de aanwezigheid van de Britse politie in en om de haven van Sheerness. Het zou dan betekenen dat hij zijn chauffeur zou moeten meenemen, met het risico dat deze weer een getrouw reisverslag zou uitbrengen aan lady Easington.

Daarom zoekt lord Easington bij voorkeur zijn heil in de nachtboot. Vertrek rond 22.30 uur; ruimschoots de tijd voor enige aperitiefjes in een aantal Vlissingse etablissementen.

Aan boord kan dan snel begonnen worden aan een laat diner in een van de drie restaurants, waarbij het beste volgens Lord Easington op het niveau is van een behoorlijke bistro. Een kort maar krachtig bezoek aan de belastingvrije winkel en dan kan tenslotte met de spijsvertering begonnen worden in de ruime lounge-bar van de Olau-schepen, waar tevens 'live' muziek aanwezig is. Overigens niet in de vorm van de grote talenten van vandaag of morgen, maar tegen die tijd is de stemming van lord Easington voldoende mild en tolerant om onvolmaaktheden over het hoofd te zien..

Aan boord kan men ook gebruik maken van een fitness-centrum en een zwembad, maar lord Easington heeft die zelf nog nooit aanschouwd. Hij plaatst dat soort faciliteiten in de categorie masochisme, evenals de bioscoop.

Omstreeks 02.00 uur trekt de edelman zich dan terug in zijn luxe-hut (er zijn ook economy-hutten en zogenaamde Pullmanstoelen, maar dat schaart lord Easington weer onder één noemer met gruwelen als kamperen).

Vervolgens komt de keerzijde van deze oversteek. De eerste onaangenaamheid is de niet iets te opgewekte luidsprekerstem van een dame die de passagiers in drie talen tracht duidelijk te maken dat zij op moeten staan. Lord Easington heeft dan altijd de indruk dat hij amper het licht heeft uitgedaan.

In de fase tussen opstaan en ontbijt gaat dan de belastingvrije kater een nogal dominante rol spelen. Een en ander wordt er niet beter op wanneer 'his lordship' geconfronteerd wordt met het ontbijtbuffet (ontbijten in de zelfbedieningscafetaria schuwt hij sinds Calais ten zeerste). Weg is het niveau van het diner: roereieren die onder de milieuwetgeving zouden moeten vallen, spek dat uit weke vetdeeltjes en bikkelharde vleesdeeltjes bestaat, en heel enge worstjes. Ondanks de forse prijs (vooraf te voldoen) beperkt lord Easington zich dan tot een sneetje brood met jam.

Auto

De ramp is altijd compleet wanneer de te opgewekte luidsprekerdame bestuurders oproept om naar hun auto's te gaan. Lord Easington heeft zelfs nuchter geen sterk richtinggevoel en kan vrijwel nooit de juiste ingang naar dat deel van de diverse wagendekken vinden waar zijn voertuig wacht. Wanhopig snelt hij trappen op en af totdat een lid van de bemanning hem op sleeptouw neemt. Het gevolg is meestal dat hij uiteindelijk de afrit van een aantal woedende medepassagiers vertraagt, omdat zijn auto een hele rij voertuigen blokkeert. Het kost hem dan zijn gehele Britse 'stiff upper lip' om niet in te gaan op de diverse suggesties of aanbevelingen die uit menig portierraam klinken.

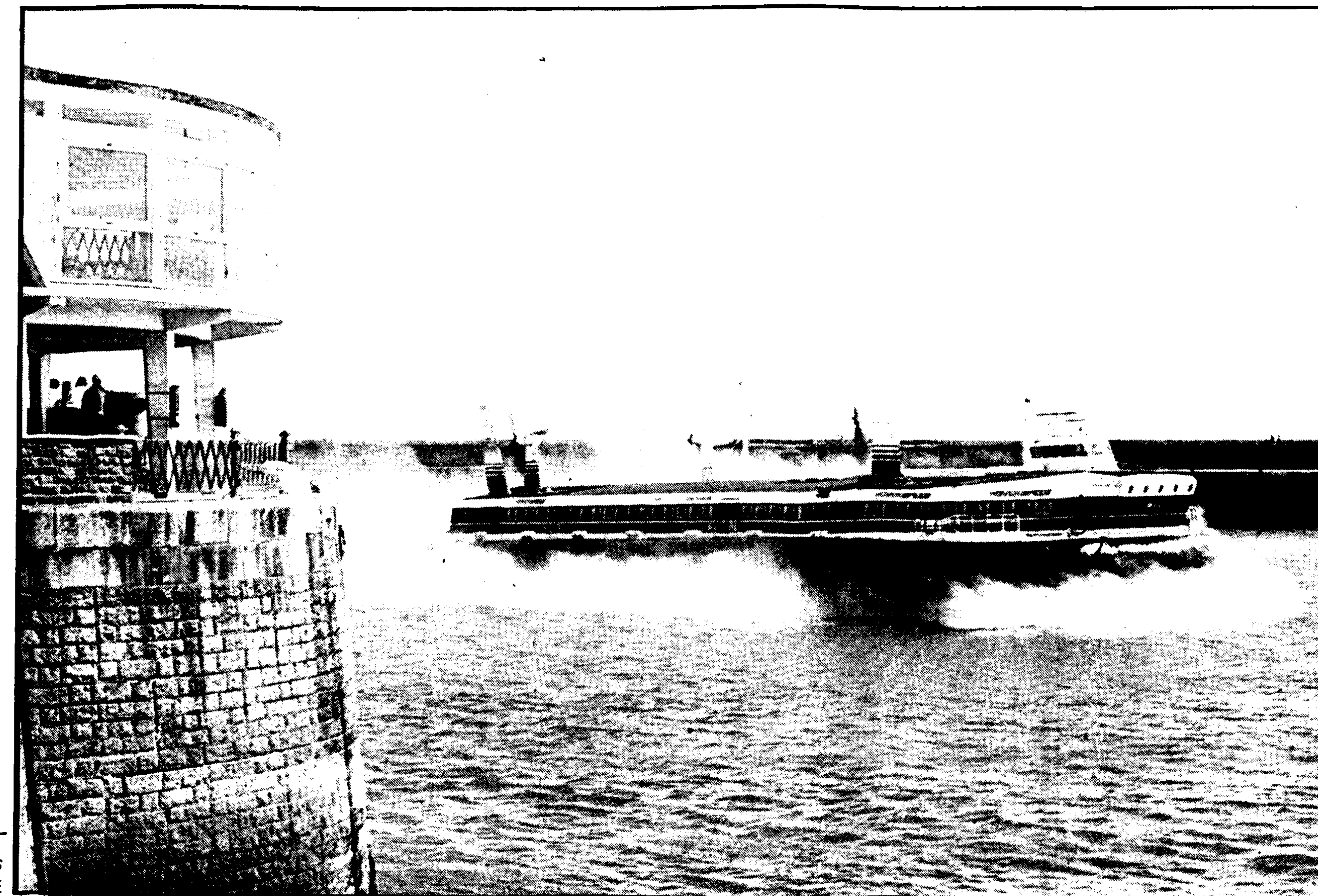
Het blijft moeilijk voor lord Easington. De korte oversteken per boot, zoals die van P&O (de voormalige schepen van Townsend Thoresen) vanuit Calais, Oostende of Zeebrugge – reisduur respectievelijk 75 minuten en vier en een half uur – beschouwt hij als iets dragelijker varianten van het Hoverspeed-drama. Ook Sealink biedt geen uitkomst vanuit Calais, Dieppe, Boulogne of Cherbourg. Wel weer Hoek van Holland naar Harwich, of naar Felixstowe, hetgeen qua reisduur te vergelijken valt met Vlissingen-Sheerness, waar Sealink in samenwerking met Crown Line opereert.

De enige overtochten die nog langer duren en Lord Easington nog meer gelegenheid tot vertier zouden bieden, zijn de diensten van North Sea Ferries tussen Rotterdam of Zeebrugge en Hull. De reisduur bedraagt 11 uur, maar Hull ligt weer bijna 350 km van Londen af, en voegt aan het leed van 'his lordship' een lange rit naar huis toe.

Vooralsnog houdt Lord Easington het daarom op de nachtboot van en naar Vlissingen. Hij wacht echter nog altijd op een dienst die tegen borreltijd vanuit Calais vertrekt, uren doelloos in het Kanaal blijft rondvaren en dan laat in de ochtend in Dover arriveert. Mits alle comfort aan boord verzekerd is, uiteraard.

ron brown

(research: heinz siegl)

● *De Hovercraft, van Calais naar Dover (v.v.)* Foto: ELGATE

Een overzicht van de veerdiensten tussen Engeland en Nederland, België en Frankrijk.

SEALINK

Calais-Dover

Reisduur: 1,5 uur.
Dagelijks 12 tot 18x vertrek, al naar gelang het seizoen (winter 12x, zomer 18x, maand november 14x). 1 Januari slechts 9x, vanaf 08.00 uur.
Vertrektijden: 00.01 (slechts 19 maart tot en met 2 april), 00.30, 02.30, 03.45, 05.30, 06.45, 08.30, 09.45, 10.00, 11.15, 12.45, 14.15, 14.45, 15.45, 17.00, 18.30, 20.00, 21.30 en 23.00 uur, al naar gelang het seizoen.
Tarieven:
Voetgangers (volwassen) enkele reis/60-uur retour ƒ 67 en 5-dagen retour ƒ 100. Kinderen (4 tot en met 13 jaar) ƒ 36 en ƒ 60.
Voor reizigers met voertuig gelden wederom 4 verschillende tarieven, al naar gelang seizoen.
Auto's tot 4 meter enkele reis/60-uur retour ƒ 91, ƒ 145, ƒ 197 en ƒ 240 PLUS ƒ 50 per volwassene (onafhankelijk van seizoen) PLUS eventueel kind 4 tot en met 13 jaar ƒ 26 (onafhankelijk). 5-Dagen retour ƒ 136, ƒ 217, ƒ 295 en ƒ 360 PLUS ƒ 75 per volwassene PLUS eventueel kind 4 tot en met 13 jaar ƒ 39.

Boulogne-Folkestone

Reisduur: 1 uur en 50 minuten.
Dagelijks 6x vertrek, behalve 1 januari 4x, 24 december 5x, 26 tot en met 30 december 3x en 31 december 2x.
Vertrektijden januari tot en met april en oktober tot en met december: 08.15, 11.30, 15.15, 17.30, 20.45 en 23.15 uur.
Mei tot en met september: 08.00, 11.30, 13.45, 17.30, 19.15 en 23.15 uur.
Tarieven:
Zie informatie Calais-Dover.

Dieppe-Newhaven

Reisduur: 4 uur.
Vertrek 1, 2, 30 en 31 januari, 23, 24, 27, 28, 29, 30 en 31 december 2x; 26 december 1x; geen vertrek op 25 december.
Van 13 februari tot en met 7 juli (behalve 1 juli) en van 11 september tot en met 22 december 3x.
1 Juli, 8 juli tot en met 10 september 4x.
Vertrektijden (al naar gelang seizoen): 01.45, 05.00, 13.45, 17.30, 18,00, 20.00 en 23.00 uur.
Tarieven:
Voetgangers (volwassen) enkele reis/60-uur retour ƒ 70 en kinderen (4 tot en met 13 jaar) ƒ 35. 5-Dagen retour ƒ 105 en ƒ 55.
Voor reizigers met voertuigen gelden al naar gelang seizoen 5 verschillende tarieven.
Auto tot 4 meter ƒ 125, ƒ 140, ƒ 205, ƒ 260 en ƒ 290 PLUS per volwassene ƒ 65, ƒ 75, ƒ 85 en ƒ 90 PLUS eventueel per kind (4 tot en met 13 jaar) ƒ 33, ƒ 38, ƒ 43 en ƒ 46 voor een enkele reis/60-uur retour.
Voor een 5-dagen retour geldt ƒ 140, ƒ 160, ƒ 250, ƒ 285 en ƒ 360 PLUS per volwassene ƒ 95, ƒ 110, ƒ 125 en ƒ 135 PLUS eventueel per kind (4 tot en met 13 jaar) ƒ 48, ƒ 55, ƒ 63 en ƒ 68.

Cherbourg-Weymouth

Reisduur: overdag 3 uur en 55 minuten en 's nachts 6 uur.
Van 22 maart tot en met 25 mei en van 5 september tot en met 2 oktober 1x. Vanaf 26 mei op zaterdagen en van 15 juli tot en met 4 september 2x vertrek. Hierna ook niet meer 2x op zaterdagen.
Vertrektijden al naar gelang seizoen: 06.00, 16.00 (uitsluitend 24 september tot en met 2 oktober) en 17.00 uur.
Tarieven:
Zie informatie Dieppe-Newhaven.

Cherbourg-Portsmouth

Reisduur: overdag 4 uur en 45 minuten en 's nachts 6 uur.
Vertrek al naar gelang dag en maand 1, 2 of 3x per dag van 22 maart tot en met 30 oktober. 3x Per dag overigens uitsluitend in de maanden juli en augustus.
Vertrektijden: 07.00, 15.45 en 18.30 uur.
Tarieven:
Zie informatie Dieppe-Newhaven.

Cherbourg-Guernsey

Reisduur: 3 uur.
Van 28 mei tot en met 29 oktober 1x per dag op zondag en woensdag.
Vertrektijd: 08.00 uur (van 24 september tot en met 28 oktober 1 uur vroeger).

Tarieven:
In de periode 30 juni tot en met 31 augustus kost een retourtje voor een volwassene ƒ 180 en voor een kind (4 tot en met 13 jaar) ƒ 90. Auto tot 4 meter ƒ 440. Van 28 mei tot en met 29 juni en van 1 september tot en met 30 oktober volwassene ƒ 160 en een kind ƒ 80. Auto ƒ 400.
Een 5-dagen retour voor een volwassene kost ongeacht de periode ƒ 135 en voor een kind ƒ 70. De auto kan dan mee voor ƒ 295.

OLAU

Vlissingen-Sheerness

Reisduur bij dagafvaart 6 uur. Bij nachtafvaart 8,5 uur.

Dagelijks 2x vertrek (1 dagafvaart en 1 nachtafvaart).
Vertrektijden: dagelijks 12.00 en 22.30 uur. Geen diensten van 6 maart tot en met 10 maart in verband met dokperiode en beperkte diensten van 24 december tot en met 5 januari.

Verschillende tarieven
Tarief 1 / dagafvaart dagelijks van 1 januari tot en met 15 juni en 16 september tot en met 31 december ƒ 239.
Tarief 2 / nachtafvaart zondag tot en met donderdag in dezelfde periode ƒ 299.
Tarief 3 / dagafvaart zondag tot en met donderdag 16 juni tot en met 15 september ƒ 259.
Tarief 4 / dagafvaart vrijdag en zaterdag 16 juni tot en met 15 september ƒ 299.
Tarief 5 / nachtafvaart zondag tot en woensdag 16 juni tot en met 15 september ƒ 389.
Deze tarieven zijn enkele reis en gelden voor 1 voertuig èn 1-5 personen.
Retourtjes kosten het dubbele van deze enkele reis-tarieven.

NORTH SEA FERRIES

Rotterdam-Hull

Reisduur: 11 uur.
Vertrek: dagelijks 18.00 uur.

Tarieven
Basistarief (incl. stoel met deken en kussen, voor passagiers van 14 jaar en ouder) van 1 januari tot en met 15 juni en van 11 september tot en met 31 december ƒ 140. In de tussenliggende periode ƒ 160.
Toeslagen per bed (hele jaar) in: Economy hut ƒ 35. Special binnenhut ƒ 70. Special buitenhut ƒ 95. Toeslag 1-persoons hut 50%
Kinderkortingen: kinderen 0-1 jaar zonder slaapplaats 100%
Kinderen 2 tot en met 13 jaar in familieverband 50% op basis tarief en huttoeslag.
Bovengenoemde tarieven zijn die van een enkele reis. Retourtarieven zijn 2x enkele reis.
Toeslag voor normale personenauto's (niet hoger dan 2,4 meter incl. dakbagage) is van 1 januari tot en met 15 juni en van 11 september tot en met 31 december ƒ 170. In de tussenliggende periode is deze toeslag ƒ 215.
Bij voertuigen hoger dan 2,4 meter wordt in de eerstgenoemde periode een toeslag berekend van ƒ 340 en in de tweede periode een toeslag van ƒ 395.

Zeebrugge-Hull
Voor informatie zie boven (Rotterdam-Hull).

HOVERSPEED

Calais-Dover en Boulogne-Dover

Reisduur 35 minuten.
In het hoogseizoen dagelijks 29 vluchten. De rest van het jaar gemiddeld 4 tot 29 vluchten, afhankelijk van dag en maand. 25 en 26 December geen vlucht.
Vertrektijden in het hoogseizoen van 08.00 tot 22.30 uur (vertrek ieder half uur). De rest van het jaar van 10.00 tot 18.00 uur (vertrek ieder anderhalf uur).

Tarieven
Voetgangers betalen ongeacht welke tijd van het jaar ƒ 59. Kinderen (4-13 jaar) betalen ƒ 29. Kleuters onder de 4 jaar gratis. Voor een speciaal 60-uur retour betalen volwassenen ƒ 72 en kinderen ƒ 42.
De maatschappij kent 5 verschillende tarieven, al naar gelang de tijd van het jaar.
Voor een enkele reis a) per auto met 1 volwassene moet al naar gelang het seizoen ƒ 150 tot ƒ 312 betaald worden; b) auto met 2 volwassenen ƒ 196 tot ƒ 358; c) gezinstarief (auto, 2 volwassenen, 2 kinderen) ƒ 215 tot ƒ 377.
Een 5-daags autoretour kost ƒ 221 tot ƒ 458 of ƒ 289 tot ƒ 526 of ƒ 328 tot ƒ 566, in de volgorde a, b, c.
Een speciaal 60-uur autoretour kost respectievelijk ƒ 163 tot ƒ 302 (voor a) en ƒ 209 tot ƒ 348 (voor b). Het gezinstarief vervalt hier. Tevens is dit enkele uren niet mogelijk op bepaalde 'top'dagen in augustus en september.

P & O EUROPEAN FERRIES

Calais-Dover
Reisduur ongeveer 75 minuten.
In de maanden januari, februari, oktober, november en december, alsmede 1 tot en met 16 maart en 25 tot en met 30 september 10x per dag.
In de maanden april, mei, juni, juli, augustus, 17 tot en met 31 maart en 1 tot en met 24 september 15x per dag.
Vertrektijden: 00.15, 02.00, 04.00, 06.00, 07.30, 09.00, 10.45, 12.15, 13.45, 15.15, 16.45, 18.15, 19.45, 21.15, 22.45 uur.
In eerstgenoemde periode vervallen de volgende tijden: 00.15, 02.00, 04.00, 06.00, 10.45, 15.15 en 19.45 uur. Hiervoor in de plaats zijn extra: 01.30 en 04.30 uur.

Oostende-Dover
Reisduur ongeveer 3,75 – 4,5 uur.
Gemiddeld 6 tot 8x per dag, afhankelijk van dag en maand.
Vertrektijden: januari tot en met oktober 02.00, 06.00, 08.00, 11.45, 13.45, 17.45, 20.00 en 22.45 uur. November 05.00, 10.00, 13.15, 17.00, 21.00 en 23.59 uur, en december 05.45, 10.00, 13.15, 17.45, 21.00 en 23.59 uur. Behalve in de maanden juli en augustus vervalt de laatste vertrektijd op zaterdagen. 31 December laatste vertrek 13.15 uur.

Zeebrugge-Dover
Reisduur 4 – 4,5 uur.
Dagelijks 6x. 25 en 26 December vertrekt geen boot.
Vertrektijden: 01.00, 04.00, 07.00, 13.00, 16.00 en 19.00 uur. Van 24 september tot en met 27 oktober: 03.00, 06.00, 12.00, 15.00, 18.00 en 23.59 uur.

Zeebrugge-Felixstowe
Reisduur 5,5 uur bij vertrek op 11.00 en 12.00 uur. Bij vertrek op 23.00 en 23.59 uur, 7-8 uur reistijd.
Vertrek dagelijks 2x. Geen vertrek op 25 en 26 december.
Vertrektijden: januari tot en met 23 september en 29 oktober tot en met 30 december 12.00 en 23.59 uur. Tussenliggende periode 11.00 en 23.00 uur. 31 December slechts 12.00 uur.

Tarieven
Al naar gelang de tijd van het jaar zijn er 4 verschillende tariefgroepen.
De prijzen variëren: ƒ 121 / ƒ 183 / ƒ 229 / ƒ 275. Dit zijn de prijzen voor 1 voertuig (kleiner dan 5.50 meter) en 1 persoon, enkele reis en 'retour binnen 60 uur'. Elke persoon extra betaalt slechts ƒ 44. Kinderen onder 14 jaar reizen gratis.
De echte retours of 'retour boven 60 uur' kosten: ƒ 182 / ƒ 274 / ƒ 344 / ƒ 413. Elke persoon extra betaalt slechts ƒ 66. Kinderen onder 14 jaar gratis.

CROWN LINE

Hoek van Holland-Harwich
Reisduur bij dagafvaart 4.75 uur (van 24 september tot en met 28 oktober 5,75 uur). Bij nachtafvaart duurt de overtocht 7,25 uur.
Vetrektijden dagelijks 12.00 en 22.30 uur. Geen vertrek op 25 en 26 december.

Tarieven per enkele reis.
Laagseizoen: 1 januari tot en met 15 juni en 16 sept. tot en met 31 december.
Per volwassene ƒ 92. Kind (4 t/m 13 jaar) ƒ 46. T/m 3 jr. gratis.
Hoogseizoen: 16 juni tot en met 15 september. Zelfde tarieven.

Tarieven mini-retour.
50% Reductie indien de terugreis aanvaard wordt uiterlijk de 1e afvaart na 48 uur verblijf in Engeland.

Crown Special tarieven.
Laagseizoen: auto + maximaal 6 personen/Dagafvaart zondag t/m woensdag ƒ 245
Donderdag t/m zaterdag ƒ 245
Nachtafvaart zondag t/m woensdag ƒ 295
Donderdag t/m zaterdag ƒ 395.
Hoogseizoen: Dagafvaart zondag t/m woensdag ƒ 275
Donderdag t/m zaterdag ƒ 345
Nachtafvaart zondag t/m woensdag ƒ 395
Donderdag t/m zaterdag ƒ 495.
De hierboven genoemde Crown Special tarieven zijn de tarieven per enkele reis.
Retour reservering is echter verplicht. De retourtarieven krijgt men door de enkele reistarieven bij elkaar op te tellen.

Speciale retourtarieven.
Laagseizoen: uitsluitend dagafvaart van zondag tot en met woensdag, auto + caravan + maximaal 6 personen ƒ 680.
Hoogseizoen: vertrek en aantal idem. Tarief ƒ 880.

Twee veteranen rusten er in de garage van Jos Thewissen, 32 en thuis in Bocholtz. Een Citroën DS met een dorstig karakter. En een Moto Guzzi met een stug Russisch zijspan.
Met wie van deze twee tandarts Thewissen het meest erop uittrekt, valt in een oogopslag te zien. Tot onder het achterlicht zit de Guzzi onder de modder. Vers erop gespat na een middagje 'sturen' over Zuidlimburgse wegen, smal en achteraf. De Citroën daarentegen hangt diep op z'n knieën. En glimt als een paar opgepoetste trouwschoenen.

De geoliede gekte van Jos Thewissen

Ook deze zomer zal Jos Thewissen in het zadel klimmen van zijn zeventien jaar oude motor voor een vakantie, nu richting Toscane. Zijn dak-op-vier-wielen blijft (weer) thuis.
Vraag hem niet om een beredeneerde verklaring. „Alleen als het stralend weer is, valt deze ziekte voor de motorfiets verstandelijk uit te leggen. Zo gauw het regent, blijft alleen die kick over."

Tijdens zijn studietijd in Utrecht heeft hij deze geoliede gekte opgelopen. „Pas toen ik vijfde jaars student was, had ik genoeg centjes om mijn Honda 200 te ruilen voor een zwaardere motor. Via een patiënt kreeg ik een Guzzi te pakken. Sindsdien is deze voorliefde voor 'dikke Italianen' gebleven."

Treklust

Aan deze liefde is stevig gesleuteld. Moet ook wel, wil je zonder haperen samen met vakantie. Vanwege een vastere wegligging rijdt Jos met 15-inch velgen, waarvan de spaken zijn ingekort. De gebruikelijke twee uitlaten hebben het veld moeten ruimen voor een uitlaat met de omvang van een regenpijp. „Dan ben ik het gebulder kwijt tussen het zijspan," tipt Jos voor diegene die nog geen raad weet met dit euvel.
Aan en rondom het brede stuur zitten tal van zelfbedachte zaken, illustrerend voor Thewissens treklust. Omdat een zijspan veel vergt van het V-blok heeft hij op het stuur een oliedrukmeter geplaatst. Ook prijkt er een quartz-klokje. „Ik vond het met lange handschoenen aan maar knap lastig kijken hoe laat het is."
Achter het eigenhandig op maat gezaagde windscherm hangen twee patroontassen, gevuld met een set steek- en ringsleutels. „Ga ik drie weken met vakantie dan neem ik een uitgebreider gereedschap mee. Dat is het voordeel als je met een zijspan toert." Zijn pechpakket bevat een V-snaar, krik, bobine, reserve-kruiskoppeling, een zogeheten 'Reifen-pilot', waarmee Jos al menig lek gereden motormuis weer op weg heeft geholpen.
Verder gaat hij nooit zonder plakband en ijzerdraad de deur uit. „Liefst F-16-tape. Dat is oersterk," verduidelijkt hij om eraan toe te voegen dat ook andere motorrijders dit standaard op zak moeten hebben. Zelfs de 'buikschuivers' op hun ontketende Kawasaki's kunnen niet zonder.

Wit

Hoewel zijn Guzzi geknipt is voor tochten tot diep in Turkije en gas over heeft voor de jungle van Maleisië, trekt Jos Thewissen liever door Frankrijk en Italië. „Om je eenzaam te voelen, hoef ik niet zo nodig naar Timboektoe. In Frankrijk verkies ik uitsluitend de kleine witte wegen, waar je heel af en toe een R-viertje tegenkomt. En geen Alpine die je de berm in wil drukken. Bovendien kan mijn vriendin mij op die binnendoor-wegen ook soepel bijhouden met haar Guzzi 250 TC."

Ook hij kan meepraten over de agressie, die nog altijd opborrelt bij automobilisten die zich gepasseerd voelen door vetleren jacks of uitdagend leer. „Nu ik zijspan rij, valt het wel mee. Dat is een hele brok, dat je niet zomaar over het hoofd ziet.

Wel heb ik 's nachts vaker last van tegenmoet komende auto's die zonodig langdurig groot licht opzetten, omdat ze mijn zijspan aanzien voor een auto met een kapot voorlicht." Gelukkig heeft zijn Guzzi genoeg lampen achter de hand voor extra tegenlicht.

● *Jos Thewissen met zijn trouwe vakantievriend, de Moto Guzzi.* Foto: MARCEL VAN HOORN

In Italië, toch het vaderland van de Guzzi, moet Thewissen op voorhand rekenen op weinig compassie. „Omdat elke Italiaan zich in het verkeer gedraagt als een kamikaze-piloot, kun je niet spreken van speciaal op motorrijders gerichte agressie. Je wordt even onvriendelijk aangepakt door een meid op een Vespa dan een macho-knaap die met zijn korte broek op een ongetemde Kawa 1300 scheurt. Bovendien wordt elke Guzzi wegzet als een ouwe-lullen-motor."
Jos zit te lang op de motor om zich over deze asfalt-hanen op te winden.

Wegduiken

Ook over kasteleins en motelhouders die achter de tap/balie wegduiken als er een groepje motorrijders bij hen de gelaarsde benen wil strekken, haalt hij de schouders op. „Als je terras ooit een keer verbouwd is door een peloton 'hell's angels' word je natuurlijk kopschuw. Wat me wel opvalt, is het ontbreken van vooroordelen bij de wat sjiekere motels. Ik heb zelfs meegemaakt dat de hotelhouder de binnenplaats ontruimde, zodat onze motoren niet langs de weg hoefden te staan."

Vooroordeel is volgens hem ook hier de 'benzine' aan discriminatie. „Over het motorrijden hangt nog altijd het imago van ruige jongens op weg naar ruige oorden. Terwijl het merendeel gewoon de motor pakt zoals anderen hun auto. Voor een weekeinde Ardennen of Noord-Frankrijk bereid ik me niet speciaal voor. Gewoon voltanken, oliepeil controleren en wegwezen. Ga ik twee of drie weken dan ook verschilt mijn voorbereiding niet wezenlijk van die van bijvoorbeeld de familie Janssen."

Vroeger

Als het kan, zoekt hij campings waar ook andere motorrijders hun tenten opslaan. Niet zozeer vanwege het vanzelfsprekende kameraadschappelijke sfeertje, waar even makkelijk blikken olie als bier worden geopend. „Op campings waar de familie Janssen naar toe gaat, heb ik te vaak moeten horen dat papa vroeger ook motor heeft gereden. Terwijl ik op bijvoorbeeld de motorcamping in Mont Clar sur Gervanne, vlak onder Lyon, juist papas tegenkom die nog steeds op hun 'big bike' klimmen..."

Toch zit het verschil ook ergens anders.
Janssen is zijn stress van kantoor pas ver achter Lyon kwijt. Terwijl tandarts Thewissen, en velen motorrijders met hem, al thuis stressvrij van de stoep rijdt.

hans toonen

Steeds meer mensen gaan met de fiets op vakantie. Bepakt en bezakt trappen zij door binnen- en buitenland. In het afgelopen jaar trok acht procent van alle Nederlandse vakantiegangers er met de fiets op uit.
De fietsvakantiemarkt groeit nog, zij het niet met procenten maar met tienden daarvan. Sinds 1983 is in Woerden, bij Utrecht, de Fietsvakantiewinkel gevestigd. De naam geeft precies aan waar het hier om gaat: een winkel waar fietsvakanties worden verkocht. Fietsvakantiewinkelier is Gijsbert Valstar (37), geboren in Zutphen, maar al geruime tijd inwoner van Woerden.

Tweewieler wint aan populariteit

Je bent afgestudeerd als verkeersplanoloog aan de Verkeersacademie in Tilburg en de wereld ligt voor je open. Want op verkeerstechnisch gebied is er in dit land heel wat te plannen. Uiteindelijk begin je echter zelf een winkel, waar je je favoriete vakantietype aan de man brengt: de fietsvakantie. Dat is, in het kort, de geschiedenis van Gijsbert Valstar, nu directeur/eigenaar van de goedlopende Fietsvakantiewinkel in Woerden, de enige in Nederland en dus, hoewel we dat woord niet graag gebruiken, uniek.

Samen met zijn vrouw en nog twee andere medewerkers heeft hij er een dagtaak aan. In het vakantieseizoen breidt hij zijn personeelsbestand met vijf seizoenkrachten zelfs uit tot negen, zoveel vraag is er naar fietsvakanties en alles wat daar bijkomt.
Al in zijn studententijd, zo vanaf 1973, organiseerde Valstar fietsvakanties. Een van de door hem georganiseerde reizen was de in die tijd zeer bekende *Bikecentennial*, een fietstocht in 1976 van tweehonderd Nederlanders over duizenden kilometers dwars door de Verenigde Staten, ter gelegenheid van het tweehonderdjarig bestaan van de VS.
„Dat was een groot succes, en het bracht me op het idee nog meer tochten te gaan organiseren," zo vertelt Valstar.

Na zijn studie in Tilburg werkte hij een aantal jaren bij de Nederlandse Spoorwegen, als hoofd van de klantenservice, maar hij zag het werken in een dergelijke mammoetorganisatie toch niet zo zitten. Bovendien leek het hem wel spannend om zelf een onderneming op te zetten.
En dat gebeurde dus in 1983, toen hij ontslag nam bij de NS en de Fietsvakantiewinkel opzette. Hij gaf zichzelf drie jaar om te bewijzen dat hij met zijn initiatief succes zou kunnen boeken, en dat lukte inderdaad sneller dan hij had gedacht. Zijn vrouw bleef aanvankelijk werken, zodat hij de zekerheid van een inkomen achter de hand had. De zaken gingen zo goed dat zijn vrouw ontslag nam en zich ook ten volle aan de winkel kon gaan wijden.

● *Ook in het binnenland is een groeiende belangstelling voor fietsvakanties*

Gewoon bedrijf

„De Fietsvakantiewinkel is uiteraard een commercieel bedrijf, maar we werken wel met een fikse dosis idealisme", aldus Valstar. „Als er hier mensen komen met plannen voor een fietsvakantie, en we merken dat ze eigenlijk de juiste motivatie missen om een dergelijk vakantie te maken, dan raden we het hun af. Je kunt mensen geen vakantie aanpraten, waarvan je zeker weet dat ze er niets aan zullen vinden. Vakantie is een kostbaar iets, waar je vaak een jaar op moet teren en dat moet je niet moedwillig om zeep helpen door mensen verkeerd te informeren."

De Fietsvakantiewinkel is gegrondvest op een aantal fundamenten. De winkel verkoopt fietsvakanties,

● *Gijsbert Valstar achter de toonbank van zijn Fietsvakantiewinkel* Foto: JOS POULISSEN

zoals die door reisorganisaties als Cycle Tours, Sindbad en Oad (van de fietsbussen), maar ook de VVV's in ons land, worden aangeboden. Bovendien organiseert de Fietsvakantiewinkel zelf een aantal fietsvakantiereizen. Verder zorgt de winkel voor fietsvervoer, verkoopt fietsreisverzekeringen, fietsershulpverzekeringen (zelf ontwikkeld, met de Europeesche) fietskaarten, fietsroutes, boeken over alle mogelijke fietstochten en de fietspas. De rekken in de winkel zijn gevuld met duizenden fietskaarten en fietsboeken. In totaal voert Valstar zo'n 2000 titels.

Daarnaast beschouwt Gijsbert Valstar het als zijn taak informatie te verschaffen en mensen zo goed mogelijk te adviseren over de mogelijkheden en onmogelijkheden van het fietsen in den vreemde.

Ervaring

Vandaar dat alle medewerkers van de Fietsvakantiewinkel zelf ruime ervaring moeten hebben met het rijwiel als vakantievervoermiddel. Dat is een eis bij de sollicitatieprocedure. „Het vervelende is dan wel dat je als werknemer hier een fietsvakantie vrijwel kunt vergeten, want als iedereen met vakantie gaat, dan draaien wij op volle toeren en is er voor een eigen vakantie geen tijd", aldus Valstar.
Dit jaar organiseert hij nieuwe reizen in Engeland (Cornwall), West-Zweden, Frankrijk en Catalonië. Dat is echter slechts een kleine greep uit zijn aanbod.
Hij heeft nog grootsere plannen, zoals bijvoorbeeld een fietstocht naar Oost-Rusland en mogelijk bij de Chinese muur. Vorig jaar reed hij zelf mee in de door hem opgezette tocht vanaf de Poolse grens naar Moskou. Daar heeft hij nog heel wat moeilijkheden moeten overwinnen, want zo zegt Valstar: „Er mag dan Glasnost en Perestojka zijn in de Sovjetunie, de bureaucratie ban je daar nog niet een, twee, drie mee uit".

Exotisch

„De trend op het gebied van fietsvakanties: hoe verder weg, hoe leuker. Wij krijgen veel vragen over exotische bestemmingen, zoals fietsen door Australië, op Java, of langs de Amazone. De mensen hebben vaak geen idee waar ze aan beginnen en wij proberen ze daarbij een zetje in de goede richting te geven. Je kunt een fietsvakantie zo duur maken als je zelf wil. Ik heb bijvoorbeeld een reis door China in de aanbieding van drie weken voor zo'n tien mille. Dat is uiteraard all-in, dus met vliegreizen, hotels etc. Maar het kan ook veel goedkoper. Voor een fietskampeertrektocht door de VS van drie maanden ben je maar 7500 gulden kwijt en dat is beslist niet veel, als je het goed bekijkt".

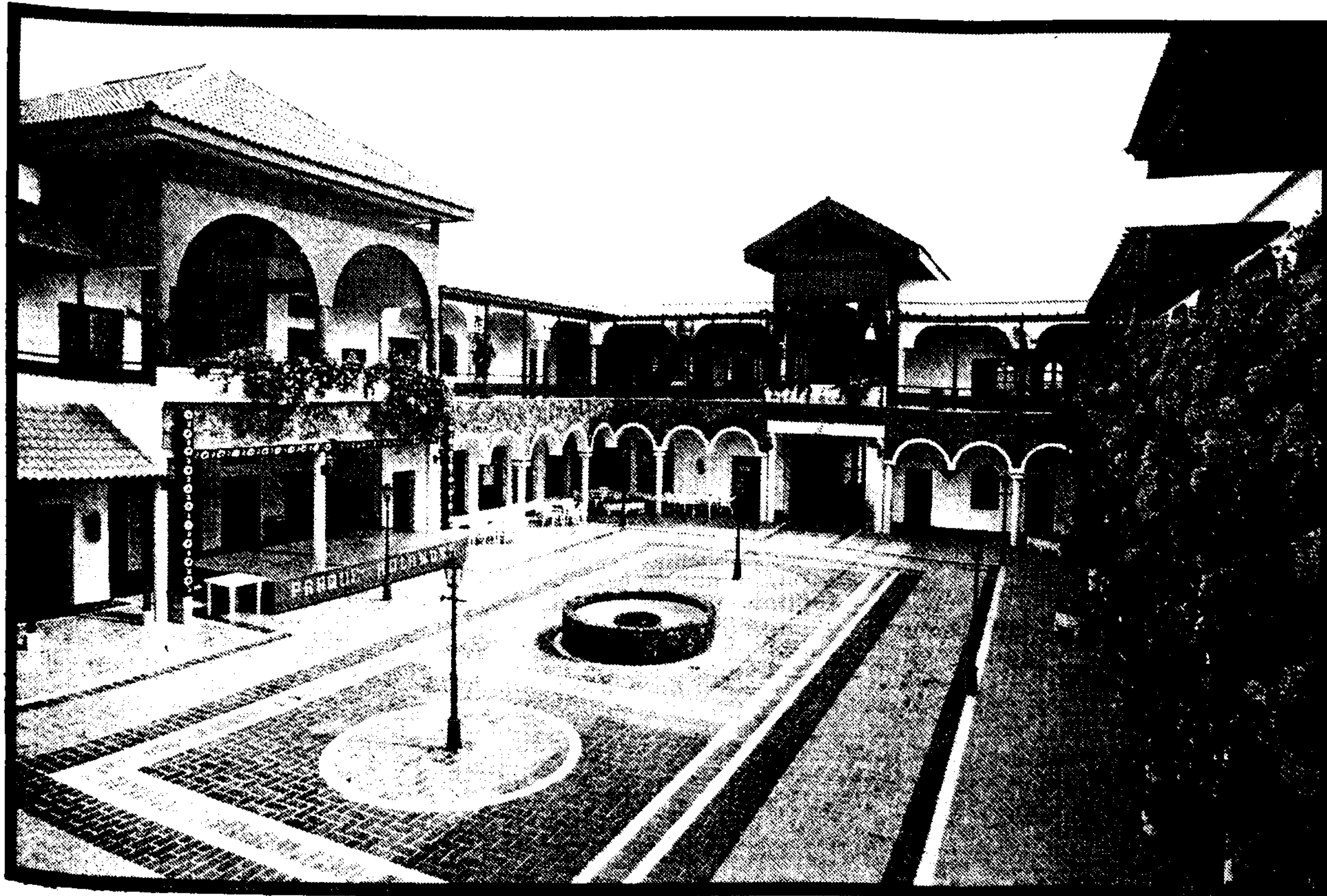
Mountain Bike

De Mountain Bike is in Nederland de nieuwste trend. Toch slaan vakanties met de mountainbike niet aan. Valstar heeft ze in de aanbieding gehad, maar er was geen belangstelling voor. „Ik denk dat mensen met een ATB zo'n reis zelf wel organiseren, in clubverband of zo. Een ATB'er is volgens mij nog niet iets egocentrischer als de gewone fietser al is, vandaar."
Heeft de Fietsvakantiewinkel nu een gat in de markt gedicht? „Gaten in de markt bestaan niet. Wie goed nadenkt kan zelf iets op de markt brengen en in ons geval was dat alles wat met de fietsvakantie te maken heeft, want daar hebben we verstand van".

Achter de toonbank van de Fietsvakantiewinkel hangt een wereldkaart. Iedereen, die een bijzondere fietsvakantiereis heeft gemaakt, wordt uitgenodigd de route op die kaart met viltstift in te tekenen. Europa is al vrijwel volgetekend, maar in andere werelddelen is nog ruimte genoeg...

Voor meer informatie: Fietsvakantiewinkel, Jan de Bakkerstraat 14, 3441 EE Woerden, telefoon 03480-21844. Op 27 april houdt de Fietsvakantiewinkel vanaf 19.30 een informatieavond over 'fietsen met kinderen'.

peter stiekema

● Waar in de jaren zeventig nog schapen blèèrden, staat nu een knusse winkelgalerij die architekt Riteco uit Roermond ontwierp

In Fuerteventura is een Limburger 'burgemeester'

● Vader Peter en zoon Olaf Riteco

Fuerteventura is het op één na grootste eiland (dat is Tenerife) van de Canarische Eilanden. Het is ontstaan door vulkanische uitbarstingen vanuit de zee. Leken, zoals wij, kunnen dat zelfs zien. Ir Peter Riteco, een import-Limburger uit Roermond, raakte beginjaren zeventig in de ban van dit eiland dat gelegen is op 90 kilometer voor de Noordwest-kust van Afrika. Retico, die tegen de zeventig loopt, bouwde er zijn imposante *Parque Holandes.*

Hij zou het wéér doen, vertelt hij. Ondanks het feit dat hij er op een zeker moment onder door dreigde te gaan, zowel geestelijk, lichamelijk en (vooral) financieel.

Nu, januari 1990, is het park bijna gereed. En hoeven Riteco senior en zoon Olaf de peseta's niet meer om te draaien. „Ik heb hier een paar jaar daadwerkelijk op droog brood geleefd", vertrouwt hij ons toe. „Maar dat ziet U er nú natuurlijk niet meer aan af."

Hoe belandt een Limburgse architekt beroepshalve in een woestijnachtig gebied op bijna vijf uur vliegen van Schiphol. Retico vertelt zijn verhaal nu pas voor het eerst. Hij heeft bewust nooit ruchtbaarheid gegeven aan zijn mammoet-projekt.

Er heeft ooit één stukje gestaan in een Limburgs huis-aan-huis-blad. „En dat was gelukkig positief", zegt hij. „En er is ooit eerder één journalist hier geweest, van Elseviers Magazine (dat moet Pierre Huyskens geweest zijn, red.). Die zag er een schitterende journalistieke reportage in. Maar ik heb hem een paar dagen later beleefd gevraagd om dat verhaal asjeblieft niet te schrijven. Ik zat op dat moment financieel ontzettend moeilijk. Dan zou zo'n story verkeerd kunnen worden uitgelegd. En daar had hij, gelukkig, begrip voor."

In Roermond heeft Riteco officieel zijn kantoor. Hij is directeur van Difora Benelux BV. Zijn personeel is de hele dag bezig met het Parque Holandes. „De ene keer ben ik in Limburg, dan weer een tijdje in Fuerteventura. Ik krijg het nu iets rustiger, want mijn zoon heeft een groot gedeelte van het werk overgenomen."

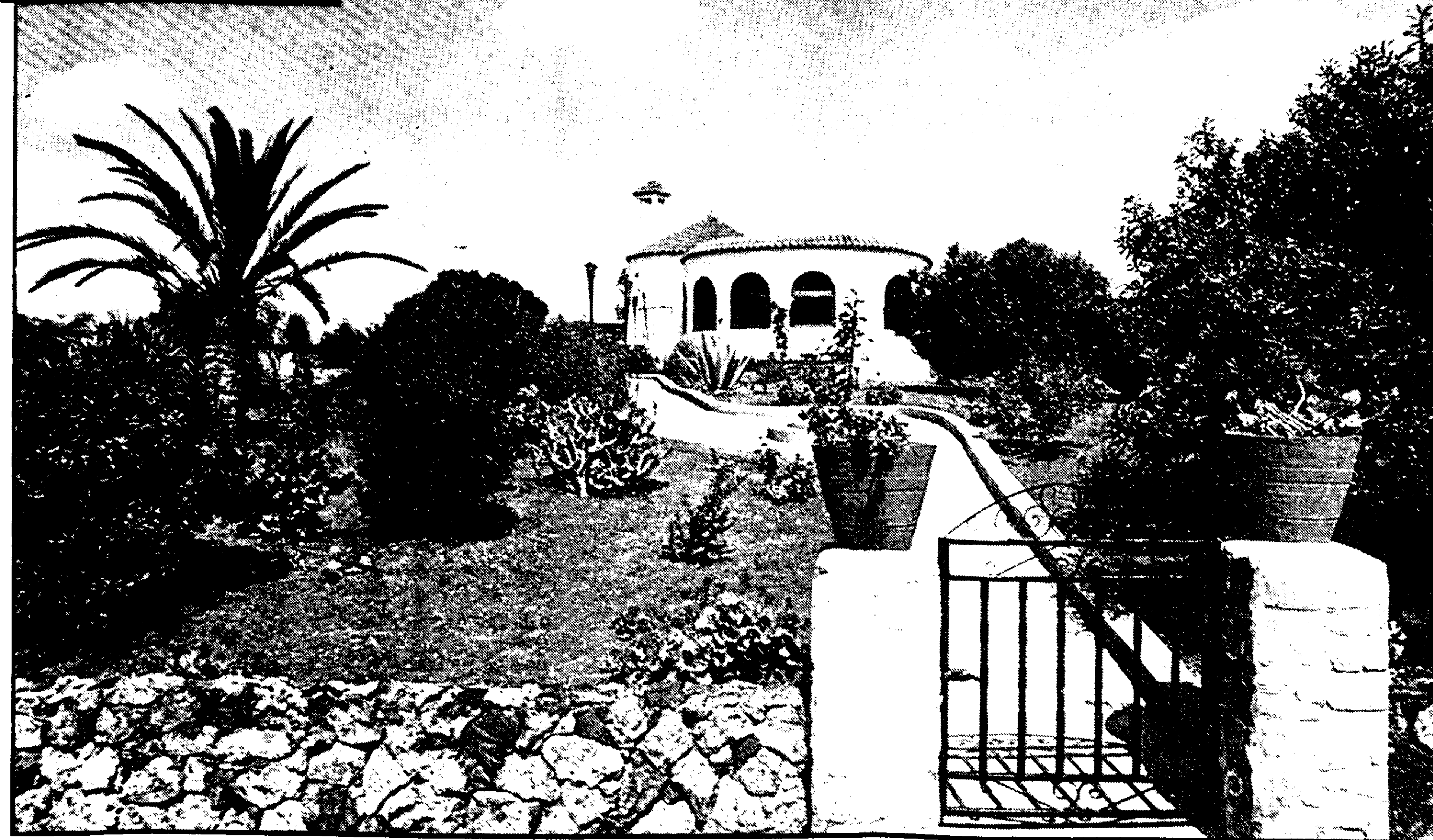
In 1974 zag hij op dat eiland een grote lap grond liggen. Er wás niets en er was ook niets te zien. „Alleen de zon, die scheen".

De Spanjaarden werden enthousiast toen Riteco een verhaal hield over de toeristische mogelijkheden van het gebied. Hij had zelf wat geld, en er was enig familiekapitaal. De rest moest van aandeelhouders komen. Riteco: „Het eerste karwei was het aanleggen van een weg. Want ook die was er niet. Er waren in die jaren wél 28.000 mensen analfabeet op dit eiland – dat is de helft van de bevolking – en er liepen 48.000 schapen rond."

Ruim vijftien jaar later heeft Riteco zijn droom gerealiseerd. Parque Holandes telt nu reeds tientallen villa's, chalets, maisonnettes en appartementengebouwen.

Hij nodigt ons uit voor een excursie op het 3,5 vierkante kilometer grote complex. Slechts éénvierde deel daarvan is bebouwd. Driekwart van de oppervlakte blijft 'vrij' voor parken, plantsoenen, wegen en vrijetijdsbesteding. Hij weegt tijdens de wandeling het zweet van zijn doorgroefde voorhoofd af, want het is er, ondanks de tijd van het jaar, toch aardig warm.

Riteco, staand op een heuvel en zijn longen volzuigend met zilte lucht: „Als ik het resultaat bekijk, weet ik dat het de moeite waard is geweest. Ondanks alles."

● Een van de tientallen villa's in 'Parque Holandes'. Voor de liefhebber van intense rust

Een tijdje geleden heeft hij een zeer groot stuk grond verkocht aan Zwitserse beleggers (volgens bronnen voor 'tientallen miljoenen Zwitserse francs'). De Helveten gaan ter plaatste de modernste jachthaven van West-Europa bouwen. Dank zij die transactie is Riteco nu uit de financiële zorgen. „Het gaat nu weer goed, goddank. Ik kan voor het eerst sinds de jaren zeventig met opgeheven hoofd een bank binnenstappen."

Hij verhuurt en verkoopt de woningen nu aan toeristen of pure liefhebbers van dit ruige landschap. Wij zien er nog geen discojeugd naar toe trekken. Want het is er erg stil. Straks, als de jachthaven gereed is, komt er meer vertier. „Maar wel op veilige afstand van het park", zegt hij er snel bij. „Ik vind dat een mens tijdens zijn vakantie tot rust moet kunnen komen. En wie gek is op stevig uitgaan en discotheken, die kan aan de zuidkant van dit eiland terecht. De Duitsers hebben er daar een soort pretpark van gemaakt. Mijn stijl is het niet, maar ik heb er niets op tegen. Ze doen maar."

„U mag weten dat we met dit projekt ooit behoorlijk op *kiepen* hebben gestaan. Ik heb droog brood gegeten, letterlijk. Met bloed, zweet en tranen, en met vallen en opstaan heb ik mij er doorheen geslagen. Er zijn vele nachten geweest dat ik geen oog heb dicht gedaan. En ook mijn familie niet. Het was erop of eronder."

Peter Riteco, zoon Olaf en andere familieleden leiden overigens ook nu geen luxe leven. Zijn secretaresse Petra Meurer, een Duitse uit Dortmund die vloeiend Nederlands spreekt, vertelt ons dat ze 'keihard moet werken', dat haar bazen (vader en zoon) 'zeer veeleisend zijn' en dat ze van haar salaris 'bepaald niet rijk zal worden'.

Maar ze is dol op Fuerteventura, op de vriendelijkheid van de eilandbewoners, op de rust. „Ik beweer niet dat ik hier mijn leven lang zal blijven. Maar als ik weer een paar dagen thuis, in Duitsland, ben geweest, verlang ik snel terug naar dit stukje van de wereld."

Is Fuerteventura dan zó bijzonder? Já, als U van zon houdt (zelden boven de 30 graden), van witte zandstranden, van weinig toeristen en van gespleten bergruggen.

Néé, als U van sappig groen gras houdt, als U het erg leuk vindt om Nederlanders op vakantie te treffen en daar dan dagen en avonden sangria mee te drinken. Ook nee, als U niet tegen eenzaamheid kunt. Hoewel, wat de één eenzaamheid noemt, typeert de ander als intense rust.

Wij ontmoeten er ook een Nederlandse vrouw die, samen met haar man, bijna haar leven lang gezocht heeft naar dé ideale plek ter wereld om te wonen en te sterven. „We waren opeens ook op Griekenland uitgekeken. Ik belandde bij toeval op dit eiland. En was er meteen verliefd op. Ik ga hier nooit meer weg."

Zij verzorgt de excursies voor de klanten van Riteco. Zij spuwt vuur als wij door het nabij gelegen stadje Corralejo rijden. „Schande wat hier is gebeurd. De typische bouwstijl van de huisjes is verkracht. Want ze roken hier opeens geld via toerisme! En toen gingen ze van die huisjes enge appartementen maken. En ziedaar, troep. En geen enkel gebouw is afgewerkt, bah! Maar ze betalen er nu dan ook een zware tol voor, want veel staat leeg."

Tien minuten later, als we langs een piepklein eiland rijden, vertelt onze gids: „De heren Dean Martin en Frank Sinatra hebben een waanzinnig hoog bod gedaan om dat eilandje te kopen. Die twee wilden er een casino gaan exploiteren. Maar gelukkig zag het gemeentebestuur in dat je daarmee de duivel in huis zou halen. Het gaat dus niet door, maar wat heeft het weinig gescheeld. Want geld stinkt ook hier niet."

Wetgeving

Riteco zegt bij een glas bier vóór het diner: „Vijftig procent van de problemen met toerisme hier wordt door de Spanjaarden zelf veroorzaakt. Het doet me pijn om dat te zeggen, want 't is verder best wel aardig volk. Er zijn nog steeds slechte wetten en regels die het imago geen goed doen. Ik heb vanaf de eerste dag gezegd: *okay, ik doe het, maar dan op mijn manier.* Dat was niet altijd makkelijk, zeker niet als je zelf slecht bij kas zit. Er zijn, en ik weet dat maar al te goed, veel Nederlanders die in Spanje een mooi huisje gekocht meenden te hebben, maar later behoorlijk op de koffie kwamen. Met die praktijken laat ik mij niet in. Ik heb er namelijk geen zin in om met mijn levenswerk vanwege dubieuze constructies negatief in de krant te komen."

Als het een beetje meezit, wonen of logeren binnenkort tweehonderd Europeanen in zijn Parque Holandes. Permanent, voor een maand of voor een week per jaar. Volgens een of ander eilandwetje moet er bij zo'n aantal een eigen burgemeester worden benoemd. „Ik zal dat niet zijn", lacht Riteco. „Ik heb hier al lang genoeg voor burgemeester gespeeld."

Officieus is hij dat natuurlijk toch. Want als er kontakt is met hoge Spaanse pieten, uit het kabinet of het toerisme, dan wordt deze Riteco ingeschakeld. Want hij weet veel af van investeren, hij kent de uiterst ingewikkelde Spaanse wetgeving, hij is architekt, spreekt uiteraard Spaans en is – sinds kort – een bemiddeld man.

Vooral dat laatste telt. „Maar wie armoe heeft geleden, zoals ik, gooit geen gulden over de balk."

jos van wersch

Mallorca belooft beter z'n best te doen

De Canarische Eilanden en de Spaanse Costa's doen het ook bij de Nederlanders niet meer zo best als (winter)zonbestemming. Eerst bleven de Engelsen weg, daarna de Westduitsers. Ook Mallorca, het bekendste, het mooiste en het grootste eiland van de Balearengroep, gaat het nu in de portemonnee merken. „Misschien is dat voor een keertje wel goed", zegt John Varion, een Maastrichtenaar die op Mallorca al vele jaren zijn kost verdient in de toeristenbranche. „Ze hebben hier namelijk te lang gedacht: 'Ach, ze blijven toch wel komen'. Maar de cijfers bewijzen nu het tegendeel."

Wie komende zomer naar Mallorca gaat, moet overigens niet denken dat hij daar nu alleen op het strand ligt. Ook dit jaar zullen weer miljoenen toeristen op het vliegveld van Palma de Mallorca landen. Maar het zullen er minder zijn dan verleden jaar.

Omdat de service slechter is geworden, omdat de peseta duurder werd en niet te vergeten: er zijn oh zoveel nieuwe bestemmingen, zoals de Dominicaanse Republiek en Kenia.

Het kan geen toeval zijn dat wij in het schitterende toestel van Air Holland, op weg naar Mallorca, een videoband over Kenia te zien krijgen.

Rijk eiland

John Varion zei ons later die dag: „Mallorca is een rijk eiland. Wij betalen hier daarom meer belasting dan in andere gebieden die tot Spanje behoren. En in de afgelopen tien, vijftien jaar is er enorm veel geld verdiend door de hoteliers, en anderen die van het toerisme leven. Er is nog geen paniek, maar ik beluister wel stemmen die roepen: 'Jongens, oppassen! De schouders moeten er snel onder'. Als dat inderdaad gebeurt, trekt het over een paar jaar weer aan".

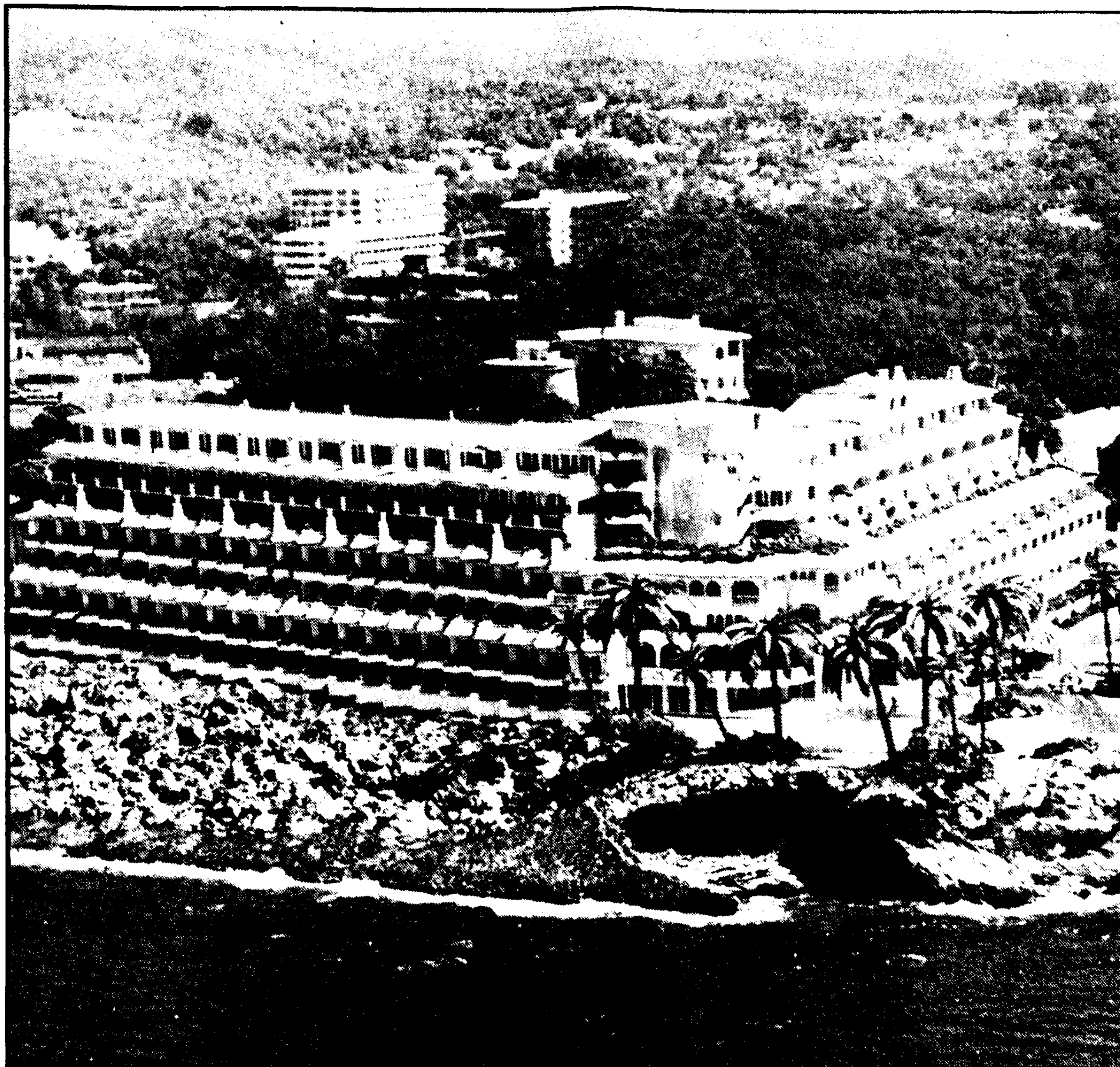
Hagen Cleybergh, een Antwerpse Belg die werkzaam is voor een hotelketen op het eiland, heeft het zien aankomen. „Je proefde het maar al te vaak. Zo van: het kan hier niet op, het gaat nooit over, want ze blijven tóch komen omdat de zon hier altijd schijnt. Jammer dus. Want de zon schijnt ook op andere plaatsen in de wereld."

Cleybergh en Varion, die trouwens zelf ook goed geboerd hebben op Mallorca, zullen er alles aan doen om het aangetaste imago te verbeteren. „Aan onze sterke peseta kan ik helaas niets veranderen", zegt Varion. „Maar vriendelijk en hulpvaardig zijn voor toeristen kost niets. Alleen een beetje moeite".

Collega Cleybergh: „Heel Spanje gaat dit seizoen een optater krijgen. Mallorca dus ook, al blijft het beperkt. De eerste boekingscijfers zien er toch nog redelijk uit. En Mallorca is qua natuurschoon zeer goed bedeeld. Kijkt U eens naar buiten, hoe groen het er allemaal bijligt."

Ook present in Mallorca waren onlangs 150 relaties van Neckermann Nederland. Geen toeval natuurlijk. Want Neckermann vierde het feit dat twintig jaar geleden juist op dit eiland de komst van deze reisgigant op de Nederlandse markt werd ingeluid. „Het is en blijft een eiland dat niet kapot kan", vertelt ons Neckermann Nederland-direkteur Rene Klawer. „En alle andere geluiden ten spijt, wij doen hier nog steeds prima zaken. Ik zie het bepaald niet somber in." Tja, had U soms andere taal verwacht van een direkteur die vakantiereizen verkoopt? De waarheid ligt, zoals meestal, in het midden.

Ook Wim Jense, directeur van Maastricht Airport, is te gast van Neckermann. Hij wordt met veel égards behandeld. Want Jense is, dank zij 'zijn' vliegveld, een belangrijke schakel geworden in het toeristencircuit. Dit jaar (in de zomer) zijn er immers twaalf rechtstreekse vluchten vanaf 'Beek' naar zonbestemmingen. En met Londen erbij (maar daar regent het vaak) zijn het er dertien. Jense: „Het doet goed om te merken dat wij in de toeristenwereld een woordje meespreken. Ik heb, ook hier op Mallorca, weer interessante kontakten kunnen leggen."

● Eén van de tientallen luxeuze hotels, gelegen op een fraai plekje op het eiland. „De terugloop van het aantal toeristen is slechts tijdelijk", zegt Hagen Cleybergh die werkzaam is voor een grote hotelketen op Mallorca

Maastrichtenaar Varion zei het al eerder: Mallorca is rijk. „Ik zou de miljonairs hier niet de kost willen geven. Maar daar koopt de gewone toerist natuurlijk niets voor." Deels is de terugloop van vakantievierders, volgens hem, ook te wijten aan de „uitgeknepen kontrakten die sommige reisboeren hier afsluiten met hoteliers. Dan wordt een zeer laag bedrag bedongen voor slapen, ontbijt, lunch en diner. Zo'n hotelier staat dan met de rug tegen de muur. Hij kan niet nee zeggen, want dan gaat die inkoper naar een concurrent. Maar de toerist is uiteindelijk de dupe. Die klaagt, vaak terecht, steen en been over het eten."

Zijn Belgische collega Cleybergh valt hem bij. „Toeristen moeten oppassen om in te gaan op waanzinnig goedkope aanbiedingen van beunhazen. Zo'n reis kost dan wel niks, maar het is dan ook niks. Het is in het Spanje van de jaren negentig niet meer mogelijk om voor een kwartje op de eerste rang te zitten. Nederlandse toeristen vergeten vaak dat ook Spanje duurder is geworden. Maar zij willen niettemin voor de oude-prijzen-van-vroeger hier vakantie vieren. En dan komen ze dus op de koffie."

De inwoners van Mallorca, zo beluisteren wij, beloven beterschap. Zowel de hotelportier, de taxichauffeur en de verhuurder van strandstoelen. Er worden nu zelfs posters opgehangen, bedoeld voor de plaatselijke bevolking. Daarop staat de tekst: 'Wees vriendelijk tegen een toerist'.

Benieuwd of ze het ook doen.

jos van wersch

Met de bus door Amerika

Waltzing Mathilde, waltzing Mathilde'. Verpletterend vals schalde de Mathilde Song door de dubbeldekker, die ons van Lake Tahoe naar het hotel terugbracht. Ze keken ons wat raar aan, de andere passagiers. Je kon zien wat ze dachten. Maar zelf had ik ook nooit gedacht dat ik nog eens een volksliedje zou gaan zingen met die ruige bonken uit Australië en Nieuw Zeeland. En wat te denken van die meiden uit Zuid-Afrika? De koppige en zeldzaam uit de band springende Zwitser? Dat bescheiden meisje uit Singapore? Allemaal deden ze mee. Een bij elkaar geharkt zootje dat al na een week een fantastische 'big family' was geworden.

● *Per touringcar naar de stranden aan de Amerikaanse westkust. Jongeren t/m 35 jaar zijn er dol op*

Natuurlijk hadden we bij aanvang veel gemeen. We waren tussen de 18 en 35 jaar, wilden één van de mooiste gedeelten van Amerika verkennen en vonden het wel zo leuk om dat te doen met een internationaal gezelschap. Contiki, dat in Nederland wordt vertegenwoordigd door My Way, bood daarvoor uitkomst. Het heeft als enige jongeren-reisorganisatie rondreizen door Amerika in het programma opgenomen waarbij wordt overnacht in een hotel, motel of lodge.

Bij andere jongerenreizen door de Verenigde Staten wordt veelal gekampeerd en dat heeft natuurlijk zijn charme. Maar ik zou me kunnen voorstellen dat na weer zo'n vermoeiende dag in de bus, veel mensen geen zin hebben hun tentjes op te zetten, muntjes te kopen voor de douche en hun eigen potje te koken. Zo'n rondreis is tenslotte bepaald geen luiervakantie.

Door zes Amerikaanse staten en Mexico voert de 'Frontier USA Tour'. Dat gebeurt per luxe toeringcar die er, net als de bussen van My Way, blitz uitziet. Een blitse bus waar overigens niet alleen in werd gezeten maar waarin bovenal werd geleefd. Het zingen van de Mathilde-song stond met stip genoteerd maar ook werd er in het vehikel gegeten, geswingd, gefotografeerd, geslapen, over de rugleuningen gekropen (wedstrijdjes van achter naar voren en weer terug) en gepraat, heel veel gepraat.

Was dit, bedachten de acht Nederlanders die in Los Angeles waren ingestapt, eigenlijk niet gelijk een prima manier om je Engels op te halen? Dat was het zeker. De Amerikanen zelf praten namelijk graag en veel. En willen tegelijkertijd weten wat de ander doet, waar hij vandaan komt en hoe hij heet.

Heel stil

Scott, onze 'Real American' reisleider, liet dit al meteen merken. Hij stelde zichzelf voor in een zeer aumusante toespraak waarna de 45 Contikigangers er eveneens aan moesten geloven. Nu is het vreemde, dat iedere Amerikaan, of hij nu 5 of 85 jaar is, de gave schijnt te hebben op doodkalme wijze een groep van 45 man te vertellen wie en wat hij is.

Een gave die bij niet-Amerikanen veel minder lijkt voor te komen. Plotseling werd het dan ook heel stil in de bus. Maar ze deden het. Allemaal. Stuk voor stuk. Zelfs Toon, een Brabander wiens Nederlands slechter verstaanbaar was dan het belabberde Engels van de Australiërs, had groot succes. Wat deels te danken was aan zijn, naar het schijnt, zeer moeilijk uit te spreken naam.

Toon werd dus Tjoen, de clown van de reis. Helaas, hij maakte wel een ernstige misstap, Tjoen. Of hoorde dat ook bij zijn act? In elk geval kwam hij na een afdaling in de Grand Canyon niet terug naar boven. De hitte was hem parten gaan spelen. Tjoen, vergezeld van zijn broer, besloot in de Canyon te overnachten. Zodat er die ochtend, een beetje onthutst, 43 in plaats van 45 man in de bus stapten.

Scott had contact gehad met de wachters, wist dat er niets aan de hand was, liet een briefje achter en besliste: 'Let's go'. Op naar Las Vegas. Waarom zou je 43 man laten wachten op twee? Wat toen volgde was een lange, serieuze preek van een aangebrande Scott. Een beetje schoolmeesterachtig? Nee. We meenden dat het goed was zo.

Daarbij: Tjoen & Co. kwamen die avond met het vliegtuig naar Las Vegas. Vrolijker dan ooit.

Rinkelende jackpots

Scotts besluit was een voorbeeld van de aanpak van een reisleider van de grootste jongerenreisorganisatie ter wereld. *The trip must go on.* Lol maar ook discipline. Uit de band springen maar wel vroeg weer op. Wat overigens niet zeggen wil dat Contiki zijn klanten als kinderen behandelt. Zowel Ruth (vervangster van de met een blindedarmontsteking afgehaakte Scott) als Scott had dat goed in de gaten.

Natuurlijk kies je met zo'n busrondreis voor een vol en uitgestippeld programma. Waardoor het kan gebeuren dat je het na een uurtje wel gezien hebt in Tijuana, het Volendam van Mexico. Het verblijf in San Francisco daarentegen, lijkt je veel en veel te kort. Zoiets kan voorkomen. Maar de andere kant van de medaille is, dat een uitgestippelde rondreis zoals Contiki ze maakt je ook werkelijk alle highlights laat zien. Zodat je niet de vergissing begaat zo lang in het verrukkelijke San Francisco te blijven rondslenteren dat je Disney Land misloopt. Een kans die in een land als Amerika, levensgroot aanwezig is.

Tijdens zo'n verzorgde reis is het natuurlijk ook handig dat ontbijt en diner bij de prijs zijn inbegrepen. Hoe gaaf om in gokgek Nevada vanaf een overdadig buffet (meloen, pannekoekjes, eieren in alle soorten en maten, yoghurt, toast) je ontbijtje samen te stellen tussen het kabaal van rinkelende jackpots. Amerika ten voeten uit. Voordat je het weet sta je sabbelend aan een tros druiven zelf een gokje te wagen. Een half uurtje nadat je je wake-up call hebt gehad.

Een avond later moet je dan in een andere staat weer verwoede pogingen ondernemen zelfs maar een bar in te komen omdat je nog geen 21 bent. Maar enig handig geritsel met rijbewijzen leverden sommigen toch nog een illegaal drankje op in 'The Mangy Moose Bar' in Jackson Hole, Wyoming. Een bar die je niet mag missen, want hier lopen ze nog. The Men, de mannen. Onvervalste Levi Straus broek strak op de kont, cowboylaarzen en dito hoed. Bij voorkeur met klep iets over de samengeknepen ogen.

Luxe

Jackson Hole was overigens de enige plaats tijdens de hele reis waar de accommodatie iets minder allure had. Wat niet wegneemt dat evengoed iedereen zich te rusten kon leggen in een tweepersoons kamer met douche en toilet. Waarom het dan toch sober genoemd? Omdat de andere kamers tijdens de reis zo goed waren. Overal superruime kamers met tv, telefoon, radio, twee tweepersoonsbedden, bad, toilet en douche. En, in staten waar het kwik in de zomer on-Nederlands hoog oploopt, een airco. Dat er in de ruim bemeten tuin dan ook nog een zwembad lag, spreekt vanzelf.

Luxe dus. Waarvoor je net wat meer betaalt. Jawel, een 15-daage Contiki-reis kost in het laagseizoen f 3.400 en in het hoogseizoen f 3.800. Maar daarvoor vlieg je niet alleen per KLM lijndienst naar Los Angeles; je hebt er dus ook die voortreffelijke accommodaties voor en de al even voortreffelijke begeleiding en service. Bovendien zijn bij Contiki-reizen flink wat excursies bij de prijs inbegrepen. Excursies waaraan je, omdat je nu eenmaal betaald hebt, overigens niet verplicht bent deel te nemen.

Maar wie slaat nu een sightseeingtour door Las Vegas af? En wie wil niet weten waar Steve McQueen in de film 'Escape from Alcatraz' zorgvuldig zijn ontsnapping voorbereidde? Je wordt door Contiki naar de boot gebracht en je hoeft alleen nog maar aan boord te gaan. Waarna je al snel gewaar wordt dat het gevangeniseiland Alcatraz niet eens het interessantste gedeelte is. De skyline van San Francisco die je vandaar ziet, dat is pas indrukwekkend!

Contiki weet de plekjes waar je het best de hoge cactussen kunt fotograferen. Waar 'El Capitan' in Yosemite Park het best tot zijn recht komt. Waar wel eens een buffel langs de kant van de weg loopt (het beest verscheen keurig op schema voor onze lenzen). Ed, onze buschauffeur, leek geen enkel probleem te hebben met het feit dat zijn voertuig bijna kapseisde toen iedereen bij het verschijnen van de buffel joelend naar het linker raam stoof.

Sterker: Ed lachte erom. Het was tenslotte toch zijn laatste jaar op de Contiki-bus. Dit jaar wordt hij zesendertig. En net zoals de passagiers, mag niemand in dienst van Contiki ouder zijn dan vijfendertig. Hij zal er nog vaak aan terugdenken, aan zijn vele reizen door Amerika. Want het heeft iets zo'n reis door het land van de onbeperkte mogelijkheden. Iets magisch. Iets avontuurlijks. Iets onwaarschijnlijks. Ik denk het, terwijl ik juist een kaart uit Australië lees. 'From your Contiki Friend, hope to see you soon again.'

Ik hoop het ook. We waren een grote gekke drukke familie.

Informatie over Contiki Reizen: Passepartout Reizen, Postbus 21002, 3001 AA Rotterdam, tel. 010-40 41 212, of uw plaatselijke reisburo.

marjolein van den dobbelsteen

Vogezen, vaak regen, en veel natuurschoon

„Altijd als ik in de Vogezen of in de Elzas ben regent het", zo zei een collega onlangs toen hij hoorde van deze reportage over dit Noordoostfranse vakantiegebied. Inderdaad, het weer kan daar knap tegenvallen, zo is ook onze ervaring. Hoewel...een paar jaar geleden was het er in augustus prachtig weer, terwijl in Nederland de herfst reeds leek te zijn ingevallen, dus het kan meevallen.

Die voorliefde van Pluvius voor de Vogezen is wel te verklaren. Dat gebergte, waarvan de hoogste top, de Grand Ballon – bekend uit de Tour de France overigens — op 1424 meter ligt, is de eerste serieuze hindernis die de wolkenmassa's die via de Noordzee aankomen, op hun weg vinden, en dus ideaal om daar even leeg te regenen.

Landschappelijk gezien bestaat de Elzas uit het grootste deel van de Vogezen, met oostelijk daarvan de Bovenrijns laagvlakte en zuidelijk de Sundgau, een golvend gebied dat de overgang van de Vogezen naar de Jura vormt.

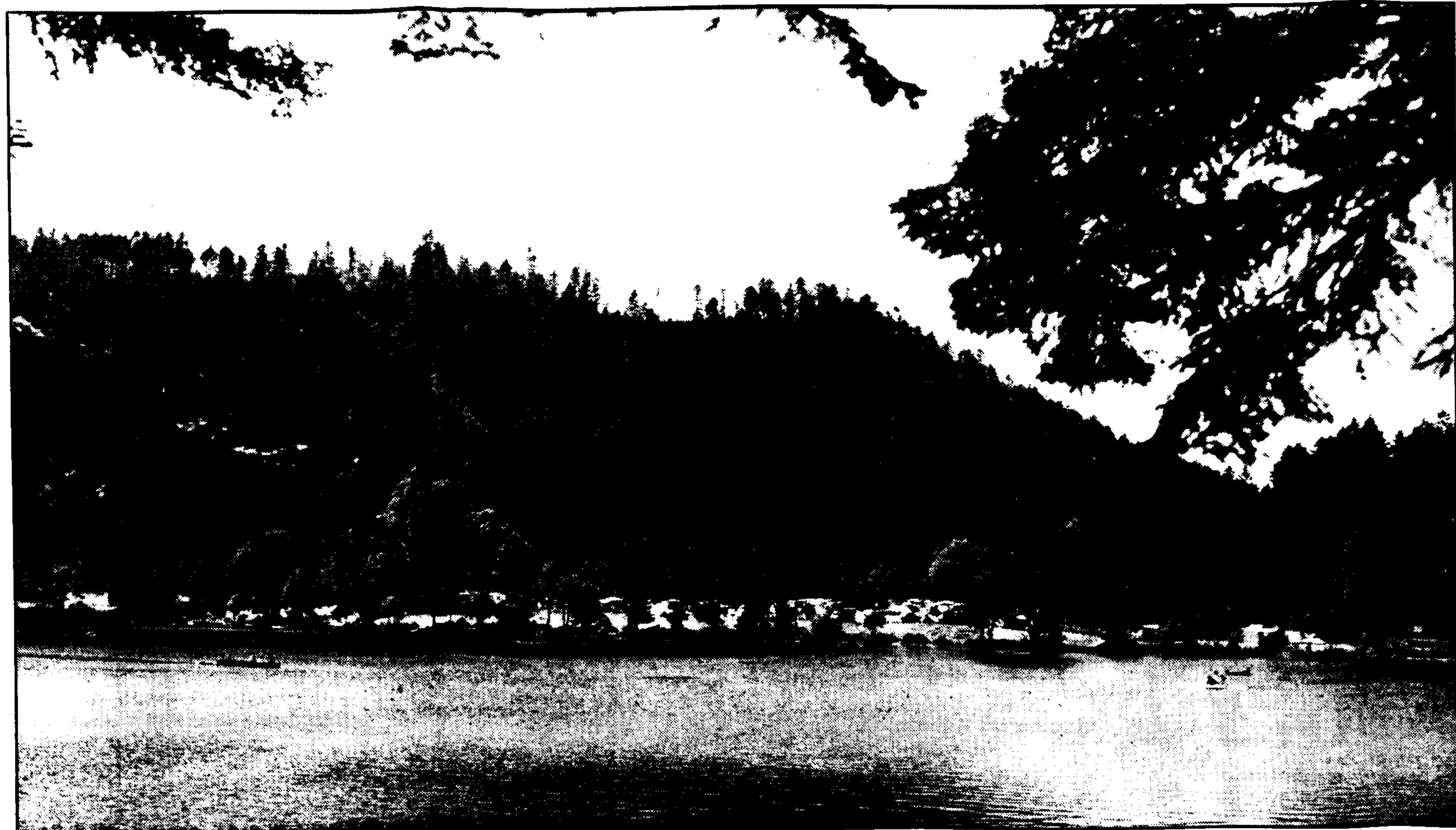
De Vogezen zelf bestaan uit een noordelijk deel (dat zelden een hoogte van zeshonderd meter overschrijdt) en het toeristisch en landschappelijk gezien véél interessantere zuidelijk deel, met de koepelvormige toppen (in het Frans 'Ballons' geheten) die veel grotere hoogten bereiken, zoals de Grand Ballon (1424 m), de Petit Ballon (1267 m), Ballon d' Alsace 1250 m) en vele andere, die alle een hoogte van duizend meter overschrijden. In de dalen liggen prachtige gletsjermeren zoals het Lac Noir en het Lac Blanc, in de buurt van Gérardmer, de vakantieplaats bij uitstek in de centrale en zuidelijke Vogezen, en in het seizoen, tussen juli en half augustuis razend druk.

Meer Duits

Het Elzas/Vogezengebied wordt door de Rijn van Duitsland gescheiden, maar een feit blijft dat de Elzas in alles meer Duits dan Frans aandoet. Zelfs de taal is een Duits dialect. Het gebied heeft dan ook eeuwen aan Duitsland behoort, was van 1870 tot 1918 eveneens Duits en werd ook in 1940 voor bijna vijf jaar bij het Derde Rijk ingelijfd. De taalgrens loopt ongeveer van Noord naar Zuid over het centrale deel van de Vogezen, ter hoogte van de fantastisch mooie Route des Crêtes, een weg van noord naar zuid over het hoogste gedeelte van de Vogezen. Die route werd in de Eerste Wereldoorlog aangelegd voor troepentransporten, waarbij het front enkele kilometers verder naar het oosten lag. Er is in de Eerste Wereldoorlog verschrikkelijk gevochten om het bezit van een aantal van die toppen. Bij Le Linge, enkele kilometers van het kaasstadje Münster, waar de heerlijke Münsterkaas vandaan komt, is nu een soort openluchtmuseum met een deel van die slagvelden te zien. Duizenden, meest jonge, mannen kwamen daar in de verschrikkelijke loopgravenoorlog, waarbij de vijandelijke kampen soms slechts enkele tientallen meters van elkaar lagen verwijderd, om het leven.

De geschiedenis en de daarmee gepaardgaande oorlogen spelen trouwens ook nu nog een grote rol in de hele Elzas. Logisch, omdat het altijd een fel omstreden gebied is geweest. Vele kastelen uit lang vervlogen eeuwen getuigen daarvan. Bij Ribeauvillé, grofweg tussen het prachtige middeleeuwse Colmar met zijn fraaie vakwerkhuizen en kerken en Sélestat aan de Route de Vin gelegen, staan zelfs drie ruïnes bij elkaar. Ze liggen op slechts enkele honderden meters afstand en zijn gemakkelijk alle drie in enkele uren tijds te bezichtigen. Het gaat hier om de ruïnes van de kastelen St-Ulrich, Girsberg en Haut-Ribeaupierre. Ze liggen op een hoogte van zo'n 650 meter en bieden een prachtig uitzicht op de laagvlakte van de Rijn en bij helder weer op het tientallen kilometers verderop gelegen Zwarte Woud.

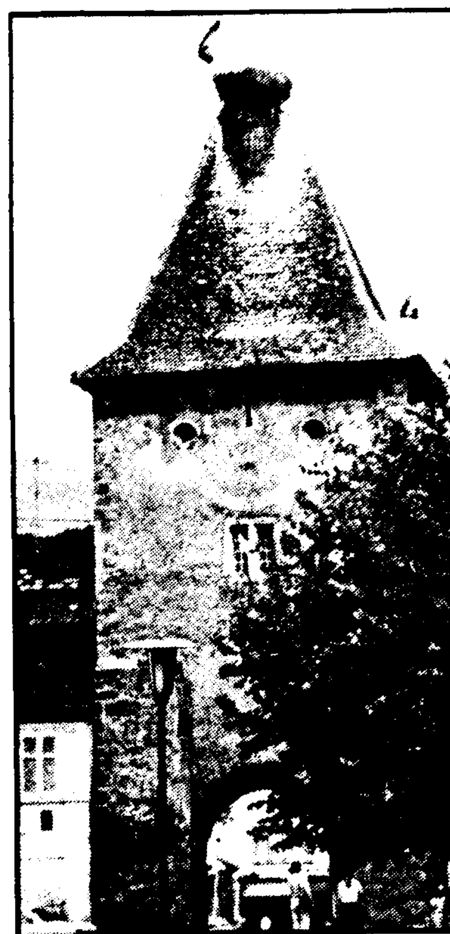
Een bezoek meer dan waard is ook het sprookjesachtige Château Haut Koenigsbourg, dat niet ver van St Hyppolyte hoog aan de oostkant van de Vogezen ligt. Het oorspronkelijk middeleeuwse slot was al enkele eeuwen een ruïne, toen de laatste Duitse keizer, Wilhelm II, er zijn oog op liet vallen. Hij liet het vervallen gebouw in grootse, hoewel omstreden, stijl renoveren en het ligt er nu te pronken met alle pracht en praal die bij een dergelijk gigantische burcht horen.

● *Een van de gletsjermeren in de Vogezen*

Wat verder naar het noorden ligt een werkelijk verschrikkelijk oord, het concentratiekamp Natzweiler, door de Fransen Le Struthof genoemd, waar de Duitsers zogenaamde Nacht und Nebel-gevangenen voor altijd lieten verdwijnen. Vele duizenden, vooral politieke, gevangenen lieten hier het leven. Het was dan ook heel navrant om te zien hoe tijdens ons laatste bezoek aan de bij het kamp gelegen steengroeve, waar de dwangarbeiders slavenarbeid verrichten, een dikke Duitser uit München zelfgenoegzaam naast zijn Mercedes in de zon een barbecue hield. Een monument voor de verschrikkingen van de laatste wereldoorlog en de dwaasheid der mensen, dit Struthof.

Interessant is ook het museum dat is gewijd aan de Maginot-linie, de Franse verdedigingslinie die in de jaren dertig werd aangelegd. Het ligt bij Marckolsheim aan de Rijn en is ondergebracht in gigantische verdedigingswerken, die gedeeltelijk onder de grond liggen.

● *Een stadspoort van het prachtige middeleeuwse stadje Türckheim, aan de Route de Vin*

Stedenschoon

Maar de Elzas biedt veel meer, gelukkig, en ook veel vrolijks. Er liggen prachtige steden, die een bezoek meer dan waard zijn. Op heen- of terugreis zijn bijvoorbeeld bezoeken aan de steden Metz en Nancy zeer de moeite waard. In het gebied zelf wemelt het ook van de prachtigste steden en dorpen. Wat te denken van bijvoorbeeld Riquewihr, een geheel ommuurd middeleeuws stadje met prachtige oude huizen met veel vakwerk. In het hoogseizoen is het er echter drukker dan in Valkenburg, dus oppassen. Interessant is ook Kaysersberg, waar het geboortehuis van dr Albert Schweitzer is te bezichtigen. Andere boeiende plaatsen zijn het al eerder genoemde Colmar, Belfort, Mulhouse en natuurlijk ook Straatsburg, terwijl uitstapjes naar het nabijgelegen Zwitserse Basel en het Duitse Zwarte Woud heel goed te doen zijn.

Ook in culinair opzicht is er in de Elzas veel te beleven. De zuurkool is er beroemd, de keuken heeft een Duitse inslag met Franse finesse, de beste Franse bieren komen uit het gebied en de wijn is meer dan voortreffelijk. Daarbij schieten namen als Tokay, Gewürztraminer, Muscat, Riesling, Pinot Blanc, om er slechts enkele te noemen, door het hoofd en het keelgat. Er zijn voldoende goede, maar ook goedkope hotels. Er zijn veel campings verspreid over het hele gebied, dus plaats is er meestal wel te vinden, maar in het hoogseizoen is het wel verstandig om te reserveren.

peter stiekema

Hoe naar de Vogezen

Het vakantiegebied Vogezen Elzas in Noordoost-Frankrijk ligt op een kleine 450 kilometer van Zuid-Limburg verwijderd. De route er naar toe is relatief simpel, via Maastricht, Luik, Luxemburg, Thionville, Metz, Nancy en Lunéville naar St-Dié. Vanuit St. Dié kun je alle kanten uit. Een andere route loopt via Nancy naar Épinal en Gérardmer, ideaal voor de centrale - en zuidelijke Vogezen.

De Vogezen vormen samen met het Zwarte Woud in West-Duitsland aan de andere kant van de Rijn een soort tweelinggebergte. Ooit was het een berggebied dat zelfs een hoogte van 3000 meter haalde. Door allerlei bewegingen in de aardkost en de invloed van winden watererosie is het gebied inmiddels tot de helft afgeplat en zijn Vogezen en Zwarte Woud gescheiden door de Bovenrijnse laagvlakte.

In de winter bieden de Vogezen meestal goede langlauf- en alpine skimogelijkheden, hoewel het seizoen er momenteel even desastreus is als overal elders. Zomers kun je er onder meer fantastisch wandelen en fietsen door de donkere bossen en over berg en dal.

Voor meer informatie over de Vogezen/Elzas als vakantiegebied: Frans Verkeersbureau, Prinsengracht 670, 1017 KX Amsterdam, of uw plaatselijke reisbureau.

REIZEN

Even serieus blijven.
Wie van vier hoog achter in Katendrecht naar het zuiden afzakt om op adem te komen van flatneurose en files, zoekt eerder Epen op dan Eygelshoven.
Pikt liever een terrasje op het Vrijthof in Maastricht dan op het Emmaplein in Heerlen.
Niet om te trappen, maar de Oostelijke Mijnstreek straalt nu eenmaal niet die golvende rust uit van het boerenland rondom Wittem. Of koelwit schuimende sfeer van Limburgs hoofdstad.
Toegegeven, wie toch luiert in Lemiers of bijbruint in, neem maar Valkenburg, zal op een verloren dag best de bus of auto pakken richting de oostelijke kant van Zuid-Limburg. Waar de huizen zich steeds meer aan elkaar rijgen. En waar je nauwelijks weet of je nog in Heerlerheide bent of al in Brunssum.

● Op adem komen op de Brunssummerheide.
Archieffoto: DRIEPOOT

Een dagje 'toevallige toerist' in de Oostelijke Mijnstreek

Nog altijd even serieus.
Stel dat zo'n verwaaide westerling zijn dagje uit in de Oostelijke Mijnstreek wil doorbrengen zoals menig Amerikaanse toerist in één dag Amsterdam, Volendam, Scheveningen en de Delta-werken bekijkt. Kortom, met opgetrokken broekspijpen door of Holland banjert.
Wat krijgt deze 'toevallige toerist' te horen op de VVV-kantoren in Heerlen, Brunssum, Landgraaf en Kerkrade? En waar hij meteen laat weten dat zijn tijd kostbaar is. Hooguit twee uur per plek.

Zoet

...pe zucht in op het VVV-kantoor Heerlen. Waar anders dan alleen naar het Thermenmuseum kan informatrice Lita Timmermans deze haastige gast heen sturen!
„Daar ben je dik een uur zoet mee. Vervolgens zou ik hem wijzen op de architectuur in het centrum van Heerlen zoals de Kamer van Koophandel en de Stadsbibliotheek. Inderdaad, die kan ie vanuit het raam in het Thermenmuseum bekijken."
En verder?
„Geef ik hem veel folders mee van wat hij vanwege zijn tijdsgebrek eigenlijk misloopt in heerlijk Heerlen. Als hij nog even tijd over heeft, mag hij op de koffie met vla bij Kengen." Deze laatste suggestie is vaak het eerste. Want tal van toeristen die per trein Heerlen binnenrollen, willen van de nabij het station gelegen VVV eerst en vooral weten waar koffie met vla(ai) wordt uitgeserveerd.

Image

Door naar de VVV in Brunssum.
Monique Daniëls zucht ook, maar minder. En stuurt de dagjestoerist meteen de hei op. Van de Volkssterrenwacht zal hij zeker opkijken.
„Nee, daar kun je niet het heelal in loeren. Wel staat er een permanente expositie over Mars en tal van andere planeten. Verder zal ik hem een kleine route over de Brunsummerheide adviseren. Met aansluitend een bezoekje aan de golfbaan. Want die verdient meer en betere bekendheid. Hoezo?! Nou, velen denken nog altijd dat alleen welgestelden golf spelen. Van dit verkeerde image komt de golfbaan ook af als wij van de VVV toeristen er naartoe sturen.a
Voordat ze het vergeet: in de Brikke Oave liggen ook nog Romeinse overblijfselen te kijk.
Maar die heeft de toevallige toerist al ruime mate in Heerlen bewonderd.

Dan door naar Kerkrade, eens per vier jaar dank zij het Wereld Muziekconcours de klankstad van al wat drumt en blaast. Van Jakarta tot Joure.
VVV-informatrice Anja Peters vindt twee uurtjes Kerkrade eigenlijk een belediging. „Dan moet je het doen met de abdij van Rolduc, inclusief het Mijnmuseum. Beide zijn overigens zeer de moeite van een bezoek waard. Het half uurtje dat dan nog over is, zou volgens mij het beste besteed kunnen worden aan bijvoorbeeld de beeldenroute door de stad, een van de drie routes die wij in huis hebben."
In Kerkrade zelf pronken welgeteld 79 beelden. Van de overweldigende D'r Joep tot de ingetogen Madonna met kind. De twee andere 'beeldige' marsen leiden naar Spekholzerheide (zestien stuks) en Eygelshoven-Haanrade (twaalf, waaronder een beeld van Ghandi).

Kino

Het dagje eindigt bij de meeste verse VVV, namelijk die in Landgraaf. Net twee dagen geopend. En nog altijd zonder toerist.
Bernadet Glezer blijft er vrolijk onder. Verwijst naar de Carboonroute. Maar die duurt te lang. En is bovendien niet typisch Landgraaf.
„Dan rest me niets anders dan een mooie wandeling door de bossen en over de hei van Strijthagen."
Omdat het toevallig vrijdag is, schiet de VVV-informatrice ook een bezoekje aan de Draf- en Renbaan te binnen. Voor wie na de snelle paarden een western wil zien, kan vlakbij de renbaan terecht bij de Autokino. Geprojecteerd op een scherm met de omvang van een strafschopgebied. En alleen open als de avond de dag opzij schuift.

hans toonen

Vehikels

Die primitieve vakanties van de vroege jaren zeventig waren eigenlijk veel leuker dan die georganiseerde reizen van nu. Toen waren we jong en trokken er onbekommerd, nagenoeg zonder geld, op uit in oude auto's, waarin we ons nu niet graag meer zouden vertonen.

In 1973 bijvoorbeeld, reisden we gevieren in de oude eend van een vriend. We hadden hem, voor we vertrokken, geld gegeven om het vehikel nog een grote beurt te laten ondergaan. Dat geld had hij echter ergens anders voor benut en dat zouden we spoedig merken.
De tweede dag van de reis, naar Noord-Schotland, bleek de eend al niet meer te willen starten, omdat de bougies niet tijdig waren vervangen. Goede raad was duur en Citroëngarages zeer schaars in die tijd in Groot-Brittannië.
De enige manier om de auto 's morgens aan de praat te krijgen was duwend een helling af, en omdat dat heel lang goed ging, bleven we duwend starten, om de kosten van nieuwe bougies uit te sparen. Ter vergelijking: op Engels bier werd NIET bezuinigd.

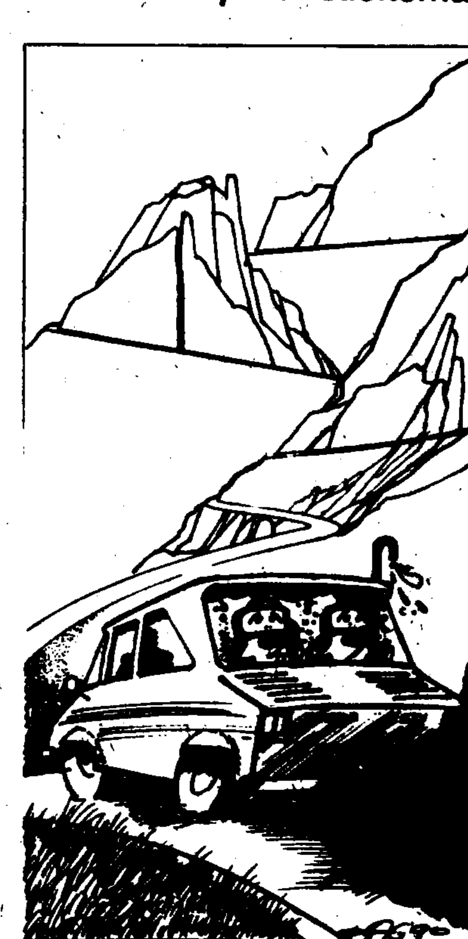
Op een van de laatste dagen van de vakantie protesteerde de eend krachtig tegen deze (mis)handeling, door via de uitlaat enkele krachtige erupties van gloeiend schroot de ruimte in te schieten, die ons rakelings langs de benen vlogen. Daarna startte hij toch weer, maar de koppelingsplaten bleken nu ook defect, zodat we alleen de beschikking hadden over een derde en een vierde versnelling. Op die manier moesten we van Glasgow naar Dover rijden, een afstand van 900 kilometer, die we nagenoeg non-stop aflegden om toch maar tijdig en MET de auto bij de hovercraft naar Calais te arriveren. Dat lukte nog net, maar terug in Nederland gaf de eend definitief de geest.

Een jaar later was het weer raak, maar nu met de nieuwste aanwinst van onze vriend, een oude Skoda uit 1967, die echter 'tiptop' was, zo stelde hij althans. Alleen met de koelinstallatie zou iets niet in orde zijn, maar dat gaf niet, beweerde hij.

Ook daar kwamen we, op weg naar de Vogezen, door schade en schande achter. Bij warm weer kookte de motor van het groene monster namelijk om de tien kilometer, zodat we moesten stoppen om nieuw, vers water bij te voegen. Tot overmaat van ramp lekte het koelsysteem óók nog, en wel ter hoogte van de achterbank, waar onze vriendinnen tot hun enkels in het water zaten. Alleen als het krachtig regende – en dat deed het gelukkig dagenlang – konden we wel eens zo'n honderd kilometer toe met een tank water.

De terugreis werd een ware marteling. Het weer was schitterend en warm, en de motor daardoor continu oververhit. Om kort te gaan, de Skoda lachte tegen ieder benzinestation, niet om benzine te tanken, maar omdat hij echt dorst had, en daar koel, helder water dacht te kunnen bemachtigen. Hij verbruikte dan ook veel meer water dan benzine die reis, zeker omdat de maximumsnelheid de tachtig kilometer niet meer overschreed.
De dames achterin hadden niks te klagen, die zaten met hun voeten in een verwarmd pierebadje, maar wij, mannen (sic!), zaten in angstige spanning de warmtemeter in de gaten te houden.
Nooit geweten dat de afstand tussen De Vogezen en Nederland zo groot kon zijn.

peter stiekema

HEERLEN – Eén weekend na de Vakantie Informatie Beurs (VIB) in het Maastrichtse MECC (30.000 toeschouwers) is het zaterdag en zondag de beurt aan die andere beurs in Limburg, het Internationaal Reizenfestival in de Heerlense Stadsschouwburg. Organisator is wederom reisburo Paul Crombag/Van de Burgt.

● De organisatoren Paul Crombag (links) en Frits van de Burgt.
Foto: FRANS RADE

Achtste Internationaal Reizenfestival in Heerlen

De formule van een vakantiebeurs is, volgens beproefd recept, bijna overal identiek. Er is een enorme berg informatie te verkrijgen over de huidige vakantiebestemmingen, er zijn hapjes en drankjes, muziek en folklore, kortom, een dagje voor het gezin waar de fiets, auto, trein, caravan, vliegtuig, touringcar en niet te vergeten de zon centraal staan. „Een vakantiebeurs is tevens een beetje in de stemming komen van hetgeen nog komen gaat", zegt de organisator.
Crombag, die na zeven eerdere 'festivals' het klappen van de zweep wel kent voelt in de week, die aan het evenement vooraf gaat, altijd weer opnieuw een bepaalde spanning. „Het mag nooit een routineklus worden. Want volgens mij ben je dan niet optimaal bezig. Bovendien, de reisbranche is dusdanig in beweging dat je ook niet stil kúnt zitten. En dat zal de komende jaren steeds erger worden. Toerisme is een bedrijfstak die een enorme groei zal doormaken."

Standhouders

In de Stadsschouwburg te Heerlen zijn zaterdag en zondag tientallen deskundigen present. Reisorganisaties, tour-operators, specialisten en uiteraard een aantal verkeersburo's.
Het Duitse TUI, de grootste reisorganisatie van Europa, is er ook. En natuurlijk alle 'grote jongens' uit eigen land, zoals Holland International, Arke en Neckermann.
ABC-Reizen (een soort dochteronderneming van Crombag) presenteert het publiek een aantal nieuwe bestemmingen, waarbij een aantal bijzondere trips naar Joegoslavië in het oog springen.
Omdat Turkije, de Verenigde Staten, de Dominicaanse Republiek en de Caribische eilanden op dit moment hoog scoren, worden er visuele produkties over deze landen gepresenteerd.
De Limburgse ANVR-voorzitter Frits van de Burgt is met name onder de indruk van het reisprogramma van TUI. „Je zou kunnen stellen: waar die niet naar toe vliegen, is eigenlijk niet de moeite waard. In Hannover, waar het hoofdkantoor is, werken zo'n kleine duizend mensen. Het is werkelijk imposant om die bedrijvigheid daar te zien."

Paul Crombag vindt het „niet echt spannend" om te speculeren over het aantal bezoekers dat dit weekend zijn beurs zal bezoeken. „Als die duizenden het naar hun zin hebben en als ze er ook iets van opsteken, ben ík in ieder geval tevreden."

Programma

Zaterdag en zondag is de Stadsschouwburg open van 10.00 tot 18.00 uur. De entree bedraagt 5 gulden (kinderen t/m 12 jaar gratis toegang).
Zaterdagavond is bovendien, in de Kleine Zaal van de Stadsschouwburg, een Caribische Avond. Muziek, show plus presentaties over de eilanden Aruba, Bonaire, Curaçao, de Bahama's e.a. Deze avond begint om 20.00 uur. Entree: ƒ 10,-

Presentaties op ZATERDAG:

Kleine zaal:
13.00 uur Egypte
13.45 uur Malta
14.30 uur Peru
15.15 uur Tunesië
16.00 uur Thailand

Grote Zaal:
13.00 uur Turkije
15.00 uur Dominicaanse Republiek

Presentaties op ZONDAG:

Kleine Zaal:
13.00 uur Madeira
13.45 uur Midden Oosten
14.30 uur Cyprus
15.15 uur Kenia
16.00 uur India

Grote Zaal:
12.00 uur Indonesië
13.30 uur USA
15.15 uur Turkije

Maastricht Airport populair bij toerist

MAASTRICHT – Steeds meer Limburgers, Westduitsers en sinds kort ook Belgen maken gebruik van de diensten die Maastricht Airport te bieden heeft. Touroperators en reisburo's spelen daar dit jaar in hun advertentiecampagnes nadrukkelijk op in.

Vanaf Maastricht zijn er komende zomer rechtstreekse vakantievluchten naar Mallorca, Ibiza, Costa del Sol, Gran Canaria, Algarve, Tunesië, Rhodos, Kos, Kreta, Antalya, Split en Dubrovnik. In het hoogseizoen gaat het om twintig vluchten per week.

Virgin Airways vliegt bovendien dagelijks op Londen en de NLM doet dat van maandag t/m vrijdag. Ook vliegveld Düsseldorf gooit zich dit jaar, meer dan ooit, in de race om in de gunst van de klant te komen.

Als de toeristenstroom vanaf Maastricht Airport doorzet, dan kunnen daar in 1991 'nieuwe bestemmingen' bijkomen, zo hebben diverse grote touroperators al laten weten.
In 1989 vertrokken (vooral dank zij de toename van charterreizen) 310.000 passagiers vanaf Maastricht Airport (35% meer dan in 1988).

Luchthaven-direkteur Jense verwacht dat binnen twee jaar 400.000 reizigers vanaf 'Beek' zullen vertrekken.

Stormloop op reizen naar Oost-Europa

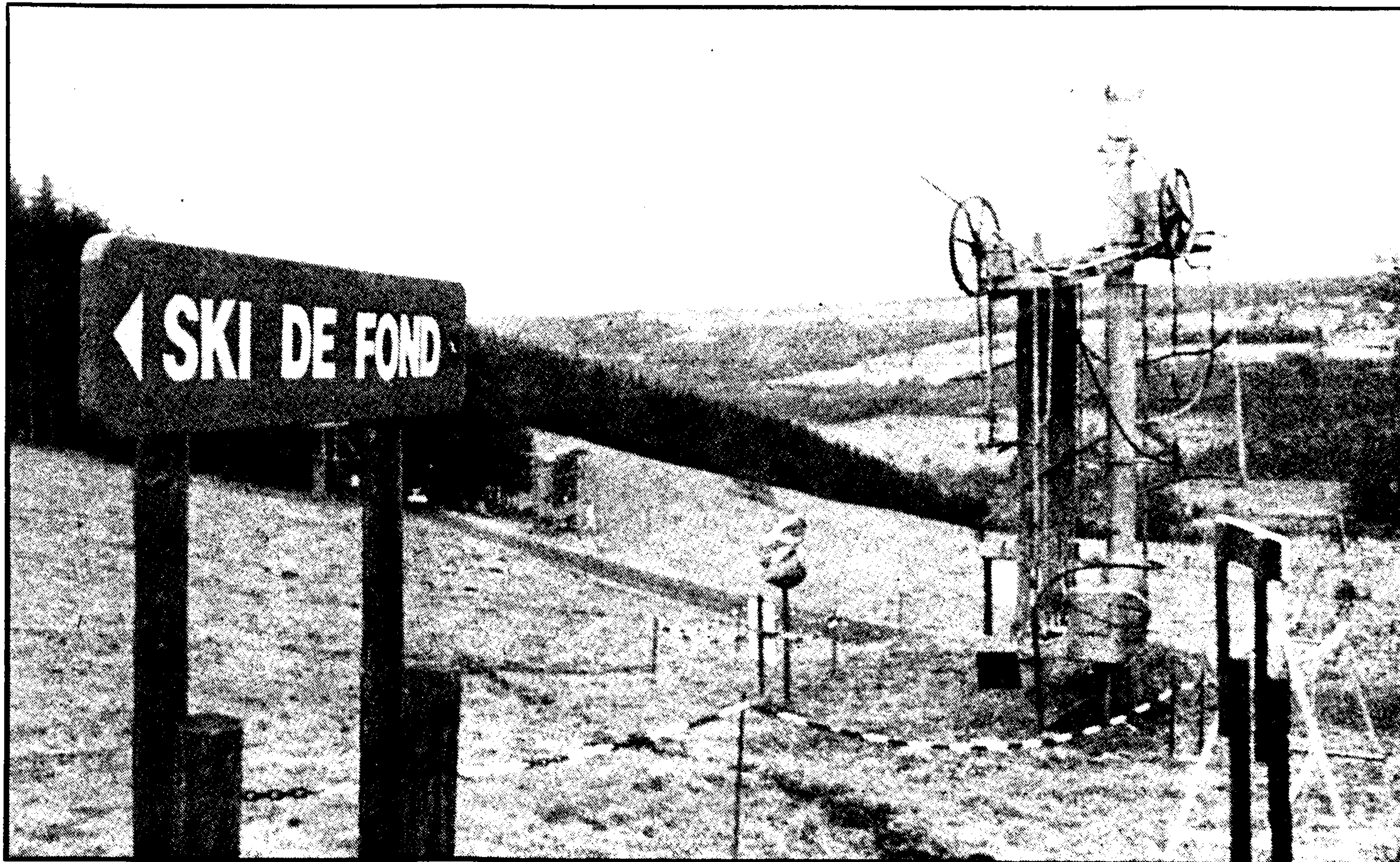
Nu de Oostbloklanden 'open' zijn, wil de toerist ze zien óók. Dat is de conclusie afgaande op het grote aantal boekingen. Nog afgezien van de tienduizenden verzoeken om informatie. Met name Roemenië is zeer in trek. Het Verkeersbureau van dat land verwacht goede zaken te doen tijdens de vakantiebeurzen.
„Al weken lang worden wij overstelpt met vragen over vakantiemogelijkheden in Roemenië", aldus de woordvoerster. „De meeste wintersporters weten dat Roemenië tal van goede mogelijkheden kent om op vakantie te gaan, maar dat Roemenië ook in de zomermaanden aantrekkelijk is, weet de gemiddelde Nederlander niet."

Daarom is een vakantiebeurs, zegt zij, een ideale gelegenheid om enerzijds Roemenië te promoten en anderzijds te voldoen aan de wens van de toerist om zo veel mogelijk informatie in te winnen over een vakantie in ons land."

Niet alleen het Roemeens Verkeersbureau staat volop in de belangstelling. Dat geldt eveneens voor andere toeristische organisaties uit de Oostblok-landen. Speciale aandacht wordt besteed aan de inspanningen die het Oostblok levert om de accommodaties in de vakantieoorden te verbeteren. „De luxe en de weelde die wordt aangetroffen in westerse vakantie-bestemmingen kunnen wij nog niet bieden, maar wij hopen die achterstand snel in te halen", zo luidt de gezamenlijke belofte van de organisaties vanuit Oost-Europa.

● Paul en Marianne Theunissen-Aarts, Limburgs horeca-echtpaar in de Ardennen. „Een hotel-restaurant dat geen financiële reserves heeft, zal deze derde winter zonder sneeuw niet overleven"
Foto: KAREL VAN STRAATEN

Het is het derde jaar. Dat er alwéér geen sneeuw is gevallen. En dus ligt menige hotelier in de Ardennen 's nachts te woelen in zijn bed. Want er is voor veel geld geïnvesteerd. Maar als er niks te skiën valt, is er ook weinig te verdienen. Op bezoek bij Paul en Marianne Theunissen, twee Limburgers die in *La Baraque de Fraiture* elke morgen naar buiten kijken of er die nacht geen witte vacht over dit woeste, dunbevolkte gebied is neergedaald.

● Januari 1990, hartje winter. De ski-liften in de Ardennen zijn al drie jaar buiten gebruik
Foto: WIDDERSHOVEN

Zal het nog ooit sneeuwen in de Ardennen?

La Baraque de Fraiture moet U vooral niet verwarren met Baraque Michel. Die eerste ligt namelijk pal aan de autoweg Bastogne-Luxemburg (een uurtje rijden vanaf de grensovergang Eijsden), terwijl de Baraque Michel, op een dikke 800 meter hoogte, aanleunt tegen het Belgische maar Duitstalige kantonstadje Eupen.

Wij zeggen dat erbij omdat wij zèlf in de fout zijn gegaan.

„Het is bij de Baraque", had Theunissen telefonisch gezegd. „U rijdt er zo tegen aan." Mooi niet dus. Een uurtje later vertellen wij hem over het misverstand. „Schaamt U zich vooral niet", zegt hij. „U bent niet de eerste die zich heeft vergist en U bent ook niet de laatste."

Baraque de Fraiture krijgen we met geen mogelijkheid vertaald. Maar 'uitspanning in het verlaten gebied' schijnt de oude betekenis van die term te zijn. Dat klopt dan ook wel. Het is een 5,5 hectare grote enclave in het hart van de Ardennen, waar de burgemeester van Vielsalm de baas is.

Als wij op een zondagavond deze uitspanning verlaten, horen wij buiten de ruisende dennenwouden en klaterende beekjes. Dat staat niet alleen zo in de folder, maar het is ook zo. Je moet 't natuurlijk ook willen horen.

Wintersport

Wij houden van de Ardennen. Omdat het zo dichtbij en zo rustig is, en je kunt er goed eten en drinken. Soms is het zelfs méér dan houden van. Als er sneeuw ligt. Dan is het pure verliefdheid. Maar wij hoeven er in deze dagen niet naar toe om te skiën (alpine of langlaufen). Want voor het derde achtereenvolgende jaar is er geen sneeuw. Het kán nog, maar de tijd begint te dringen.

Bij Paul en Marianne Theunissen, op 652 meter hoogte, zijn uitstekende wintersportmogelijkheden.

Naast hun woning ligt de langste alpine skipiste van de Ardennen, een afdaling van 1500 meter. En ook aan loipes geen gebrek. Je kunt er skiles nemen, je kunt er skiën huren en als je op sneeuwscooters wilt rondtollen, kan dat ook.

Maar zoals gezegd: alléén als er sneeuw ligt.

Theunissen is Maastrichtenaar. Je komt ze ook overal tegen, en vooral in de horeca.

Hij had voorheen een (nacht)restaurant in Vroenhoven. „Pal naast discotheek Pergola, zegt U dat soms iets?" Alsof hij het wéét, maar dat terzijde.

„Ik ben hier naar toe gekomen omdat dit gebied erg makkelijk te bereiken is", vertelt hij. Of hij ons een drankje mag aanbieden? „Er is Brand, maar ook Els." Kijk es an. Theunissen: „Nee hoor, niet speciaal in huis gehaald. Staat gewoon op de kaart. Ik woon dan wel in een ander land, maar Limburg blijft mijn thuishaven. Als m'n sigaren op zijn, ga ik die speciaal in Maastricht halen. In de Stationsstraat."

„Een hotel in dit gebied zonder financiële reserves zal een derde winter zonder sneeuw niet overleven", zo stelt hij helder. Met andere woorden, een aantal zaken zal de deur binnenkort moeten sluiten. Het gáát gewoon niet meer. Theunissen: „Wij draaien gelukkig niet specifiek op de winter. Wij hebben het hele jaar open. Vandaar dat wij ons best goed kunnen redden."

Wat kan een gast hier zoal doen als er géén sneeuw ligt? „We kunnen hem moeiteloos twee weken bezig houden, als hij dat zou wensen. Afgezien van de wandelroutes waar je verder geen mens tegenkomt, zijn er veel sportmogelijkheden. Kano- en vlotvaren, bergvliegen, alpinisme, speleologie, plankzeilen, fitness."

Maar aan dát stuntwerk wagen wij ons doorgaans niet. „In sneeuwloze weekends bieden wij de gast gastronomie, met een grote G, als alternatief. Misschien dat U daar iets voor voelt?"

Dorps karakter

Het echtpaar Theunissen-Aarts mist de Limburgse löss (nog) niet. „Het waren er vruchtbare jaren. Hard gewerkt en een hoop geluk gehad. We komen misschien terug als we vijfenzestig zijn..."

In *Domaine Les Casseroles* (☎ 09-32-80-418808) is geen disco en geen massa-toerisme. „Die groep wil ik niet aantrekken. Alleen met de carnavalsdagen is het allemaal een gekkenhuis. Dan komen ze van heinde en ver hier hossen, tot vanuit Maastricht toe. Verklaren kan ik dat niet, maar 't is goed voor de omzet."

Van zijn gasten spreekt 40% Waals en 60% Nederlands. „En van die 60% spreekt weer de helft Limburgs dialekt. Jazeker, er komt hier veel volk uit mijn vaderland. Gut gut, wat zijn we weer chauvinistisch aan het doen! 't Is verdorie nog geen uur rijden."

Vielsalm is qua oppervlakte even groot als Brussel. „Maar Brussel is rijk en Vielsalm is arm. De VVV hier bestaat uit goedwillende amateurs. Ik ben sinds kort bij die club betrokken, speel een beetje voorzitter. Het heeft enkele jaren geduurd eer ze mij, een vreemdeling, wensten te accepteren. Maar nu ze zien wat ik ervan heb gemaakt, tonen ze respekt. De inwoners zijn echte dorpelingen. Het gaat hier allemaal niet zo snel. Bij elke vernieuwing krabben ze zich eerst tien keer achter de oren. Met de Walen kan ik nu ook redelijk overweg. Ze zijn nogal makkelijk van aard. Wat vandaag niet is, lukt misschien morgen, of overmorgen. Ze hebben in ieder geval geen peper in de kont. Maar die snelle levensstijl hoort ook niet bij deze streek. Het is net als in de natuur. Daar kun je ook niets forceren."

„U had de bevolking moeten zien kijken toen die *autostrada* hier werd aangelegd... Toen ik hier naar toe kwam, was er nog geen autoweg. Deed je er drie uur over om met de auto vanuit Maastricht dit punt te bereiken. Nu drie kwartier, als je een beetje gas geeft."

"Als het de komende nacht zou gaan sneeuwen", zegt Theunissen „dan zijn hier komend weekend acht à negenduizend wintersporters. Maar niet op werkdagen. Dan staan slechts enkele tientallen mensen op de latten. En dat zijn dus de mooiste momenten."

Zijn eenvoudige doch keurige hotelrestaurant (28 kamers, prijzen vanaf 55 gulden per nacht) trekt het betere publiek. „Maar niet de kouwe kak", zegt-ie lachend. Het is duidelijk wat hij bedoelt. „Gewoon doen, niet met de vingers knippen naar de ober en 'Champagne!' roepen. Luxe vind ik minder belangrijk dan persoonlijke gastvrijheid. Wij eten hier Ardenner ham in Oostenrijkse sfeer met een glas Franse wijn en het open hardvuur zorgt voor de rest. Voelt U de formule zo'n beetje aan?" Helemaal.

Zijn vrouw, die de handen flink uit de mouwen steekt, serveert ons de gevraagde portie mosselen. „Ik denk dat een Pinot Blanc het hier goed bij zal doen", zegt hij daarop. „Het is dus best uit te houden, ook zonder sneeuw. Al moeten wij er hard voor werken, van 's morgens zeven tot na middernacht, zeven dagen in de week. Ach, het horecaleven is in de hele wereld hetzelfde."

De avond valt. Buiten kunnen we een speld horen vallen. Een moment van mijmering overvalt Paul en Marianne Theunissen. „We hebben hier maanden in de blubber gestaan, in de kou, in de hitte, want alles is met eigen handen verbouwd. We hebben het niet op een presenteerblaadje gekregen. Maar 't was wel de moeite waard. Want hier kun je samen, en temidden van de pure natuur leven. Dat is een gevoel dat U zelf zoudt moeten ervaren. Het is iets buitengewoons..."

jos van wersch

Ook de bossen moeten naar de Schwarzwald-kliniek

Het Schwarzwald (Zwarte Woud zeggen ze boven de Moerdijk) is het bekendste Duitse vakantiegebied. Het is 200 kilometer lang, 60 kilometer breed en het hoogste punt is 1500 meter. In het zuiden grenst het aan Zwitserland, in het westen aan Frankrijk, in het noorden aan de Kraichgau en in het oosten aan de Schwäbische Alp en het Bodenmeer. In 1989 telde het gebied bijna 30 miljoen overnachtingen (inclusief de 1,6 miljoen op de campings). Dat zijn de officiële cijfers van de 210 VVV's in dit gebied. Maar ook hier komt lang niet alles in de boeken terecht. Bernd Goebel, algemeen direkteur van die 210 *Fremdenverkehrsverbände,* rekent voor 1990 op eenzelfde aantal. Over het áántal toeristen maakt hij zich dan ook geen zorgen. „Wel over de *Waldkrankheit* die ook onze bossen heeft getroffen."
In Nederland weten we ook wat zure regen is.

In 1982, 1983 en 1984 verschenen de eerste foto's van een 'ziek' Schwarzwald in kranten en tijdschriften. Luchtopnamen die aan duidelijkheid niets te wensen overlieten. „U begrijpt", vertelt Goebel in zijn kleine maar knusse kantoor in het centrum van Freiburg „dat er geen slechtere reclame denkbaar was. In de daaropvolgende jaren zijn wij daardoor, toeristisch gezien, achteruit gegaan. Dat leed lijkt nu geleden, want het loopt storm." Het leed in de bossen zèlf is echter nog lang niet achter de rug. Goebel: „Het Schwarzwald is ziek, maar niet dood, een groot verschil dus. En er wordt door de overheid alles aan gedaan om de bossen weer gezond te maken. Vanuit helicopters worden ze nu besproeid met speciale middelen om de zure regen te stoppen, voor zover dat natuurlijk nog mogelijk is. Bovendien worden duizenden nieuwe bomen geplant, pal naast de oude. Maar ik geef toe: wij weten niet hoe die jonge bomen het in die aangetaste omgeving zullen doen."

VVV-direkteur Goebel is geen typische Duitser, voorzover die beeldvorming al zou bestaan. Hij is, op deze werkdag, lekker losjes gekleed in vrijetijdstenue. Maar dat hoort dan ook wel bij zijn branche. Hij heeft ook een hoop kritiek op de falende milieuwetgeving in zijn land. Wij vermoeden dat hij, politiek gezien, in de hoek van de *Grünen* zit. De juiste man op de juiste plaats dus. Immers, hij moet mede de groenvoorziening van het Schwarzwald in de gaten houden. „Op school krijgen onze kinderen sinds kort speciaal milieu-onderwijs. Zo worden zij reeds op jonge leeftijd gekonfronteerd met hun prachtige gebied. Maar zij worden tevens gewezen op de oorzaken en gevolgen van de Waldkrankheit. Het zijn juist kinderen die enorm boos worden als ze die zieke bomen zien. Dat is prima. Zo wordt een basis gelegd voor een beter milieu. *Hoffentlich.*"

Autobanen

Voor de komende jaren ziet Goebel het trouwens nog donker in. „Zolang auto's en vrachtwagens onbeperkt over de autobanen mogen blijven razen, dwars door het Schwarzwald, hoeven we weinig goeds te verwachten. Ik hoop dat 't nog niet te laat is. Ik moet er niet aan denken dat dit natuurgebied ten prooi zou vallen aan onverantwoorde *Wirtschaft.*"

Opeens vindt hij tijdens het gesprek dat hij voldoende aandacht heeft geschonken aan een problematisch thema. „U zou een verkeerd beeld kunnen krijgen", zegt hij.

„Toeristisch gezien is het namelijk het hele jaar door hosanna." Het Schwarzwald heeft, volgens Goebel, dan ook de beste keuken van Duitsland, de mooiste kuuroorden met een geneeskrachtig klimaat, een schat aan landschappelijke hoogtepunten, kastelen, kloosters en niet te vergeten: 23.000 kilometer wandelwegen.

● Wandelen in het Schwarzwald, dat ook al door zure regen is aangetast. Helicopters besproeien het aangetaste woud nu met speciale middelen

De nieuwe tendens om korter maar wel vaker op vakantie te gaan, is ook hier duidelijk merkbaar. „Bijna zou ik willen zeggen: een hele maand op vakantie gaan is ouderwets. Maar dat is natuurlijk ieders goed recht. Het zijn immers niet mijn centen. De gemiddelde Schwarzwald-toerist komt drie of vier keer per jaar hier naar toe, voor vier of vijf dagen."

Als de Nederlandse vakantieganger ter sprake komt, lacht hij. Hoezo? „Goed volk, máár wat zijn ze op de pfennig! *Holländer* gaan ook vaak drie, vier hotels langs alvorens ze zeggen: goed, hier overnachten we dan. Terwijl het maar om een paar mark verschil gaat." Maar hij wil niet al te kritisch worden. „Immers, ruim twintig procent van onze buitenlandse toeristen komt uit Nederland. Daarmee staat uw land bovenaan het lijstje."

Renovatie

Hij vraagt welke toeristische attrakties Heerlen telt. Hij heeft overigens nog nooit van die plaats gehoord. Wel van Maastricht. „Daar ben ik ooit geweest. *Wunderbare Stadt.* Zou niet in het Schwarzwald misstaan..."

Hij maakt vervolgens een opmerking die er wezen mag. „Wij hebben dertig miljoen toeristische overnachtingen per jaar. Ik zou niet blij zijn als het er meer worden. Sterker, ik wil er niet eens meer. Want dan vrees ik dat het Schwarzwald onder de voet wordt gelopen. Waar we voor moeten zorgen zijn betere faciliteiten. Veel boeren houden er bijvoorbeeld een pension op na. Die zijn goedkoop en ook nog goed van eten en drinken. Maar een badkamer ontbreekt vaak. Dat kan in deze tijd niet meer. Onze VVV's proberen die kleine pensionhouders er nu van te overtuigen dat ze moeten moderniseren. Omdat renovatie op termijn meer perspektief biedt dan zoveel mogelijk boekingen noteren op korte termijn. Want een toerist stelt steeds hogere eisen. Het is prachtig om een hele dag door onze bossen te zwerven, als je 's avonds voor het avondeten niet fatsoenlijk kunt douchen, wijkt de toerist op den duur toch uit naar een modern etablissement."

Opvangtehuizen

Een aantal hotels in het Schwarzwald heeft de afgelopen jaren echter té snel en te luxueus gerenoveerd. „Ik ken er een aantal die het hoofd niet meer boven water kunnen houden, omdat ze over-gefinancierd zijn." Maar voor die eigenaren komt hulp uit een onverwachte hoek. Goebel: „U weet dat Duitsland er honderdduizenden onverwachte gasten bij heeft gekregen. Niet alleen uit de DDR en het Oostblok, maar ook tienduizenden asielzoekers uit verre landen. Die mensen moeten, natuurlijk!, ergens ondergebracht worden, en liefst een beetje goed. Onze *Bundesregierung* sluit nu meerjarige kontrakten af met hoteliers die financieel bijna aan de grond zitten. Ik vind dat een prima oplossing. Zo worden in één klap twee partijen uit de brand geholpen."

Hij geeft ons, als souvenir, een blauw-wit gekleurd flesje drank mee. „Specialiteit van de streek", zegt hij. „Maar alleen drinken als U tegen alcohol kunt en nooit als U nog moet rijden." Het spul is een soort tegenpool van Buckler, want op het etiket staat *60% alcohol.* „Dat drinken we hier op koude winteravonden", zegt Goebel. „Als je er drie achter de kiezen hebt, zijn alle zorgen vergeten..."

jos van wersch

Winkel&Kantoor

Autotelefoon
Rohill A.T.F. 2
geschikt voor de gehele Benelux v.a. ƒ 89,- per mnd.
M.S.I. 045-226571.

Copier
v.a. ƒ 79,- per maand
M.S.I. 045-226571

Telefax
v.a. ƒ 39,- per maand
M.S.I. 045-226571

Nashua Laserprinters
v.a. ƒ 99,- per maand
BUROCENTER
Dorpstr. 125, Brunssum
Tel. 045-273525.

Landbouw

ONDERDELENBANK. 04493-2715.

Kalkslib, DSM en champignonmest. P. PUSTJENS, Tel. 04759-3565/ auto-tel. 06-52107893.

Limb. BOERDERIJ met 5,5 ha weiland aan een stuk, vrij gelegen omg. Heerlen, te ruil tegen groter bedr. boven 25 ha. Is ook in huur over te nemen. Br.o.nr. B-3239, L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Wonen Totaal

Unieke kans voor keukenkopers. Massale verkoop van honderden spiksplinternieuwe keukens
van modern tot klassiek
voor minder dan de halve prijs.
In ons centraal keukenmagazijn in Echt worden alle showmodellen keukens verzameld uit de Horn keukensupers, in alle afmeting voor
ongekend lage prijzen
Kom geheel vrijblijvend kijken, er is vast een keuken voor u bij!
Horn keukenmagazijnen Loperweg 8 , Echt
Tel. 04754-86188 Geopend maandag t/m zaterdag.

VLOERBEDEKKING, gordijnen, karpetten, topkwaliteit, vele aanbiedingen, enorme voorraad, gratis gelegd. Won.inr. Grooten, Kloosterstr. 22 Simpelveld.

KWALITEITSKEUKENS, topkwaliteit voor een normale prijs. R.J Handelsonderneming, Stationstr. 294, Nuth. Tel. 045-242602.

Uitgekeken op het gewone wat overal te koop is? dan! HET WITTE HUIS in Geleen apart, nee! schitt.dingen, maar! aan heel gewone prijzen, o.a.: Chinese kastjes v. a. ƒ 395,-, schitt. beelden w. o. pract.levensgroot; rundl. 2-zitters dit moet u zien topclass., maar spotgoedk.; rundl. herenfauteuils, geen kleine prulletjes maar robust en degelijk v.a. ƒ 695,-, schitt. spiegels op de hele wereld niet zo goedk. en! voor liefhebbers chineze vazen en gember potten al v.a. ƒ 85,- er is zo! veel moois, u moet beslist even binnen lopen want alles op te noemen is onmogelijk. Het Witte Huis Rijksweg Centrum 86-88, Geleen (let op Geleen kent ook Rijksweg Noord en Zuid let dus op centrum).

Te k. WOONKAMERKAST 2.50 mtr. breed, blank eiken, pr.n.o.t.k. 04451-2236.

Pracht zwaar eiken VITRINE/BUFFETKAST vrp. ƒ 1.575,-; zwaar massief eiken wandkast, vrp. ƒ 1.875,- alles als nw. 045-323830.

IJSKAST ƒ 95,-; gasfornuis ƒ 95,-; diepvries ƒ 190,-; wasaut. ƒ 175,-. Tel. 045-725595.

Zoekt u 2e-hands MEUBELS (veel keus) ook antiek Kouvenderstr. 208 Hoensbroek.

Te k. eiken EETHOEK compl. met 4 stoelen t.e.a.b. Talmastr. 26 Heerlen.

Te k. HOEKBANKSTEL z.g. a.nw. ƒ 900,-. 045-226019.

WORTELNOTENKAST 2.30x2.60; Allesbrander antiek; Schuifpui 3.00x2.20 en lamellen. Tel. 045-752172

Te k. compl. INBOEDEL o.a. t.v., video, kasten enz. Tel. 045-229705.

HENRI II eethoek en antiek fornuis, in prima st. Pr.n.o.t.k. 045-319152.

Te k. oude SLAAPKAMER met rode marmerenpl. Drievogelstr. 147, Kerkrade-W.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

(Huis)dieren

Zaterdag 13 januari a.s.
Grote vogelmarkt
in Makado-Beek. (toegang gratis)

Te k. COLLIEPUPS met stamb., ontwormd en geënt, getatoeëerd. Valkenburgerweg 25 Wijlre. 04450-4312.

Te koop prachtige GROENENDALER pups met stamboom, 7 wk. oud, geënt en ontwormd. 045-312189.

Honde-, kippen- en KONIJNENHOKKEN vanaf ƒ 195,- Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39, Kerkrade-Vink. Tel. 045-460252.

NEW-FOUNDLANDERS en West-Higland terri ertjes m. stamb. Tel. 04104-93676

Blonde BOUVIER-pups met zwart masker, ingeënt en ontwormd. 08859-52369.

Te k. nog enkele bull-terrier pups, 9 wkn. m. stamb. goede afst. Navoln. 71, Heerlen. 045-224932.

Te koop DOBERMAN 9 mnd. oud met stamb. Tel. 04406-14506.

Jonge COLLIE te k. weg. omst. Tel. 045-415814.

Wegens omstandigheden te koop, lieve DOBERMAN 16 mnd., met papieren, prijs ƒ 600,-. 04498-55901.

Opleidingen

ANWB auto-en motorrijschool Wischmann en Zn, Europaweg-Zuid 340, Ubach over Worms. Tel. 045-321721. Voor alle rijbewijzen A.B.C.D.E. Chauffeursopleiding goed. vervoer pers. vervoer, bederfelijk goed, gevaarlijke stoffen. Vrachtautolessen Mercedes 1217 of Daf 2800 SpaceCap

Zonnebanken/Zonnehemels

Superbruiner!
10 lamps, 4 x gebogen zonnehemel met ventilator en snelbruinlampen. Alléén bij van Erp nu ƒ 999,-.
Volledige garantie en service.
Van Erp, Limbrichterstr. 18 Sittard, tel. 04490-13531.
Hoofdstr. 12 Kerkrade, tel. 045-456999.

TV/Video

KLEURENTELEVISIES, Philips, Blaupunkt, ITT vanaf ƒ 95,-. Radio/tv Frank BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. Tel. 045-213432.

Te k. VIDEO VHS Mitsubishi ƒ 350,-. Tel. 045-217352 na 18.00 uur.

TV CORNER, Kruisstr. 52, Heerlen. Speciale aanbieding k.t.v.'s met videokanaal v.a. ƒ 98,- met een maand omruilgarantie. Dag. geopend van 12-18 uur. Dond. koopavond, tel. 045-740743 200 m. v. Thermenmuseum

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 75,-. Radio TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Goede KLEUREN-TV'S, enorme sort. va. ƒ 125,- met gar. Ook zeer recente mod. Reeds 25 jr. het juiste adres. TV-Occ. centrum Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen. 045-724760.

Sloopauto's

ROADSTAR vrgt. loop-, sloop- en schade-auto's. Vrijw. RDW. 045-226346.

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S. Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel 045-254049.

Vakantie

DUINLAND, St. Maartenszee, tel. 02246-3109, bungalow, zwemparadijs, carnaval v.a. ƒ 395,-, weekend midweek v.a. ƒ 225,-.

Te huur luxe recreatie-BUNGALOWS in Ov. en Dr. Pr. p.w. all-in: voorjaarvak. ƒ 310,-, Pasen ƒ 360,-, voorseizoen ƒ 225,- (2 wkn. ƒ 410,-), mei en sept. ƒ 300,-, juni ƒ 340,-, hoogseizoen ƒ 430,-/ƒ 570,-. V.d. Hoek, tel. 05299-590.

DENIA, bungalows te h. van part. v.a. 31 mrt., ook hoogseizoen, compl. ingericht 045-720404

Kachels/Verwarming

Te koop gebruikte GAS-HAARDEN. gevelkachels, bijzetkachels en gasfornuizen. Met 1 jaar garantie. Donderdag koopavond. E. Meesters, Brusselsestr. 129 B, Maastricht. 043-210540.

Jubileum ƒ 100,- KADO op alle gas- kolen- houtkachels De Kachelsmid de beste en goedkoopste, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638.

OPENHAARDHOUT (hardhout). Gratis bezorgd. Tel.: 04459-1675.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Huish. artikelen

Kom nu profiteren van onze massale magazijn verkoop
Koelen-vriezen-wassen-hifi-stereo-kleuren tv-video's etc.
Witte Ha[l] Sittard
waar nieuwe, lichte besch[...] digde of overjarige appa[...] ten uit de Horn winkels wo[...] den verzameld en verkoo[...] tot liefst
60% korting
Elke dag nieuwe aanvoe[r] elke dag superlage aanbiedingen
Hier enkele voorbeelden u[...] onze duizenden koopjes:
Bauknecht koel[...] diepvries kombinatie KVC 2411 geen ƒ 1.029,- of ƒ 798,- maar ƒ 591,-.
Maar ook: Diepvrieskist 30[...] liter met ruim voorvriesva[...] geen ƒ 898,- of ƒ 649,- maar ƒ 478,-. Maar ook: Bosch stofzuiger BBS 500[...] geen ƒ 289,- of ƒ 259,- maar ƒ 169,-. Maar ook: 1[...] liter geïntegreerde koelka[st] met vriesvak, Ariston KM[...] 161 D geen ƒ 1.079,- of ƒ 598,- maar ƒ 498,- en n[og] veel meer.
Witte Hal Bergerweg 51-53 Sittard
(Industrieterrein Bergerwe[g]) Tel. 04490-18162.

Voor een KOELKAST, die[pvries], wasautomaat of koo[k]plateau, t.v./video- en ste[reo-app]. Verkoop, inruil, in[koop]. Het juiste adr[es] "Vriesko" Sittarderweg 13[...] Hrl. Tel. 045-728130.

Te koop gevr.

Te k. gevr. ROMNEY LOODSEN, Nissenhutte[n] en direktieketen. tel. 0189[...] 15603 of 18368.

Voor al uw oude METALEN Frans v.d. Loop Recycling Methaalhandel, Kissel 12 14, Heerlen 045-726392

Wij betalen de hoogste pr[ijs] voor al uw oud ijzer en me[]talen. Gebr. SWINKELS, de Cramer 100, Heerlen Tel. 045-751994

EETHOEK gevraagd, lief[st] zwaar eiken en 1 persoon[s] bed, tel. 04406-12875.

GOUD, zilv., munt., post[...] etc. Cont. bet., vrijbl. ta[...] Groenstr. 109, Geleen.

Bel de Vakman

Diepvries en KOELKAST REPARATIE zonder voorr[ij]kosten. Bel Geleen 04490-45230. Service binnen 24 u.

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Ook voor DAKREPARATIE'S. Bel Kochen 045-441693.

DAKDEKKERSBEDRIJF De Nok, voor al uw dakdek[]werkzaamheden, met de langste schriftelijke garantie. Bel voor vrijblijvende offerte Tel. 045-224459/753008.

Ervaren DAKDEKKER ka[n] nog klusjeswerk aannemen Tel. 045-224113.

Voor al Uw grondwerk en BESTRATING. Jac Bosman. Tel. 04490-27829.

Caravans

VOORTENTEN ca. 15 Modellen uitgestald, tot ƒ 500,- korting. Tentenhuis Hans Stassar, Heisterberg 78 Hoensbroek. Tel. 045-224200.

Te huur: STACARAVANS aan Zeeuwse kust (Walch.). Vrij vanaf apr. Inl. na 13.00 uur, 01181-1882.

HOLIDAY IN STYLE

Voor wie wil genieten van alle rust, komfort, exclusiviteit en privacy op de mooiste vakantieplekjes op Fuerteventura, aan de Algarve of in Brazilië, is VillaHome de nieuwe vorm van vakantie. In schitterende bungalows, villa's of appartementen, met tal van uitstekende voorzieningen.

Als U meer informatie wenst over VillaHome, bezoek dan onze stand op het Internationale Reizenfestival of vul de onderstaande bon in, dan heeft U alle informatie binnen enkele dagen in huis.

Ik wil graag meer informatie over VillaHome vakanties

Naam: ______________________

adres: ______________________

____

Telefoon: ______________________

De ingevulde bon kan gezonden worden naar:
VillaHome, Oranje Nassaustraat 3, 6411 LD Heerlen.

Wintersport

De skiwerkplaats is verhuisd!!
Uw adres voor reparatie, onderhoud, inruil en een ongekende collectie ski's en skischoenen!
NU:
Spoorsingel 14 Heerlen.
Tel. 045-725819.

Auto onderdelen en accessoires

Nieuw
BOSCH WISSERBLADEN 1990.
Voorkom slecht zicht!
Vraag nu bij uw garage en tankstation naar de nieuwe BOSCH bladen.
Een set wist een oppervlakte van 50 voetbalvelden!
BOSCH bladen gegarandeerd de beste!
TOPKWALITEITS-artikelen verkrijgbaar bij:
KERP B.V.
In de Cramer 31
6411 RS Heerlen. Tel. 045-716951.

GOLF 5-bak; Porsche dieselpomp en andere Golf onderdelen met comp.meter. Tel. 04492-5376.

Bedrijfswagens

Bestelauto: CITROËN C15 diesel 1800 cc, kl. wit, 70.000 km., bwj.'86, ƒ 6.500,-. excl. BTW Hoogstr. 45, Landgraaf. Tel. 045-320007

Te koop FRITURE-INVENTARIS oa. friture-oven 4-pans merk Znaff. Tel. 045-417739/452817.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Bouwmaterialen

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

DAMOISEAUX Heerlen verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! (Verhuur zonder borg). Tel. 045-411930.

Voor al uw SIERBESTRATING en tuinmaterialen. Creugers Beton, Economiestr. 46, Hoensbroek (bij station). Tel. 045-213877.

Mode Totaal

Second-hand DAMESKLEDING o.a. haute-couture merken, nauwelijks gedragen en niet ouder dan 1 seizoen. Inl. 045-454231.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Huw./Kennism.

Zoekt U een ser. relatie. Bel dan 045-211948. Huw.rel. bem.buro "LEVENSGELUK"

PARTNERS TRUST Huwelijks-relatiebureau. Info: 045-210627.

ALLEENSTAANDE: heden gezellige dans- en contactavond met DJ Richard in Chalet Treebeek. Toegang boven 25 jaar, legitimatie verplicht. Het bestuur.

Nette vrouw zoekt nette MAN. Br.o.nr. B-3237, L.D. Pb. 3100, 6401 DP Heerlen.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Muziek

Muziekliefhebbers opgelet!!!
i.v.m. Balans-opruiming
10 tot 60 % korting!!!
va. ƒ 30,- per maand direct eigenaar van oa. Keyboards, drumstellen, orgels, gitaren, piano's, accordeons, orkestapparatuur enz.
Vraag naar onze speciale klantenkaart.
Altijd aanbiedingen en occasions. Alles van Flight-Case.
Nergens goedkoper.
Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48, Stein. Tel. 04490-33227.
Maandag t/m zaterdag open. Donderdag koopavond.

Te k. DWARSFLUIT merk Prelude, ƒ 450,-, als nw. 04450-3446 na 21 u.

Voor Piccolo's zie verder pagina 38

Marcel van Dam: 'We moeten 'ns vaker vertellen dat we goed zijn'

Vara blijft verder scoren

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – VARA-voorzitter Marcel van Dam zegt het heel duidelijk: we zijn goed en het wordt tijd dat we dat eens wat vaker gaan vertellen. De sfeer bij de VARA kan niet meer stuk, nu deze omroep voor het derde jaar op rij een forse ledenwinst kon melden. „Een aantal mensen maakt voor het eerst mee, dat het écht goed gaat bij de VARA", zegt Van Dam glunderend. „Als je vijf jaar geleden als werknemer van de VARA op een verjaardag was, dan hoopte je dat ze niet over de VARA zouden beginnen. Nu kun je met trots zeggen: ik werk bij de VARA."

Vier jaar geleden werd Marcel van Dam voorzitter van de VARA. De omroep, die toen achtervolgd werd door grote tekorten op de begroting en fikse interne ruzies. „De eerste paar jaar hier waren buitengewoon moeilijk", erkent hij achteraf. Ik moest een hoop vervelende dingen doen: reorganisaties en veel corrigeren. Dat was niet leuk. Want het is toch altijd leuker om ergens positief mee bezig te zijn, dan om tegen mensen te moeten zeggen: dat mag niet. Het ging om om het veranderen van gedrag, van mentaliteit. Dat ruzieachtige, dat de VARA kenmerkte."

„Het denken in geld was eigenlijk niet aanwezig. Programmamakers maakten programma's en een ander merkte wel wat het kostte. Het miljoenentekort dat we hadden is niet alleen weggewerkt, we hebben inmiddels ook een redelijke reserve opgebouwd. Wat ik ook belangrijk vind is dat de openheid onder elkaar veel en veel groter is. Er heerste enkele jaren terug zo'n stemming van: als jij je nu niet met mij bemoeit, dan bemoei ik me niet met jou. Dat is totaal veranderd."

● **Zijn al die veranderingen volledig terug te voeren op uw komst als voorzitter?**

„Men is zelf erg geschrokken van de toestand waarin de VARA verkeerde en dat heeft een grote rol gespeeld. Maar men heeft ook gezien en ervaren, iedere dag opnieuw, dat het veel leuker werken is in een bedrijf dat succes heeft. Ik ken de VARA al heel lang, ik ben er in 1969 zelf begonnen, en ik kan me geen periode herinneren dat de sfeer zó goed was, zó enthousiast en zo betrokken bij het werk als nu. Dat is voor de mensen ook te zien en te beluisteren. Dat stralen we uit."

Grens

● **De VARA telt inmiddels 641.685 leden, dat is bijna 30.000 leden meer dan bij uw aantreden. Als er al een grens is aan te geven, waar ligt die dan?**

„Toen ik hier aantrad heb ik me in ieder geval ten doel gesteld om te winnen. En dat is goed gelukt, ja. Het einde van de ledenaanwas is voorlopig nog niet in zicht. Ik kan geen reden bedenken waarom de opgaande lijn, die we nu te pakken hebben, zich voorlopig niet door zou zetten. Uit onderzoek blijkt dat onze markt tegen de miljoen mensen loopt. Dat betekent niet dat iedereen die affiniteit met de VARA heeft ook daadwerkelijk lid zal worden."

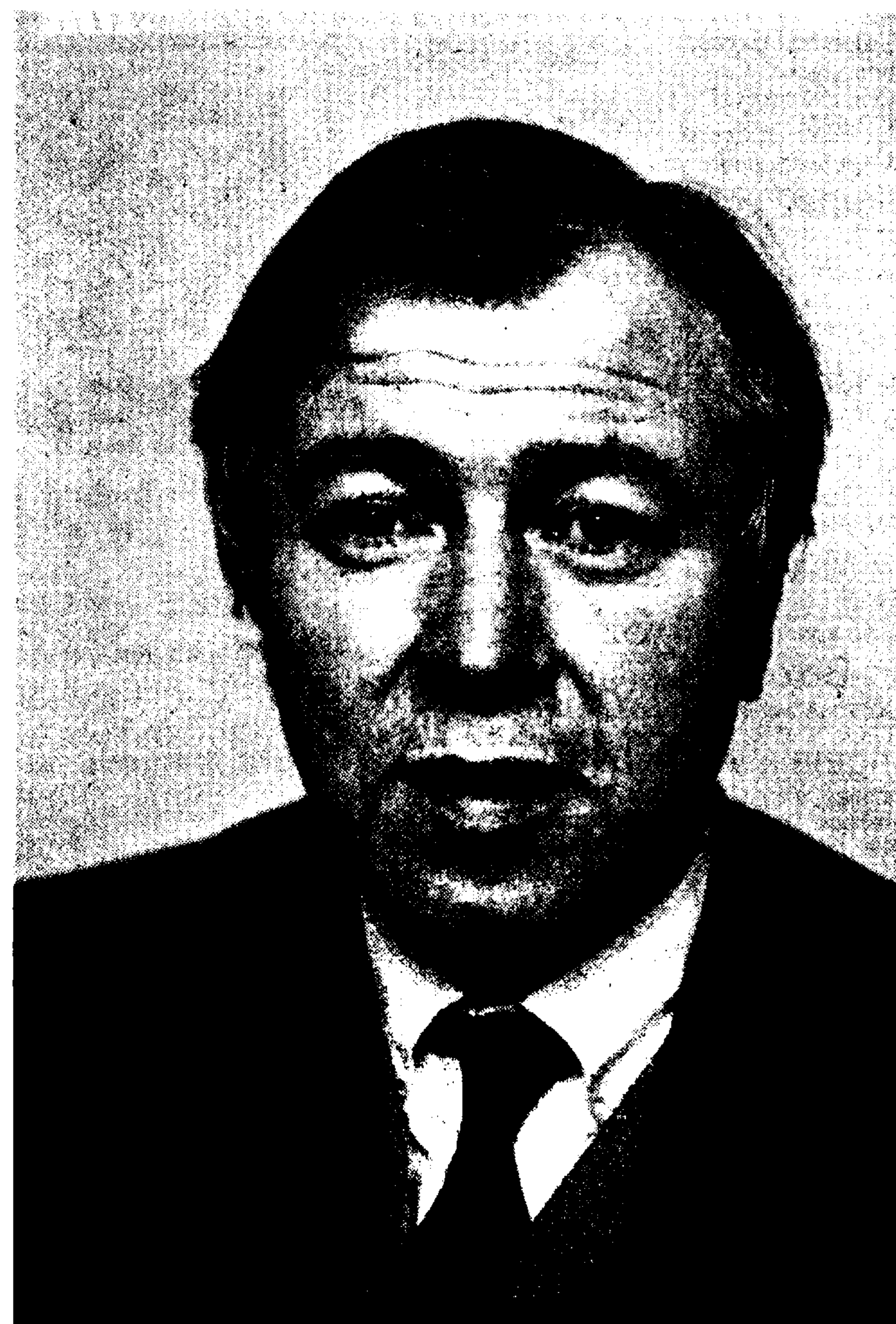
„Vroeger, in het begin van de jaren tachtig, heeft de VARA geroepen dat ze eigenlijk 800.000 leden wilden. Ik vind dat onzin. Zoals het nu gaat wil ik opgaan naar de 600.000 leden. En als je die hebt, moet je streven naar 700.000. Je moet nooit tevreden zijn."

● **Op welke doelgroep richt de VARA-nieuwe-stijl zich? De VARA is toch allang niet meer de arbeidersomroep van weleer?**

„We richten ons op progressief Nederland. Uit onderzoek komt naar voren dat negentig procent van onze leden op een progressieve partij stemt. Dus het is wel degelijk zo, dat we een heel eigen aanhang hebben. Wij hebben zelfs de sterkste binding met de leden van alle omroepen."

Onzin

Fel wordt Marcel van Dam wanneer hij geconfronteerd wordt met de uitspraak dat de programma's van de TROS en de VARA soms wel verdacht veel op elkaar lijken. „Allemaal quatsch! Iedereen die nu nog zegt dat de VARA hetzelfde is als de TROS, is gewoon te kwader trouw. Als je naar ons programmapakket kijkt, dan is dat in alle redelijkheid niet vol te houden. En dat wordt ook niet gezegd door de kijkers -want die herkennen onze programma's heel goed- maar door mediajournalisten."

● *Marcel van Dam: „Iedereen die zegt dat de VARA hetzelfde is als de TROS, is gewoon te kwader trouw."*

● **Hoe luidt de omschrijving van het imago van de VARA?**

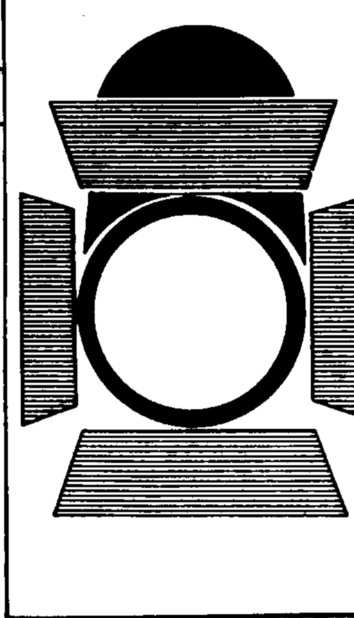
„Modern, progressief. Inhoudelijk proberen we een grote maatschappelijke betrokkenheid te hebben. We willen ons onderscheiden in onderwerpen als milieu, de zwaksten in de samenleving, vraagstukken van oorlog en vrede, controle op de politiek. En voor wat het amusement betreft letten wij zeer op nodeloos geweld. 'Miami Vice' zullen wij niet uitzenden. Wij doen verder heel bewuste pogingen om in zoveel mogelijk programma's zoveel mogelijk minderheden te laten optreden. En dat is het totaal van het VARA-imago, dat door de mensen heel goed wordt herkend. Alleen niet door een aantal mediajournalisten. Die willen dat niet herkennen. Bij sommigen druipt de haat tegen 'Hilversum' ervan af."

● **Nu we het toch over haat hebben. Hoe is uw verhouding ten opzichte van andere omroepen in Hilversum?**

„Ik merk dat mensen afgunstig naar ons succes kijken. Dat vind ik ook heel normaal. Zo zit de wereld nu eenmaal in elkaar. Dat merk je aan, eh....tussenzinnetjes. De sfeer. Daar kan ik geen concrete voorbeelden van geven. Kijk, als een andere omroep iets goeds heeft, dan zeg ik hier ook: God, dat hadden wij toch eigenlijk moeten hebben."

● **Hoe staat u nu tegenover commerciële omroep?**

„Voor Veronique ben ik absoluut niet bang, ook niet in combinatie met de van den Ende. Want was was de grote fout van TV10? Dat was veel te ambitieus. Commerciële tv is immers kijken hoe je met zo gering mogelijke kosten, zoveel mogelijk kijkers kunt trekken. Peperdure shows zie je dus nergens op de commerciële tv. Neem een comedyserie, die 250.000 gulden kost en een spelletje van 35.000 gulden, die beide twintig procent van de kijkers trekken. Dan kiest commerciële tv voor dat spelletje. Zo simpel zit dat in elkaar. Dus zolang wij kwalitatief goede produkten kunnen brengen, ben ik niet bang voor commerciële tv. Ik ben er altijd tegen geweest. De mensen kunnen nu zelf ervaren wat de zogenaamde zegeningen van commerciële tv zijn. Veronique is tot nog toe voor het grootste deel trash-television, zoals ze dat in Amerika zeggen: rommel. Alleen al de technische kwaliteit... schroothooptelevisie."

Tweemaal tv voor Russisch Marinekoor

HEERLEN – Het Russische Marinekoor van de Zwarte Zee, dat op zaterdag 27 januari een avondvullende show in de Rodahal van Kerkrade verzorgt, is zowel deze als volgende week op donderdagavond op tv te zien en te horen. Vanavond zijn koor, orkest en solisten te gast bij Wim Thoelke vanaf 19.30 uur bij het ZDF. Bij datzelfde station is men eveneens volgende week donderdag (en dan ook vanaf 19.30 uur) in het kwis- en showprogramma van Dieter Thomas Heck.

'The Peanuts' vrijdag weer op AVRO-radio

KERKRADE – Het Kerkraadse orkest The Peanuts is vrijdagavond van 20.04 tot 21.04 uur op Radio 2 te gast in het AVRO-programma 'Hobbyvitaminen'. Behalve een live-interview met zanger/gitarist Jo Smeets kan men de laatste single 'Ma petite Michèle' (deels in het Nederlands en deels in het Frans) beluisteren alsmede het liedje 'Weet je wat ik zo graag wou'. The Peanuts (Jo Smeets, Alwin Delnoye, Ron Kok en Hub Bervoets) zijn voorts zaterdagavond vanaf 21.00 uur te zien en te horen in café D'r Kasper aan de Kasperenstraat in Kerkrade-West.

Oranje TV wil Véronque beconcurreren

HILVERSUM – Oranje TV wil de concurrentie met RTL Veronique aangaan. Dat heeft oprichter Rob Houwer van Oranje TV meegedeeld. Houwer zegt in een verklaring dat er volgens hem nóg ruimte is voor een commerciële omroep naast Veronique. Oranje TV moet volgens hem, als de minister een zendmachtiging geeft, op Sinterklaasavond met uitzenden beginnen.

Filmproducent Rob Houwer diende vorig jaar de aanvraag voor een zendmachtiging in bij de toenmalige minister Brinkman van WVC. Houwer zegt alleen belangstelling te hebben als binnenlandse commerciële omroep te worden aangemerkt. Mocht hij van het ministerie geen zendvergunning krijgen, dan zal het project dan ook niet doorgaan. Oranje tv wil een puur Nederlands alternatief voor RTL Veronique zijn.

De nooit op de buis verschenen commerciële zender, die per 1 maart alle activiteiten stopt, handhaaft het beroep tegen de uitspraak van het commissariaat voor de media van eind september, waarin TV10 de toegang tot de kabel werd ontzegd. Een woordvoerster erkent dat het belangrijkste argument om de zaak toch door te zetten, is te proberen om via schadeclaims aan het adres van Commissariaat de schade te beperken. Volgens Joop van den Ende, aanvankelijk directeur van TV10, is de hoofdfinancier van TV10, de Rotterdamse investeringsgroep VCI, er tussen de 30 en 45 miljoen gulden bij ingeschoten.

Caterina Valente naar Nederland

HEERLEN – Caterina Valente zal op 29 januari te gast zijn in het KRO-programma 'Maandagavond met Van Willigenburg', vanaf 19.20 uur op Nederland 1. De bekende wereldster werd geïnviteerd om naar ons land te komen in verband met een boek dat over haar leven nu ook in de Nederlandse taal is verschenen. Valente beschrijft daarin haar leven voor en achter de coulissen, maar gaat in 'Bonjour Kathrin' ook in op haar jeugdjaren die ze doorbracht in meerdere concentratiekampen.

Berdien Stenberg met nieuwe show zaterdag in Kerkrade

'Pirouette' moet ook in het theater een verrassing zijn

KERKRADE – Met haar nieuwe theatershow 'Pirouette' is fluitiste Berdien Stenberg aanstaande zaterdagavond in Limburg in het Wijngrachttheater van Kerkrade. Vanuit het midden van de zaal zal de artieste opkomen, terwijl op het toneel het orkest dan inmiddels de eerste klanken laat horen. Volgens dit concept gaat Stenberg te werk. „Want muziek is natuurlijk veel méér dan alleen klank", zo zegt ze. „Met mijn nieuwe show probeer ik de muziek echt onder de mensen te brengen. Ik weet dat het afgezaagd klinkt, maar toch is het zo. Er wordt te vaak een barrière opgeworpen tussen de artiest en het publiek. Zo van: hier sta ik en jullie luisteren. Dat wil ik juist niet."

Berdien Stenberg is begonnen aan haar nieuwe tournee 'Pirouette' door Nederland. Deze 'tour' kreeg dezelfde naam als haar nieuwe langspeelplaat, waarop Berdien haar liefde voor romantische balletmuziek uitdraagt. 'Pirouette' in de zaal voegt nog een aantal dimensies aan de muziek van de grammofoonplaat toe. Afgezien van het feit dat Berdien een groot orkest met uitgelezen musici om zich heen verzameld, heeft zij van haar nieuwe muziekuitvoering een complete theatershow gemaakt.

„Ik was al langer van plan om eens met een theatershow op tournee te gaan", zegt Berdien. „Natuurlijk is het steeds weer een grote uitdaging om een nieuwe, nòg betere grammofoonplaat te maken. Maar het schenkt pas echt voldoening als je de muziek op zo'n plaat dan ook nog eens kunt omlijsten met een mooi stuk theater. Na de opnamen van Pirouette in Londen met Tom Parker, ben ik in Nederland meteen aan de slag gegaan voor de show. Voor mij is het belangrijkste hoe kan ik de mensen mijn muziek zo compleet mogelijk voorschotelen? Met een goed orkest, een fraaie aankleding, prachtige arrangementen, allemaal juist, maar ik wil toch iets èxtra. Ik wil graag dat het publiek naar huis gaat met de gedachte: we hebben naar mooie muziek geluisterd en ook nog een fraai stuk theater gezien. Zoiets is geen gemakkelijke opgave voor een fluitiste. Per slot van rekening speel ik geen opera. Maar met de hulp van velen is het toch een fantastisch geheel geworden."

Berdien Stenberg – inmiddels de beroemdste en populairste fluitiste van Europa – heeft er sedert de start van haar carrière in 1983 (met 'Rondo Russo') steeds blijk van gegeven geen platgetreden paden te willen bewandelen. Haar elpee 'Pirouette', die inmiddels de 'gouden status' heeft bereikt, is daarvan opnieuw het bewijs. Maar voor een musicienne, die een echte muziekshow wil brengen, wordt natuurlijk steeds meer verwacht. Berdien Stenberg omschrijft die show als 'een combinatie van verfijning en gezelligheid'.

● *Berdien Stenberg: „Ik was al langer van plan om eens met een theatershow op tournee te gaan".*

films

door Gemma Wildenberg

BLACK RAIN
V.S. 1989. Regie: Ridley Scott. Met: Michael Douglas, Andy Garcia, Ken Takakura, Kate Capshaw e.a. In: H5 Heerlen en Mabi Maastricht.
Nick Conklin, detective bij de New Yorkse politie, moet een Japanse moordenaar afleveren bij de politie in Osaka. Bij aankomst in Japan ziet de gevangene kans te ontsnappen en wordt Conklin aan een Japanse detective gekoppeld om de zaak op te lossen. Daarbij raken ze verzeild in een machtsstrijd tussen rivaliserende Yakuza-groepen.

MARQUIS
België/Frankrijk 1989. Regie: Henri Xhonneux en Roland Topor. In: de Spiegel Heerlen en Filmhuis Sittard.
Film gebaseerd op het leven en werk van de markies de Sade (1740-1814).Marquis speelt zich af aan de vooravond van de bestorming van de Bastille en feiten en verbeelding lopen door elkaar. Voornaamste locatie is de gevangenis, waar de markies als trouwe metgezel Colin, zijn geslachtsdeel, heeft. Deze bemoeit zich met zijn schrijfstijl en laat zich opwinden door de markies' buitensporige vertellingen.

ABSCHIED VOM FALSCHEN PARADIES
Duitsland 1989. Regie: Tevfik Baser. Met: Zuhal Olcay, Brigitte Janner, Ruth Olafsdottir e.a. In: Lumière Maastricht
Elif, de vrouw van een Turkse gastarbeider in Duitsland, vermoordt haar man na een huwelijk vol misbruik en mishandeling. Elif belandt vervolgens in de gevangenis. Daar krijgt ze, hoe paradoxaal het ook klinkt, de kans om zich, althans geestelijk, te bevrijden en te emanciperen.

MYSTERY TRAIN
V.S. 1989. Regie: Jim Jarmusch. Met: Youki Kudoh, Masatostri Nagase, Nicoletta Braschi e.a. In: Lumière Maastricht
In al zijn films heeft Jim Jarmusch zich geconcentreerd op een thema dat wellicht omschreven kan worden als: „een vreemdeling in eigen huis". Zijn hoofdpersonen vormen representanten van een generatie zonder illusies of idealen. Zo ook de personen in dit drieluik. Zij visualiseren een Amerika dat ontdaan is van mythes.

DAMNATION
Hongarije 1987-88. Regie: Béla Tarr. In: Wijngrachttheater Kerkrade.
Centraal staat de figuur Karrer die al sinds jaren verkiest geen deel meer uit te maken van de normale burgermaatschappij. Hij doodt zijn tijd met het observeren van een passerende kabelbaan en het maken van doelloze wandeltochten. Een bezoek aan een andere bar dan zijn stamkroeg leidt ertoe dat hij zich in één klap aan deze toestand van volslagen apathie ontworstelt.

● *Monique van de Ven blijft voorlopig op het filmdoek nog te zien in de Nederlandse speelfilm 'De kassière' van Limburger Ben Verbong.*

BACK TO THE FUTURE 2
V.S. 1989. Regie: Robert Zemeckis. Met: Michael J.Fox, Christopher Lloyd e.a. In: H5 Heerlen, Cinema-Palace Maastricht, Forum Sittard en Royal Roermond.
Marty McFly en Doc Emmet Brown ontdekken dat hun woonplaats Hill Valley in 1985 drastisch in zijn nadeel veranderd is. Ze zullen terug moeten in het verleden om een en ander recht te zetten.

GHOSTBUSTERS 2
V.S. 1989. Regie: Harold Becker. Met: Bill Murray, Dan Aykroyd, Sigourney Weaver e.a. In: Maxim Heerlen, Autokino Schaesberg, Mabi Maastricht en Studio Anders Geleen.
Op de drempel van een nieuw jaar redden de Ghostbusters de baby van Sigourney Weaver uit de handen van een wrede geest, die de kleine nodig heeft om in een nieuw lichaam op aarde terug te komen.

DE KASSIÈRE
Nederland 1989. Regie: Ben Verbong. Met: Monique van de Ven, Marion van Thijn e.a. In: H5 Heerlen, Cinema-Palace Maastricht, Roxy Geleen en Royaline Roermond.
Een cassière in een supermarkt is zwanger geraakt van een neger die op een Amerikaanse basis gelegerd is. Van de ene dag op de andere gaan haar dromen in rook op. Ze trekt naar de stad en pleegt overvallen om te overleven.

THEO EN THEA EN DE ONTMASKERING VAN HET TENENKAASIMPERIUM
Nederland 1989. Met: Theo en Thea, Adèle Bloemendaal, Marco Bakker e.a. In: H5 Heerlen, Mabi Maastricht, Forum Sittard, MicroRoyal Echt en Royaline Roermond.
Theo en Thea, wereldberoemd in heel Nederland, willen een film maken over Sneeuwwitje en de zeven dwergen, maar er gaat van alles mis. Naast dit filmavontuur beleven ze nog een ander, heel spannend avontuur.

KINDERFILMS

TARAN EN DE TOVERKETEL
In: Roxy Geleen.

PLATVOET EN ZIJN VRIENDJES
In: Royal Heerlen.

OLIVER EN CO.
In: H5 Heerlen en Cinema-Palace Maastricht.

ELVIS,ELVIS
In: Kinderfilmhuis Zoem Maastricht.

Muziek

Muziekhuis Guus Arons b.v.
Introduceert in samenwerking met

Hammond

Suzuki Europe b.v.

De Hammond-traditie en Japanse technologische perfektie verenigd in een nieuwe generatie Hammond Orgels: De Super EX, SX en CX serie.
Ervaar de "Hammond-Sound Inspiration" met de onnavolgbare "Hightech" Orkestbegeleiding in de nieuwe SX 2000-E. Grootste Hammond-presentatie door:

Aart van de Beek

Vrijdag 12 januari en zaterdag 13 januari a.s. van 10.00 tot 18.00 uur in onze zaak (1e etage HAMMOND zaal)

U bent van harte welkom

Muziekhuis Guus Arons b.v., Honigmanstraat 5-7, 6411 LJ, Heerlen. Tel. 045-717155

Hammond the best of yesterday, today and tomorrow

PIANO'S huur met koop-recht van f 65,- tot f 200,- p.m. Gratis transport. Alle merken gebruikte piano's f 450,- per jaar. Van Urk, Westersingel 42, R'dam. 010-4363500.

R & B-band Nosmo-King zoekt ZANGER. Voor meer info. 04490-77235.

Te k. knoporgel ELKA met keyboard GEM. Tel. 04490-19196.

2 Peavy BOXEN f 1.300,-; Boss RDD 10 Delay f 475,-; Cutec eindtrap f 650,-; 2x 90 W Cutec mengpaneel 12 kan. f 1.400,-. Samen f 3.500,-. Tel. 045-310505.

Kontakten/Klubs

Babbellijn
's Nachts alleen voor volwassenen 50 ct. p.m.
06-320.330.03

Sexlijn 10 06-320.323.10
meer meisjes, meer verhalen, meer plezier 50 ct p/m

River-side-club
Een overdaad aan luxe en hygiëne. O.a. gezellige bar, spiegelkamers, whirlpools, video, liefdesschommels enz. E9 afslag Echt en Ohé en Laak. Dijk 2 Ohé en Laak. 100 m. voorbij Camping de Maasterp. Open van ma. t/m vrijd. van 14.00 t/m 2.00 uur. Tel. 04755-1854.

Diana Escort
045-320343/320323

Privéhuis Michelle
Girls, Girls, Girls
045-228481/045-229680

Verena en Anja
Ster v.d. Pin-Up, nu privé ma. t/m vrij. van 11.00-24.00 uur. Tel. 045-251165.

Party-Line
06-320.330.10
Telefoneren met z'n tienen TEGELIJK! 50 cpm
Party-Line Amsterdam en omgeving..... 06-320.330.20
Party-Line Den Haag en omgeving...... 06-320.330.30

Homobox 06-320.325.50
Wildvreemde jonges doen 't met elkaar 50 cpm.

Janneke
320*324*24
18 jaar, 06- 50ct.pm

Rijpe Vrouwen
320*323*45
Ervaren tante 50 c/m 06-

Gay Box
Rotterdam beter een hele buur dan een verre vriend
06-320.328.22 - 50 ct/pm

Sex'o'Matic
Kies voor de heetste meiden of boys van Nederland
0,50 p.m. 06-
320.324.14

SM Maniac
2 strenge, hete meesteressen. Lesbische SM-sex. 06-320.324.12. 50 c/m.

Escort Sonja
Nieuw... leuke meisjes ma. t/m vrijd. 14.00-04.00 uur tel. 045-352428.

Je Rijpe Buurvrouw
vertelt jou live haar slippertjes—50 ct p/m -06
320.331.23.

Topsex
de lekkerste; 50 ct p/m 06
320.325.25

Homo Live
Twee hete jongens gaan tot het uiterste!
06-320.330.12 - 50 c/m

Gay Bizar
Niets gaat deze hete jongens te ver!
06-320.350.67 (50cpm).

Ilona's Live-Box
Luister naar de spannendste (live opgenomen) gesprekken tussen Ilona en haar bloedhete bellers!
06-320.351.60 (50 c/m)

Probeer eens iemand anders? vreemd gaan is best lekker!! je vindt alle sex-geneugtens op de
sexgerichtbox
06-320.330.59 - 50 ct p/m porno!

bem.buro venus
Voor al uw privé-adressen. Inschr. dames welkom, tel. 043-257229.

Ma t/m za. 11.00-24.00 uur zond. van 15.00-24.00 uur
Prive Yvonne
Kapelweg 4, Kerkrade. 045-425100.

Contactburo Yvonne
Vrangendael 154, nabij Fortuna-stadion. 04490-23203

045-326191
Escortservice. All-in.

Escortservice
045-422685
van 12.00 tot 24.00 uur

Begleit Argen Tur
045-459597
Ab 12.00 bis 24.00 uhr

"Exclusief"
Industriestr. 13, Kerkrade-W . van 12.00 tot 24.00 uur 045-413887

Privéhuis
Donna
Tel. 045-227734 / 229718. Tev. ass. gevr.

Privé Cherry
Is weer open 2 nieuwe meisjes en Mariel Tel. 045-462805.

Je moet fantastisch zijn..
Erotifoon
06-320.320.12
50 ct p/m

Escort Debby
dagelijks van 20 tot 04 u. All-in tel. 045-451614.

Gezellige Dames
charmant, discreet bezoeken u thuis of in hotel. Tel. 045-311895.

Peggy privé
Ma.-Vr. 11 tot 19 uur Tel. 04490-74393 Tevens meisje gevr.

f 50,- all in
Katja Brigit en Stella: 045-423608

De Venusbox
De eerste echte box van vrouwen voor vrouwen, door vrouwen. Hetero's en .... lesbisch. 06-320.326.88 (50 ct./p.m.)

Hanna's wil is wet. Ze
Domineert
mannen en... vrouwen. Strenge S.M.
06-320.330.51 - 50 ct p/m

aan de gordel van de strenge
Meesteres
hangt de leren plak. Bukken.
06-320.326.92 - 50 ct p/m

Oprechte lesbienes vertellen wat eindeloze
Liefde
betekent.
06-320.329.25 - 50 ct p/m

Homo
Frank verkleedt zich als smurf en krijgt... billekoek.
06-320.326.91 - 50 ct p/m

John en Anja gaat uit de kleren voor
Echte
Lifesex.
06-320.326.71 - 50 ct p/m

Nieuw
Ook Angela doet nu Lifesex op...32
06-320.321.32 - 50 ct p/m

Homo
[illegible]
06-320.321.33 - 50 ct p/m

Sportknullen
trainen en douchen samen... daar begint het homowerk.
06-320.329.22 - 50 ct p/m

Het Sportmeisje
met de mooie benen, en de man die te ver gaat...
06-320.328.93 - 50 ct p/m

Wendy heeft eindelijk
Lifesex
met 2 jonge knullen.
06-320.330.09 - 50 ct p/m

rosie-relatielijn
Dagel. andere contacten. 06-320.324.50 - 50 ct p/m. Zie de foto's van de dames in Rosie Jan. Deelname gratis. Bel. 010-4291133, 100% discreet door code-systeem.

Dory en Anneke gaan
Waanzinnig
Lesbisch-Life!!!
06-320.330.19 - 50 ct p/m

Sabrina Privé
tel. 043-619435

Animeermeisjes Sexbox
De meisjes doen meer dan alleen aan je.....zitten,
06-320.332.60 - 50 ct p/m

Men Only
Luister hoe dit meisje u via de telefoon kan verwennen!
06-320.350.68 - 50 c/m

Nimf Linda?
Geniet van TWEE kanten, VERNIEUWD 50 ct p/m 06-
320.320.14

LIVE-LIVE-LIVE 50 ct p/m
320.325.06
06.320.325.06

Lesbi Live
Twee hete meiden gaan tot het uiterste!
06-320.323.12 - 50 c/m

Sexlijn 10
50 ct p/m 06-
320.321.10
Gratis Pornokalender 1990

Sex v.d. 1e dag
verhalen uit de hele [illegible] doos. 06-320.350.63 [illegible]

Homo Arthur
De lekkerste homo van Nederland
06-320.350.56 - 50 c/m

Keiharde sexgesprekken bij
de allesofniets-sexbox
06-320.330.58 ook voor sex met z'n tweeen 50 cpm.

De sexvonken en spetters vliegen in het rond bij de
sexnonstopbox
06-320.330.57 niet te stoppen de sexbox!! 50 cpm

Beklap? klapbax? lapkab? sex! dat vindt je op de
sexfleurbox
sex porno grof! 06-320.325.20 ook apart 50cm

Geen sexzeperd!! maar zenuwverlammendesex!
sexverdoofbox
06-320.325.16 royaal in alles!Knetterende sex! 50cpm

Wij weten wel raad met jouw cabaretstok, dus voor een fijne? behandeling bel je toch de
sexreteketetbox
06-320.325.14 - 50 ct p/m

De sexbambolinobox
voor gele, witte, bruine, droge, natte, hitsige, koele, oude, jonge, hippe, snelle, leuke sexleden
06-320.325.34 - 50 ct p/m

Gay-Phone
hot Gay stories zoals ze horen te zijn.....
06-320.322.06 - 50 ct p/m

Sex op 't werk
avonturen tijdens werktijd
06-320.328.69 - 50 ct p/m

Kom je
achter de ramen
Wij zitten al klaar...
06-320.326.69 - 50 ct p/m

marion de wilde
belt zomaar mannen, wat doe jij...?
06-320.326.31 - 50 ct p/m

Assistentes
voor hun is niets te veel...
06-320.329.69 - 50 ct p/m

Hete meisjes
fantaseren speciaal voor jou
06-320.322.08 - 50 ct p/m

Als ze 35 geworden zijn barsten ze pas echt los...
06-320.327.35
50 ct p/m

Anoniem
Marcel en André en iedere gay doet mee...
06-320.320.21 - 50 ct p/m

Mr. Martin
Gay-Tele SM, dans naar zijn pijpen...
06-320.323.05 - 50 ct p/m

Tele-Sex
op z'n heet, heter, heetst....
06-320.322.07 - 50 ct p/m

Gay-Escort
hot Gay info met de beste Call-Boys...
06-320.323.04 - 50 ct p/m

Lekkere Meid zkt sexcontact
Sex-contact-lijn
06.320.320.33 (50 ct.pm)

De super-contacten-box
De eerlijkste, eenvoudigste en snelste weg naar sexvrienden en vriendinnen. Probeer het maar.. op 06-320.324.30. Trouwens als je nog andere verlangens hebt, dan is er de beste, de Heetste Box van NL. op nummertje
06-320.328.29 - 50 ct p/m

Jenny's
Eerste
sexnacht, met haar... vriend.
06-320.326.72 - 50 ct p/m

Homo. De
Duistere
man in het park zwijgt en neemt je onder handen.
06-320.323.88 - 50 ct p/m

Els gaat het doen met een
vreemde
en haar man...kijkt toe.
06-320.323.84 - 50 ct p/m

Ze komt op hoge
Hakjes
maar onder haar bontjas draagt ze.....niets.
06-320.326.73. 50 ct.p.m.

Sandra's kennismaking met SM, boeiend,
streng
en...ze wil meer....
06-320.329.23. 50 ct p.m.

Vera
privé. Tel. 04754-85818

Homo
Zoek je een lekkere Boy? Gay-Date. 06-320.330.18 - 50 ct.p.m.

Direct snel sexcontact
live-afspreeklijn
06-320.320.55 (50 ct. pm)

Mooie vrouwen op zoek!
Sexkontaktentel
06-320.321.84 (50 ct. pm)

Zoek je een heet meisje?
Tippellijn
06-320.330.66 - 50 ct.p.m.

Flirt-Cafe
Meiden versieren!
06-320.330.77 - 50 ct.p.m.

Heb je zin in sex? De erotische
Afsprakenlijn
06-320.325.80 (50 ct. pm)

Zoek je 'n ondeugende meid
Hetevrouwenlijn
06-320.325.35 (50 ct. pm)

Nieuw! Lisa uit
België
opwindend heet en volslank.
06-320.332.01 - 50 ct p/m

Joyce
Privé en escort. Ma-zat. v.a. 11-24 u. 045-411766

Contactburo
Maastricht. Bemidd. in privé-adressen 043-635264

Buro Elvira
Inschrijving en ass. gevr. Tel. 045-419384.

Nieuw Noenda
en assistente, ook SM en slavin. Ook zaterdag. 04492-5605.

Rijpe Natasja heeft zin in
Keukensex
06-320.327.77 - 50 ct.p.m.

Jonge Meisjes samen onder de douche - 50 ct.p.m.
06-320.328.88

Op de Tippelbox
sexadvertenties
van hete meiden
06-320.326.66 (50 ct. pm)

Bel! De leukste box voor
Mooie Meiden
06-320.329.99 - 50 ct.p.m.

Maak nieuwe vriendinnen
Flirt-Box
06-320.330.01 (50 ct. pm)

Angela
en haar meisjes, tot 3.00 u. Privé en escort. Tevens meisjes gevr. 045-228975.

Linda en Chantal
2 echte hete huisvrouwen
06-320.328.00
50 ct p/m

Stephanie
Privé. Ma. t/m vrij. v.a. 20 u. Provincialeweg 26, Schilberg. Route Margraten-Belg grens (richt. Slenaken, Noorbeek, De Planck). plusm. 1 km. v.d. grens. 04456-226.

Nieuw
Angelique, Elly, Kim, Jessie, Marion, "Cinderella". Oude Rijksweg Nrd. 56, Susteren, naast tennishal.

J.vrouw
volslank
ontvangt privé v. 12.00 tot 20.00 uur. 04406-41916.

Escortservice
Mariella maand. t/m zaterdag v.a. 20.00 uur. 04490-23730.

Nieuw, Nieuw 5 nieuwe
jonge meisjes
bij Yvonne 045-425100

Denise
De echte erotische v/d TV
06-320.326.20 - 50 c.p.m.

Chick Contactlijn
Kijk in 't blad naar de contactadvertenties om te zien naar wie je luistert! 50 cpm. 06-
320.330.63

06-meisjes privé
Neem 'ns een kijkje achter de schermen! 50 cpm. 06-
320.321.02

320.323.16
Live verteld! 50 cpm. 06-
320.323.16

Sex'o'foon Automatiek
Luister goed: de meisjes bieden je 'n ruime keuze! Geef antwoord met je telefoon. Probeer het eens! 50 cpm. 06-
320.320.11

Welk meisje of j. vr. wil event. met vriendin
Heren
ontvangen? Appartement gemeub. bewoning ook mog Tel. 045-254598.

Sex'o'foon
De heetste lijn! 50 cpm. 06-
320.320.01

Homofoon
Stoute jongens! 50 cpm. 06-
320.321.12

320.323.15
Sex op de set! 50 cpm. 06-
320.323.15

Meisjes vertellen
Luister stiekem!
50 cpm 06-
320.325.53

Vrouwen bellen zelf
vrouwen onder elkaar!
50 cpm. 06-
320.321.25

Sadist
Griezelig lekker! 50 cpm 06-
320.321.77

Verborgen Microfoon
Wij verborgen hem echt. Dat geloof je niet, hè? Luister zelf maar, je hoort het. 50 cpm 06-
320.360.69

320.322.00
1, 2, 3 klaar!
50 cpm. 06-
320.322.00

Candy Contact
Partnerruil: zie ze in Candy, hoor ze bij ons! 50 cpm. 06-
320.330.53

Anita
privé met escort. Ook zat. Tel. 045-352543.

Kunst en Antiek

Te k. JACHTKAST, antiek eiken, t.e.a.b. Tel. 045-726591.

Te k. 2 antieke smeedijzeren POORTEN afm. 2.30 X 1.50 mtr. en 2.30 X 1.00 mtr. Tel. 045-243941.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Diversen

Draadloze
telefoons v.a. f 175,-; Panasonic telefoonbeantwoorders f 300,-. Bel voor info. 045-727268.

Draadloze telefoons
va. f 225,-. Met beveiliging en intercom va. f 325,-. Groter bereik va. f 495,-. Gratis aansluiten, ½ jr. garantie. Ook voor alle reparaties. Tel. 04490-80532.

Gebit gebroken? HOONHOUT Akerstr. Nrd. 328, Hoensbroek, 045-228211. Klaar terwijl u wacht.

De massage van VERONIQUE is en blijft uniek. Tel. 045-228481.

CARNAVALSGROEP te koop, plm. 25 personen. Tel. 04493-1365.

Te koop AQUARIUM 100x40x40 compl. m. planten, vissen, verlichting e.d. Tel. 045-414298.

SUCCES is geen toeval maar is te leren. Voor gratis brochure: Universa, Hennekuilstr. 14, 6121 KW Born.

Second-hand DAMESKLEDING o.a. haute-couture merken, nauwelijks gedragen en niet ouder dan 1 seizoen. Inl. 045-454231.

Totale ONTSPANNINGS-MASSAGE door jonge masseuses. Tel. 045-353489.

OPRUIMIN BIJ KULOWAN

Banken - zitgroepen - fauteuils

	van
Artifort bank 3-zits in stof grijs	3978,00
Artifort fauteuil stof turquoise	2699,00
B+S bank en fauteuil stof en leder blauw	5689,00
B+S bank 3-zits leder naturel	6460,00
Busnelli zitgroep tulsa in antilope leder	17981,00
Bross schommelstoel leder zwart	1495,00
D-Tec fauteuil leder zwart-chroom	2650,00
Frank fauteuil easy, stof/leder	2990,00
Frank fauteuil model lazy groen leder	5694,00
Frank fauteuil model cosy leder grijs	5840,00
Frank fauteuil model solo leder violet	7425,00
Globe fauteuil + hokker in leder blauw	2695,00
Gelderland fauteuil Vollenbrock leder zwart	2130,00
Interprofil zitgroep moltesa in stof	10880,00
Interprofil fauteuil + hocker in leder blauw	7420,00
Interprofil bank birdie in stof gedessineerd	5780,00
Interprofil zitgroep derby 2 + 2½-zits stof	12657,00
Interprofil Chaise longue in leder bordeaux	6390,00
Jori model 8800 in leder anthraciet 2+3-zits	12060,00
Jori model 1700 in leder blauw 2+3-zits	12530,00
Jori fauteuil in leder grijs	4320,00
Jori bank 2-zits in leder grijs	4325,00
Jori bank 2-zits in leder brash groen	6830,00
Jeki fauteuil in stof jade blauw	2480,00
Mondisoft fauteuil chroom-zwart	1320,00
Möller fauteuil cor-tayo in leder grijs	3924,00
Swiss-seats bank Flint in fantasiestof	5890,00
Swiss-seats zitgroep Flint 2+3-zits	15935,00
Swiss-seats zitgroep stratos leder grijs	23895,00
Tekta fauteuil chroom - leder brash	1360,00
Thema fauteuil Poppi rood/zwart	2490,00
Thema fauteuil Doppieta zwart	1130,00
Thema burofauteuil Diana	820,00
Wittmann zitgroep Conté 2-zits bank + fauteuil	7442,00
Wittmann Conté 2 fauteuils in blauw leder	6430,00
Wittmann zitgroep Club 3+2+1 in leder wit	17754,00
Wittmann zitgroep La Maison 2+1+1 in leder	13791,00
Wittmann fauteuil J. Hoffmann's Haus Koller	3297,00
WK-bank Etoile met tafels en lampen	12980,00
WK-bank Opera Grande in stof	7290,00
WK-bank mod. 532 in fantasie stof	4380,00
WK-fauteuil mod. 538 in fantasie stof	3480,00
WK-fauteuil stof blauw	3480,00
Holland Home bank mod. 8414 ruilbare kussens	6430,00
Swiss Seats fauteuil + voetenbank in leder blauw	7355,00
Leo Lux fauteuil Bora Bora Glider zwart leder	

Buro's

B&B burotafel in melamine grijs	1542,00
Die- Collection buro Joker met leer inzet	4828,00
Interlite buro/annex eetkamertafel	4980,00

Kasten en wandsystemen

K-design wandsysteem in lak wit compleet	12460,00
Wk-kastenwand Angelo in blauw/grijs met verlichting	13763,00
Wk-nova systeem audio- en tv-kombinatie in esdoorn	11680,00
Wk-nova systeem voor tv + audio en vitrinekast, essen	11696,00
B&B Italia glasvitrine Olinto hoogglans	3287,00
Arsnova tv-kast essen grijs	1990,00
Arsnova audiocontainer essen rood	1685,00
ECT muziekkast hoogglans zwart	1360,00
Banz Bord wandsysteem lak grijs	8921,00
Die- Kollektion Dressette essen metalic wit	3270,00
Art de Lux kapstok hoogglans zwart	1495,00

Kunstnijverheid, serviezen, kleingoed, verlichting nu tot 70% korting.

Eethoeken

Tranekaer eethoek met 6 stoelen zwart/blauw	7920,00
Metaform eetkamertafel rond Carrara marmer	2600,00
Metaform 4 stoelen RVS rood leder	2900,00
Tonon eetkamertafel zwart hoogglans lak	2920,00
Tonon tafel lak wit, blad in marmer	3650,00
Tonon eetkamertafel lak grijs uitschuifbaar	2757,00
Tonon 4 eetkamerfauteuils Weekend grijs lak/stof	4700,00
Tecta armstoel zwart/chroom	791,00
Thema 4 eetkamerstoelen Hazel in grijs stof	2600,00
Wittmann theeset Fledermaus (J. Hoffmann)	4059,00
Fertig 4 stoelen Deco rood/grijs	3180,00
Fertig 1 stoel Deco zwart leder	995,00
Hennie de Jong 4 eetkamerstoelen rood/zwart	2880,00
Interlübke tafel lak wit	1495,00
Galina eetkamertafel graniet Nero Afrique	3130,00
Arco eethoek compleet	3345,00

Salontafels

Arco bijzettafels Picolo	275,00
B&B salontafels Alanda wit/glas	1205,00
Galina salontafel 100x100 Bianco Olbia	1595,00
Galina salontafel 100x100 rood/zwart	2245,00
Gallotti bijzettafels Angelo lak grijs/glas	1870,00
Metaform salontafel glas-marmer	1995,00
Metaform duoset in marmer antraciet	695,00
Metaform serveerwagen	nu
Metaform salontafel KW1 glas/marmer	1225,00
Metaform salontafel Tre Quatro schakelbaar	1595,00
Metaform acryl bijzettafeltjes p/st.	375,00
Leolux salontafel Cyclo lichtblauw	1115,00
Thema serveerwagen	980,00
Flexi miniset	nu

INTERIEURARCHITEKT
KULOWAN
Kouvenderstraat 172 Hoens

...erland 1

13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
Museumschatten. Onderwerp: ...enkisten van Hugo de Groot.
Neighbours. Australische serie.
Rapido. Popmagazine. Presen-...: Titus Tiel Groenestege.
Journaal.
Stookie. 6-delige Schotse ...serie. Afl. 2. (herh.).
De avonturen van Teddy Rux-... Tekenfilmserie. Afl.: Achtervoets
Boes. Tekenfilmserie. Afl.: Na... de dader.
De Smurfen. Tekenfilmserie. Smurfen (on)geluk. (herh.).
Journaal.
●●De baas in huis? Ameri-... comedyserie. Afl.: Stages. ... komt haar vader een weekje in ...ishouding helpen.
Labyrinth. Spelprogramma. ...ntatie: Peter Jan Rens.
(TT)Zeg 'ns AAA. Nederlandse ...dyserie. Afl.: Oma's sleutel. Ly-... de sleutel van haar moeder ver-... en spreekt af deze 's avonds op ...n. Oma doet echter niet open.
Wereldwijs. Spelprogramma ...enteerd door Hanneke Kap-... Robert ten Brink.
Achter het nieuws. Actualitei-...briek.
Golden Girls. Amerikaanse co-...serie. Afl.: Valentijnsdag. Valen-...g wordt voor de dames een ..., wanneer de heren én voor één ...spraken afzeggen.
Journaal.
Impact: Roots in Rotterdam, de ...iedenis van een stad door de ...ners verteld. Afl. 1: Die Rotter-... van vroeger kennen.
23.58 Museumschatten. On-...rp: Schilderijen met een bood-...

● *Peter Jan Rens presenteert het spelprogramma 'Labyrinth'. (Nederland 1 – 19.46 uur.)*

Nederland 2

NOS
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
AVRO
15.30 ●●AVRO Service Salon. Familietijdschrift op televisie.
17.00 Post! Correspondentierubriek voor kinderen, met The real Ghostbusters, tekenfilmserie.
17.30 Toppop Gogo. Popprogramma. Presentatie: Hans Schiffers, Bas Westerweel, Robin Albers en Rick van Velthuyzen.
18.00 ●●Ontdek je plekje. Vandaag: Nijmegen. (herh.).
18.10 Silkwijzer. Medische rubriek.
18.30 ●●David, de kabouter. Tekenfilmserie naar het boek De Kabouter van Rien Poortvliet en Wil Huygen. Afl. 16: De Chinese muur.

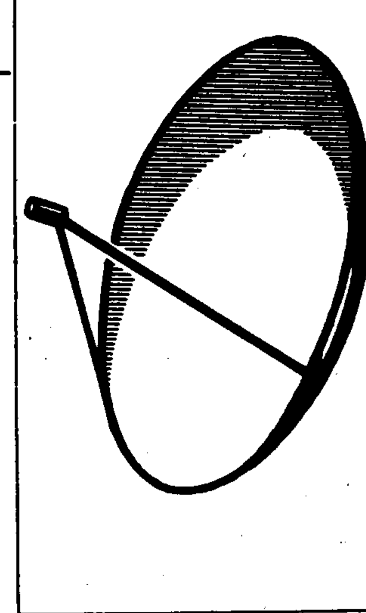
19.00 Growing pains. Amerikaanse serie. Afl.: Jason's rib.. Jason en Maggie krijgen een knallende ruzie en de kinderen beramen een plan om hun ouders weer met elkaar te laten praten.
19.25 Preferenties. Spelprogramma. Presentatie: Bas Westerweel.
20.00 (TT)Journaal.
20.27 The big chill. Amerikaanse speelfilm uit 1983 van Lawrence Kasdan. Op een begrafenis van één van hun vrienden komt een groepje vrienden uit de jaren zestig elkaar weer tegen en worden er herinneringen opgehaald.
22.45 De hoogste versnelling, autoen autosportmagazine. Presentatie: Fred van der Vlugt en Ric van Kempen.
22.45 Karel. Karel van de Graaf ontvangt gasten.
23.25 Voorheen Van de rug af gezien. Programma waarin gespeeld wordt met de Nederlandse taal o.l.v. Dick Poons.
00.00-00.05 Journaal.

Nederland 3

NOS
09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.00 Waslijn. Programma over de Nederlandse samenleving en de immigranten.
18.15 Dichtkunst van de islamitische wereld. Programma over het werk van Moslim-dichters door de eeuwen heen. Deel 2. (IOS)
18.30 Sesamstraat.
18.45 (TT)Jeugdjournaal.
18.55 (TT)Het Klokhuis. Kinderprogramma.
19.10 Press gang. Serie. Deel 5: Avondidienst.
19.35 De vreemdelingenpolitie. 4-delige documentaireover de Amsterdamse Vreemdelingenpolitie. Deel 2: De recherche.
20.00 Journaal.
20.20 Lopend vuur. Mediarubriek. Presentatie: Leonie Jansen en Philip Freriks.
21.03 (TT)De bezetting. 21-delige documentaireserie van Dr. Lou de Jong over het Koninkrijk der Nederlanden in WO II. Afl. 5: De N.S.B.
22.00 NOS-Laat. Actueel magazine. Presentatie: Maartje van Weegen.
22.45 Spaans voor beginners, Por favor. Les 17. (TELEAC)
23.15-23.20 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL Veronique

06.00 European Business Channel.
07.00 Veronique Ontbijtshow. Licht informatief ontbijtprogramma met om 7.50 uur een tekenfilm.
09.00 European Business Channel.
10.00 Atoukado. Quiz.
10.45 Duo. Quiz.
11.15 Hei Elei Kuckelei.
12.15 Veronique Classique.
13.15 Bonjour les clips.
13.55 Fashion.
14.20 Junglebook. Speelfilm over een jongetje dat in de jungle wordt opgevoed door de dieren.
16.00 Télékids. Met Flipper.
17.00 5 Uur Show. Rechtstreeks middagmagazine met om 17.30 uur nieuws en weer.
18.00 Journaal.
18.10 Prijzenslag. Quiz.
18.40 Dallas. Amerikaanse serie. Afl.: Zittende eenden.
19.30 Hits uit Holland.
19.55 Niet te geloven.
20.20 Equalizer. Amerikaanse serie. Afl.: Weer thuis. McCall's hulp wordt ingeroepen door Marty en Lilly Wynn, een ouder echtpaar, dat in een bouwvallig appartement woont. De eigenaar van het pand, directeur van een gerenommeerde bank, wil het pand renoveren en er luxe appartementen van maken. Hij probeert op slinkse wijze de oude bewoners eruit te krijgen.
21.10 Rescue 911.
22.00 Journaal.
22.20 Veronique Weer.
22.25 White Line Fever, Amerikaanse film uit 1975 van Jonathan Kaplan. Een jonge vrachtwagenchauffeur bindt de strijd aan tegen corruptie op de weg en erbuiten. Zijn dieseltruck is daarbij zijn beste vriend en helper.
00.00 Journaal.
00.05 Dallas. Amerikaanse serie. (herh.).
00.55 Bonjour Les Clips.
02.00 Speelfilm.
03.45 Atoukado. Quiz.
04.30 Duo. Quiz.
05.00 Veronique Classique.
Wijzigingen voorbehouden!

RTL Plus

06.00 Reich und schön. Amerikaanse serie.(herh.).
06.25 Hallo Europa, Guten Morgen Deutschland. Ontbijtshow.
08.30 Tele-Boutique. (herh.).
09.00 RTL aktuell.
09.10 Die Springfield Story. Amerikaanse serie. (herh.).
10.05 Der Preis ist heiss. Spelshow. (herh.).
10.35 ■Flash Gordon. Amerikaanse serie. Afl. 8: Die Rückkehr zur Erde.
11.00 Explosiv. Magazine met Olaf Kracht. (herh.).
11.45 Der Schutzengel von New York. Amerikaanse serie. (herh.).
12.30 Klassik am Mittag. Met het groot RTL-Orkest.
13.00 Tele-Boutique.
13.25 Heute bei uns.
13.30 California Clan. Amerikaanse serie.
14.15 Die Springfield Story. Amerikaanse serie.
15.00 Schauspielereien. Korte Oostduitse verhalen. Afl.: A und O - Geschichten ums Auto.
15.45 netto: Ihre Wirtschaft heute.
15.55 RTL aktuell.
16.00 Alfred Hitchcock zeigt. Misdaadserie. Afl.: Totkranker Patient.
16.30 Hulk. Amerikaanse serie. Afl.: Die tödliche Spedition.
17.10 Der Preis ist heiss. Spelshow met Harry Wijnvoord.
17.45 Spiel mit. Met aansl. tekenfilm.
17.55 RTL aktuell.
18.00 Der Schutzengel von New York. Amerikaanse serie. Afl.: Tote Briefkästen.
18.45 RTL aktuell.
19.05 Weerbericht.
19.15 Die Sieben-Millionen-Dollar-Frau. Amerikaanse serie. Afl.: Revanche.
20.15 Airwolf. Amerikaanse serie.
21.10 Fremde Bettgesellen. Amerikaanse speelfilm uit 1964 van Melvin Frank, met Rock Hudson, Gina Lollobrigida, Gig Young e.a.
22.55 RTL aktuell.
23.05 Für einen Sarg voller Dollars.
00.25 Pazifik-Geschwader 214. Amerikaanse serie. (herh.).
01.10-01.15 RTL plus-Aerobics.

Amerikaanse misdaadserie. Afl. Braxton.00.05 Stunde der Filmemacher. 00.20-00.30 Programma-overzicht.

SSVC

13.00 Rainbow.
13.15 Playbus.
13.35 Neighbours.
14.00 News and weather.
14.25 Take the high road.
14.50 Tell the truth.
15.15 The Clothes Show.
15.40 Children's SSVC.
16.00 Creepy Crawlies.
16.15 Paws Paws.
16.40 Byker Grove.
17.05 Count Duckula.
17.25 Countdown.
17.50 Home and away.
18.15 Emmerdale Farm.
18.40 News and weather.
18.55 Celebrity wheel of fortune.
19.20 Floyd's American Pie.
19.50 Murder she wrote.
20.40 In sickness and in health.
21.10 Casualty.
22.00 News and weather report.
22.30 Inside Story.
23.20-00.10 Blackeyes.

BBC Europe

07.25 Today's Viewing.
07.30 BBC Breakfast News.
10.00 News.
10.05 Open Air.
11.00 News and weather.
11.05 Going for Gold.
11.30 Playbus.
11.55 Five to eleven.
12.00 News.
12.05 Open Air.
13.00 News.
13.05 Daytime Life.
14.00 One o'clock news.
14.30 Reportage.
15.20 Pretime.
15.55 Programma zoals aangekondigd.
16.45 Q.E.D.
17.35 Alfonso Bonzo.
18.00 Newsround.
18.35 Programma zoals aangekondigd.
19.00 Six o'clock news.
19.30 Newsroom South East.
20.00 Top of the pops.
20.30 Eastenders.
21.00 Tomorrow's world.
21.30 May to december.
22.00 News and weather.
22.30 One foot in the grave.
23.00 See for yourself.
00.00 Newsnight.
00.20 World Darts.

...tsland 1

...eute.
...nter der Sonne Kaliforniens. ...aanse serie. Afl.: Die Anhalte-...
...'ai chi chuan. Das chinesi-... Schattenboxen. Afl.: Der Him-...
...eute.
Gott und die Welt: Kinder hei-...ndern. (herh.).
ZDF-info Arbeit und Beruf.
...eute.
■Theaterfieber. Amerikaanse ...ilm uit 1953 van George Cukor, ...pencer Tracy, Jean Simmons, ... Wright e.a.
...mschau.
...rsoverzicht.
ZDF-Mittagsmagazine. Met ...-Nachrichten.
Wirtschafts-Telegramm.
Tagesschau.
Sesamstrasse. Kinderpro-...ma.
Der kleine Vampir. 13-delige ...serie. Afl. 7: Tee mit Überra-...
Tagesschau.
Hey Dad! Australische comedy-... Afl. 2: Vorsicht, Einbrecher!
(TT)Frühe Fernsehjahre. 6-de-...serie over de beginperiode van ...evisie.
Tagesschau.
Das Recht zu lieben. Brazi-...se serie naar een roman van Ja-... Clair. Afl. 7.
Die Trickfilmschau.
Tagebuch einer Gänsemutter. ...l door Angelika Hofer. Afl. 4: Im ...eimachen.
Vorsicht: Kinder in der Kiste - ...national - kinderprogramma.
Tagesschau.
Karracho. Das WWF-Gewinn-...
Das Buschkrankenhaus. Afl.: ...senskonflikte. Aansl.: Karra-...
Hier und Heute. Actualiteiten.
Falcon Crest. Amerikaanse se-... Afl.: Channing gegen Channing.
Programma-overzicht.
(TT)Tagesschau.
Schlag auf Schlag. Gast: Wer-... Strumpfe, Präsident des Gesamt-...andes der Metallindustriellen Ar-...geberverbände e.V. - Gesamtme-...
Der 7. Sinn. Verkeertips.
Heinz Reincke: Geschichten aus der Heimat, twee Noordduitse verhalen van Axel Götz en Oliver Storz. Het verhaal Knastbrücher gaat over twee mannen die na het verlaten van de gevangenis daar graag weer terugkeren. In Markttag speelt Heinz Reincke de boer Jacob, die op de markt met zijn gans de aandacht trekt.
22.00 Miterlebt: Reportage over het leven van bewakers in de gevangenis.
22.30 Tagesthemen. Actualiteiten.
23.00 Rote Erde. 9-delige serie. Afl. 1: Die erste Schicht - Lebendig begraben.
00.50 Tagesschau.
00.55-01.00 Nachtgedanken. Beschouwing door Hans Joachim Kulenkampff.

Duitsland 2

09.00 Gezamenlijk ochtendprogramma ARD/ZDF.
13.45 Natur und Medizin. Afl. 2: Allergie ist heilbar. (herh.).
14.15 Faszination Musik: Filmportret van de pianist Arthur Rubinstein. M.m.v. het London Symohony Orchestra o.l.v. André Previn. (herh.).
15.15 (TT)Unsere schönsten Jahre. Eine heiter-melancholische Liebesgeschichte aus underer Zeit. Afl. 2: So pressierts doch nicht. Elfi en de gescheiden Raimund gaan een relatie aan, hoewel Elfi nog erg onzeker is. Als ze wordt bevorderd en haar charmante chef met haar voor zaken naar Wenen wil vliegen, is Raimund vreselijk jaloers.
15.58 Programma-overzicht.
16.00 Heute.
16.03 Komm Puter! Computermagazine met Max Babbelnase en Klaus Möller.
16.15 Logo. Jeugdjournaal.
16.25 Pfiff. Sportprogramma voor de jeugd.
17.00 Heute. Aansl.: Aus den Ländern.
17.15 ●●Tele-Illustrierte. Magazine met gesprekken, service en amusement.
17.45 Giulia. Italiaanse serie naar een roman van Sveva Casati Modignani. Afl.: Bittere Enttäuschung.
18.58 Programma-overzicht.
19.00 Heute.
19.30 Der grosse Preis. Spelshow met Wim Thoelke ten bate van de gehandicaptenactie Sorgenkind.
20.50 Die grosse Hilfe. Balans van de actie Sorgenkind:
21.00 Gesundheitsmagazine. Vandaag: Geneesmiddelen van de negentiger jaren.
21.45 Heute-journal.
22.10 Journalisten fragen - Politiker antworten. Discussieprogramma met vandaag als gast bondskanselier Helmuth Kohl.
23.25 Der Spot oder Fast eine Karriere. Tv-film van Rainer Erler. De jonge Pit Soling maakt via het bed van de directiesecretaresse Lisa bliksemsnel carrière bij het reclamebureau OKAI.
00.55-01.00 Heute.

● *Spencer Tracy en Jean Simmons in de speelfilm 'Theaterfieber'. (Duitsland 1 – 11.03 uur.)*

Duitsland 3 West

16.45 Teletekst-overzicht.
17.10 Super-Grips. Spelprogramma. Presentatie: Frank Laufenberg.
18.00 Telekolleg II. Cursus natuurkunde. Les 17.
18.30 (TT)Die Sendung mit der Maus.
19.00 Aktuelle Stunde. Regionaal magazine met nieuws en sport. (19.40-19.55 Raamprogramma's van de regionale studio's).
20.00 ■Die Goldfalle. Amerikaanse speelfilm uit 1964 van Burt Kennedy, met Glenn Ford, Elke Sommer, Rita Hayworth e.a. Om aan de financiële eisen van zijn vrouw tegemoet te kunnen komen rooft politie-detective Joe Baron samen met zijn partner Pete Delanos een safe vol heroïne leeg. Delanos raakt daarbij gewond. Baron heeft dan nu wel de heroïne, maar de eigenaars zitten hem op de hielen.
21.30 West 3 aktuell.
21.45 Châteauvallon. 26-delige Franse serie. Afl. 14, met Pierre Hatet, Chantal Nobel, Luc Merenda e.a.
22.35 Mitternachtsspitzen: Richard Rogler und Gäste, vanuit de Alte Wartesaal te Keulen.
23.45 Laatste nieuws. Aansl.: Zur Nacht.

Duitsland 3 SWF

08.15 Bewegung macht Spass. Afl. 11.
08.30-09.00 Telekolleg II. Cursus natuurkunde. Les 17
16.30 Play time. Cursus Engels.
16.45 La vie quoditienne. Cursus Frans.
17.00 Telekolleg I. Cursus Engels. Les 14.
17.30 Telekolleg II. Cursus Natuurkunde. Les 17. (herh.).
18.00 Die Sendung mit der Maus.
18.28 Es war einmal...der Mensch. Tekenfilmserie. Afl. 1: Und die Erde ward'geschaffen. (herh.).
18.53 Philipp. Kinderserie. Afl.: Schatten an der Wand.
18.56 Das Sandmännchen.
19.00 Abendschau Blick ins Land.
19.30 Cartouche, der Bandit. Franse speelfilm uit 1961 van Philippe de Broca, met Jean-Paul belmondo, Claudia Cardinale, Odile Versois e.a. Dominique, bijgenaamd Cartouche, is een zakkenroller. Net zoals zijn Engelse collega Robin Hood zijn de rijken zijn slachtoffer en helpt hij de armen.
21.05 Südwest aktuell - Neues um Neun.
21.20 Perspektiven.
21.50 Sport unter der Lupe. Sportmagazine.
22.35 Miami Vice. Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Goldenes Dreieck (1), met Don Johnson, Philip Michael Thomas e.a.
23.20 Nashville. Musik-City U.S.A. documentaire over de hoofdstad van de country-muziek.
00.05-00.10 Laatste nieuws.

SAT 1

06.00 Guten Morgen mit SAT.1 08.30 SAT.1 BLICK. 08.35 General Hospital. Afl. Auf Messers Schneide. Amerikaanse familieserie. 09.00 SAT.1 Blick. 09.05 General Hospital. Afl. Die Autoschlüssel.Amerikaanse familieserie. 09.50 Teletip Gesundheit. Aansl. Ihr Horoskop. 10.00 SAT.1 BLICK 10.05 SAT. 1 Teleshop. 10.30 Gitarren klingen leise durch die Nacht. Oostenrijkse speelfilm uit 1959 van Hans Deppe. Aansl. tekenfilm. 12.15 Glücksrad. 13.00 Tele-Börse. 14.00 Programma-overzicht. 14.05 Perrine. Japanse tekenfilmserie. Afl. Alpenuberquerung. 14.30 Teletip Kochen. Aansl. Teletip Backen en Horoskop. 14.40 General Hospital. Australische familieserie. Afl. Unter Druck. 15.30 SAT.1 Teleshop. 16.05 Rauchende Colts. Amerikaanse westernserie van James Landis. Afl. Schrei nach Rache. Deel 2.17.00 SAT.1 Blick. 17.10 Nachbarn. Australische familieserie van Mark Joffe. Afl. Bruch mit der Vergangenheit.17.35 Teletip Fashion. 17.45 Programmaoverzicht. 17.50 Ein Duke kommt selten allein. Amerikaanse actie-serie van Don McDougall. Afl. Plaudertasche Boss. 18.45 SAT.1 BLICK. Aansl. SAT.1 Wetter en programma-overzicht. 19.05 Glücksrad. 19.50 SAT.1 Blick. Aansl. SAT.1 Wetter en programma-overzicht. 20.00 Hunter. Amerikaanse misdaadserie van Tony Mordente. Deel 1. 20.55 SAT.1 BLICK 21.00 Zwei vom Affen gebissen. Italiaans/Spaanse western uit 1967 van Giuseppe Colizi. 22.50 SAT.1 Blick. 23.00 Vorsicht, Hochspannung!

Eurosport

06.00 Sky, The World Business report. 06.30 Sky, European Business Channel. 07.00 Sky, The D.J. Kat Show. 09.30 Eurosport menu. 10.00 3-Cushion Billiards World Cup. 11.00 Luge World Cup. 11.30 Tennis legends. 12.00 Volleyball. 13.00 Table Tennis. 14.00 World Cup Football. 15.00 Best of the Year. 16.00 Trans World Sport. 17.00 Basketball 1989. 18.00 International DTB Cup Gymnastics. 19.00 Mobil Motor Sport News. 19.30 Surfer Magazine. 20.00 Stiga Table Tennis Grand Prix Finals. 21.00 Paris Dakar Rally. 22.00 Golf 1989. 23.00 Paris Dakar Rally. 23.15 European Basketball. 01.15-01.30 Paris Dakar Rally.

Super Channel

07.00 Daybreak. 08.00 The Mix. 16.00 Hotline. 17.00 On The Air. 18.30 Blue Night. 19.30 Time Warp. 19.55 Goodyear Weather Report. 20.00 Two Queens and a King. 22.00 World News and Goodyear Weather followed by Korean Air Golf Tournament Update. 22.15 Santa Fe Trail. 00.10 World News and Goodyear Weather. 00.20 The Mix. 01.20 Time Warp. 01.50 The Mix.

MTV Europe

07.00 VJ Kristiane Backer. 12.00 Remote Control. 12.30 VJ Kristiane Backer. 14.00 VJ Marcel Vanthilt. 17.00 3 From 1 at 5. 17.15 VJ Marcel Vanthilt. 18.00 Remote Control. 18.30 Club MTV. 19.00 VJ Ray Cokes. 21.00 The Big Picture. 21.30 Headbangers Ball. 23.00 VJ Maiken Wexo. 02.00 Night Videos. 06.30-07.00 Club MTV.

...gië/TV 1

15.00 Schooltelevisie. Wereld-...tatie.
Sinja Moss. Braziliaanse serie ... Lucelia Santos. Afl. 94.
Nieuws.
Tik Tak. Animatieserie. Afl. 136.
Plons. Afl.: Plons en de kastan-...
Mik, Mak en Mon. Kinderserie.
Carollentje en Kapitein Snor-...rd. Kinderserie.
De tovenaar van Oz. 52-delige ...e animatieserie.
Uitzending door derden. Pro-...ma van Televisie en Onderne-...
Mededelingen en programma-...zicht.
Nieuws.
Buren. Australische serie. Afl. ...Jim neemt een beslissing in ver-... met zijn kind.
Felice! Quiz. Presentatie: Felice ...ano.
Leven. Japanse serie. Uit Tsu-... komt ineens het bericht dat ... in het ziekenhuis opgenomen ... worden. Miki haast zich naar ...ziekbed. Wanneer Gozo in mei ... kan Miki zijn dood niet verwer-...
Panorama.
Kunst-zaken.
Nieuws.
Première. Filmmagazine met Jo ...

● *Stephane Audran in de speelfilm 'Babettes Feest'. (België/TV 2 – 21.00 uur.)*

23.15-23.20 Coda. Stücke im Volksston Vanitas Vanitatum, van Schumann.

België/TV 2

18.40 Nieuwskrant.
18.45 Babel. Wekelijkse nieuwsbrief voor Turkse migranten.
19.00 Zonen en dochters. Australische serie. Afl. 929. Pamela zorgt er op een weinig fraaie manier voor Nick aan zicht te binden.
19.25 Mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Nieuws.
20.00 Great Writers. Virginia Woolf: de film neemt haar eerste modernistische roman Mrs. Dalloway als uitgangspunt, doorspekt met een biografisch portret van de auteur.
21.00-22.40 Babettes feest. Deense speelfilm uit 1987 van Gabriel Axel. Wanneer de Franse huishoudster Babette 10.000 franc gewonnen heeft besluit ze t.g.v. de 100-ste geboortedag van de overleden deken voor de hele kerkgemeenschap, die enkel soberheid gewend is, een waar festijn te organiseren.

België/RTBF

14.00 Le chaud et le froid, populair-wetenschappelijk programma. (herh.).
16.20 Les droits de l'homme: La violence. 16.50 Offres d'emploi forem. 17.05 Nouba Nouba. 17.35 The Colbys, Amerikaanse serie. Afl. 4: Album de famille, met Charlton Heston, Barbara Stanwyck, John James e.a. 18.30 Jamais deux sans toi, magazine. 18.53 Programma-overzicht. 19.00 Journaal. 19.03 Ce soir, actualiteiten-magazine. 19.30 Journaal en weerbericht. 20.05 Autant savoir, magazine. Thema: Autisme. 20.30 Vivre et mourir à Los Angeles, Amerikaanse speelfilm uit 1985 van William Friedkin, met William L. Petersen, Michael Greene, Willem Dafoe e.a. Geheimagent Jim Hart slaat vlak voor zijn pensioen nog een grote slag. In zijn eentje vangt hij de beruchte vervalser Eric Masters. Hij stort echter in elkaar en Masters ontsnapt met al het belastende materiaal. Het neemt zich voor hem koste wat kost weer te vangen. 22.25 Cinescope. Arlette Vincent in gesprek met Jean-Hughes Anglade. 23.30 Uitslagen van de nationale loterij. Aansl.: Weerbericht en Laatste nieuws. 23.50 Bourse, beursoverzicht. 00.00-00.10 Les Chrétiens dans la vie sociale.

België/Télé 21

19.00 Les chrétiens dans la vie sociale, politieke uitzending. 19.30 Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. 20.00 Carmen, vrije bewerking van de opera Carmen van Bizet. 20.45 Les chemins de la guerre. Afl. 1: L'Allemagne. (herh.). 21.40 Journaal. 22.10-23.15 Art 21: It just happened. (herh.).

TV5

16.05 TV5 Infos. 16.15 Temps Présent. 17.15 Les Francofolies de Montreal. 18.00 Des Chiffres Et Des Lettres. 18.20 Recreation. 19.00 Henri IV, Le Pacificateur. 19.30 TV5 Infos et Météo. 19.40 Papier Glace. 20.00 Chocs. 21.00 Nord-Sud. 21.25 Rencontres Avec. 22.00 Journal Télévisé Et Météo. 22.30 Apostrophes. 23.45 Jazz'in. 00.15-00.45 Continents Francophones.

radio

Radio 1

Ieder heel uur nws. 7.07 AVRO's radiojournaal (7.30 Nws.). 8.33 AVRO EEN, met om 10.50 Leuterkoek en zandgebak en 12.15 AVRO Radiojournaal met om 13.25 Financieel nws. (12.30 Nws. 12.55 Mededelingen t.b.v. land- en tuinbouw.) 14.07 Nederlands op AVRO 1. 15.07 NOS Actueel. 16.07 Echomagazine. (17.30 Nws.).18.35 Man en paard. 19.03 Onder tafel. 19.53 Column. 20.03 Voor wie niet kijken wil. 23.06 Met het oog op morgen. VPRO's Nachtleven, met om0.02 Midnight hour. 1.02 De verrassing. 5.02-7.00 Q, Q le Q.

Radio 2

Ieder heel uur nieuws. 7.04 Vandaag...donderdag. 7.51 Het levende woord. 8.04 Hier en nu. 8.20 Vandaag...donderdag, vervolg. 8.53 Ontmoeting. 9.04 Wie weet waar Willem Wever woont? 10.04 Plein publiek. 12.04 Discogram. 12.48 Iets anders. 13.04 Hier en nu. 13.20 Heer en meester. 15.04 NCRV Coupe soleil. 16.04 De Familieshow. 17.04 Holland in de file.19.03 De Will Luikinga show. 21.00-07.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Ieder heel uur nieuws. 6.02 De havermoutshow. 9.04 TROS gouden uren: 12.04 Pop of een envelop. 14.04 De nationale hitparade top 100.18.04 Driespoor. 19.03 TROS-dancetrax. 21.03 De CD show. 23.03-24.00 Sesjun.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Ochtendstemming. (8.00 Nws.). 9.02 Veronica's meesterwerken I: Kamerorkest van Württemberg met piano. 10.32 Muziek voor miljoenen. 12.00 Veronica's meesterwerken II. 13.02 Nederland muziekland klassiek. Gesprek met de klarienttist Henk de GRaaf. 14.00 Metronomium. 15.30 Zeggen en schrijven. 16.00 De Beweging met om 16.00 Het Concert: muziek voor bariton en teorbe; 17.00 Portret: werk van het jaar 1590.(18.00 Nws.). 18.02 De verschijning en het verschijnsel. 19.00 CD of Platennieuws. 19.30 Het feuilleton: voetspoor van Mozart (14). 20.00 Nws. 20.02 Het podium met om 20.02 De wandelende tak: Muziek van Bayous; 21.00 Voorland: live pianomuziek vanuit de IJsbrekewr; 22.00 Downbeat: the Scapes. 23.00-24.00 Audio Art.

Radio 5

6.30-6.49 Scheepv.- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 NOS Sportief. 9.25 Waterstanden. 9.30 Alleenstaande in Nederland. 10.00 De zonnebloem. 11.00 50+. 12.00 Nws. 12.05 Kruispunt. 12.20 Tussen de regels. 12.30 Christelijke inspiratie in onze tijd. 12.53 In gesprek met de bisschop. 13.00 Nws. 13.10 Derde Wereld. 13.40 Da Capo. 14.00 Klasse. 15.00 Damokles. 16.00 NOS Cultuur met Cultuur magazine. 16.45 Cultuur special. 17.25 Marktberichten. 17.30 Scheepspraat. 17.35 Postbus 51 Radio-magazine. 17.55 Meded. en schippersberichten.18.00 Nws. 18.10 KRO-literair: Lezen voor de lijst. 18.40 Turks programma. 19.00 Progr. voor buitenl. werknemers. 20.30 Geschiedenis van de bijbel. 21.30 You're welcome. 22.00 Klassieke mechanica. 22.30-23.00 DTP.

Omroep Limburg

7.15 Ochtendmagazine: Limburg Actueel, Gast van de Dag en Muziek. 8.05, 9.02, 10.02, 11.02 Kort Nws. 12.05 Middagmagazine: Limburg Actueel, Consument, Agenda en Muziek. 13.05, 14.02, 15.02 en 16.02 Kort nieuws. 17.02 Reg-.weerber. 17.05 Limburg Actueel, Agenda en Muziek. 17.25 Anno toen: Herman Maas, groot hekelaar van kleine potentaten. 17.55 Kort nieuws. 18.05-18.07 Aankondigingen.

BRT 2

6.00 Nieuws. 6.05 De eerste ronde. (6.30, 7.00 Nieuws. 7.30 Nieuws en R.V.A.-ber.) 8.00 Nieuws. 8.10 Bistro & Co. 10.00 Nieuws. 10.03 Parkeerschijf (10.30 In het spionnetje). 11.50 Het Koekoeksnest. 12.00 Limburg Vandaag. 13.00 Nieuws. 13.10 Het schurend scharniertje. 13.15 Roddelradio. 14.00 Hitbox. 17.00 Limburg Vandaag. 18.00 Nieuws. 18.10 Over stuur. 20.00 Het orgeltje van Yesterday. 22.00 Nieuws. 22.05 Boem boem. 23.30-6.00 Nachtradio, (5.00 en 5.30 Nieuws.)

Belg. Rundfunk

6.35 Radiofrühstück. 7.15 Wunschkasten. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.30 Besinnliche Worte. 9.10 Musikexpress. 10.00-12.00 Gut aufgelegt. 12.00 Veranstaltungskalender. Musik bei Tisch. 12.15 Veranstaltungskalender. 13.00 "Frischauf. 14.05 Musikzeit heute : Country & Western. 15.00 Nachmittagesstudio. 16.05 Spotlight. 17.05 Oldiekiste. 18.10 BRF-Aktuell. 18.40-20.05 Jazz.

Luxemburg/RTL

5.30 Guten Morgen! 9.00 Ein Tag wie kein anderer. 11.00 'Treff nach elf'. 12.00 RTL-Themen. 12.15 Casino Parade.14.00 Viva. 16.00 Entenjagd. 17.00 RTL-themen. 17.15 RTL-Musikduell. 19.00 Neunzehn - Vierundzwanzig. 00.00-01.00 Traumtänzer.

WDR 4

6.05 Morgenmelodie. 9.05 Musikpavillon. 12.07 Gut Aufgelegt. 14.05 Auf der Promenade. 15.00 Café-Konzert. 16.05 Heimatmelodie. Musik-Express. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.00 Musik zum Träumen. 22.30 Nachtexpress.

Limburgs Dagblad

Donderdag 11 januari 1990 ● Pagina 41

Ploeg laat ondanks 2-0-verlies redelijke indruk achter

Ajax voor de bijl

Van onze verslaggever

LISSABON – Het lukt Ajax maar niet van Sporting Clube de Portugal te winnen. In het seizoen 1988-1989 leed het in de eerste ronde van het Europa Cup III-toernooi twee nederlagen (met 4-2 in Lissabon en met 2-1 in Amsterdam) en gisteravond ging Ajax wederom voor de bijl. In de finale van het eerste internationale voetbaltoernooi in de Portugese hoofdstad werd het in Estadio José Alvalade 2-0. Benfica had dinsdagavond beslag gelegd op de derde plaats door PSV met 3-1 te verslaan.

Met de straks weer fitte Silooy in de defensie en de nu al geheel herstelde Stefan Pettersson in de punt van de aanval, zou Ajax het PSV in de tweede helft van het seizoen best nog eens knap lastig kunnen maken. De landskampioen kraakte tijdens het toernooi in Lissabon in al haar voegen en is er dit seizoen in kwalitatief opzicht op achteruit gegaan. De negen verliespunten in de Nederlandse competitie vormen daarvan het bewijs en zijn bepaald niet alleen op gebrek aan motivatie terug te voeren. Op 18 februari treffen beide nationale zwaargewichten elkaar in Amsterdam.

Hoewel vriendschappelijk voetbal moeilijk op de juiste waarde valt te schatten, heeft Ajax in Lissabon een behoorlijke indruk gemaakt, vooral tegen PSV. Gisteravond was het spel een stuk minder, nochtans straalden de Amsterdammers, voor wie de tweede helft van het seizoen zondag begint in Enschede met een bekerduel tegen FC Twente, meer spelvreugde uit dan hun Eindhovense rivalen.

Hoe belangrijk de terugkeer van Stefan Pettersson voor Ajax is, bleek deze dagen eens te meer. De Zweed, langdurig uitgeschakeld wegens afgescheurde kruisbanden, was tegen PSV Ajax' beste man en ook gisteravond was hij nuttig. De balvaste spits-zonder-franje was een voortdurend aanspeelbaar tussenstation in de combinaties, maar kreeg vanaf de vleugels en vanuit het middenveld te weinig ondersteuning.

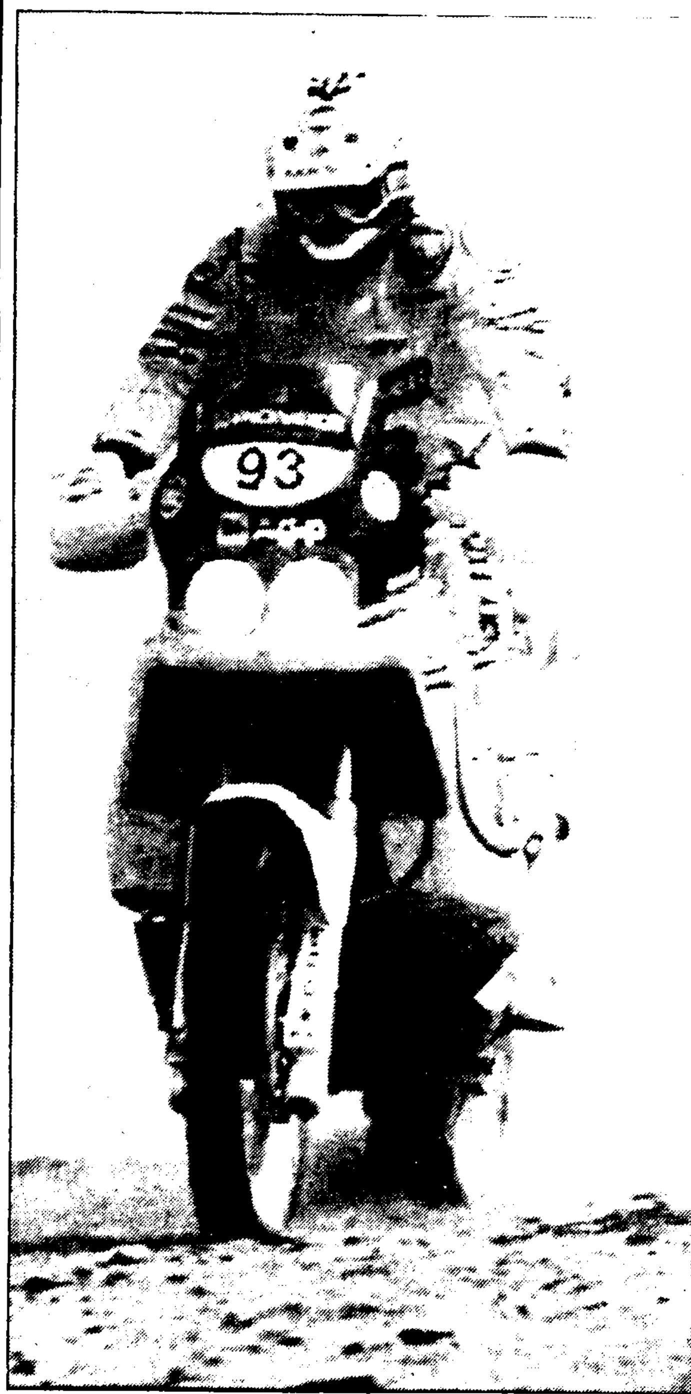
Tegenvallend waren in dit verband de optredens van Bryan Roy. De talentrijke linksbuiten speelde alleen de eerste twintig minuten tegen PSV naar behoren. Richard Witschge, een andere vertegenwoordiger van de patatgeneratie, was nadrukkelijk aanwezig tegen PSV, maar bleef tegen Sporting onzichtbaar.

Sporting Lissabon - Ajax 2-0 (1-0). 27. Cadete 1-0, 89. Silas 2-0. Scheidsrechter: Correia. Toeschouwers: 22.000. Gele kaart: Blind en Van 't Schip (Ajax).
Sporting: Ivkovic; Joao Luis, Leal, Venancio en Miguel; Marinho, Silas (89. Cascavel), Ali Hassan en Xavier; Gomes (84. Filipe) en Cadete.
Ajax: Menzo; Blind, Larsson en Vink; Jonk (65. Bergkamp), Ronald de Boer (76. Willems), Winter en Witschge; Van 't Schip, Pettersson en Roy.

Door een treffer van Cadete kwam Ajax gisteravond halverwege de eerste helft op een 1-0 achterstand. Leo Beenhakker vocht de treffer heftig aan omdat hij buitenspel had geconstateerd. De televisiebeelden stelden hem in het ongelijk. Van 't Schip was blijven 'hangen', waardoor de snelle Cadete vrije doortocht kreeg naar Stanley Menzo.
Vlak voor het einde tekende de Braziliaan Silas met een boogbal voor de 2-0 eindstand van een wedstrijd die weinig om het lijf had, zoals het hele evenement weinig om het lijf had. Gisteravond kwamen voor het eerst een behoorlijk aantal toeschouwers (ruim 20.000) opdagen; daarvoor was de belangstelling steeds minimaal geweest.
De beslissing of Ajax volgend jaar opnieuw aan het toernooi in Lissabon deelneemt ligt volgens voorzitter Michael van Praag bij Leo Beenhakker. De technisch directeur, met wie Van Praag gisteren oriënterend heeft gesproken over de periode na afloop van diens contract (30 juni 1991) liet weten „in principe" wel terug te willen keren, „maar dan wel op onze voorwaarden, want dat er in organisatorisch opzicht nogal wat is misgegaan zal duidelijk zijn".

● ALTENMARKT – Op de eerste dag van de Lowlanders-skikampioenschappen, eindigde Jeanette Witte, de vroegere turnster, in de finale van het free-style ballet als tweede achter de Francaise Alexandra Duby. Bij de mannen, waar ook Westduitsers deelnamen, werd Johan Zwaal zesde. De eerste plaats was voor de Westduitser Muhlstein.

De laatste week

● *De Spanjaard Arcarons op weg naar de overwinning.*

GAO – Ari Vatanen is de laatste week van Parijs-Dakar slecht begonnen. Hij parkeerde in de twaalfde etappe van de rally zijn Peugeot tegen een boom. De schade en problemen met het kompas ten spijt, behield de Fin met zijn bijrijder Bruno Berglund de leiding in de algemene rangschikking.

Het incident kostte ex-wereldkampioen Vatanen veertig minuten. Het verschil met nummer twee in het klassement, de Fransman Philippe Wambergue, is nu nog bijna anderhalf uur. De kans dat evenals vorig jaar een muntje moet worden opgegooid om de winnaar van de autorace aan te wijzen, is minimaal.

De ziekte van Berglund kan echter voor complicaties zorgen. De dagprijs ging naar de Japanner Shinozuka.

Bij de motorcoureurs leverde de etappe een zege op voor de Spanjaard Jorge Arcarons. Door als vierde te eindigen handhaafde de Italiaan Edi Orioli zich op de eerste plaats van het klassement.

Fortunaspeler voor zes weken geschorst na 'Volendam-affaire'

Liesdek in televisierechtbank

door bert groothand

SITTARD – De tuchtcommissie van de KNVB heeft Fortunaspeler Marcel Liesdek naar aanleiding van het 'Volendam-incident' voor zes wedstrijden geschorst. Tijdens de wedstrijd Volendam-Fortuna op 17 december zou de Fortunees Volendam-verdediger Eric Steltenpool geslagen hebben, waardoor deze een zware hersenschudding opliep. In de commotie tijdens de slotminuten van het duel - de wedstrijd liep maar liefst zeven minuten door in blessuretijd - wist Fortuna de fel begeerde gelijkmaker te scoren. Terwijl iedereen van de Limburgse ploeg terugliep naar de middencirkel, raakte Liesdek al dan niet bewust de Volendammer die onmiddellijk ter aarde stortte en daarna per brancard werd afgevoerd.

Hoewel noch scheidsrechter Blom noch zijn grensrechters iets onregelmatigs hadden geconstateerd, kreeg de zaak voor Liesdek dezelfde avond een negatief vervolg. Tijdens de uitzending van Studio Sport werd onder andere door presentator Kees Jansma de schuldige aangewezen. Na de samenvatting van het duel liet men in Hilversum zien wat er gebeurd was en werd zelfs een cirkeltje om de speler heen getekend. Zoals te doen gebruikelijk kreeg na deze televisiebeelden het muisje wel degelijk een staartje. Probleem was alleen dat ook de waarnemer van de KNVB, Jan Beck, vanaf de tribune niets had gezien. Tenminste, zo luidden de eerste berichten. Steltenpool verklaarde diezelfde avond echter wel degelijk door Liesdek te zijn geraakt, maar dat hij niet precies wist hoe één en ander in zijn werk was gegaan. Een week later stelde de Volendammer dat Liesdek 'hard aangepakt diende te worden.' Afgelopen maandag diende de zaak voor de tuchtcommissie en mocht Liesdek, bijgestaan door Fortuna-voorzitter mr. Paul Boels, zich mondeling verweren. Liesdek heeft altijd beweerd niet te hebben geslagen.

Andere mening

In het verleden heeft zich een aantal soortgelijke zaken voorgedaan, waarbij pas na afloop, en na het zien van de televisiebeelden, spelers in staat van beschuldiging werden gesteld. Zo werd Sparta-speler Jan Mulder geschorst nadat hij de Veendammer Fühler in het gezicht had geschopt en moest Ajacied Jan Wouters een aantal duels aan de kant blijven nadat hij op het been van Volendammer Johan Steur was gaan staan. Deze gevallen verschillen evenwel van de situatie met Liesdek, omdat deze ook na het zien van de beelden vrij onduidelijk bleek. De tuchtcommissie was echter een andere mening toegedaan en stelde dat de televisie-opnamen ondubbelzinnig aantoonden dat Liesdek voluit had geslagen.

„Het is uiterst teleurstellend als je ziet hoe het gegaan is maandagavond", vertelde Marcel Liesdek.

„Het is een situatie die niemand heeft kunnen verklaren, ook achteraf niet echt. Het vooroordeel dat door de media is aangebracht heeft duidelijk doorgewerkt bij de tuchtcommissie en dat merkte ik maandagavond ook heel sterk. Die mensen van de Tuchtcommissie waren niet onbevooroordeeld. Als je van te voren schuldig wordt verklaard heb je geen enkele kans meer. Het was een zeer onredelijke situatie. Fortuna zal het nu zeven wedstrijden (hij was al één duel geschorst, red.) zonder mij moeten doen".

● *Marcel Liesdek (links) in gevecht met de PSV'er Romario. Liesdek werd door de tuchtcommissie voor zes wedstrijden geschorst.*
Foto: PETER ROOZEN

Gehandicapt

„Ik vind dat we enigszins gehandicapt waren in het voeren van onze verdediging," stelt Boels voorzichtig, „omdat de tuchtcommissie niet over deugdelijke technische apparatuur beschikte. Zodoende konden we de beelden niet vertraagd afdraaien. Wij waren van mening dat Steltenpool eerst een beweging in de richting van Liesdek maakte, waardoor er sprake was van een reflex. We moesten in de verdediging dus twee hindernissen nemen. Het effect van de publiciteit moest ook nog overwonnen worden."

Een ander aspect was de schriftelijke verklaring die waarnemer Jan Beck de tuchtcommissie had toegestuurd. „Die verklaring was niet gedateerd, waardoor deze best opgemaakt zou hebben kunnen zijn nadat Beck de televisiebeelden had bekeken. De tuchtrechtspraak staat kilometers af van de gewone rechtspraak. Dat is soms ook maar goed, maar in dit geval had men in de gewone rechtspraak weinig kans gehad. Ik heb het maandagavond ook uitgebreid gehad over het pricipe van de rechtsongelijkheid. Een speler in staat van beschuldiging stellen moet niet afhangen van het feit of tv-beelden al dan niet vertraagd worden afgedraaid. Laat staan van iemand die er een cirkeltje omheen zet. Zo trapte Ivan Nielsen na in de wedstrijd tegen Groningen, schopte Bryan Roy de MVV-er Francois de wedstrijd uit, maar daar werd allemaal geen nadruk op gelegd."
Daarnaast heeft Boels nog steeds ernstige twijfels over de bewijsvoering tegen zijn speler. „Er is geen enkel bewijs voor de hersenschudding die Steltenpool opgelopen zou hebben. Hij heeft verklaard dat hij een vuistslag heeft zien aankomen, terwijl er hier nu juist sprake geweest zou zijn van een slag met de open hand. Terwijl het ook nog zo is dat je een slag die een hersenschudding tot gevolg heeft, niet eens ziet aankomen. Diverse mensen hebben hem na afloop ook zien staan in het spelershome. Kortom, het rammelt aan alle kanten. Ik weet nog niet of het zinvol is in hoger beroep te gaan. Het lijkt me echter wel nuttig een discussie te starten wanneer televisiebeelden nu wel gebruikt worden en wanneer niet."

De KNVB weigerde commentaar.

Negen ernstig gewonden bij Grieks bekerduel

SALONIKI – Bij de Griekse bekerwedstrijd tussen PAOK en Olympiakos Piraeus is het in Saloniki tot geweldddadigheden gekomen. Negen politiefunctionarissen raakten ernstig gewond en er werden vijftien arrestaties verricht. De incidenten ontstonden toen politie-eenheden het stadion betraden terwijl de wedstrijd in volle gang was. Aanhangers van beide ploegen bekogelden de politie met stenen, waarna de ordehandhavers traangas gebruikten. De politie verklaarde op te treden omdat supporters de vakafscheiding op de tribunes probeerden te slopen. De wedstrijd is na het incident voortgezet en werd door PAOK met 1-0 gewonnen.

Roda-interesse Marcel Brands

Van onze sportredactie

ROTTERDAM – Marcel Brands van Feyenoord is een van de belangrijkste gegadigden om met ingang van volgend seizoen de gelederen van Roda JC te komen versterken. Trainer Jan Reker heeft nooit onder stoelen of banken gestoken gecharmeerd te zijn van de kwaliteiten van de libero. Een transfer ketste tot nu toe af omdat Feyenoord de 27-jarige speler niet wilde laten vertrekken. Door de komst van Gerrit Plomp is Marcel Brands echter overbodig geworden bij de Stadion-club. De ervaren speler, die eerder uitkwam voor BVV Den Bosch, NAC en RKC, mag nu tegen een vergoeding van rond de 400.000 gulden vertrekken uit Rotterdam.

PSV

De eredivisietopper Roda JC-PSV, die aanvankelijk op zondag 4 februari gespeeld zou worden, is verplaatst naar vrijdag 2 februari. De aftrap is om 19.30 uur. Het duel kan op last van de gemeente Kerkrade niet op zondag gespeeld worden, omdat PSV tot de risicovolle clubs wordt gerekend. De politie kan op zondag niet voldoende mankracht op de been brengen om de veiligheid te waarborgen.

● MILAAN: Uitslagen tweede ronde **Italiaanse** bekercompetitie. Groep A: Ascoli - Inter 2-1; groep B: Napoli - Bologna 2-0; groep C: AC Milan - Messina 6-0 (treffers Baresi 1-0 3x, Bordonovo 2x en Simone).

Spanje: Kwartfinales bekertoernooi (eerste wedstrijd): Real Madrid - Valladolid 3-0, Gijon - Cadiz 0-0, Zaragoza - Valencia 2-1.

● SITTARD – De supportersbus van Fortuna Sittard voor de bekerwedstrijd tegen Wageningen (zaterdag 19.30 uur) vertrekt om 16.00 uur in Geleen, 16.15 uur in Sittard en 16.30 uur in Susteren. Kosten: twintig gulden voor niet-leden en vijftien gulden voor leden.

Formule 1-coureur moet eerst excuses aanbieden

Senna voorlopig zonder licentie

PARIJS – De Internationale Automobiel Federatie (FIA) weigert voorlopig de Braziliaan Ayrton Senna een licentie te verlenen voor deelneming aan het Grand Prix Formule 1 seizoen. Voorzitter Jean-Marie Balestre van de FIA maakte dat woensdag na een vergadering van het bestuur bekend.
Senna heeft officieel tot 15 februari de tijd voor het aanvragen van een licentie. De FIA wil echter eerst dat de Braziliaan zijn excuses aanbiedt voor de beschuldigingen die hij aan het adres van officials van de federatie aan het eind van het seizoen heeft geuit. De FIA schorste Senna wegens 'gevaarlijk' rijden tijdens de Grote Prijs van Japan op het circuit Suzuki. Hij kwam tijdens de race in botsing met zijn teamgenoot Alain Prost. Senna kon verder rijden, de Fransman niet.

De Braziliaan kreeg een voorwaardelijke schorsing van zes maanden en een boete van 100.000 dollar.
Volgens Balestre had Senna zich schuldig gemaakt aan onsportiviteit en het negeren van de beslissingen van de autoriteiten. Prost werd daardoor al voor de laatste Grand Prix van het seizoen zeker van de wereldtitel.
Senna beschuldigde daarop de FIA, en vooral Balestre, van malversaties met als enige doel Prost aan de wereldtitel te helpen. Volgens Balestre handhaafde de Braziliaan ook vorige maand tijdens een bijeenkomst in Parijs zijn op- en aanmerkingen. Senna verliet zelfs voortijdig de bijeenkomst. Balestre toonde zich net als de rest van het bestuur geschokt door de arrogante wijze waarop de Braziliaan zich gedroeg tijdens de vergadering.

Het oog van de meester

Van onze sportredactie

MIDDELKERKE – John van Elteren mag dan zelf geen vuist meer maken, de ex-profbokser verstaat het handwerk nog altijd uitstekend. De door hem bij boksclub Sint Truiden getrainde Abdel Wahabi kwam gisteren bij de welters als winnaar tevoorschijn uit het Baccara-toernooi. Wahabi, die voorheen uitkwam voor MTS Maastricht, maar zich als Belg bij een Belgische club hoopt te plaatsen voor de Olympische Spelen in Barcelona versloeg Alain Cobaut in de finale met 5–0.
Het amateurboksen in Belgie is op sterven na dood. Daarom was er rond het toernooi in het casino van Middelkerke een hoop tam tam gemaakt. De finales waren rechtstreeks op de televisie en een eindzege werd beloond met tienduizend gulden. Aldus verdiende amateur Wahabi met één armbeweging meer dan John van Elteren als beroepsbokser ooit bij elkaar heeft gezien.

Superzwaargewichtbokser Arnold Vanderlijde voert de Nederlandse afvaardiging aan die van 18 tot en met 20 januari in Oslo deelneemt aan het toernooi om de Norway Box Cup.De Nederlandse ploeg bestaat voorts uit Wilfred Herts (veder), Dick van Egmond (licht), Peter Zwezerijnen (halfzwaar) en Bert van Berkel (zwaar).

Beurskens naar EK

DEN HAAG – Ruim acht maanden voor de Europese titelstrijd atletiek, die van 27 augustus tot en met 2 september in Split (Joegoslavie) wordt gehouden, weten Carla Beurskens en Marti ten Kate zich zeker van deelneming aan de marathon. Het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie (KNAU) wees het tweetal aan op voordracht van de technisch directeur Arie Kauffman en bondscoach Bob Boverman. Het duo had eerder overleg gevoerd met de volledige wegselectie, die unaniem van mening was dat Beurskens en Ten Kate zo vroegtijdig de aanwijzing verdiende. Cor Lambregts dient in elk geval nog aan de limiet van 2.13 uur te voldoen.
Carla Beurskens, liep het afgelopen najaar twee uitstekende marathons in Chicago (2.30.24) en Honolulu (2.31.49). Marti ten Kate verdiende zijn vroege aanwijzing met zijn derde plaats in de marathon van Rotterdam (2.10.04) en de winst in Enschede (2.10.57).

Oud-turnster Caslavska adviseur Havel

PRAAG – De Tsjechoslowaakse president Vaclav Havel heeft de veelvoudige turnkampioene Vera Caslavska benoemd tot adviseur. Naast de 48-jarige Caslavska heeft Havel nog drie speciale assistenten. Caslavska behoorde in de jaren zestig tot de vooraanstaande sportlieden van haar land. Tussen 1960 en 1968 won zij bij drie Olympische Spelen elf medailles, waaronder zeven gouden. Na haar huwelijk met de atleet Josef Odlozil (zilver op de 1500 meter bij de Olympische Spelen van 1964) stopte zij met wedstrijdsport. De regering in Praag had haar een spreekverbod opgelegd toen zij de bezetting van de troepen van het Warschau Pact na de Praagse Lente fel hekelde. De ex-turnster was actief betrokken bij de ommekeer in de afgelopen maanden.

WINNENDE STAATSLOTEN 1e TREKKING JAN. '90.

801e Staatsloterij, 1e trekking 10 januari 1990.

In deze trekking ruim **446.000** prijzen samen ***f* 9.000.000,–**.

20 prijzen van *f*	25.000,–	op alle lotnummers	**054695**
20 prijzen van *f*	5.000,–	op alle lotnummers	**082794**
200 prijzen van *f*	1.000,–	op alle lotnummers	**3033**
2.000 prijzen van *f*	250,–	op alle lotnummers	**808**
2.000 prijzen van *f*	100,–	op alle lotnummers	**918**
2.000 prijzen van *f*	100,–	op alle lotnummers	**115**
20.000 prijzen van *f*	50,–	op alle lotnummers	**25**
20.000 prijzen van *f*	50,–	op alle lotnummers	**13**
200.000 prijzen van *f*	15,–	op alle lotnummers	**0**
200.000 prijzen van *f*	10,–	op alle lotnummers	**3**

Zetfouten voorbehouden.

De uitslag van de tweede trekking wordt uitgezonden op TV Kijk a.s. maandagavond naar Ned. 3, NOS, aanvang 19.54 uur.

GEEN MOOIER LOT DAN 'N STAATSLOT.

Provincie Limburg

Bureau Bibliotheek
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
tel. 043-897386

mededeling *M 10/1-90*

Gedeputeerde Staten maken bekend,
dat zij voornemens zijn aan Dosh (Dupont Optical Storage Holding Inc.) onder een aantal voorschriften een vergunning ingevolge de Afvalstoffenwet te verlenen voor het oprichten en in werking hebben van een inrichting voor het verwerken van kunststof-reststoffen gelegen Verloren van Themaatweg 9 te Born. Het ontwerp van deze beschikking, alsmede de aanvraag en andere ter zake zijnde stukken liggen ter inzage van 12 januari 1990 tot en met 26 januari 1990 en wel: – in het Provinciehuis te Maastricht (bureau Bibliotheek) tijdens de werkuren; – in het gemeentehuis van Born tijdens de werkuren en bovendien dinsdags van 18.00 uur tot 21.00 uur in de Openbare Bibliotheek, Pr. Bisdomstraat 7 te Born, alsmede tijdens de werkuren na laatstgenoemde datum op deze plaatsen tot het einde van de termijn waarbinnen beroep kan worden ingesteld tegen de beschikking op de aanvraag. De aanvrager, alsmede degenen, die bezwaren hebben ingebracht naar aanleiding van de aanvraag en een ieder die aantoont, dat hij daartoe redelijkerwijs niet in staat is geweest, kunnen tot bovengenoemde datum gemotiveerde schriftelijke bezwaren inbrengen tegen het ontwerp van de beschikking. Degene die een bezwaarschrift indient, kan verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet bekend te maken. Een bezwaarschrift moet worden ingediend bij Gedeputeerde Staten, postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Alleen degenen, die bezwaren hebben ingebracht op de wijze als bovenomschreven en een ieder die aantoont, dat hij daartoe redelijkerwijs niet in staat is geweest, zijn later tot het instellen van beroep gerechtigd.

Maiden-boot steelt de show in race rond de wereld

AUCKLAND – Vorsten en regeringshoofden kunnen alleen maar hopen op een ontvangst zoals die deze week de Maiden in Auckland ten deel viel. Ondanks het middernachtelijk uur waren de kades in de Nieuwzeelandse City of Sails bevolkt met tienduizenden toeschouwers, die de binnenkomst van de de enige vrouwenboot in de Whitbread-race niet wilden missen.

Familie, vrienden en supporters bedolven Tracy Edwards en haar elf vriendinnen onder boeketten en champagne, terwijl anderen vuurwerk afstaken. De tot tranen geroerde 27-jarige schipper zei dat ze een hartelijk welkom had verwacht, maar dat dit haar stoutste verwachting te boven was gegaan. Het enthousiasme was terecht; de vrouwenboot vaart niet alleen mee, maar doet ook een gooi naar de eindoverwinning in de kleinste klasse.

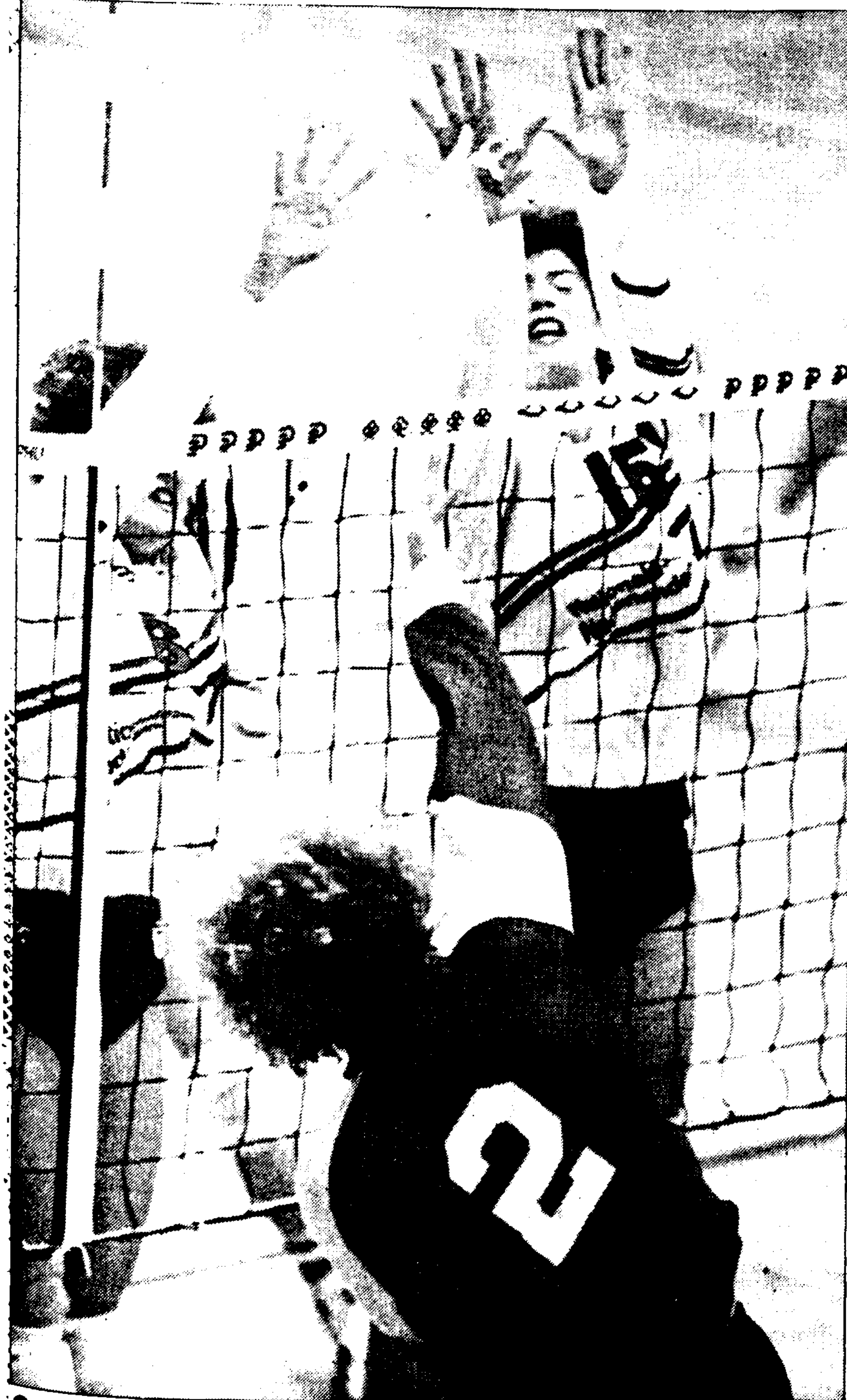
In de etappe naar Auckland staken Edwards en haar maten in gecorrigeerde tijd berekend zelfs de tussen de grote en kleine klasse invarende Dirk Nauta de loef af.

Aan de kloven in de handen was te zien, dat de dames zich met iets bezig hadden gehouden dat eigenlijk geen vrouwenwerk genoemd mag worden. Twee leden van de bemanning, konden de armen nauwelijks meer buigen als gevolg van het trekken aan het roer. Een zei zich niets mooiers te kunnen voorstellen dan een hete douche en de geur van een goede parfum.

Met nog de helft van de wereldzeeen voor de boeg staat nu al vast dat de scheepsterminologie behoort te worden gewijzigd. Het zal een heel werk worden begrippen als zeeman, bemanning en zeemanschap te voorzien van een vrouwelijk equivalent. Dat alles dank zij een Engels meisje, dat zo graag bazin op eigen schip wilde worden en daar alles voor over had.

Nusser fluit EC-toppers

SITTARD – De Internationale Handbal Federatie (IHF) heeft Jo Nusser uit Sittard en zijn compagnon Wim Struik uit Den Haag opnieuw aangewezen voor een tweetal belangrijke Europacupwedstrijden. Nederlands beste scheidsrechterskoppel fluit aanstaande zaterdag de topontmoeting in het IHF-cuptoernooi bij de dames tussen het Westduitse Bayer Leverkusen en de dertienvoudige EC-winnaar Spartak Kiew uit de Sovjet-Unie. In maart fluiten Nusser/Struik in het IHF-cuptoernooi bij de mannen de return tussen SC Magdeburg uit de DDR en het Tsjechische Dukla Praag. Zoals bekend is het koppel daarnaast van 28 februari tot en met 11 maart present bij het A-wereldkampioenschap voor heren in Tsjechoslowakije.

● De Nederlandse verdediging bestaande uit Vera Koenen en Ingrid Piersma blokkeert een aanval van de Finse Tiina Nurminen.

Volleybalsters bijna zeker van deelname B-WK

KOUVOLA – Het nationale vrouwen volleybalteam is met meer dan een been in het eindtoernooi om de B-wereltitel, dat in mei wordt gehouden in Spanje. De ploeg van bondscoach Wuqiang Pang won in Kouvola de eerste van twee duels tegen Finland met bijzonder veel gemak. In 53 minuten was het 0-3: 9-15 3-15 6-15. De thuiswedstrijd, op 31 januari in Leek, lijkt een formaliteit.

Nederland won makkelijker dan verwacht. Tijdens toernooien in Apeldoorn en Bremen had Pang zijn gezelschap serieus voorbereid op de confrontaties. De speelsters beloofden zelfs, omwille van de lieve vrede de kritiek op de Chinese bondscoach voorlopig voor zich te houden.

Om de tegenstander te leren kennen, werden de afgelopen weken videobanden bekeken van de Finsen. De beelden waren opgenomen tijdens de laatste Europese titelstrijd in de Bondsrepubliek, waar Nederland ontbrak en Finland een ondergeschikte rol speelde. De opnamen bleken niet optimaal bruikbaar, want Finland verscheen in Kouvola met vijf nieuwe volleybalsters.

Dat gegeven leidde alleen in de beginfase tot wat nervositeit. Tot 4-4 ging het gelijk op, waarna de basis Henriette Weersing, Marjolein de Jong, Vera Koenen, Jantien Berg (alleen Avero Sneek), Cintha Boersma en aanvoerster Ingrid Piersma (Martinus) via 4-9 naar 9-15 uitliep. Genoemd zestal zou de hele wedstrijd in het veld blijven. Pang wisselde niet. In de tweede reeks blonk aanvalster Marjolein de Jong uit met een perfecte opslagbeurt, die van 3-6 naar 3-15 voerde. Ook de derde set was gemakkelijk: 6-15.

Voor de speelsters, bond en sponsor is de ruime zege een hele opluchting. Van de vrouwen werd geeist, dat ze Spanje zouden halen. Sponsor Nationale Nederlanden verlengde in december het aanvankelijk opgezegde contract, toen bleek dat de internationale bond FIVB Nederland en enkele andere landen een herkansing gunde op plaatsing. Eigenlijk was de ploeg van Pang al uitgeschakeld door een desastreus verlopen kwalificatie voor de Europese titelstrijd.

Bovendien liet de bond de vrouwen onlangs een contract tekenen, waarin ondermeer staat dat ze zich in de loop van maart, als de competitie is afgelopen, in Amstelveen gaan voorbereiden op Spanje. Het kwam in geen enkel hoofd op, dat Finland spelbreker zou worden. De vraag is nu vooral, wat de vrouwen na 31 januari te melden hebben, nu zij hun zelf opgelegde spreekverbod over Pang afloopt. Ook de Chinees wil dan waarschijnlijk wel wat vertellen. Hij kondigde in Apeldoorn aan, dat het binnenkort zijn beurt is een mening te geven.

Sportverkiezing in Kerkrade

KERKRADE – Morgen (vrijdag) houdt de Stichting Sportraad Kerkrade in samenwerking met de afdeling sport en recreatie van de gemeente haar kampioenenavond in de Rodahal. Ter ere van alle sportcoryfeeën die in Kerkrade wonen. Een jury bestaande uit sportredacteuren zal de sportman, sportvrouw en sportploeg van het jaar in Kerkrade kiezen. De avond begint om 20.00 uur, de toegang is gratis.

sport in cijfers

TENNIS

Sydney: mannen (175.000 dollar), eerste ronde: Noah (Fra/8) - Agenor (Hai) 6-4 6-3, Lendl (Tsj/1) - Sznajder (Can) 6-1 6-3, Becker (BrD/2) - Volkov (Sov) 6-3 6-2, Sampras (VSt) - Mayotte (VSt/4) 7-6 (8-6) 6-2, Steeb (BrD/7) - Lavalle (Mex) 6-1 6-4, Ivanisevic (Joe) - Bruguera (Spa) 6-3 6-2, Wheaton (VSt) - Gomez (Ecu/6) 7-5 6-4, Kroon (Zwe) - Van Rensburg (ZAf) 7-6 (7-4) 6-2, Wilander (Zwe/5) - Rosset (Zwi) 6-4 6-2. **vrouwen** (225.000 dollar), eerste ronde: Schultz (Ned) - Faull (VSt) 6-3 6-2, Bollegraf (Ned) - Temesvari (Hon) 6-3 6-2, Frazier (VSt/14) - Jagerman (Ned) 3-6 6-4 6-3, Porwik (BrD) - Fendick (VSt/12) 5-7 7-5 6-3, Halard (Fra) - McNeil (Vst) 6-2 1-6 7-5. tweede ronde: Bollegraf (Ned) - Wiesner (Oos/16) 6-3 6-2, Paulus (Oos/10) - Schultz (Ned) 7-6 (7-3) 6-7 (6-8) 6-1, Zvereva (Sov/6) - Golarsa (Ita) 6-4 6-3, Novotna (Tsj/2) - McQuillan (Aus) 6-1 6-4, Demongeot (Fra) - Kelesi (Can/3) 6-2 4-6 7-6 (7-4), Mandlikova (Aus) - Smylie (Aus) 6-2 6-2, Pospisilova (Tsj) - Shriver (VSt/5) 6-3 6-7 (6-8) 7-5, Provis (Aus) - Fairbank (VSt/8) 6-2 7-6 (7-4), Halard (Fra) - Savtsjenko (Sov) 6-4 7-5, Sukova (Tsj/1) - Grossman (VSt) 6-2 6-4.

SKIËN

Altenmarkt. Lowlanders, eerste dag, free style ballet, mannen, voorronde: 1. Zwaal (Ned). finale: 1. Muhlstein (BrD) 20,9 punten, 2. Schiehan (BrD) 20,2, 3. Ladda (BrD) 18,6, 6. Zwaal 17,8. vrouwen, voorronde: 2. Witte (Ned) 20,4 punten, 5. Koevoet 14,3, 10. Van Genugten 11,2, 13. Ruys 9,9. finale: 1. Duby (Fra) 20,1 punten, 2. Witte 20,0, 3. Cataline (Fra) 18,2, 4. Koevoet 17,6.

AUTO/MOTORSPORT

Rally Parijs - Dakar: GAO (Mali). Twaalfde etappe Niamey - Gao 638 km, waarvan 492 speciale proeven: **Auto's:** 1. Shinozuka-Magne (Jap/Fra) Mitsubishi 3.01.12, 2. Ambrosino-Baumgartner (Fra) Peugeot op 6.21, 3. Prieto-Juncosa (Spa) Nissan 6.40, 4. Waldegaard-Fenouil (Zwe) Peugeot 6.58, 5. Hubert-Auriol (Fra) Buggy 9.09, 6. Cowan-Delferruer (GBr/Bel) Mitsubishi 9.33, 7. Wamberque/Da Silva (Fra) Peugeot 10.12, 8. Raymondis-Destaillats (Fra) Range Rover 14.42, 9. Ickx/Tarin (Bel) Lada-Poch 16.56, 10. Ratet-Vantouroux (Fra) 27.59. **Stand:** 1. Vatanen 20.56.33, 2. Wamberque op 1.23.43, 3. Waldegaard 1.24.49, 4. Ambrosino 3.51.29, 5. Cowan 4.18.48, 6. Shinozuka 5.23.48, 7. Prieto 5.35.53, 8. Servia 6.03.36, 9. Auriol 6.09.33, 10. Pescarolo 7.32.57. **Motoren:** 1. Arcarons (Spa) Cagiva 5.56.43, 2. De Petri (Ita) Cagiva op 0.17, 3. Picco (Ita) Yamaha 2.45, 4. Orioli (Ita) Cagiva 2.53, 5. Mas-Samora (Spa) Yamaha 3.03, 6. Magnaldi (Fra) Yamaha 3.22, 7. Medardo (Ita) Gilera 5.02, 8. Picard (Fra) Sonauto-Yamaha 13.56, 9. Gil-Moreno (Spa) Yamaha 31.02, 10. Bergeron (Fra) Yamaha 58.49. **Stand:** 1. Orioli 58.45.53, 2. Mas-Samora op 1.11.21, 3. Picco 2.26.11, 4. Magnaldi 2.41.03, 5. Picard 2.56.39, 6. De Petri 3.02.39, 7. Arcarons 3.09.02, 8. Rahier 4.55.09, 9. Medardo 5.35.32, 10. Wagner 7.15.37.

Club steekt voor tien miljoen in de rode cijfers

'Rampenplan' Groningen om schulden te saneren

Van onze sportredactie

GRONINGEN – Begin mei van het vorig jaar, toen Renze de Vries opbiechtte dat onder zijn voorzitterschap bij FC Groningen zwart geld was betaald, verklaarde hij eveneens een gezonde club te hebben achtergelaten. De desastreuze cijfers, die aan het licht kwamen, laten van die bewering geen spaan heel.

FC Groningen is in feite failliet met een negatief vermogen van zeven ton op de balans van 31 december 1989. De crediteuren kunnen dus het faillissement van de club aanvragen, maar zien daar vanaf omdat ze in dat geval naar hun geld kunnen fluiten. Er valt weinig meer te halen bij de club die tot over de oren in de schulden steekt: tien miljoen. En met nog vier naheffingen van de belastingdienst in het verschiet, is de totale omvang van de catastrofe nog niet te overzien.

Deze week achtte FC Groningen het moment aangebroken om de cijfers, die uit een chaotische boekhouding tevoorschijn kwamen, naar buiten te brengen. „Want alleen met openheid, eerlijkheid en betrouwbaarheid kunnen we tot succes komen", vertelde de aanstaande voorzitter Wim Everards, die nog geen maand in het bestuur zit. „Een ramp", luidde zijn kwalificatie, nadat hij precies in de gaten had gekregen hoezeer FC Groningen in nood verkeert.

Urgent

Het meest urgent was het verkrijgen van geld om de spelers te kunnen uitbetalen, want de kas is leeg. Het risico bestond dat zij de club failliet konden laten verklaren, indien FC Groningen niet meer aan zijn verplichtingen zou kunnen voldoen. En bij een faillissement zijn alle spelers in één keer transfervrij.

Dat gevaar is door de positieve reactie van de in allerijl opgetrommelde leden van 'Ondernemers Rond Groningen' (ORG) bezworen. Die zullen een half jaar eerder hun donatie (7,5 ton) overmaken en tevens toegangskaarten gaan kopen.

Wim Everards en penningmeester Klaas Keestra stelden de afgelopen week een soort rampenplan samen, dat gisteravond eerst door de overige bestuursleden en later door de ORG werd goedgekeurd. Indien dit er niet door was gekomen, had FC Groningen nu zonder bestuur gezeten. Everards en Keestra waren in elk geval opgestapt. „Maar dat gold voor alle vijf bestuursleden", verklaarde bestuurslid Gerriet Koolma.

Om FC Groningen uit de puree te halen wordt een grootscheeps saneringsplan voorbereid. Everards: „We laten daar een team van deskundigen op los: accountants, fiscaal juristen, advocaten en een saneringsdeskundige. De moeten de plannen ten uitvoer brengen. Een andere weg is er niet. Er moet in elk geval meer geld uit de sponsoring komen. Dat is nu dertig procent van de opbrengsten. Maar alleen met een goede sanering zijn we interessant voor het bedrijfsleven en kunnen we een sluitende begroting voor het nieuwe seizoen maken. Want dat is een must. Daarom hebben we de steun van iedereen nodig."

Cijfers

Penningmeester Keestra somde verbijsterende cijfers op. De balans van het afgelopen jaar vermeldt acht miljoen aan bezittingen: het stadion voor 4,1 miljoen (maar dat is het zonder de grond niet waard) en de spelers voor 3,6 miljoen volgens de normen van de KNVB. De post 'overigen' bedraagt vier ton. Hier staan tegenover: 5,6 miljoen aan schulden op korte termijn, 2,2 miljoen langlopende schulden en negen ton rekening-courant. Dit komt neer op een negatief vermogen van zeven ton. Het meest staat FC Groningen bij de NMB in het krijt, namelijk 4,4 miljoen en het verkrijgen van nieuwe kredieten is onmogelijk.

De naheffingen, die als gevolg van het Fiod-onderzoek zijn te verwachten, zijn hierbij nog niet inbegrepen. Evenmin de aanslag van 1,3 miljoen die kort voor de jaarwisseling in de brievenbus viel en de schuld heeft opgekrikt naar 10 miljoen. FC Groningen heeft inmiddels tegen deze aanslag geprotesteerd en gaat hierover in onderhandeling. De eerder gemelde aanslag van 97.500 gulden (plus vijftig procent boete) had slechts betrekking op een achterstallige premieheffing over 1984.

Mocht FC Groningen een speler zien vertrekken, dan is het onwaarschijnlijk dat de transfersom gebruikt kan worden voor het aantrekken van een opvolger. De opbrengst zal keurig aan de bank worden afgedragen.

Titelstrijd cyclocross in Maarn

MAARN – Op een parcours van bijna drie kilometer in Maarn, ten zuiden van Amersfoort, vindt zaterdag en zondag het Nederlands kampioenschap cyclocross plaats.

Zaterdag komen achtereenvolgens de liefhebbers (11.15 uur), nieuwelingen (13.00 uur), dames (13.01 uur) en amateurs (14.30 uur) aan de start. Zondag is de volgorde: veteranen (11.15 uur), junioren (13.00 uur) en profs (14.30 uur). Bij de profs zijn Adrie van der Poel, Henk Baars, Frank van Bakel, Martin Hendriks, Huub Kools en Reinier Groenendaal de grootste kanshebber. Bij de amateurs behoren naast Guyt, Vos, Kuiper, Gerritsen en Frank Groenendaal ook twee Limburgers tot de favorieten: Noel van der Leij en Ben Slenter.

De profs hebben zestig minuten plus een ronde voor de wielen; de amateurs tien minuten minder. Alle overige wedstrijden duren vijfentwintig a veertig minuten plus telkens een ronde. De toegangsprijs bedraagt tien gulden per dag of f. 17,50 voor twee dagen.

● MAASTRICHT – Ook in haar negende competitiewedstrijd in de eredivisie is Squashclub Maastricht ongeslagen gebleven. Het bezoekende Victoria Rotterdam moest een stevige 3-0 nederlaag incasseren.

● Naast Valkenburg en Maastricht/Margraten is Meerssen kandidaat voor de organisatie van het NK wielrennen. Onder andere op de Lange Raarberg inspecteerde een deputatie van KNWU en plaatselijke organisatoren het parcours. Foto: WIDDERSHOVEN

KNWU tevreden over gegadigden voor organisatie

Limburg wil NK terug

Van onze sportredactie

MAASTRICHT – De delegatie van de KNWU, die gisteren in Limburg op drie plaatsen een parcours inspecteerde waarop 23 en 24 juni het NK wielrennen voor amateurs, dames en profs worden gehouden heeft zich tevreden getoond over het gebodene. Het betrof zowel het sporttechnische alsook organisatorische deel in Meerssen, Valkenburg en Maastricht, met de aantekening, dat laatstgenoemde in samenwerking met de gemeente Margraten voor de titelstrijd opteert. Het parcours in Maastricht voert namelijk voor een groot deel ook door Margraten.

Overigens is ook het Gelderse Rheden, waar in 1988 en 1989 om de nationale titel werd gestreden nog in de race.

Huub Engelen van Majuna uit Echt, die in het verleden een belangrijke stempel op de organisatie van het NK drukte (onder meer in Geulle) en dat ook nu nog doet zegt: „Hoewel een definitieve toewijzing pas begin volgende week te verwachten is, omdat maandag hieromtrent nog een vergadering van de secties profs en amateurs van de KNWU plaatsvindt, zijn er toch sterke geluiden waarin de voorkeur naar Limburg uitgaat. De ambiance speelt bij dit alles een belangrijke rol."

In Valkenburg heeft men gisteren een traject van ongeveer acht kilometer met geïnspecteerd. De Cauberg zal traditioneel scherprechter moeten zijn. Na de afdaling door de Sibbergrubbe zou het parcours dan weer richting centrum Valkenburg leiden en vervolgens langs sporthal en Geneindestraat weer richting Cauberg voeren. Meerssen 'schermt' met de Lange Raarberg als start- en finish en tevens met de Kruisberg als obstakel voor de renners. Maastricht heeft begin- en eindpunt op de provinciale weg richting Margraten gesitueerd, vanwaar via laatsgenoemde plaats en Heer, gevolgd door een pittige stijging op een smal weggedeelte, weer de startplaats wordt bereikt.

● *MAASTRICHT – Volgende week presenteert hij in Amsterdam zijn ploeg, die in de komende jaren de kleuren van Buckler zal verdedigen. Gisteren was chef d'equipe Jan Raas in Limburg om afscheid te nemen van SuperConfex, de firma die gedurende de voorbije drie jaar als hoofdsponsor van het door de Zeeuw geleide wielerteam optrad. Het afscheid, waarbij ook de PR-officer en coördinator mr. Ed van der Feer aanwezig was, vond plaats op de hoofdzetel van het bedrijf in Stein en werd gevolgd door een informele bijeenkomst in Maastricht. Uit handen van directeur Gert Beyer kreeg Jan Raas een oorkonde uitgereikt als blijvende herinnering aan het samenwerkingsverband.*

Foto: WIDDERSHOVEN.

trainerscarrousel

BEEK – Wil Leurs, bezig aan zijn tweede jaar bij afdelingsclub Spaubeek, heeft een driejarig contract gesloten met Caesar. Met ingang van het nieuwe seizoen wordt hij assistent van hoofdtrainer Fer van Melsen.

HULSBERG – Arie Pieneman verlaat aan het einde van het seizoen SV Hulsberg. Hij wordt opgevolgd door Bert Isenborgs, thans actief bij Chevremont.

HEKSENBERG – Leo Küppers heeft zijn contract bij Heksenberg verlengd. Hij begint aan zijn derde seizoen bij de derdeklasser.

AMSTENRADE – Hein Hassink en VV Amstenrade, uitkomend in de eerste klasse van de Afdeling Limburg, gaan na drie seizoenen uit elkaar.

oefenvoetbal

VANDAAG

Limburgia - Bekkerveld	19.30 uur
EHC - FC Gracht	19.00 uur

ZONDAG

EHC - Passart	11.00 uur
EHC - RKDFC	14.00 uur

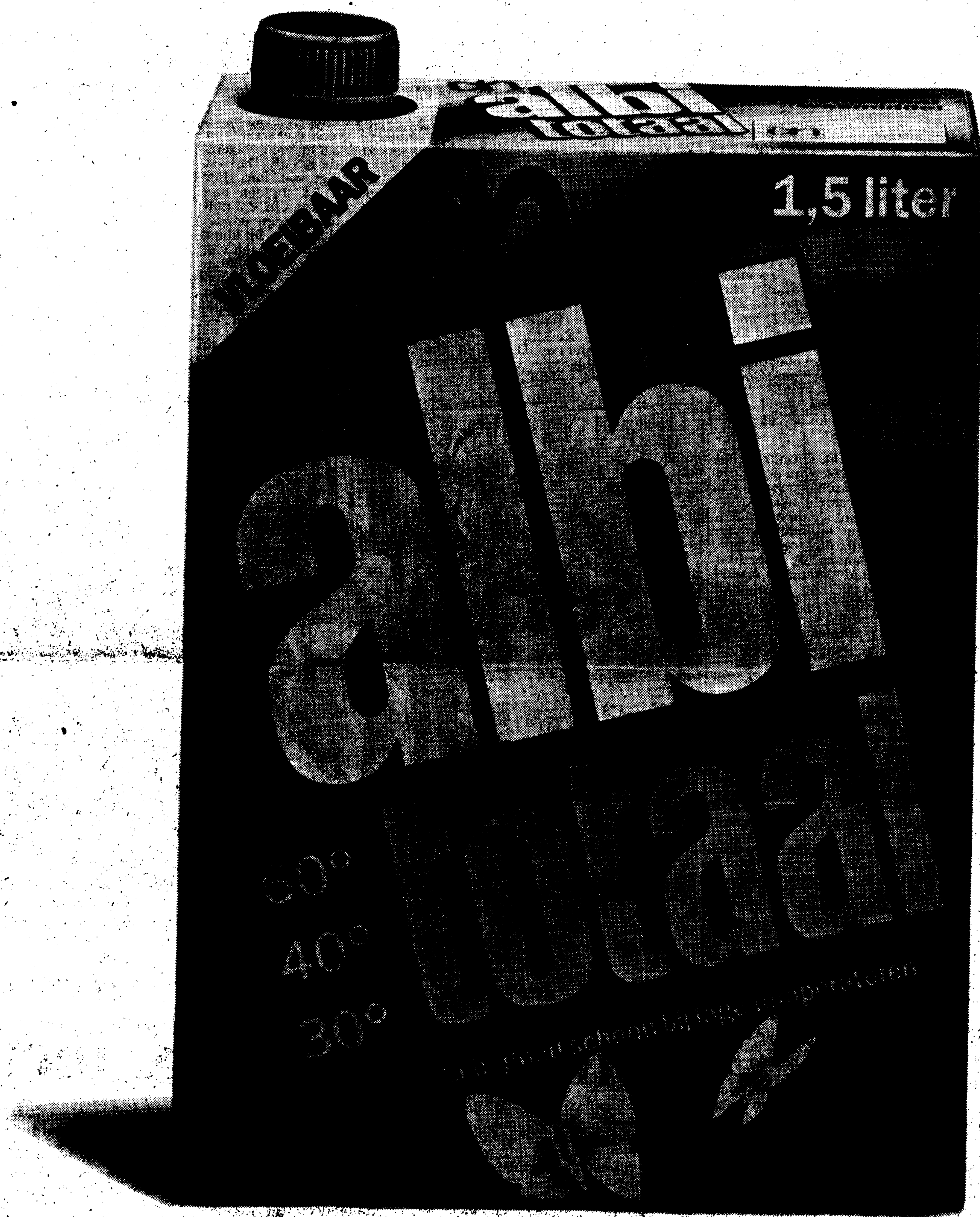
agenda

BOKSEN: Breda, zaterdag, eerste wedstrijddag Zuidnederlandse kampioenschappen met R. Driessen, M. Krause, I. Caglar, E. Radtke en Jan Terwindt.

mittwochslotto

HAMBURG – Resultaat trekkingen Westduitse Mittwochslotto. **Trekking A:** 13 - 17 - 21 - 34 - 42 - 44; toegevoegd: 15. **Trekking B:** 6 - 11 - 14 - 25 - 41 - 43 toegevoegd: 42 Spel 77 9865180 (onder voorbehoud).

Sorry hoor, maar we hebben de prijs wat te heet gewassen.

NIEUW: Albitotaal vloeibaar, fosfaatvrij, pak 1.5 liter, met gratis wasbol. ~~8.59~~ **6.59**

Over hoge temperaturen gesproken, die zijn met Albitotaal eigenlijk overbodig. Want bij 60 graden krijgt u de vlekken er makkelijk uit.

En daar komt geen fosfaat aan te pas. Bovendien is er vloeibare Albitotaal in deze handige verpakking.

En die gekrompen prijs, daar komt u wel overheen.

Albi fosfaatvrij wasmiddel, pak 2 kilo ~~8.59~~ **6.59**

Albi wasverzachter, 3 flacons à 1.5 liter ~~6.27~~ **4.18**

Elleboog-, schelpjes-macaroni of spaghetti, pak 500 gram Nú **99**

Uit de diepvries: Pizza kaas-tomaat, doos 300 gram ~~1.89~~ **1.39**

Engelse theemelange, pak 40 zakjes à 4 gram ~~2.45~~ **1.99**

Perla Mild koffie, snelfiltermaling, 2 x 250 gram of 500 gram of bonen 500 gram ~~4.69~~ **3.99**

Volkoren-, kokos-, pinda- of Zaanse koeken, pak 200 gram ~~1.49~~ **99**

Delicata chocoladetablet, diverse smaken, per stuk 75 gram ~~1.19~~ **79**

Broekluiers, maxi, extra of super, draagpak ~~15.59~~ **13.59**

Papilion tissue toiletpapier, pak 12 rollen Nú **4.99**

Bordeaux, rood of wit, fles 0.75 liter ~~4.95~~ **3.95**

Amselfelder, een iets zoete, rode wijn uit Joegoslavie, fles 0.75 liter ~~4.95~~ **4.45**

Bulgaarse Cabernet Sauvignon, een volle, middroge, rode wijn, fles 0.75 liter ~~4.95~~ **4.45**

Halfvolle chocolademelk, pak 1 liter ~~1.79~~ **1.49**

pak 1 kilo ~~2.65~~ **2.39**

Zaans volkoren-brood, heel ~~2.45~~ **1.77**

12 stuks Nú **1.99**

Bouillon met tomaat, kip of rundvlees, pot 34 cl ~~1.99~~ **1.49**

Honig soepen, Julienne, kippe of groente, dubbelpak ~~2.18~~ **1.98**

tomaten-, groente- of kippe- 300 ml ~~2.49~~ **1.98**

[redacted]

Boerenbruiloftghurt, zachtzure standyoghurt, 2 bekers à 500 ml ~~2.98~~ **2.49**

Uit de diepvries: Groko stamppot, zuurkool, boerenkool of hutspot met klapstuk, doosje 450 gram ~~2.99~~ **2.49**

Chips, paprika of naturel, zak 200 g ~~1.35~~ **99**

Latta halvarine, kuip 500 gram ~~1.89~~ **1.79**

Uit de bedieningsafdeling: Zwan bakbacon, 100 gram ~~1.99~~ **1.69**

Uit de bedieningsafdeling: Johma zalmsalade, 100 gram ~~2.29~~ **1.99**

Bonzo diner voor de hond, zak 3 kilo ~~7.99~~ **7.19**

Pedigree Pal, hart of rund, blik 800 gram ~~3.35~~ **2.75**
Spaar voor gratis hondenvragenboekje.*

Andy allesreiniger, normaal of citroen, 3 flacons à 750 ml ~~8.97~~ **6.99**

3 paar ~~6.75~~ **4.50**

Maat 46/48 of 50/52, 3 paar ~~7.95~~ **5.30**

Wash & Go shampoo en crème-spoeling in één, voor iedere dag, voor droog/beschadigd- of normaal/vet haar, flacon 200 ml ~~5.95~~ **5.49**

Schouderkarbonade, 500 gram ~~6.49~~ 4.99 kilo ~~11.99~~ **8.99**

Schouderfiletrollade, 500 gram ~~8.49~~ 6.99 kilo ~~15.99~~ **12.99**

Braadworst, 500 gram ~~5.99~~ 3.99 kilo ~~10.99~~ **6.99**

Hele kip, 2 op schaal, ca. 1700 gram **10.-**

Kiezen met Kennis, een boekje van Albert Heijn vol voedingsinformatie. 128 pagina's, per stuk **3.95**

De nieuwe AllerHande is uit. 64 Pagina's recepten en informatie. Deze maand bijvoorbeeld zes ideeën om slank en licht te koken, weekendmenu uit Rusland en doordeweekse recepten voor 2 personen. Hij ligt gratis voor u klaar in de winkel.*

Groene planten, meer dan 15 soorten, 3 stuks voor **10.-**

Superbintjes, zak 5 kilo **2.99**

Witlof, 500 gram **1.69**

De artikelen in deze advertentie kunt u in alle AH winkels kopen, behalve de artikelen waar kleine cijfertjes bij staan. Die artikelen kunt u alleen kopen in AH winkels waar één van die cijfers op de deur staat. Reclameprijzen gelden van donderdag 11 t/m zaterdag 13 januari a.s.
* Zolang de voorraad strekt.

's Lands grootste kruidenier blijft op de kleintjes letten.